COLECȚIA METZEL

JULES VERNE

CĂPITANUL HATTERAS

I. ENGLEZII LA POLUL NORD

LITERA

JULES VERNE

CĂPITANUL HATTERAS

I. ENGLEZII LA POLUL NORD

AVENTURES
DU CAPITAINE MATTERAS
LES ANGLAIS AU PÔLE NORD
LE DESERT DE GLACE
PAR
JULES VERNE
DESSINS DE RIOU
VOYAGES EXTRAORDINAIRES

JULES VERNE

CĂPITANUL HATTERAS

I. ENGLEZII LA POLUL NORD

Ilustrații de G. Riou

Traducere și note de Iosif Katz

LITERA
București

Voyages et aventures du capitaine Hatteras
Jules Verne

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Căpitanul Hatteras. I. Englezii la Polul Nord
Jules Verne

Copyright © 2025 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Corector: Nicoleta Arsenie
Prepress: Andreea Apostol

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VERNE, JULES
Căpitanul Hatteras. I. Englezii la Polul Nord;
trad.: Iosif Katz. – București: Litera, 2022
vol.
ISBN 978-630-342-500-9
Vol. 1. : Căpitanul Hatteras. I. Englezii la Polul Nord - 2024. -
ISBN 978-630-342-501-6

I. Katz, Iosif (trad.)
821.111-31=135.1

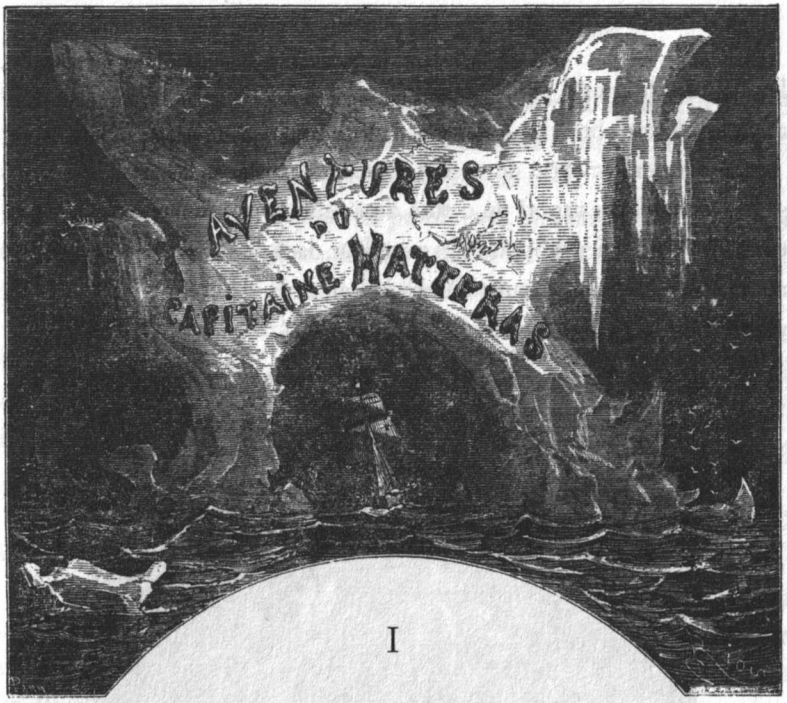

I

BRICUL FORWARD

„Mâine, odată cu refluxul, bricul *Forward* – căpitan K.Z., secund Richard Shandon – va pleca din New Prince's Docks spre o destinație necunoscută."

Iată ce s-a putut citi în *Liverpool Herald* din 5 aprilie 1860.

Plecarea unui bric este un eveniment de mică importanță pentru portul cel mai comercial din Anglia. Cine l-ar lua în seamă în mijlocul vapoarelor de toate tonajele și de toate naționalitățile pe care docuri întinse pe două leghe cu greu le pot cuprinde?

Totuși, la 6 aprilie, încă de dimineață, o mulțime considerabilă umplea cheiurile de la New Prince's Docks; nenumărați membri ai corporației marinarilor din oraș păreau să-și fi dat acolo întâlnire. Muncitorii de la danele din jur își părăsiseră lucrul, comercianții, tejghelele lor întunecoase, negustorii, magazinele lor pustii. Omnibuzele multicolore, care merg de-a lungul zidului exterior al docurilor, își goleau în fiecare minut încărcătura

lor de curioși; orașul părea că nu mai are decât o singură preocupare: să asiste la plecarea bricului *Forward.*

Forward era un bric de o sută șaptezeci de tone, prevăzut cu o elice și cu o mașină cu vapori de o sută douăzeci de cai-putere. Ar fi putut fi ușor confundat cu alte bricuri din port. Dar, dacă pentru privirile publicului nu avea nimic deosebit, cunoscătorii remarcau la el anumite particularități asupra cărora un marinar nu se poate înșela.

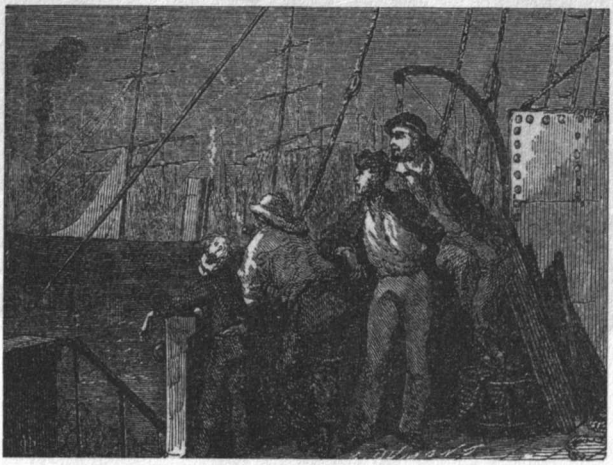

De aceea, la bordul lui *Nautilus,* ancorat nu departe, un grup de marinari făcea mii de presupuneri cu privire la destinația lui *Forward.*

– Ce zici, spunea unul, despre felul cum sunt așezate catargele? Totuși, nu e ceva obișnuit ca navele cu vapori să fie atât de îmbelșugat înzestrate cu vele.

– Se vede, răspunse un submaistru cu o față mare, roșie, că bastimentul acesta se bizuie mai mult pe catargele sale decât pe mașini și, dacă s-a dat atâta amploare velelor superioare, e, fără îndoială, pentru că la cele inferioare vântul nu va ajunge. Astfel, pentru mine nu încape îndoială că *Forward* este destinat mărilor arctice sau antarctice, acolo unde munții de gheață maschează vântul, mai mult decât îi convine unui vas solid și cumsecade.

– Probabil că ai dreptate, maistre Cornhill, continuă un al treilea marinar. Ai observat și etrava, cum cade drept în mare?

– Mai pune la socoteală, maistre Cornhill, că etrava are un tăiș de oțel turnat, ascuțit ca o lamă și în stare să taie în două o corabie cu trei punți, dacă *Forward*, în plină viteză, ar ciocni-o într-un bord.

– Desigur, răspunse un pilot de pe Mersey, căci bricul acesta gonește ușor cu paisprezece noduri, cu elicea pe care o are. Era o minune să-l vezi tăind apa, când se făceau probele. Vă rog să mă credeți, e o navă de rasă...

– Nici când navighează cu vele nu se lasă mai prejos, reluă maistrul Cornhill; ține drumul drept și numai cu cârma de mână. Vedeți dumneavoastră, vasul acesta va gusta din mările polare, să nu-mi spuneți mie pe nume dacă n-o fi așa! Și luați aminte încă un amănunt! Ați observat gaura din punte prin care trece axul cârmei?

– De văzut, am văzut, răspunseră cei care stăteau de vorbă cu maistrul Cornhill, dar ce dovedește asta?

– Asta dovedește, băieți, răspunse maistrul cu o satisfacție amestecată cu dispreț, că voi nu știți nici să vedeți, nici să gândiți; aceasta dovedește că au vrut să lase joc liber axului cârmei, ca să poată fi cu ușurință ridicată ori lăsată la apă. Sau nu știți că în mijlocul ghețurilor această manevră se repetă des?

– Strașnic judecat! exclamară marinarii de pe *Nautilus*.

– Și, de altfel, reluă unul dintre ei, încărcătura acestui bric confirmă părerea maistrului Cornhill. O știu de la Clifton, care a avut curaj să se îmbarce. *Forward* duce cu el alimente pentru cinci sau șase ani și cărbuni în cantitatea corespunzătoare. Cărbuni și alimente, asta-i toată încărcătura lui, plus un maldăr de haine de lână și din piele de focă.

– Ei bine, spuse maistrul Cornhill, nu mai încape îndoială, dar, în fine, prietene, de vreme ce-l cunoști pe Clifton, nu ți-a spus nimic despre destinația lui?

– Nu mi-a putut spune nimic; nu știe nici el. Echipajul a fost angajat în aceste condiții. Încotro merge? Nu va ști decât când va ajunge.

– Mai ales, răspunse un neîncrezător, dacă se duc la dracu', după cum se pare.

– Dar și ce leafă! reluă amicul lui Clifton, însuflețindu-se. Ce leafă grozavă! De cinci ori mai mare decât leafa obișnuită! Păi, fără asta, Richard Shandon n-ar fi găsit pe nimeni care să se angajeze în asemenea condiții!

Un bastiment cu o formă ciudată care pleacă nu se știe în ce direcție și care nu pare c-ar dori prea mult să se și înapoieze. În ce mă privește, asta nu mi-ar fi convenit deloc.

– Ți-ar fi convenit sau nu, i-o reteză maistrul Cornhill, tot n-ai fi putut niciodată să faci parte din echipajul lui *Forward.*

– Și de ce, mă rog?

– Pentru că nu îndeplinești condițiile cerute. Mi s-a spus că oamenii căsătoriți au fost excluși. Or, tu faci parte din această mare categorie. Deci n-ai de ce să te încrunți, ceea ce, de altfel, ar fi din partea ta un adevărat tur de forță.

Marinarul interpelat astfel râse împreună cu camarazii lui, dovedind cât de îndreptățită era gluma maistrului Cornhill.

– Până și numele acestui bastiment, urmă Cornhill, satisfăcut de sine, este teribil de îndrăzneț. *Forward*[1]! Forward până unde?! Fără să mai pui la socoteală că nici pe căpitanul acestui bric nu-l cunoaște nimeni.

– Ba da, e cunoscut, răspunse un tânăr marinar cu o figură destul de naivă.

– Cum! E cunoscut?!

– Fără îndoială!

– Mă, puștiule, spuse Cornhill, ești cumva gata să crezi că Shandon ar fi căpitanul lui *Forward?*

– Dar, răspunse tânărul marinar...

– Află, dar, că Shandon este comanderul[2], nimic altceva; e un marinar brav și îndrăzneț, un comandant de baleniere care și-a dovedit aptitudinile, un camarad de nădejde, foarte capabil să comande, dar, în fine, nu el e cel care comandă; s-avem iertare, dar nu e mai căpitan ca tine sau ca mine! Cât despre cel ce va fi stăpân după Dumnezeu la bord, nici el nu-l cunoaște încă. Când va sosi momentul, va apărea adevăratul căpitan, nu se știe cum și de

[1] *Forward* – înainte (în limba engleză în original). (n.a.)

[2] *Comander* – secundul de pe un bastiment englez (în limba engleză în original). (n.a.)

pe care țărm al celor două lumi, căci Richard Shandon n-a spus și n-a avut dezlegare să spună către care punct al globului își va îndrepta bastimentul.

– Totuși, maistre Cornhill, interveni iar tânărul marinar, vă asigur că s-a prezentat cineva la bord, cineva anunțat în scrisoarea prin care locul de secund i-a fost oferit domnului Shandon!

– Cum! ripostă Cornhill, încruntând sprâncenele, vrei să susții că *Forward* are un căpitan la bord?

– Păi, da, maistre Cornhill.

– Mie-mi spui tu asta?

– Desigur, deoarece o știu de la Johnson, șeful echipajului.

– De la maistrul Johnson?

– Desigur, mi-a spus-o chiar mie!

– Ți-a spus asta Johnson?

– Nu numai că mi-a spus-o, dar mi l-a și arătat pe căpitan.

– Ți l-a arătat! exclamă Cornhill, uluit.

– Mi l-a arătat.

– Și l-ai văzut tu?

– Văzut, cu propriii mei ochi.

– Și cine e?

– E un câine.

– Un câine cu patru labe?

Mare a fost uluirea printre marinarii de pe *Nautilus*. În orice altă împrejurare, ei ar fi izbucnit în râs. Un câine, căpitan al unui bric de o sută șaptezeci de tone! Să te prăpădești de râs, nu alta! Dar, zău așa, *Forward* era un bastiment atât de ieșit din comun, încât trebuia să te gândești bine înainte de a râde sau de a nega. De altfel, nici chiar maistrul Cornhill nu râdea.

– Și zici că Johnson ți l-a arătat pe căpitanul ăsta atât de ciudat, pe câinele ăsta? continuă el, adresându-se tânărului marinar. Și tu l-ai văzut?

– Așa cum vă văd, cu voia dumneavoastră.

– Ei bine, ce crezi despre asta? îl întrebară marinarii pe Cornhill.

– Nu cred nimic, răspunse acesta din urmă cu bruschețe, nu cred nimic, decât că *Forward* e un vas al diavolului sau al unor nebuni de băgat la Bedlam[1]!

Marinarii continuară să privească în tăcere la *Forward*, ale cărui pregătiri de plecare se apropiau de sfârșit; și printre ei nu s-a găsit niciunul care să pretindă că șeful de echipaj, Johnson, și-ar fi bătut joc de tânărul marinar.

Povestea cu câinele ajunsese să facă ocolul orașului și, în mulțimea aceea de curioși, erau mulți care-l căutau cu privirea pe acest captain-dog, foarte dispuși să-l creadă vreun animal supranatural.

De altfel, de câteva luni încoace, *Forward* atrăgea atenția publică; caracteristicile mai speciale în construcția vasului, misterul care-l învăluia, acel incognito păstrat de căpitanul lui, modul în care Richard Shandon primise propunerea de a angaja construcția și a conduce armarea vasului, grija cu care s-a procedat la alcătuirea echipajului, destinația necunoscută, de-abia bănuită de câțiva, totul contribuia ca să-i dea acestui bric o înfățișare mai mult decât stranie.

Și-apoi, pentru un gânditor, un visător, un filosof, nimic nu-i mai emoționant decât un bastiment gata de plecare; imaginația îl însoțește bucuros în luptele lui cu marea, în bătăliile purtate cu vântul, în această

[1] Bedlam – numele unei case de nebuni, celebră pe vremuri.

cursă aventuroasă care nu se sfârșește întotdeauna într-un port și-n timpul căreia orice incident neobișnuit face ca vasul să se prezinte sub o înfățișare fantastică până și spiritelor refractare la fantezie.

Așa și cu *Forward.* Și dacă privitorul obișnuit n-a putut să facă observațiile savante ale maistrului Cornhill, zvonurile adunate timp de trei luni fură suficiente ca să întrețină cancanurile din Liverpool.

Bricul intrase în șantier la Birkenhead, o adevărată mahala a orașului, situată pe malul stâng al Mersey-ului și legată de port printr-un du-te-vino neîncetat de bărci cu motor.

Constructorul, Scott & Co., unul din cei mai pricepuți din Anglia, primise de la Shandon un deviz și un plan amănunțit, în care tonajul, dimensiunile, gabaritul bricului erau indicate cu cea mai mare grijă. Se ghicea în acest proiect perspicacitatea unui marinar desăvârșit. Shandon având fonduri foarte însemnate la dispoziția sa, lucrările începură și, urmând recomandarea necunoscutului proprietar, înaintau repede.

Bricul a fost atât de solid construit, încât să reziste la orice încercare; era, desigur, menit să facă față unor presiuni enorme, căci bordajul lui din lemn de teck, un fel de stejar de India, remarcabil prin duritatea lui, a fost în plus legat cu puternice armături de fier. În lumea marinarilor se punea chiar întrebarea de ce coca unui vas, construit cu o asemenea rezistență, nu era făcută din tablă de fier, ca aceea a altor vase cu vapori. La asta se răspundea că misteriosul inginer avea motivele sale ca să procedeze așa.

Încet, încet, bricul căpătă contur pe șantier, și calitățile lui, în ce privește forța și finețea, îi izbiră pe specialiști. Așa cum observaseră marinarii de pe *Nautilus,* etrava făcea un unghi drept cu chila vasului; ea era prevăzută nu cu un pinten, ci cu un tăiș de oțel turnat în atelierele lui R. Hawthorn din Newcastle. Prova aceasta metalică, strălucind în soare, îi dădea bricului un aer special, dar nu neapărat militar. Totuși, la extremitatea provei a fost instalat un tun de calibrul 16, montat pe un pivot, care putea fi ușor manevrat în toate direcțiile; mai trebuie să adăugăm atât despre tun, cât și despre etravă că, în ciuda aparențelor, n-aveau nimic războinic în ele.

La 5 februarie 1860, ciudatul vas a fost lansat în prezența unui uriaș număr de spectatori și lansarea lui la apă reuși perfect.

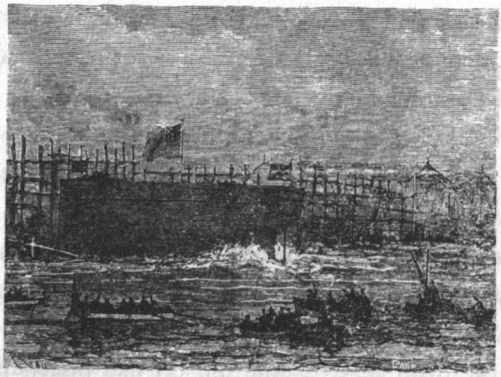

Dar dacă bricul nu era un vas de război, nici bastiment comercial, nici iaht de plăcere – căci nu se fac plimbări cu provizii în cală pe timp de șase ani –, atunci ce putea să fie?

Un vas destinat căutării lui *Erebus* și *Terror*, și a lui sir John Franklin?

Nici asta, căci în 1859, cu un an înainte, comandantul Mac Clintock se întorsese din mările arctice, aducând dovada sigură a dispariției acestei nenorocite expediții.

Forward voia, așadar, să încerce și el faimoasa trecere din nord-vest? La ce bun? Căpitanul Mac Clure o găsise în 1853, iar locotenentul său, Creswell, a fost primul care a avut cinstea să ocolească continentul american de la strâmtoarea Behring la strâmtoarea Davis.

Totuși, era sigur, neîndoielnic pentru specialiști, că *Forward* se pregătea să înfrunte regiunea ghețarilor. Va înainta el spre pol, mai departe decât balenierul *Wedell*, mai departe decât căpitanul James Ross? Dar la ce bun și în ce scop?

După cum se vede, deși câmpul presupunerilor era extrem de restrâns, imaginația mai găsea loc să se piardă în ele.

A doua zi, după ce bricul fu lansat la apă, sosi mașina expediată de atelierul lui R. Hawthorn din Newcastle.

Mașina cu vapori de o sută douăzeci de cai-putere, cu cilindri oscilanți, ocupa puțin loc; forța ei era disproporționată pentru un vas de o sută șaptezeci de tone, atât de bine înzestrat cu vele și care mergea deosebit de ușor. Probele făcute nu lăsau nicio îndoială în această privință și însuși șeful

echipajului, Johnson, crezu de cuviință să-și exprime astfel părerea către prietenul lui, Clifton:

– Deși *Forward* se folosește în același timp de vele și de elice, va ajunge mai repede cu velele.

Prietenul său, Clifton, nu înțelese nimic din această propoziție, dar credea că totul e posibil din partea unui vas comandat de un câine.

După instalarea mașinii cu vapori la bord, începu arimajul[1] proviziilor, ceea ce nu era puțin lucru, căci vasul ducea cu el alimente pentru șase ani. Acestea constau din carne sărată și uscată, pește afumat, biscuiți și făină; munți de cafea și de ceai fură aruncați în magaziile de provizii în avalanșe enorme. Richard Shandon conducea lucrările de aranjare a acestei prețioase încărcături, ca un om care se pricepe la asemenea treburi; toate erau puse în ordine, etichetate, numerotate cu un calm perfect; a fost îmbarcată și o foarte mare provizie din preparatul indian numit „pemmican"[2] și care cuprinde într-un volum mic multe elemente nutritive.

Acest fel de alimente nu lăsa nicio îndoială despre durata croazierei, dar un om cu spirit de observație înțelegea de la prima ochire că *Forward* avea să navigheze în mările polare, văzând butoaiele cu *lime-juice*[3], pastilele de calciu, pachetele de muștar, semințele de măcriș și de lingurea, într-un cuvânt, abundența acestor puternice antiscorbutice, a căror influență e atât de necesară în navigația australă și boreală. Shandon primise, desigur, indicația de a se îngriji în mod deosebit de această parte a încărcăturii, căci se preocupă mult de ea, nu mai puțin decât de farmacia de voiaj.

Dacă armele de la bord nu erau în număr prea mare, ceea ce putea să liniștească firile timide, magazia de pulbere era plină ochi, amănunt care putea să-i sperie pe unii. Singurul tun din extremitatea din față a corăbiei nu putea să aibă pretenția să absoarbă întreagă această provizie. Asta dădea de gândit. Mai erau și niște fierăstraie gigantice, precum și unelte puternice, ca pârghii, baroase, fierăstraie de mână, topoare enorme etc., fără a mai pune la socoteală o apreciabilă cantitate de *blasting-cylinders*[4] a căror explozie ar

[1] Arimaj – stivuire, aranjare.

[2] Pemmican – preparat din carne presată.

[3] *Lime-juice* – suc de lămâie (în limba engleză în original). (n.a.)

[4] *Blasting-cylinders* – un fel de petarde (în limba engleză în original). (n.a.)

fi fost suficientă ca să facă să sară în aer vama din Liverpool. Toate acestea erau ciudate, dacă nu înfricoșătoare, fără să mai vorbim despre rachete, semnale, artificii și felinare de mii de feluri.

Numeroșii spectatori de pe cheiurile de la New Prince's Docks mai admirau și o lungă balenieră din lemn de mahon, o pirogă de tablă învelită în gutapercă și un anumit număr de halkettboats, un fel de mantale de cauciuc care puteau fi transformate în bărci, suflându-se în căptușeala lor. Fiecare se simțea din ce în ce mai intrigat, și chiar emoționat, căci, odată cu refluxul, *Forward* avea să plece în curând spre misterioasa lui destinație.

II

O SCRISOARE NEAȘTEPTATĂ

Iată textul scrisorii primite de Richard Shandon cu opt luni înainte:

Aberdeen, 2 august 1859
Domnului Richard Shandon
Liverpool

DOMNULE,

Prezenta are drept scop să vă informeze despre depunerea unei sume de șaisprezece mii lire sterline în mâinile domnilor Marcuart & Co., bancheri din Liverpool. Anexat vă trimit o serie de mandate semnate de mine, care vă vor permite să dați dispoziții domnilor Marcuart până la concurența sus-menționatelor șaisprezece mii de lire.

Dumneavoastră nu mă cunoașteți. N-are importanță. Eu vă cunosc. Aceasta contează.

Vă ofer postul de secund la bordul bricului Forward, *pentru o expediție care poate fi de lungă durată și periculoasă.*

Dacă nu acceptați, nu-i nicio supărare. În caz afirmativ, vă vor fi alocate cinci sute de lire drept onorariu, iar la sfârșitul fiecărui an, pe toată durata expediției, salariul dumneavoastră va fi mărit cu zece la sută.

Bricul Forward *nu există. Va trebui să organizați construirea lui în așa fel, încât să poată ieși în larg în primele zile ale lui aprilie 1860, cel mai târziu.*

Alături vă remit un plan amănunțit cu respectivul deviz. Vă veți supune întocmai acestui plan. Vasul va fi construit în atelierele domnilor Scott & Co., care vor stabili cu dumneavoastră cele necesare.

Vă recomand în mod special angajarea echipajului lui Forward*; acesta va fi alcătuit dintr-un căpitan, eu, un secund, dumneavoastră, un al treilea ofițer, un șef de echipaj, doi ingineri, un ice-master*[1]*, opt marinari și doi fochiști, în totul optsprezece oameni, inclusiv doctorul Clawbonny, din acest oraș, care se va prezenta la dumneavoastră la momentul oportun.*

Ar fi de dorit ca oamenii pe care-i veți solicita să participe la expediția lui Forward *să fie englezi, liberi, fără familie, celibatari, cumpătați, căci consumarea spirtoaselor și chiar a berii nu va fi permisă la bord, oameni gata să facă, dar să și îndure orice. La alegere îi veți prefera pe cei dotați cu constituție sanguină, având prin însuși acest fapt, într-un grad mai înalt, principiul generator al căldurii animale.*

Le veți oferi salarii de cinci ori mai mari decât salarizarea obișnuită, cu o creștere de zece la sută pentru fiecare an de serviciu. La sfârșitul expediției, li se va asigura fiecăruia dintre ei câte cinci sute de lire, iar dumneavoastră vi se rezervă două mii de lire. Fondurile acestea vor fi depuse la domnii Marcuart & Co., pe care i-am mai amintit. Expediția aceasta va fi de lungă durată și grea, dar onorabilă. Așadar, n-aveți de ce să șovăiți, domnule Shandon.

Răspuns, post-restant la Göteborg (Suedia), sub inițialele K.Z.

P.S. La 15 februarie veți primi un câine mare danez, cu fălcile atârnânde, roșcat-negricios, brăzdat transversal de dungi negre. Îl veți instala la bord și veți da ordin să fie hrănit cu turte de orz amestecate cu o fiertură de turte de ulei[2]*. Veți confirma primirea câinelui la Livorno (Italia), la aceleași inițiale ca mai sus.*

Căpitanul lui Forward *se va prezenta și se va face cunoscut în timp util. În momentul plecării, veți primi noi instrucțiuni.*

Căpitanul bricului Forward,
K.Z.

[1] *Ice-master* – pilot de ghețuri (în limba engleză în original).
[2] Turte de ulei sau jumări din grăsime – foarte bune pentru hrana câinilor. (n.a.)

III

DOCTORUL CLAWBONNY

Richard Shandon era un bun marinar; comandase multă vreme baleniere prin mările arctice, având o faimă bine stabilită în tot ținutul Lancastre. O asemenea scrisoare putea, pe bună dreptate, să-l mire; se miră, deci, dar cu sângele-rece al unui om care a trecut prin multe. El îndeplinea, de altfel, condițiile cerute; nu era căsătorit, n-avea copii, n-avea părinți. Om mai liber nici că se putea. Deci, netrebuind să se sfătuiască cu cineva, se duse direct la domnii Marcuart & Co., bancheri.

„Dacă banii sunt aici, își spuse el, restul merge de la sine."

A fost primit la bancă cu atențiile cuvenite unui om pe care-l așteaptă în liniște șaisprezece mii de lire într-o casă de bani; odată verificat acest punct, Shandon ceru să i se dea o foaie de hârtie albă și, cu scrisul lui mare și apăsat, de marinar, își trimise acordul la adresa indicată.

Chiar în aceeași zi, se puse în legătură cu constructorii din Birkenhead și, după douăzeci și patru de ore, chila corabiei se și întindea pe cala șantierului. Richard Shandon era un bărbat de vreo patruzeci de ani, robust, energic și curajos, trei calități obligatorii pentru un marinar, căci acestea dau încredere, forță și sânge-rece. Se știa despre el că-i un om ambițios și dificil, niciodată iubit de marinarii lui, ci temut. Faima aceasta nu mergea, de altfel, până la a-i face greutăți în alcătuirea echipajului său, căci era cunoscut ca un om capabil să se descurce.

Shandon se temea ca nu cumva latura misterioasă a acțiunii să-l stânjenească în mișcările sale.

„De aceea, își spuse el, cel mai bine e să nu las să răsufle nimic; se vor găsi destui rechini care vor voi să afle ce și cum și, de vreme ce nici eu nu știu nimic, aș fi foarte încurcat dacă ar trebui să le răspund. Acest K.Z. este cu siguranță un individ destul de ciudat; dar, la urma urmelor, mă cunoaște, se bizuie pe mine, aceasta e suficient. Cât despre vasul lui, va fi frumușel croit și să nu mi se spună Richard Shandon dacă nu e destinat să cutreiere prin marea glacială. Dar să păstrăm asta pentru mine și ofițerii mei."

După care, Shandon începu să se ocupe de recrutarea echipajului, ținând cont de condițiile privind familia și sănătatea, cerute de căpitan.

El cunoștea un băiat vrednic, foarte devotat, bun marinar, pe nume James Wall. Acest Wall să fi avut vreo treizeci de ani și nu se afla la prima

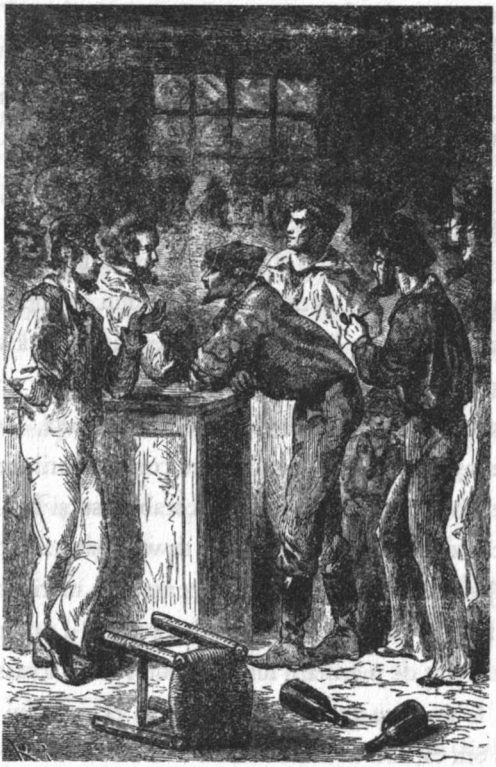

lui călătorie în Mările Nordului. Shandon îi propuse locul de ofițer trei și James Wall acceptă cu ochii închiși; nu dorea altceva decât să navigheze, și-și iubea mult meseria. Shandon i-a povestit în amănunt cum stau lucrurile, ca și unui oarecare Johnson, pe care-l făcu șeful echipajului.

– Să fie cu noroc! spuse James Wall. Mai bine asta decât altceva. Dacă e vorba să căutăm trecerea din nord-vest, mai sunt și unii care se întorc de-acolo.

– Nu totdeauna, răspunse maistrul Johnson; dar, în sfârșit, nu-i un motiv ca să nu te duci.

– De altfel, dacă nu ne înșelăm în presupunerile noastre, continuă Shandon, trebuie să mărturisesc că această călătorie se face în bune condiții. *Forward* va fi un vas de toată frumusețea și, prevăzut cu o mașină cu vapori bună, va putea să meargă departe. Un echipaj de optsprezece oameni, asta-i tot ce ne trebuie.

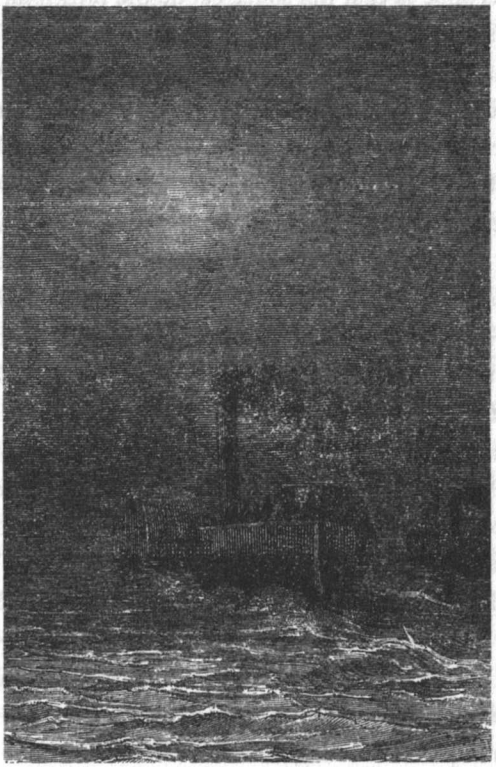

– Optsprezece oameni, replică maistrul Johnson, atâția câți a avut americanul Kane la bord, când a făcut celebra lui expediție spre pol.

– E totuși ciudat, reluă Wall, că un particular mai încearcă să traverseze marea de la strâmtoarea Davis la strâmtoarea Behring. Expedițiile trimise în căutarea amiralului Franklin au costat Anglia mai mult de o sută șaizeci de mii de lire, fără niciun rezultat practic. Cine dracu' își mai poate risca averea într-o asemenea acțiune?!

– Mai întâi, James, răspunse Shandon, noi judecăm bazându-ne pe o simplă ipoteză. Vom merge oare cu adevărat pe mările boreale sau australe? Nu știu. Poate că e vorba de a încerca o nouă descoperire. De altfel, într-o zi sau alta, trebuie să se prezinte un anume doctor Clawbonny, care, fără îndoială, va ști mai multe și va fi însărcinat să ne instruiască. Vom vedea.

– Atunci să așteptăm, spuse maistrul Johnson; în ce mă privește, comandere, mă apuc să caut tipi solizi, cât despre principiul lor de căldură animală, cum spune căpitanul, ți-l garantez dinainte. Te poți bizui pe mine.

Acest Johnson era un om prețios; cunoștea navigația la latitudinile înalte. Se găsea în calitate de submaistru la bordul lui *Phoenix*, care a făcut parte din expedițiile trimise în 1853 în căutarea lui Franklin; acest brav marinar a fost chiar martorul morții locotenentului francez Bellot, pe care-l însoțea în raidul făcut de acesta printre ghețuri. Johnson cunoștea personalul maritim din Liverpool și se puse imediat în mișcare ca să-și recruteze oamenii.

Shandon, Wall și cu dânsul lucrară atât de bine, încât în primele zile ale lui decembrie aveau toți oamenii necesari, dar acest lucru nu a fost lipsit de greutăți; mulți se simțeau ademeniți de câștigul neobișnuit de mare, dar îi speria viitorul expediției și, dintre cei care se angajau în mod hotărât, unii veneau mai târziu să-și retragă cuvântul și să restituie acontul, sfătuiți de prieteni să nu încerce o asemenea ispravă. Toți, de altfel, încercau să pătrundă misterul și-l înghesuiau cu întrebări pe secundul Richard. Acesta îi trimitea la maistrul Johnson.

– Ce vrei să-ți spun, amice? răspundea acesta din urmă, de fiecare dată; nu știu nici eu mai mult ca tine. În orice caz, vei fi în bună tovărășie cu niște băieți de viață care se țin tari în orice împrejurare; asta e ceva! Așadar, ce te mai gândești atâta? Ori e laie, ori bălaie!

Și cei mai mulți încheiau târgul.

– Mă-nțelegi, mai spunea câteodată șeful de echipaj, e greu până te hotărăști. Un salariu mare, cum niciun marinar n-a mai pomenit, cu asigurarea de a găsi un capital frumos la întoarcere. Are ce să te atragă.

– Adevărul e, răspundeau marinarii, că e foarte ispititor! Bunăstare până la sfârșitul vieții.

– Nu-ți voi ascunde deloc, continua Johnson, că expediția va fi de lungă durată, grea, periculoasă; asta se spune categoric în instrucțiunile noastre; așadar, trebuie să știe bine fiecare la ce se angajează: e foarte probabil că se va cere tot ce e omenește posibil, și poate chiar mai mult! Deci, dacă nu te simți destul de curajos, dacă n-ai o fire gata la orice încercare și dacă n-ai pe dracu-n tine, dacă nu-ți spui că ai douăzeci de șanse contra una de a rămâne pe acolo, dacă, într-un cuvânt, îți să-ți lași pielea într-un loc anumit, mai curând decât în altul, de preferință aici decât acolo, atunci fă stânga-mprejur și lasă locul tău unui tovarăș mai îndrăzneț.

– Dar, cel puțin, maistre Johnson, continua marinarul, strâns cu ușa, cel puțin îl cunoști pe căpitan?

– Prietene, căpitan este Richard Shandon, până ce se prezintă altcineva.

Or, trebuie s-o spunem, aceasta era chiar și-n mintea secundului; el se legăna în iluzia că, în ultimul moment, va primi instrucțiuni exacte cu privire la scopul călătoriei și că va rămâne șef la bordul lui *Forward.* Îi plăcea chiar să răspândească această părere, fie când vorbea cu ofițerii lui, fie când urmărea lucrările de construcție a bricului, al cărui schelet se ridica pe șantierele de la Birkenhead, asemenea coastelor unei balene răsturnate. Shandon și Johnson se conformaseră cu strictețe recomandării privitoare la sănătatea oamenilor din echipaj; aceștia aveau o înfățișare care inspira încredere și aveau destulă căldură animală ca să încălzească, la nevoie, chiar și mașinile lui *Forward,* membrele lor elastice, fața luminoasă și înfloritoare îi făceau să fie în stare să reacționeze la gerurile intense. Erau oameni încrezători și hotărâți, energici și voinici; nu erau însă toți la fel de viguroși; Shandon chiar șovăise să ia pe câțiva dintre ei, de exemplu, pe marinarii Gripper și Garry și pe harponierul Simpson, care i se păreau cam slabi; dar, în rest, erau solid construiți, inimoși și angajarea lor a fost semnată.

Odată echipajul alcătuit, Shandon și cei doi ofițeri se ocupară de aprovizionări; ei urmară cu strictețe instrucțiunile căpitanului, instrucțiuni

clare, precise, amănunțite, în care cele mai neînsemnate articole erau prevăzute în cantitățile și cu calitățile necesare. Prin împuternicirea comandantului, fiecare articol fu plătit cu bani peșin, cu un rabat de opt la sută pe care Richard îl trecu cu grijă în creditul lui K.Z.

Echipaj, provizii, încărcătură, toate fură gata în ianuarie 1860; *Forward* începea să capete formă. Nu trecea zi fără ca Shandon să nu se ducă la Birkerihead.

Într-o dimineață, la 23 ianuarie, potrivit obiceiului său, el se afla într-una din acele mari șalupe cu vapori, cu câte o cârmă la cele două capete, ca să evite manevra de întoarcere, și care fac permanent serviciul între cele două maluri ale Mersey-ului; domnea atunci o ceață din cele obișnuite, care-i obligă pe marinarii de pe râu să se ghideze cu ajutorul busolei, deși traseul lor durează doar zece minute.

Totuși, oricât de groasă ar fi fost ceața, ea n-a putut să-l împiedice pe Shandon să vadă un bărbat scund, destul de gras, cu o figură fină, voios, cu privirea blândă, care înainta spre el, îi luă amândouă mâinile și le scutură cu o înflăcărare, cu o vioiciune și o familiaritate „cu totul meridională", cum ar fi spus un francez.

Dar, dacă personajul acesta nu era din sud, nici mult nu-i lipsea; vorbea, gesticula cu volubilitate; ideile lui trebuiau neapărat să iasă la lumina zilei, altfel era pericol să explodeze. Ochii lui mici, de om inteligent, gura mare și mobilă erau tot atâtea supape de siguranță care-i permiteau să dea drumul la preaplinul din el; vorbea întruna, așa de mult și atât de repede, încât trebuie să mărturisim că Shandon nu putea să înțeleagă nimic din ce spunea.

Numai că secundul de pe *Forward* îl recunoscu imediat pe omulețul acesta pe care nu-l văzuse niciodată; o idee îi străfulgera mintea și, în momentul în care celălalt se opri să respire, Shandon strecură repede aceste cuvinte:

– Doctorul Clawbonny?

– Chiar el, în persoană, comandere! E aproape un sfert de oră de când te caut, de când întreb de dumneata peste tot și pe toată lumea. Înțelegi nerăbdarea mea? Încă cinci minute și-mi pierdeam capul. Așadar, dumneata ești, comandere Richard? Există cu adevărat? Nu ești un mit? Dă-mi mâna! S-o mai strâng o dată într-a mea! Da, e cu adevărat mâna lui Richard Shandon! Or, dacă există un comander Richard, există și un bric *Forward*,

pe care-l comandă; și dacă-l comandă, va pleca; și dacă va pleca, îl va lua pe doctorul Clawbonny la bordul său.

– Ei bine, da, doctore, eu sunt Richard, există un bric *Forward* și va pleca.

– E logic, răspunse doctorul, după ce-și făcuse o provizie mare de aer, e logic. De aceea vezi ce bucuros sunt; mă aflu în fața realizării dorințelor mele celor mai arzătoare! De multă vreme așteptam o asemenea ocazie, doream să întreprind o asemenea călătorie. Or, cu dumneata, comandere...

– Îmi permiteți... făcu Shandon.

– Cu dumneata, continuă Clawbonny, fără să-l asculte, suntem siguri că vom merge departe și că nu vom da niciun pas înapoi.

– Dar.... încercă să spună Shandon.

– Căci ai dovedit-o, comandere, și cunosc statele dumitale de serviciu. A, ești un vrednic marinar!

– Dacă țineți neapărat...

– Nu, nu vreau ca îndrăzneala, bravura și îndemânarea dumitale să fie puse măcar o clipă la îndoială, nici chiar de dumneata. Căpitanul care te-a ales drept secund e un om care se pricepe, ți-o garantez eu!

– Dar nu e vorba despre asta, făcu Shandon, nerăbdător.

– Dar despre ce e vorba, atunci? Nu mă mai face să aștept.

– Ce dracu', nu mă lăsați să vorbesc! Spuneți-mi, vă rog, doctore, cum ați ajuns să faceți parte din expediția lui *Forward*?

– Păi, printr-o scrisoare, printr-o scrisoare demnă de încredere, iat-o, scrisoarea unui brav căpitan, foarte laconică, dar prea suficientă!

Și, spunând acestea, doctorul îi întinse lui Shandon scrisoarea concepută în felul următor:

Inverness, 22 ianuarie 1860

Doctorului Clawbonny

Liverpool

Dacă doctorul Clawbonny vrea să se îmbarce pe Forward, *pentru o lungă expediție, se poate prezenta la secundul Richard Shandon, care a primit instrucțiuni în această privință.*

Căpitanul bricului Forward,

K.Z.

– Scrisoarea mi-a sosit azi-dimineață și iată-mă gata să pășesc la bordul lui *Forward.*

– Dar, cel puțin, întrebă Shandon, știți, doctore, care e scopul acestei călătorii?

– Habar n-am, dar ce-mi pasă, totul e să plec undeva! Se spune că sunt un savant; lumea se înșală, comandere, nu știu nimic și dacă am publicat câteva cărți care se vând binișor, am greșit; publicul e prea bun că le cumpără! Nu știu nimic, ți-o spun eu, decât că sunt un ignorant. Or, mi se oferă să-mi completez sau, mai bine zis, să-mi refac cunoștințele de medicină, chirurgie, istorie, geografie, botanică, mineralogie, conchiliologie, geodezie, chimie, fizică, mecanică, hidrografie; ei bine, primesc și te asigur că nu mă las rugat!

– Atunci, continuă Shandon, decepționat, nu știți încotro pleacă *Forward?*

– Ba da, comandante, se duce acolo unde e ceva de învățat, de descoperit, unde te poți instrui, compara, acolo unde se întâlnesc alte obiceiuri, alte ținuturi, alte popoare pe care să le studiezi în activitatea lor; pleacă, într-un cuvânt, acolo unde n-am fost niciodată.

– Dar mai precis? exclamă Shandon.

– Mai precis, replică doctorul, am auzit spunându-se că va naviga spre mările boreale. Ei bine, fie și pentru miazănoapte!

– Cel puțin, întrebă Shandon, îl cunoașteți pe căpitanul lui?

– Câtuși de puțin! Dar e un om vrednic, poți să mă crezi.

După ce secundul și doctorul au debarcat la Birkenhead, primul îl puse pe al doilea la curent cu situația, și acest mister înflăcăra imaginația doctorului. Vederea bricului îi provocă explozii de bucurie. Din ziua aceea nu-l mai părăsi pe Shandon și veni în fiecare dimineață să viziteze coca lui *Forward.*

De altfel, fu în mod special însărcinat să supravegheze instalarea farmaciei de bord.

Căci era medic, și chiar un bun medic, acest Clawbonny, dar care nu prea practica medicina. Doctor, ca oricare altul, la douăzeci și cinci de ani, la patruzeci era un adevărat savant; foarte cunoscut în tot orașul, deveni un membru influent al Societății literare și filosofice din Liverpool. Mica lui avere îi îngăduia să împartă câteva sfaturi care, deși gratuite, nu erau

mai puțin valoroase; iubit așa cum trebuie să fie un om cât se poate de îndatoritor, el n-a făcut niciodată vreun rău cuiva, nici chiar lui; vioi și vorbăreț, dacă vreți, dar cu inima deschisă, și deschisă tuturor.

Când zvonul înscăunării sale la bordul lui *Forward* se răspândi prin oraș, prietenii lui puseră în mișcare totul ca să-l rețină, ceea ce-l întări și mai mult în ideea lui; or, când doctorul își băga ceva în cap, prea abil trebuia să fie cel care să-i schimbe hotărârea.

Din ziua aceea, zvonurile, presupunerile, temerile merseră crescând, dar acest lucru n-a împiedicat ca *Forward* să fie lansat la apă, la 5 februarie 1860. După două luni era gata să pornească în larg.

La 15 februarie, așa cum anunța scrisoarea căpitanului, un câine danez fu expediat cu trenul de la Edinburgh la Liverpool, pe adresa lui Richard Shandon. Animalul părea arțăgos, nedomesticit, chiar puțin sinistru, cu o privire ciudată. Pe zgarda lui de aramă se citea numele lui *Forward.* Secundul îl instală la bord chiar în aceeași zi și confirmă primirea lui, la inițialele indicate.

Așadar, în afară de căpitan, echipajul lui *Forward* era complet. El era alcătuit precum urmează: 1. K.Z., căpitan; 2. Richard Shandon, secund; 3. James Wall, ofițer trei; 4. doctorul Clawbonny; 5. Johnson, șef de echipaj; 6. Simpson, harponier; 7. Bell, dulgher; 8. Brunton, mecanic-unu; 9. Plover, mecanic-doi; 10. Strong (negru), bucătar; 11. Foker, pilot de ghețuri; 12. Wolsten, armurier; 13. Bolton, marinar; 14. Garry, marinar; 15. Clifton, marinar; 16. Gripper, marinar; 17. Pen, marinar; 18. Waren, fochist.

IV

DOG-CAPTAIN

Odată cu 5 aprilie, sosi ziua plecării. Îmbarcarea doctorului liniștea puțin spiritele. Respectabilul savant putea fi urmat cu încredere acolo unde admitea să meargă și el. Totuși, cea mai mare parte dintre marinari continuau să fie neliniștiți, iar Shandon, temându-se ca dezertarea să nu lase câteva goluri la bord, abia aștepta să se afle în largul mării: odată depărtați de coastă, oamenii din echipaj se vor obișnui cu ideea.

Cabina doctorului Clawbonny era situată sub dunetă și ocupa toată partea dinspre pupă. Cabina căpitanului și a secundului erau așezate, în schimb, cu vederea spre punte. Aceea a căpitanului rămânea ermetic închisă, după ce fusese înzestrată cu diverse instrumente, mobilă, îmbrăcăminte de călătorie, cărți, haine de schimb și ustensile, indicate într-o notă amănunțită. Urmând instrucțiunile necunoscutului, cheia acestei cabine i-a fost trimisă la Lubeck; deci, numai el putea să intre în cabina lui.

Acest amănunt îl contraria pe Shandon și-i reducea mult din șansele de a fi șeful suprem. Cât despre propria lui cabină, el o amenajase perfect, potrivit nevoilor presupusei călătorii, cunoscând temeinic cerințele unei expediții polare.

Cabina ofițerului trei era situată pe puntea inferioară, care forma un vast dormitor, unde dormeau marinarii; oamenii se simțeau în largul lor și cu greu s-ar fi găsit o instalare atât de comodă la bordul oricărui alt vas. Erau îngrijiți ca o încărcătură de preț; o sobă uriașă ocupa mijlocul sălii comune.

Doctorul Clawbonny era cu totul în elementul lui; își luase în primire cabina de la 6 februarie, chiar a doua zi după ce *Forward* fusese lansat la apă. „Cel mai fericit dintre animale, spunea el, ar fi un melc care ar putea să-și facă o cochilie după planul lui; vreau să încerc să fiu un melc inteligent."

Și, zău așa, pentru o cochilie în care avea să stea multă vreme, cabina lui căpătase o frumoasă înfățișare. Doctorul își făcuse o adevărată plăcere de savant, sau de copil, punându-și în ordine bagajul lui științific. Cărțile, ierbarele, fișele, instrumentele de precizie, aparatele de fizică, colecția lui de termometre, de barometre, de higrometre, de lunete, de compasuri, de sextante, de hărți, de planuri, fiolele, prafurile, flacoanele foarte completei sale farmacii de voiaj, toate se clasau într-o ordine care i-ar fi făcut de

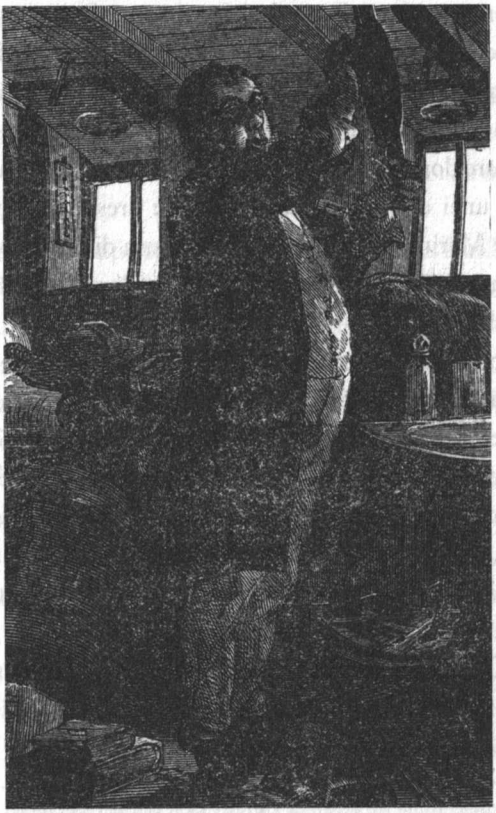

rușine pe cei de la British Museum. Spațiul acesta de șase picioare[1] pătrate conținea bogății incalculabile; doctorul n-avea decât să întindă mâna, fără să se deranjeze, ca să devină într-o clipă medic, matematician, astronom, geograf, botanist sau conchiliolog.

Trebuie să mărturisim, era mândru de aceste amenajări și fericit în sanctuarul lui plutitor, pe care trei dintre cei mai slabi din prietenii săi ar fi fost destul ca să-l umple. Aceștia, de altfel, veniră la el cu droaia, într-un număr care începea să-l stânjenească până și pe el, un om atât de comunicativ, și, spre deosebire de Socrate, până la urmă ajunse să spună: „Casa mea e mică, dar să dea Dumnezeu să nu fie niciodată plină de prieteni!"

În ce privește cușca marelui câine danez, și pentru a completa descrierea lui *Forward,* va fi destul să spunem că era construită chiar sub fereastra cabinei misterioase; dar sălbaticul ei locuitor prefera să vagabondeze în spațiul dintre cele două punți și cala vasului; părea imposibil de domesticit și nimeni nu veni de leac felului lui ciudat de a fi; îl auzeau, mai ales în timpul nopții, scoțând niște urlete jalnice care răsunau sinistru prin adâncurile vasului. Era oare dorul după stăpânul lui care lipsea? Sau teama instinctivă la apropierea unei călătorii periculoase? Sau presimțirea primejdiilor ce aveau să vină? Marinarii erau de părere că acesta din urmă ar fi motivul și, tot făcând glume, mulți ajunseseră în mod serios să socoată câinele drept un animal diabolic.

Pen, un tip de altfel foarte brutal, se repezi într-o zi să-l lovească, dar căzu atât de rău pe muchia cabestanului, încât își sparse îngrozitor capul. E lesne de înțeles că acest accident a fost pus pe seama fantasticului animal.

Clifton, omul cel mai superstițios din echipaj, făcu și el ciudata observație, cum că acest câine, când se afla pe dunetă, se plimba întotdeauna în vânt; iar mai târziu, când bricul fu în larg și mergea drept înainte, surprinzătorul animal își schimba locul la fiecare schimbare de drum a vasului și se ținea în vânt, așa cum ar fi făcut-o căpitanul lui *Forward.*

Doctorul Clawbonny, a cărui blândețe și mângâieri ar fi îmblânzit și un tigru, încercă zadarnic să câștige bunăvoința acestui câine; își pierdu doar timpul căutând să-l îmbie.

[1] 198 cm.

Animalul acesta, de altfel, nu răspundea la niciunul din numele înscrise în calendarul vânătorilor. Așa că oamenii de pe vas sfârșiră prin a-i spune Captain, căci părea să fie perfect la curent cu uzanțele la bord. Era evident că acest câine mai navigase cândva.

Se poate înțelege, prin urmare, răspunsul glumeț pe care l-a dat șeful de echipaj prietenului lui Clifton și de ce această presupunere a găsit destui creduli; mulți o repetau râzând, dar așteptându-se să vadă câinele reluându-și într-o zi înfățișarea omenească și comandând manevrele cu o voce tunătoare.

Chiar dacă Richard Shandon nu avea asemenea temeri, el nu era totuși cu totul liniștit și, în ajunul plecării, în seara de 5 aprilie, stătea de vorbă despre această chestiune cu doctorul, cu Wall și cu maistrul Johnson, în careul dunetei.

Acești patru savurau tocmai al zecelea grog, ultimul, desigur, căci, conform indicațiilor din scrisoarea de la Aberdeen, toți oamenii din echipaj, de la căpitan până la fochist, erau *teetotalers*[1], adică nu aveau să găsească la bord nici vin, nici bere, nici băuturi spirtoase, decât în caz de boală sau cu o rețetă de la doctor.

De vreo oră, conversația se desfășura în jurul plecării. Dacă instrucțiunile căpitanului se realizau până la capăt, Shandon ar fi trebuit să primească chiar a doua zi o scrisoare cu ultimele sale ordine.

– Dacă această scrisoare, spunea comanderul, nu-mi indică numele căpitanului, ea trebuie cel puțin să ne comunice destinația bastimentului. Fără asta, încotro să-l îndrept?

– În locul dumitale, Shandon, răspunse nerăbdătorul doctor, aș pleca și fără scrisoare, zău așa! O să știe ea să alerge după noi, îți garantez acest lucru.

– Aveți o încredere oarbă, doctore! Dar spre ce punct al globului ați întinde velele, dacă nu vă supărați?

– Către Polul Nord, evident! Se înțelege de la sine, nu-i posibilă nicio îndoială.

– Nicio îndoială! replică Wall. Și de ce nu către Polul Sud?

[1] *Teetotalers* – regim care elimină orice băutură spirtoasă (în limba engleză în original).

– La Polul Sud, exclamă doctorul, niciodată! I-ar fi putut veni căpitanului ideea să-și pună bricul în pericol traversând întregul Atlantic? Încearcă să te gândești la acest lucru, scumpul meu Wall.

– Doctorul are răspuns la toate, spuse acesta din urmă.

– Fie pentru nord, interveni Shandon. Dar, spuneți-mi, doctore, ne îndreptăm spre Spitzberg? Spre Groenlanda? Spre Labrador? Spre golful Hudson? Chiar dacă drumurile duc toate spre aceeași țintă, adică la banchiza de netrecut, ele nu sunt mai puțin numeroase și aș fi în mare încurcătură de-ar trebui să mă hotărăsc pentru unul sau pentru altul. Puteți să-mi dați un răspuns categoric, doctore?

– Nu, răspunse acesta, jignit că nu mai avea ce să spună; dar, în sfârșit, ca să încheiem discuția, dacă nu primești nicio scrisoare, ce vei face?

– Nimic; voi aștepta.

– Nu vei pleca? exclamă Clawbonny, agitându-și paharul cu disperare.

– Nu, desigur.

– E cel mai înțelept lucru, interveni calm șeful de echipaj, Johnson, în timp ce doctorul se plimba în jurul mesei, căci nu putea sta locului. Da, e cel mai înțelept, și totuși o prea lungă așteptare poate avea consecințe supărătoare. Mai întâi, anotimpul e potrivit și, dacă e vorba de nord, trebuie să profităm de dezgheț ca să străbatem strâmtoarea Davis; în afară de asta, echipajul devine din ce în ce mai neliniștit; prietenii, camarazii oamenilor noștri îi îndeamnă să părăsească *Forward* și influența lor ar putea să ne joace o festă.

– Mai trebuie spus, reluă James Wall, că, dacă s-ar răspândi panica printre marinarii noștri, ar dezerta până la cel din urmă și nu știu, comandere, dacă ai reuși să-ți mai refaci echipajul.

– Și atunci ce-i de făcut? întrebă Shandon.

– Ceea ce ai spus chiar dumneata, răspunse doctorul. Să așteptăm, dar, să așteptăm până mâine, înainte de a ne lăsa cuprinși de disperare. Promisiunile căpitanului s-au îndeplinit până acum cu regularitate, ceea ce e un semn bun; nu există deci niciun motiv să credem că nu vom fi înștiințați în timp util cu privire la destinația noastră. Nu mă îndoiesc nicio clipă că mâine vom naviga în largul mării Irlandei; așa că, dragi prieteni, propun să bem un ultim grog în cinstea fericitei noastre călătorii; ea începe

într-un mod cam ciudat, dar, cu marinari ca voi, are mii de șanse să se termine bine.

Și toți patru ciocniră pentru ultima oară.

– Și acum, comandere, spuse șeful de echipaj, Johnson, dacă am vreun sfat să-ți dau, e acela de a pregăti totul pentru plecare; trebuie ca echipajul să fie sigur de hotărârea dumitale. Mâine, fie că vine, fie că nu vine o scrisoare, ridică velele; nu aprinde focurile la căldări – vântul pare-se că va ține; nu va fi nimic mai ușor decât să coborâm cu vânt de pupă în vele; pilotul să se suie la bord; în momentul refluxului, ieși din docuri; mergi și ancorează dincolo de limba de pământ de la Birkenhead; oamenii noștri nu vor mai avea nicio comunicație cu pământul și dacă această scrisoare diabolică va sosi până la urmă, ne va găsi tot atât de bine acolo ca și în altă parte.

– Bine zis, bravul meu Johnson! spuse doctorul, întinzându-i mâna bătrânului marinar.

– Așa să fie! răspunse Shandon.

Fiecare se întoarse în cabina lui și aștepta, dormind agitat, răsăritul soarelui.

A doua zi, s-a împărțit prima poștă în oraș fără ca vreo scrisoare să poarte adresa comanderului Richard Shandon.

Totuși, acesta își făcu preparativele de plecare; zvonul se răspândi imediat în Liverpool și, așa cum s-a văzut, o mulțime imensă de spectatori se grăbi spre cheiurile din New Prince.

Mulți dintre ei veniră la bordul bricului, unul să-și îmbrățișeze pentru ultima oară un camarad, altul să-și convingă vreun prieten să nu plece, altul ca să arunce o privire asupra acestei ciudate nave, altul ca să afle, în fine, scopul călătoriei, și lumea murmura văzându-l pe comander mai tăcut și mai rezervat ca oricând.

Avea motivele sale bine întemeiate să fie așa.

Bătu ora zece. Bătu ora unsprezece. Fluxul trebuia să se producă pe la ora unu după-amiază. Shandon, de pe înălțimea dunetei, arunca priviri neliniștite spre mulțime, încercând să surprindă secretul destinului său pe vreo figură oarecare. Dar în zadar. Marinarii de pe *Forward* executau în tăcere ordinele sale, fără să-l piardă din ochi, așteptând mereu o comunicare care nu mai sosea.

Maistrul Johnson era pe sfârșite cu manevrele de plecare. Cerul era acoperit și, în afara bazinelor docurilor, hula foarte puternică; vântul bătea dinspre sud-est cu oarecare violență, dar se putea ieși cu ușurință din apele Mersey-ului.

La prânz, încă nimic nou. Doctorul Clawbonny se plimba agitat, privind cu binoclul, gesticulând, plin de „nerăbdarea mării", așa cum spunea el cu o anumită eleganță latină. Orice ar fi făcut era emoționat. Shandon își mușca buzele până la sânge.

În clipa aceea, Johnson se apropie și-i spuse:

– Comandere, dacă vrem să profităm de flux, nu mai trebuie să pierdem timp, altminteri nu vom ieși din docuri mai înainte de cel puțin o oră.

Shandon aruncă o ultimă privire în jur și-și consultă ceasul. Ora pauzei de prânz trecuse.

– Haidem! îi spuse el șefului de echipaj.

– Hai, plecați! strigă acesta, ordonând vizitatorilor să elibereze puntea lui *Forward.*

S-a produs atunci o oarecare mișcare în mulțime, care se îndrepta spre deschizătura din bordajul navei, pentru a ajunge pe chei, în timp ce oamenii de pe bric dezlegau ultimele parâme.

Or, zăpăceala inevitabilă a acestor curioși, pe care marinarii îi împingeau înapoi fără prea multe menajamente, a fost și mai mult sporită de urletele câinelui. Dintr-odată animalul acesta se năpusti dintr-un capăt la celălalt al vasului, prin masa compactă a vizitatorilor. Lătra cu glas surd. Lumea s-a dat la o parte din fața lui; sări pe dunetă și, lucru de necrezut, dar pe care mii de martori l-au putut constata, Dog-Captain ținea o scrisoare între dinți.

– O scrisoare! exclamă Shandon; dar atunci el se află la bord?

– A fost aici, fără îndoială, dar nu mai este, răspunse Johnson, arătând puntea complet curățată de mulțimea care-i stânjenea.

– Captain! Captain! Aici! strigă doctorul, încercând să apuce scrisoarea pe care câinele o ferea de mâna lui prin salturi neașteptate. Se părea că nu vrea să-i predea mesajul decât personal lui Shandon.

– Aici, Captain! strigă acesta din urmă.

Câinele se apropie, Shandon luă scrisoarea fără nicio greutate și atunci Captain lăsă să se audă trei lătrături, în mijlocul tăcerii profunde ce domnea la bord și pe cheiuri.

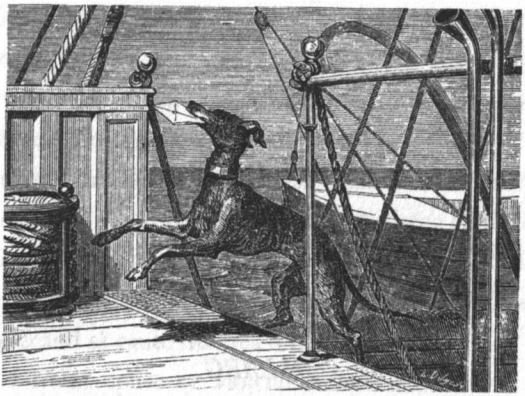

Shandon ținea scrisoarea fără s-o deschidă.

– Dar citește-o odată! Citește-o! exclamă doctorul.

Shandon o privi. Adresa, fără dată și fără indicația locului, cuprindea doar atât:

Comanderului Richard Shandon, la bordul bricului Forward.

Shandon deschise scrisoarea și citi:

Vă veți îndrepta spre capul Farewell. Veți fi acolo la 20 aprilie. Dacă nu apare căpitanul la bord, veți trece prin strâmtoarea Davis și veți merge în susul Mării Baffin, până la golful Melville.

Căpitanul bricului Forward
K.Z.

Shandon împături cu grijă această scrisoare laconică, o puse în buzunar și dădu ordinul de plecare. Vocea lui, care răsuna singură în mijlocul șuierăturilor vântului de est, avea ceva solemn.

În curând *Forward* fu în afara bazinelor și, condus de un pilot din Liverpool, al cărui cuter mic îi urma de la distanță, o luă pe curentul lui Mersey. Mulțimea se repezi pe cheiul exterior, care se întindea de-a lungul docurilor Victoria, ca să mai zărească pentru o ultimă dată acest vas ciudat. Cele două gabiere, focul și brigantina fură repede întinse și, cu aceste vele, *Forward,* demn de acest nume, după ce ocoli limba de pământ de la Birkenhead, intră cu toată viteza în marea Irlandei.

V

ÎN LARG

Vântul, inegal, dar prielnic, își azvârlea cu putere rafalele lui de aprilie. *Forward* despica marea în viteză, iar elicea, înnebunită, nu opunea nicio rezistență mersului său. Către ora trei se încrucișa cu vaporul care face cursa regulată între Liverpool și insula Man, cu emblema Siciliei pe tamburi.

Căpitanul îl salută de la bordul lui – ultimul salut care i-a fost dat echipajului lui *Forward* să-l mai audă.

La ora cinci, pilotul îi încredința lui Richard Shandon comanda vasului și se întoarse pe cuterul său, care, cârmind în direcția vântului, dispăru în curând spre sud-est.

Către seară, bricul depăși pintenul Man, la extremitatea sudică a insulei cu acest nume. În timpul nopții fu hulă pe mare. *Forward* se comportă bine, lăsă în urmă capul de la Ayr prin nord-vest și se îndreptă spre Canalul Nordului.

Johnson avusese dreptate: pe mare instinctul de marinar birui. Văzând cât de bun era vasul, oamenii uitau de ciudățenia situației lor și viața la bord intră în normal.

Doctorul aspira cu nesaț vântul mării; se plimba voinicește, înfruntând rafalele și, deși era un savant, se ținea destul de bine pe punte.

– Frumos lucru e marea, îi spuse el maistrului Johnson, urcând pe punte după-masă. Fac cunoștință cam târziu cu ea, dar voi recâștiga timpul pierdut.

– Aveți dreptate, domnule Clawbonny, aș da toate continentele lumii pentru un colț de ocean. Se pretinde că pe marinari îi obosește repede

meseria lor; iată, sunt patruzeci de ani de când navighez, și-mi place la fel ca în prima zi.

– E o adevărată bucurie să simți un vas de nădejde sub picioarele tale și, dacă apreciez bine, *Forward* se ține voinicește.

– Ați apreciat bine, doctore, răspunse Shandon, care se alătură celor doi interlocutori; e un bastiment solid și mărturisesc că niciodată un vas destinat navigației printre ghețuri n-ar fi putut să fie mai bine înzestrat și mai bine echipat. Asta-mi amintește că, acum treizeci de ani, căpitanul James Ross, plecând să caute trecerea din nord-vest...

– Echipa *Victoria,* spuse cu vioiciune doctorul, un bric cu un tonaj aproape egal cu al nostru, înzestrat de asemenea cu o mașină cu vapori.

– Cum?! Știți și asta?

– Vedeți și dumneavoastră, continuă doctorul, pe atunci mașinile erau la începuturile lor și aceea de pe *Victoria* i-a provocat multe întârzieri păgubitoare; căpitanul James Ross, după ce o reparase zadarnic, piesă cu piesă, a sfârșit prin a o demonta și a renunțat la ea cu prilejul primului iernat.

– Drace! făcu Shandon, văd că sunteți la curent!

– Ce vreți! răspunse doctorul; citind atâtea, am citit și lucrările lui Parry, ale lui Ross, ale lui Franklin, rapoartele lui Mac Clure, Kennedy, Kane, Mac Clintock, și mi-a rămas câte ceva din toate acestea. Aș mai adăuga că același Mac Clintock, la bordul lui *Fox,* un bric cu elice, în genul bricului nostru, a mers mai ușor și mai direct la țintă decât toți înaintașii lui.

– Asta e perfect adevărat, răspunse Shandon; acest Mac Clintock e un marinar îndrăzneț; l-am văzut la treabă. Mai puteți adăuga că, asemenea lui, ne vom afla din luna aprilie în strâmtoarea Davis și, dacă reușim să străbatem ghețurile, călătoria noastră va fi înaintat considerabil.

– Afară de cazul când, continuă doctorul, ni s-ar întâmpla ca lui *Fox,* în anul 1857, să fim prinși chiar din primul an de ghețurile de la nordul Mării Baffin și să iernăm în mijlocul banchizei.

– Trebuie să sperăm că vom fi mai norocoși, domnule Shandon, răspunse Johnson; și dacă nici cu un vas ca *Forward* nu poți să mergi unde vrei, atunci trebuie să renunțăm la așa ceva pentru totdeauna.

– De altfel, spuse doctorul, când va fi căpitanul la bord, va ști mai bine decât noi ce e de făcut, cu atât mai mult cu cât noi nu știm deloc; căci scrisoarea lui, ciudat de laconică, nu ne îngăduie să ghicim ținta călătoriei.

– E destul de mult, răspunse Shandon cu vioiciune, să cunoaștem drumul pe care-l avem de urmat, și acum cred că, timp de o lună, ne putem lipsi de intervenția supranaturală a acestui necunoscut și a instrucțiunilor sale. De altfel, cunoașteți părerea mea despre el.

– He! he! făcu doctorul. Ca și dumneavoastră, credeam că omul acesta vă va lăsa comanda vasului și că nu va veni niciodată la bord, dar...

– Dar? întrebă Shandon, oarecum contrariat.

– Dar, de la sosirea celei de a doua scrisori trimise de el, a trebuit să-mi schimb părerea în această privință.

– Și de ce asta, doctore?

– Pentru că, dacă această scrisoare vă indică drumul de urmat, ea nu vă aduce la cunoștință destinația lui *Forward,* or, trebuie să știi bine încotro mergi. Mă întreb prin ce mijloace poate să vă sosească o a treia scrisoare, de vreme ce ne aflăm în larg? Pe pământul Groenlandei, serviciul poștal lasă probabil de dorit. Vezi, Shandon, eu îmi închipui că omul nostru ne așteaptă în vreo așezare daneză, la Hosteinborg sau Uppernawik; o fi fost acolo ca să-și completeze încărcătura de piei de focă, să-și cumpere săniile și câinii, într-un cuvânt, să adune tot calabalâcul de care e nevoie prin mările arctice. Nu m-aș mira prea tare văzându-l într-o bună dimineață ieșind din cabina lui și comandând manevra în modul cel mai puțin supranatural din lume.

– Poate, spuse Shandon pe un ton sec; dar, în așteptare, vântul se întărește și nu e prudent să-ți riști zburătorii pe o vreme ca asta.

Shandon îl părăsi pe doctor și ordonă să se strângă velele de sus.

– Ține la comanda vasului, îi spuse doctorul șefului de echipaj.

– Da, răspunse acesta din urmă, și e cam supărător, căci s-ar putea foarte bine să aveți dreptate, domnule Clawbonny.

Sâmbătă, spre seară, *Forward* depăși capul Galloway, al cărui far fu reperat spre nord-est; în timpul nopții lăsară în urmă capul de la Contyre la nord, iar spre răsărit capul Fair de pe coasta Irlandei. Spre ora trei dimineața, bricul, navigând de-a lungul insulei Rothlin, pe care o avea în tribord, ieși prin Canalul de Nord în ocean.

Era duminică, 8 aprilie. Vântul începea să se transforme în furtună și avea tendința de a arunca bricul pe coasta Irlandei; valurile deveniră puternice, ruliul foarte dur. Dacă doctorul n-a avut rău de mare, e pentru că n-a vrut să aibă, căci nimic nu era mai ușor. Pe la prânz, capul Malinhead dispărea spre sud; era ultima bucată de pământ din Europa pe care trebuie s-o fi zărit acești marinari îndrăzneți și mulți dintre ei au privit-o îndelung, căci, fără îndoială, n-aveau s-o mai vadă niciodată.

Latitudinea, după observațiile făcute, era atunci de 55°57', iar longitudinea, după cronometre, 7°40'[1].

Furtuna se potoli pe la ora nouă seara; *Forward*, o bună corabie cu vele, își continuă drumul către nord-vest. În ziua aceea și-au putut da seama de calitățile lui maritime; dacă ar fi să ne luăm după observația cunoscătorilor din Liverpool, el era, în primul rând, un soi de vapor cu vele.

În cursul zilelor următoare, *Forward* înaintă repede spre nord-vest; vântul se deplasă spre sud și marea fu cuprinsă de o hulă puternică; bricul navigă atunci cu toate velele întinse. Câțiva petreli și puffini[2] zburară încolo și încoace pe deasupra dunetei; doctorul împușcă cu multă îndemânare un puffin, care, din fericire, căzu pe bord.

Simpson, harponierul, îl luă și-l aduse proprietarului.

– Păcătos vânat, domnule Clawbonny! spuse el.

– Din care, dimpotrivă, vom face un prânz excelent, prietene!

– Cum?! aveți de gând să mâncați așa ceva?

– Și dumneata vei gusta din el, dragul meu, răspunse doctorul râzând.

– Pfui! exclamă Simpson; dar e uleios și rânced, ca toate păsările de mare.

– Bine! răspunse doctorul; am o metodă a mea de a pregăti vânatul ăsta, și dacă, după aceea, ai să-ți dai seama că e pasăre de mare, sunt gata să nu mai omor niciuna în viața mea.

– Sunteți, dar, bucătar, domnule Clawbonny? întrebă Johnson.

– Un savant trebuie să știe câte ceva din toate.

---

[1] La meridianul Greenwich. (n.a.)

[2] Petreli și puffini – specii de palmipede de mare.

– Atunci, ferește-te, Simpson! răspunse șeful echipajului. Doctorul e un om îndemânatic și ne va face să luăm această pasăre drept o potârniche cu cel mai bun gust.

Adevărul e că doctorul se dovedi mai tare decât zburătoarea lui; îi scoase cu îndemânare grăsimea, care e în întregime situată sub piele, în special pe pulpe, și, odată cu ea, dispărură râncezeala și mirosul de pește de care te poți plânge pe bună dreptate când e vorba de o pasăre. Astfel preparată, pasărea a fost declarată excelentă chiar și de Simpson.

În timpul ultimei furtuni, Richard Shandon și-a dat seama de calitățile echipajului său; îi analizase pe oamenii aceștia unul câte unul, așa cum trebuie să facă orice comandant care vrea să prevină pericolele pe care le rezervă viitorul; știa pe ce se poate bizui.

James Wall, ofițer cu totul devotat lui Richard, înțelegea bine, executa bine, dar se întâmpla să-i lipsească inițiativa; ca ofițer de rangul trei, era la locul potrivit.

Johnson, călit în luptele cu marea și om încercat în călătoriile din Oceanul Arctic, nu mai avea nimic de învățat în privința sângelui-rece și a îndrăznelii.

Simpson, harponierul, și Bell, dulgherul, erau oameni siguri, sclavi ai datoriei și ai disciplinei. Ice-masterul Foker, marinar cu experiență, crescut la școala lui Johnson, avea să le aducă servicii importante.

Dintre ceilalți marinari, Garry și Bolton păreau să fie cei mai buni. Bolton – un fel de șugubăț, vesel și vorbăreț, Garry – un bărbat de treizeci și cinci de ani, cu o figură energică, dar cam palidă și tristă. Cei trei marinari, Clifton, Gripper și Pen, păreau mai puțin înflăcărați și mai puțin hotărâți; erau oricând gata să murmure. Gripper a vrut chiar să-și rupă angajamentul în momentul plecării lui *Forward*, un fel de rușine îl reținu însă la bord. Dacă lucrurile mergeau bine, dacă nu apăreau nici prea multe pericole de înfruntat și nici prea multe manevre de executat, se putea conta pe acești trei oameni, dar le trebuia o hrană substanțială, căci se putea spune despre ei că aveau inima în burtă.

Deși fuseseră preveniți, le venea destul de greu să fie teetotalers și, la ora mesei, duceau dorul brandy-ului sau al ginului; își scoteau pârleala pe seama cafelei și a ceaiului, distribuite la bord cu oarecare risipă.

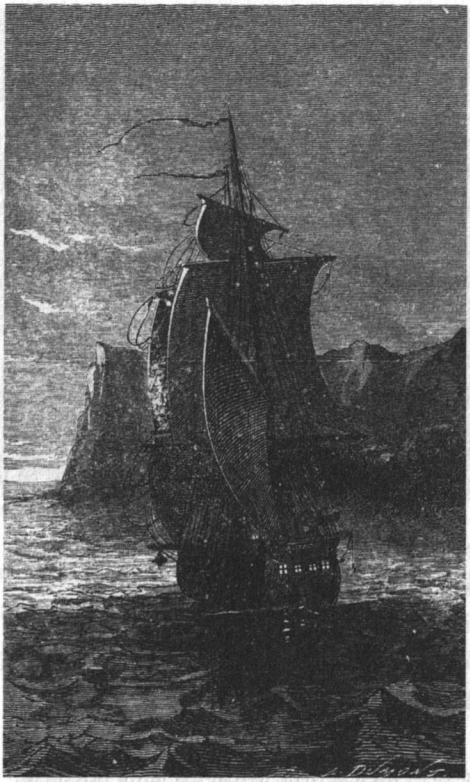

Cât despre cei doi ingineri, Brunton și Plover, și fochistul Waren, se mulțumiseră până acum să stea cu brațele încrucișate. Shandon știa, deci, la ce să se aștepte din partea fiecăruia dintre ei.

La 14 aprilie, *Forward* tăia marele curent Gulf-Stream, care, după ce urcă de-a lungul coastei de răsărit a Americii până la bancul Terra-Nova, se înclină spre nord-est și merge de-a lungul țărmurilor Norvegiei. Se aflau atunci la 51°37' latitudine și 22°58' longitudine, la două sute de mile de limba de pământ a Groenlandei. Timpul se răcori, termometrul coborî la 32 de grade Fahrenheit[1], adică până la punctul de înghețare.

Doctorul, fără să-și pună încă îmbrăcămintea pentru iernile arctice, își îmbrăcase costumul lui de mare, după exemplul marinarilor și al ofițerilor;

[1] Corespunde cu 0°C.

îți făcea plăcere să-l vezi cu cizmele lui înalte, în care intra cu totul, cu uriașa lui pălărie de pânză, impregnată cu ulei, într-un pantalon și o jachetă din aceeași stofă; pe ploile puternice și în bătaia valurilor mari care se prăvăleau pe punte, doctorul semăna cu un fel de animal marin, comparație care nu înceta să-i aţâțe mândria.

Timp de două zile, marea a fost extrem de rea; vântul se schimbă spre nord-vest și încetini mersul lui *Forward.* Între 14 și 16 aprilie, hula rămase foarte puternică; dar luni se produse o aversă violentă care avu drept rezultat liniștirea aproape imediată a mării. Shandon îi atrase atenția doctorului asupra acestei ciudățenii.

– Ei bine, răspunse dânsul, aceasta confirmă curioasele observații făcute de vânătorul de balene Scoresby, care făcea parte din Societatea regală din Edinburgh, al cărei membru corespondent am onoarea să fiu. Vedeți că, pe timp de ploaie, valurile sunt mai mici, chiar sub influența unui vânt violent. Dimpotrivă, pe vreme uscată, marea ar fi agitată chiar de o briză mai slabă.

– Dar cum se explică acest fenomen, doctore?

– E foarte simplu, nu se explică!

În clipa aceea, ice-master-ul, care făcea de cart la vergile zburătorului, semnală o masă, un bloc plutitor la tribord, la cincisprezece mile în direcția vântului.

– Un aisberg prin meleagurile astea! exclamă doctorul.

Shandon își îndreptă luneta în direcția indicată și confirmă semnalarea cârmaciului.

– E curios! spuse doctorul.

– Vă miră? întrebă secundul râzând. Cum, avem oare norocul să găsim ceva care să vă mire?

– Asta mă miră fără să mă mire, răspunse doctorul zâmbind, deoarece bricul *Ann de Poole,* din Greenwood, a fost prins în anul 1813 între niște adevărate insule de gheață, la 44° latitudine nordică, iar Dayement, căpitanul lui, le-a numărat cu sutele!

– Bine! făcu Shandon, mai aveți multe să ne învățați în legătură cu aceste lucruri?

– O! prea puțin, răspunse cu modestie binevoitorul Clawbonny, în afară de faptul că s-au găsit ghețari plutitori la latitudini mai joase.

– Asta n-o să mi-o spuneți dumneavoastră, scumpul meu doctor; căci, fiind elev de marină la bordul sloopului[1] de război *Fly*...

– În 1818, continuă doctorul, pe la finele lui martie, sau, cum s-ar spune, prin aprilie, ați trecut printre două insule mari de ghețuri plutitoare, pe la 42° latitudine.

– A! E prea de tot! exclamă Shandon.

– Dar e adevărat; nu e cazul deci să mă minunez, de vreme ce suntem cu două grade mai la nord, că întâlnesc un munte plutitor la traversul lui *Forward*.

– Sunteți o adevărată fântână de înțelepciune, doctore, răspunse secundul, și cu dumneavoastră nu ne rămâne decât să tragem în sus de cumpănă.

– Bine, voi seca mai repede decât credeți! Și acum, dacă am putea observa de aproape acest fenomen curios, Shandon, aș fi cel mai fericit dintre doctori.

– Tocmai acum e momentul! Johnson, făcu Shandon, strigându-l pe șeful de echipaj, mi se pare că briza are de gând să se întărească.

– Da, comandere, răspunse Johnson, înaintăm puțin, iar curenții din strâmtoarea Davis se vor face în curând simțiți.

[1] Sloop – un vas mic cu vele de tip special.

– Ai dreptate, Johnson, iar dacă vrem să fim la 20 aprilie în fața capului Farewell, trebuie să dăm drumul la mașini, altfel vom fi zvârliți pe coastele Labradorului. Domnule Wall, te rog deci să ordoni să se aprindă focul la căldări.

Ordinele comandantului au fost executate. O oră după aceea, vaporii au ajuns la o presiune suficientă; velele au fost strânse și elicea, bătând valurile cu palele, îl împinse cu putere pe *Forward* împotriva vântului de nord-est.

VI

MARELE CURENT POLAR

În curând stolurile de păsări, din ce în ce mai numeroase, petreli, puffini, locuitori ai acestor meleaguri pustii, semnalară apropierea Groenlandei. *Forward* înainta repede spre nord, lăsând sub vânt o lungă dâră de fum negru.

Marți, 17 aprilie, către ora unsprezece dimineața, ice-master-ul semnală pentru prima oară apariția *blink*-ului[1]. Acesta se afla la cel puțin douăzeci de mile spre nord, nord-vest. Fâșia aceasta, de o albeață orbitoare, lumina foarte viu, în ciuda prezenței unor nori destul de groși, toată partea de atmosferă din vecinătatea orizontului. Oamenii cu experiență de la bord nu se putură înșela asupra acestui fenomen și recunoscură, după albeața lui, că acest blink venea de pe un vast câmp de gheață, situat la vreo treizeci de mile dincolo de distanța la care puteai ajunge cu privirea, și că provenea din reflectarea razelor luminoase.

Spre seară, vântul începu să bată din nou dinspre sud și deveni prielnic. Shandon putu astfel să ridice velele convenabile și, ca măsură de economie, stinse focurile la căldări. *Forward,* cu gabierele, focul și straiul, se îndrepta spre capul Farewell.

În ziua de 18, la ora trei, a fost recunoscut un *ice-stream*[2], după o linie albă, nu prea groasă, dar de o culoare strălucitoare, care se desena limpede între

[1] *Blink* – culoare specială și strălucitoare pe care o capătă atmosfera deasupra unei mari întinderi de gheață (în limba engleză în original). (n.a.)

[2] *Ice-stream* – curent marin care poartă o aglomerație de spărturi de gheață și blocuri mici, izolate.

linia mării și aceea a cerului. Ice-streamul mergea în derivă, în mod evident dinspre coasta de răsărit a Groenlandei, mai curând decât din strâmtoarea Davis, căci ghețurile se mențin de preferință pe malul occidental al Mării Baffin. O oră după aceea, *Forward* trecea prin mijlocul blocurilor izolate ale ice-streamului, iar în partea cea mai compactă ghețurile, deși sudate între ele, se supuneau mișcărilor hulei.

A doua zi, când se crăpă de ziuă, omul de veghe de la gabie semnală un vas: era *Valkirien*, corvetă daneză, care naviga în sens opus lui *Forward* și se îndrepta spre bancul Terra-Nova. Curentul se făcea simțit și Shandon trebui să mai ridice câteva vele ca să poată înainta.

În clipa aceea, comanderul, doctorul, James Wall și Johnson se aflau pe dunetă, examinând direcția și forța acestui curent. Doctorul întrebă dacă era un fapt verificat că acest curent exista în mod uniform în Marea Baffin.

– Fără îndoială, răspunse Shandon, iar vaselor cu vele le este destul de greu să navigheze contra curentului.

– Cu atât mai mult, adăugă James Wall, cu cât poate fi întâlnit și pe coasta răsăriteană a Groenlandei.

– Ei bine, spuse doctorul, iată ceea ce confirmă în mod deosebit spusele celor ce caută trecerea din nord-vest! Curentul acesta circulă cu o viteză de circa cinci mile pe oră și e greu de crezut că ia naștere în fundul unui golf.

– E cu atât mai bine gândit, doctore, interveni Shandon, cu cât, dacă acest curent merge de la nord la sud, în strâmtoarea Behring se află un curent contrar care curge de la sud la nord și care trebuie să fie la originea acestuia.

– După teoria aceasta, domnilor, spuse doctorul, trebuie să admitem că America e complet despărțită de pământurile polare și că apele Pacificului se îndreaptă, înconjurându-i coastele, până în Atlantic. De altfel, nivelul mai ridicat al apelor celui dintâi justifică și el scurgerea lor spre mările Europei.

– Dar, continuă Shandon, trebuie să existe fapte în sprijinul acestei teorii; și dacă asemenea fapte există, adăugă el cu o anumită ironie, universalul nostru savant trebuie să le cunoască.

– Mă rog, replică acesta din urmă cu o satisfacție prietenească, dacă asta vă poate interesa, am să vă spun că balene, rănite în strâmtoarea Davis, au

fost prinse după câtva timp în vecinătatea Tartariei, având înfipte încă în coastă harponul european.

– Și afară de cazul când n-ar fi trecut prin fața capului Horn sau a Capului Bunei Speranțe, răspunse Shandon, trebuie negreșit să fi înconjurat coastele nordice ale Americii. Iată un lucru indiscutabil, doctore.

– Dacă totuși n-ai fi convins, stimate Shandon, spuse doctorul zâmbind, ți-aș mai putea cita și alte fapte, ca, de exemplu, acești bușteni plutitori de care e plină strâmtoarea Davis, zadă, plopi de munte și alte esențe tropicale. Or, știm că Gulf-Stream ar împiedica acești bușteni să intre în strâmtoare; dacă ei totuși ies de aici, n-au putut pătrunde decât prin strâmtoarea Behring.

– M-ați convins, doctore, și mărturisesc că ar fi greu, cu un om ca dumneavoastră, să nu cred.

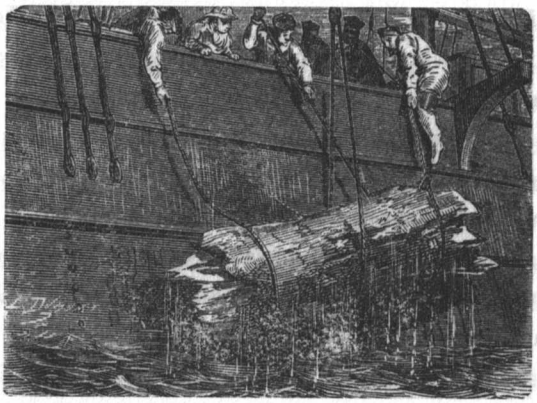

– Zău, așa, spuse Johnson, iată ceva care vine tocmai la timp ca să lămurească cele discutate. Zăresc un buștean de o mărime apreciabilă; dacă ne permite comanderul, ne ducem să pescuim acest trunchi de copac, îl ridicăm la bord și-l întrebăm din ce țară e.

– Asta este! spuse doctorul. După regulă – exemplul!

Shandon dădu ordinele necesare; bricul se îndreptă spre bușteanul semnalat și, curând după asta, echipajul îl trăgea sus pe punte, nu fără trudă.

Era un trunchi de mahon, ros de viermi pe dinăuntru, stare fără de care n-ar fi putut să plutească.

– Iată argumentul hotărâtor, exclamă doctorul cu entuziasm; de vreme ce curenții Atlanticului nu l-au putut duce în strâmtoarea Davis, de vreme ce n-a putut fi târât în bazinul polar de fluviile Americii de Nord, știut fiind că acest arbore crește în zona subecuatorială, e evident că vine în linie dreaptă dinspre Behring. Și iată, domnilor, priviți viermii de mare care l-au ros; ei aparțin unor specii din țările calde.

– E sigur, spuse Wall, că aceasta demonstrează greșeala celor care defăimează faimoasa trecere.

– Dar asta-i zdrobește, pur și simplu! răspunse doctorul. Iată, am să vă descriu drumul făcut de acest trunchi de mahon: a fost cărat spre Oceanul Pacific de vreun râu din istmul de Panama sau din Guatemala; de acolo, curentul l-a târât de-a lungul coastelor Americii până la strâmtoarea Behring și, vrând-nevrând, a trebuit să intre în mările polare; nu e nici atât de bătrân, nici atât de îmbibat, încât să nu se poată stabili o dată recentă pentru plecarea lui; trebuie să fi trecut cu bine peste obstacolele acestei lungi serii de strâmtori care duc la Marea Baffin și, luat cu putere de curentul boreal, a venit prin strâmtoarea Davis pentru ca să se lase luat pe bordul lui *Forward*, spre cea mai mare bucurie a doctorului Clawbonny, care-i cere comanderului permisiunea să păstreze o mostră din el.

– Vă rog, spuse Shandon, dar îngăduiți-mi să vă informez, la rândul meu, că nu veți fi singurul posesor al unei asemenea epave. Guvernatorul danez al insulei Disko...

– Pe coasta Groenlandei, continuă doctorul, posedă o masă de mahon, făcută dintr-un trunchi pescuit în aceleași împrejurări; știu asta, dragul meu Shandon; ei bine, nu-l invidiez pentru masa lui, căci, dacă n-ar fi locul așa de strâmt, aș avea din ce să-mi fac un dormitor întreg.

În timpul nopții de miercuri spre joi, vântul suflă cu o extremă violență; *drift-wood*-ul[1] se arăta din ce în ce mai des. Apropierea coastei prezenta pericole într-o perioadă în care munții de gheață sunt foarte numeroși; comandantul ordonă, deci, reducerea velelor și *Forward* naviga numai cu focul și cu trinca.

[1] *Drift-wood* – copaci plutitori (în limba engleză în original). (n.a.)

Termometrul coborî sub punctul de îngheț. Shandon ordonă să se distribuie echipajului haine potrivite, o jachetă și un pantalon de lână, o cămașă de flanelă, ciorapi de wadmel, cum poartă țăranii norvegieni.

Fiecărui om i s-a dat, de asemenea, o pereche de cizme de mare, perfect impermeabile.

Cât despre Captain, acesta se mulțumea cu blana lui naturală și părea prea puțin sensibil la schimbările de temperatură; trebuie să fi trecut prin mai multe asemenea încercări și, de altfel, un câine danez n-avea dreptul să facă nazuri. Nu-l vedeau deloc, el stând aproape întotdeauna ascuns prin părțile cele mai întunecate ale vasului.

Spre seară, printr-o spărtură în ceață, se întrezări coasta Groenlandei, la 37°2'7" longitudine; doctorul, înarmat cu luneta lui, reuși să distingă, timp de o clipă, o serie de vârfuri de munte, brăzdate de mari ghețari, dar ceața se închise repede peste această viziune, asemenea unei cortine de teatru care se lasă în momentul cel mai interesant al piesei.

Forward se afla, la 20 aprilie, dimineața, în fața unui aisberg, înalt de o sută cincizeci de picioare, eșuat în aceste locuri din timpuri imemoriale; dezghețurile n-au influențat asupra lui și i-au respectat formele ciudate. Snow l-a văzut; James Ross, în 1829, a făcut după el un desen exact, iar în 1851, locotenentul francez Bellot, la bordul lui *Prince-Albert*, l-a observat perfect. Firește, doctorul vru să păstreze imaginea acestui munte vestit și făcu după el o schiță foarte reușită.

Nu-i de mirare că o asemenea masă a rămas lipită de uscat și, prin urmare, să se fi legat de sol; de fiecare picior de gheață care se vedea deasupra apei avea cam două picioare dedesubt, ceea ce-i dădea o adâncime de aproximativ trei sute de picioare.

În sfârșit, la o temperatură care la prânz n-a fost decât de 12 de grade Fahrenheit[1], sub un cer cu ninsoare și ceață, se zări capul Farewell. *Forward* sosea la ziua fixată. (Necunoscutul căpitan, dacă ar fi avut chef să vină să determine poziția pe o asemenea vreme infernală, n-ar fi avut de ce să se plângă.)

[1] Echivalent cu 11°C.

„Iată, deci, își spuse doctorul, acest cap celebru, acest cap cu un nume atât de potrivit[1]! Mulți ca noi au trecut pe lângă el ca să nu-l mai revadă niciodată!

E oare un rămas-bun pe vecie spus prietenilor din Europa? Ați trecut pe aici, Frobisher, Knight, Barlow, Vaugham, Seroggs, Barentz, Hudson, Blosseville, Franklin, Crozier, Bellot, ca să nu vă mai întoarceți niciodată la căminul vostru, iar capul acesta a fost cu adevărat pentru voi capul de la care v-ați luat adio! Cam prin anul 970, navigatori porniți din Islanda[2] au descoperit Groenlanda. Sebastian Cabot, în 1498, s-a ridicat până la 56° latitudine; Gaspard și Michel Cotréal, între 1500-1502, au ajuns până la 60° latitudine, iar Martin Frobisher, în 1576, a ajuns până la golful care-i poartă numele.

Lui Jean Davis îi aparține onoarea de a fi descoperit strâmtoarea în 1585 și, doi ani mai-târziu, într-o a treia călătorie, acest navigator îndrăzneț, acest mare vânător de balene atinse paralela șaizeci și trei, la douăzeci și șapte grade de pol.

Barentz, în 1596, Weymouth în 1602, James Hali în 1605 și, în 1607, Hudson, al cărui nume a fost atribuit acestui uriaș golf care scobește atât de adânc pământurile Americii, James Poole, în 1611, înaintară mai mult sau mai puțin în strâmtoare, în căutarea acestei treceri din nord-vest, a cărei descoperire ar fi scurtat deosebit de mult căile de comunicație între cele două lumi.

Baffin, în 1616, descoperi, în marea cu acest nume, strâmtoarea Lancastre; a fost urmat, în 1619, de James Munc și, în 1719, de Knight, Barlow, Vaugham și Seroggs, despre care nu s-au mai aflat niciodată vești.

În 1776, locotenentul Pickersgill, trimis în întâmpinarea căpitanului Cook, care încerca să urce prin strâmtoarea Behring, atinse punctul situat la 68°; în anul următor, Young se ridică în același scop până la Insula Femeilor.

Veni atunci James Ross, care făcu, în 1818, înconjurul coastelor Mării Baffin și corectă erorile hidrografice ale înaintașilor săi.

---

[1] Farewell înseamnă rămas-bun. (n.a.)

[2] Islanda – Insula ghețurilor. (n.a.)

În fine, în 1819 și 1820, vestitul Parry se avântă în strâmtoarea lui Lancastre, ajunse după nenumărate peripeții până la insula Melville și câștigă prima de cinci mii de lire promisă printr-un act al parlamentului marinarilor englezi care vor tăia al o sută șaptezecilea meridian la o latitudine mai ridicată de paralela șaptezeci și șapte.

În 1826, Beechey ajunge până la insula Chamisso; James Ross iernează, de la 1829 până la 1833, în strâmtoarea Prince-Regent și, printre alte lucrări importante, descoperă polul magnetic.

În timpul acesta Franklin, pe calea uscatului, pornea în recunoașterea coastelor nordice ale Americii, de la râul Mackenzie la limba de pământ Turnagain; căpitanul Back mergea pe urmele lui, între 1823 și 1835, și aceste explorări au fost completate, în 1839, de către domnii Dease, Simpson și doctorul Rae.

În sfârșit, sir John Franklin, dornic să descopere trecerea din nord-vest, părăsi Anglia, în 1845, cu vasele *Erebus* și *Terror;* pătrunse în Marea Baffin și, de la trecerea lui spre insula Disko, nu s-a mai primit nicio știre despre expediția sa.

Dispariția aceasta a determinat numeroasele căutări care au dus la găsirea trecerii și la descoperirea acestor pământuri polare atât de adânc săpate de valuri; cei mai îndrăzneți marinari din Anglia, din Franța și din Statele Unite s-au avântat spre aceste ținuturi cumplite și, datorită strădaniilor lor, harta, atât de chinuită, atât de dificil de alcătuit a acestei țări, a putut, în fine, să figureze în arhivele Societății regale de Geografie din Londra."

Curioasa istorie a acestor ținuturi se prezenta în felul acesta imaginației doctorului, în timp ce, sprijinit de copastie, urmărea cu privirea dâra lungă pe care o lăsa bricul. Numele acestor navigatori îndrăzneți i se îngrămădeau în amintire și i se părea că întrezărește, sub înghețatele bolți ale banchizei, palidele fantome ale celor care nu s-au mai întors.

VII

STRÂMTOAREA DAVIS

În cursul acelei zile, *Forward* își croi ușor drum printre ghețurile sfărâmate; vântul era favorabil, dar temperatura foarte scăzută; curenții de aer, plimbându-se pe deasupra *icefieldurilor*[1], aduceau cu ei frigul pătrunzător.

În timpul nopții era necesară cea mai strictă atenție; munți plutitori se îngrămădeau în această trecătoare strâmtă; uneori se puteau număra vreo sută la orizont; se desprindeau de țărmurile înalte, sub mușcătura valurilor erozive și, mânați de vremea lui aprilie, se topeau sau se scufundau în adâncurile oceanului, întâlneai lungi șiruri de trunchiuri de a căror izbitură trebuia să te ferești; de aceea, fu fixat în vârful catargului dinspre prova, *crow's nest*-ul[2]; acesta consta dintr-un butoi cu fund mobil în care ice-master-ul, în parte adăpostit de vânt, supraveghea marea, semnala ghețurile ce apăreau și chiar, la nevoie, comanda manevra.

Nopțile erau scurte, soarele reapăruse de pe la 31 ianuarie, ca urmare a fenomenului de refracție, și avea tendința să se mențină din ce în ce mai mult deasupra orizontului. Dar ninsoarea împiedica vederea și, chiar dacă nu se întuneca de-a binelea, totuși navigația devenea dificilă.

La 21 aprilie, Capul Dezolării apăru în mijlocul ceților; manevra obosea echipajul; de la intrarea bricului printre ghețuri, marinarii n-avuseseră nicio

[1] *Ice-field* – câmp de gheață. (n.a.)

[2] *Crow's nest* – cuib de cioară; ulterior înlocuit prin gabie (în limba engleză în original).

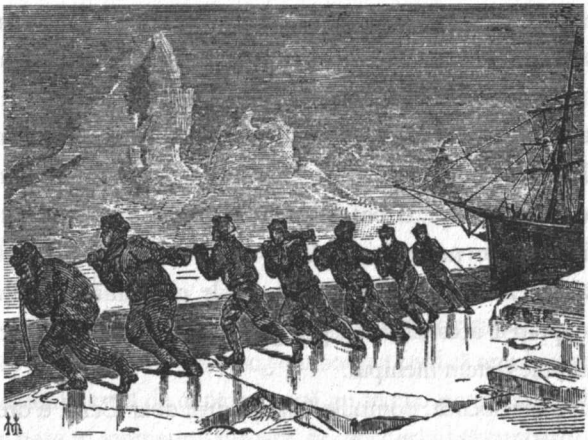

clipă de odihnă; curând au trebuit să recurgă la mașinile vasului, ca să-și croiască un drum prin mijlocul acestor blocuri îngrămădite unul peste altul.

Doctorul și maistrul Johnson discutau pe punte, la pupă, în timp ce Shandon se retrăsese să doarmă câteva ore în cabina lui. Clawbonny căuta să stea de vorbă cu bătrânul marinar, un om înzestrat cu bun-simț și care, de pe urma numeroaselor călătorii, se alesese cu multe cunoștințe interesante. Doctorul îi arăta o mare prietenie, iar șeful de echipaj căuta să nu-i rămână dator.

– Vedeți dumneavoastră, domnule Clawbonny, spunea Johnson, ținutul acesta nu-i ca toate celelalte; i s-a spus Țara-Verde[1], dar nu sunt multe săptămâni pe an în care să-și justifice numele!

– Cine știe, stimabilul meu Johnson, răspunse doctorul, dacă în secolul al X-lea ținutul acesta nu era îndreptățit să se numească astfel? Nu e singura revoluție de acest fel ce s-a produs pe globul nostru și ai fi uimit dacă ți-aș spune că, după cronicarii islandezi, acum opt sau nouă sute de ani, înfloreau pe acest continent două sute de sate!

– Aș fi atât de tare uimit, domnule Clawbonny, încât mai că nu v-aș crede, căci e un ținut jalnic.

– Ei! oricât de jalnic ar fi, mai oferă încă suficiente posibilități de a fi locuit, ba chiar și de europeni civilizați.

[1] Groenlanda. (n.a.)

– Fără îndoială! La Disko, la Uppernawik, vom întâlni oameni care consimt să trăiască într-un asemenea climat, dar întotdeauna am socotit că au rămas aici siliți de împrejurări, nu pentru că le-ar plăcea.

– Și eu sunt dispus să cred așa, totuși omul se obișnuiește cu toate, iar groenlandezii aceștia mi se par mai puțin de plâns decât muncitorii din marile noastre orașe; ei pot fi nefericiți, dar cu siguranță nu trăiesc în mizerie, și când spun nefericiți, cuvântul acesta nu exprimă ceea ce gândesc; într-adevăr, dacă n-au bunăstarea din țările cu climă temperată, acești oameni, adaptați la acest climat aspru, găsesc, desigur, aici satisfacții pe care noi nici nu ni le putem închipui.

– Așa trebuie socotit, domnule Clawbonny, doar Cerul e drept, dar în călătoriile mele am poposit adesea pe aceste țărmuri și întotdeauna mi s-a strâns inima la vederea tristelor pustietăți de pe aici; ar fi trebuit, de exemplu, ca promontoriile, capurile, golfurile să fie înveselite prin nume mai ademenitoare, căci nume cum sunt Capul Rămas-bun sau Capul Dezolării nu sunt menite să-i atragă pe navigatori!

– Am făcut și eu această observație, răspunse doctorul, dar numele acestea au un interes geografic pe care nu trebuie să-l nesocotim; ele amintesc aventurile celor care le-au născocit. Pe lângă numele unora ca Davis, Baffin, Hudson, Ross, Parry, Franklin, Bellot, dacă întâlnesc Capul Dezolării dau imediat de Golful Îndurării; Capul Providența e pereche cu portul Anxiety, Golful Repulse[1] mă readuce la Capul Eden și, părăsind limba de pământ Turnagain[2], mă duc să mă odihnesc în Golful Refugiului; am acolo, sub ochii mei, această interesantă înșiruire de pericole, eșecuri, obstacole, succese, disperări, reușite, amestecate cu marile nume ale țării mele și, ca o serie de medalii antice, nomenclatura aceasta îmi evocă întreaga istorie a acestor mări.

– Bine judecat, domnule Clawbonny și fie ca în călătoria noastră să întâlnim mai multe golfuri ale succesului decât capuri ale disperării!

– O doresc din toată inima, Johnson; dar, spune-mi, echipajul și-a mai revenit din spaimele lui?

[1] Repulse – care nu poate fi atins. (n.a.)

[2] Turnagain – întoarcere forțată. (n.a.)

– Puțin, domnule, și totuși, ca să fiu sincer, de la intrarea noastră în strâmtoare, începe să fie preocupat din nou de fantasticul căpitan; mulți dintre ei se așteptau să-l vadă apărând la extremitatea Groenlandei, dar până acum nimic. Fie vorba între noi, domnule Clawbonny, asta nu vă miră puțin?

– Ba da, Johnson.

– Credeți în existența acestui căpitan?

– Fără îndoială!

– Dar ce motive l-au putut determina să se poarte astfel?

– Dacă e să spun tot ce gândesc, Johnson, eu cred că omul acesta a vrut să atragă echipajul destul de departe, ca să nu se mai poată răzgândi. Dacă ar fi apărut la bord în momentul plecării, fiecare dorind să cunoască destinația vasului, ar fi putut să fie pus în încurcătură.

– Și de ce asta?

– Pe legea mea, dacă el vrea să încerce vreo acțiune supraomenească, dacă vrea să pătrundă acolo unde atâția alții n-au putut să ajungă, crezi că ar mai fi reușit să-și recruteze echipajul? În timp ce, odată porniți la drum, se poate merge atât de departe, încât înaintarea să devină apoi o necesitate.

– E posibil, domnule Clawbonny, am cunoscut mulți aventurieri cutezători de te-ngrozeai numai la auzul numelui lor, și care n-ar fi găsit pe nimeni să-i însoțească în primejdioasele lor expediții...

– Afară de mine, spuse doctorul.

– Și de mine, după dumneavoastră, răspunse Johnson, și ca să vă urmez. Așadar, spun că, fără îndoială, căpitanul nostru face parte dintre acești aventuriei. În sfârșit, vom vedea; bănuiesc că, fie prin părțile Uppernawik-ului, fie ale golfului Melvilie, acest viteaz necunoscut va veni să se instaleze liniștit la bord, și ne va aduce la cunoștință până unde socotește fantezia lui că poate să ducă vasul.

– Și eu cred la fel, Johnson, dar greutatea va fi de ajuns până la golful Melvilie; vezi cum ne înconjoară ghețurile din toate părțile; de-abia dacă îi lasă loc de trecere lui *Forward*. Poftim, privește această câmpie imensă!

– În limba noastră, a vânătorilor de balene, domnule Clawbonny, numim asta un icefield, adică o suprafață continuă de gheață, ale cărei margini nu se văd.

– Și câmpul sfărâmat de dincolo, fâșiile acelea lungi, mai mult sau mai puțin prinse una de alta prin marginile lor?

– Acesta e un pack; dacă are o formă circulară, îi spunem palch, și stream când forma e alungită.

– Și acolo, ghețurile astea plutitoare?

– Acestea sunt niște drift-ice; dacă ar fi ceva mai înalte, ar fi aisberguri sau munți; ciocnirea cu ele e periculoasă pentru vase și trebuie evitate cu grijă. Priviți: iată, aici, jos, pe acest icefield, o umflătură produsă de presiunea ghețurilor; noi numim așa ceva un hummock; dacă această umflătură ar fi sub apă la bază, am fi numit-o un calf; ar fi trebuit să le dăm câte un nume tuturor acestora, ca să ne putem descurca printre ele.

– Ah! e într-adevăr un spectacol curios, exclamă doctorul, contemplând aceste minunății ale mărilor boreale, iar formele lor variate îți stârnesc imaginația!

– Fără îndoială, răspunse Johnson; ghețurile iau uneori forme fantastice, iar oamenii noștri nu se sfiesc să le explice, fiecare în felul lui.

– Privește, Johnson, admiră acest ansamblu de blocuri de gheață! N-ai spune că e un oraș straniu, un oraș din Orient, cu minaretele și moscheile sale, sub palida strălucire a lunii? Iată, mai departe, un lung șir de arcade gotice care ne amintesc de capela lui Henric al VII-lea sau de Palatul Parlamentului[1].

– Într-adevăr, domnule Clawbonny, găsești aici din toate stilurile, pe gustul fiecăruia; dar sunt orașe și biserici în care e periculos să locuiești și n-ar trebui să ne apropiem prea mult de ele. Printre minaretele acelea sunt unele care se clatină, și cel mai mic dintre ele ar strivi un vas ca *Forward.*

– Și când te gândești că unii au îndrăznit să se aventureze pe aceste mări, continuă doctorul, fără să aibă vaporii la dispoziție! Cum să crezi că un vas cu vele ar fi putut naviga printre aceste stânci mișcătoare!

– Și totuși, s-a făcut așa ceva, domnule Clawbonny, chiar când vântul devenea potrivnic, și aceasta mi s-a întâmplat nu o dată, mie, care vă vorbesc; aruncam ancora cu răbdare pe unul din aceste blocuri; pluteam în derivă, mai mult sau mai puțin împreună cu el; dar așteptam, până la urmă,

[1] Edificii din Londra. (n.a.)

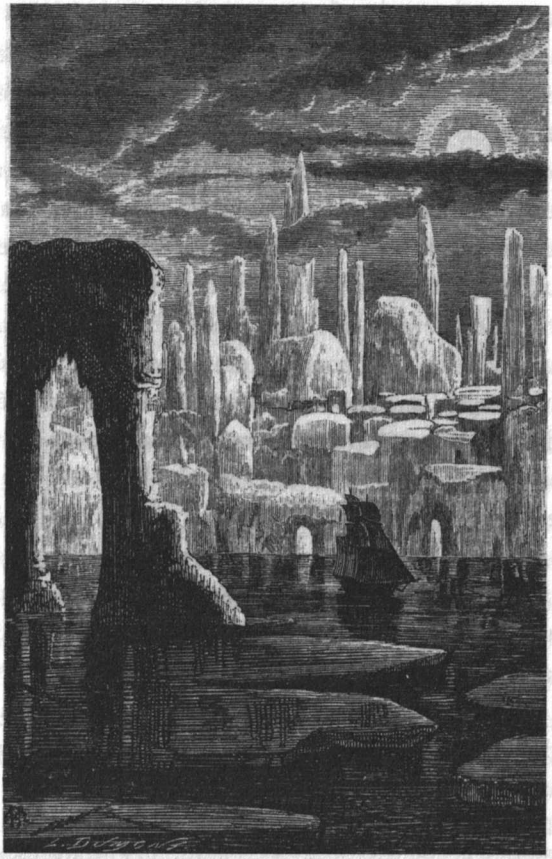

– Privește, Johnson, admiră acest ansamblu de blocuri de gheață!

momentul prielnic ca să ne reluăm drumul; trebuie să adaug că felul acesta de a călători ne făcea să pierdem luni de zile acolo unde, cu un pic de noroc, n-am fi făcut decât câteva zile.

– Mi se pare, spuse doctorul, că temperatura tinde să coboare.

– Ar fi supărător, răspunse Johnson, căci avem nevoie de un dezgheț pentru ca blocurile acestea să se rupă și să se piardă în Atlantic; ele sunt, de altfel, mai numeroase în strâmtoarea Davis, pentru că țărmurile se apropie simțitor între capul Walsingham și Holsteinborg; dar, dincolo de al șaizeci și șaptelea grad, vom găsi în lunile mai și iunie mări mai prielnice navigației.

– Da, dar mai întâi trebuie să răzbatem până acolo.

– Trebuie să răzbatem, domnule Clawbonny! În iunie și iulie am fi găsit trecere liberă, așa cum li se întâmplă vaselor de pescuit balene; dar ordinele erau precise: trebuia să fim aici în aprilie. Ori mă înșel eu foarte tare, ori căpitanul nostru este un om dârz, care are un plan în minte; n-a pornit așa devreme, decât ca să meargă departe. În sfârșit, vom trăi și vom vedea.

Doctorul avusese dreptate când constatase o coborâre a temperaturii; termometrul, la prânz, nu mai indica decât 6 grade Fahrenheit[1] și sufla o briză dinspre nord-vest care, limpezind cerul, ajuta în același timp curentului să îngrămădească ghețurile plutitoare în drumul lui *Forward*. De altfel, nu se supuneau toate aceluiași impuls; nu rareori întâlneai unele ghețuri, și dintre cele mai înalte, care, smulse de la baza lor de vreun curent submarin, se porneau în derivă, în sens contrar.

Se poate înțelege greutatea unei asemenea navigații; mecanicii n-aveau nicio clipă de răgaz; punerea în mișcare a mașinilor cu vapori se făcea chiar de pe punte, cu ajutorul pârghiilor care deschideau, opreau, schimbau instantaneu direcția vaporilor, după ordinul ofițerului de cart. Ba trebuiau să se grăbească să se strecoare printr-o spărtură într-un câmp de gheață, ba să se ia la întrecere cu un aisberg, care amenința să închidă singura ieșire practicabilă; sau vreun bloc, răsturnându-se pe neașteptate, obliga bricul să dea înapoi brusc, ca să nu fie strivit. Acest morman de ghețuri, târâte, îngrămădite, strânse la un loc de curentul din nord, se înghesuia în trecătoare și, dacă le prindea gerul, ele ar fi putut să-i opună lui *Forward* o barieră de netrecut.

Prin ținuturile acestea se găseau nenumărate păsări care zburau de colo până colo, pe deasupra vasului, scoțând țipete asurzitoare; se mai putea vedea și un mare număr de pescărușii, cu capul mare, cu gâtul scurt și ciocul turtit, care-și desfășurau aripile lor lungi și înfruntau, jucându-se, zăpezile vânturate de furtună. Veselia aceasta a neamului păsăresc înviora peisajul.

Numeroși bușteni pluteau în derivă, ciocnindu-se cu zgomot; câțiva cașaloți, cu capete enorme și umflate, se apropiară de vas, dar nu putea fi vorba să fie vânați, deși Simpson, harponierul, tare ar fi avut chef s-o facă.

[1] Echivalent cu –14°C.

Spre seară apărură și câteva foci care, cu botul scos deasupra apei, înotau printre blocurile mari.

În ziua de 22, temperatura continua să coboare; *Forward* forță mașinile ca să ajungă la șenalurile prielnice; vântul se fixase hotărât la nord-vest; velele fură strânse.

În timpul acelei zile de duminică, marinarii avură puține manevre de făcut. După citirea Bibliei, făcută de Shandon, echipajul se ocupă de vânatul palmipedelor de prin partea locului, din care prinse un număr mare. Păsările acestea, preparate cum trebuie, după metoda clawbonnyană, au furnizat un plăcut supliment de provizii pentru masa ofițerilor și a echipajului.

Pe înserate, la ora trei, *Forward* atinsese punctul Kin de Sael, situat la est cart nord-est, și muntele Sukkertop, situat la est jumătate cart sud-est. Marea era foarte zbuciumată; din când în când, pe neașteptate, din cerul plumburiu se lăsa o ceață groasă. Totuși, pe la prânz, se putură face observații precise. Nava se afla la 65°20' latitudine și 54°22' longitudine. Mai trebuiau parcurse două grade ca să ajungă într-o zonă de navigație mai bună, pe o mare mai degajată.

În următoarele trei zile, la 24, 25 și 26 aprilie, s-a dus o luptă continuă cu ghețurile; manevra mașinilor deveni foarte obositoare; în fiecare minut, vaporii trebuiau întrerupți brusc sau se schimba direcția și ei scăpau șuierând prin supape.

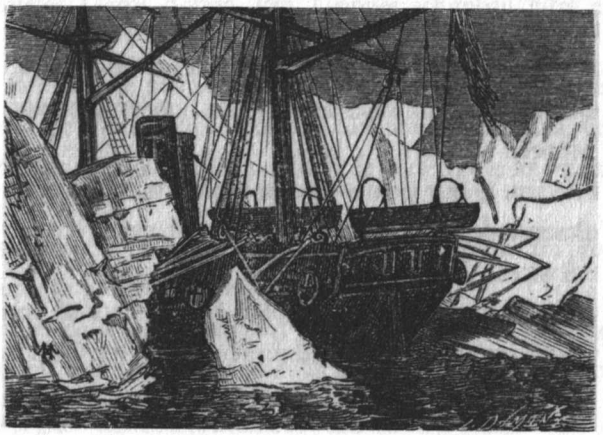

În negura groasă, apropierea aisbergurilor se recunoștea numai după detunăturile surde provocate de avalanșe. Vasul vira atunci imediat; exista pericolul de a se ciocni de masele de gheață de apă dulce, remarcabile prin transparența lor de cristal și duritatea de stâncă. Richard Shandon avu grijă să-și completeze provizia de apă, luând la bord, în fiecare zi, mai multe tone din gheața aceasta.

Doctorul nu se putea obișnui cu iluziile optice pe care le producea refracția prin ținuturile acestea; într-adevăr, câte un aisberg, care îi apărea ca un bloc alb, mic, foarte apropiat, se afla, de fapt, la zece sau douăsprezece mile de bric; încerca să-și obișnuiască ochii cu acest fenomen ciudat, pentru ca mai târziu să poată corecta rapid eroarea optică.

În sfârșit, fie din cauză că era nevoit să tragă la edec vasul de-a lungul câmpurilor de gheață sau să împingă cu prăjina blocurile cele mai amenințătoare, echipajul se simți în curând frânt de oboseală. Și totuși, în ziua de vineri, 27 aprilie, *Forward* se afla încă reținut la granița de netrecut a cercului polar.

VIII

CE VORBEA ECHIPAJUL

Totuși, *Forward* reuși, strecurându-se cu îndemânare prin șenale, să mai înainteze câteva minute[1] spre nord; dar, în loc să evite inamicul, se vedea nevoit mai curând să-l atace; icefieldurile, având o întindere de mai multe mile, se apropiau întruna, și cum aceste mase în mișcare reprezintă uneori o presiune de peste zece milioane de tone, trebuiau să se ferească cu grijă de strânsoarea lor. Așadar, în interiorul vasului fură instalate fierăstraie pentru tăierea gheții în așa fel, încât să poată fi puse imediat în funcțiune.

O parte din echipaj accepta cu resemnare munca aceasta aspră, dar alții se plângeau, ba refuzau chiar să se supună. În timp ce lucrau la instalarea instrumentelor, Garry, Bolton, Pen, Gripper schimbau între ei diferite păreri.

– S-o ia dracu' de treabă! rosti râzând Bolton, nu știu de ce-mi vine în minte că pe Water Street există o cârciumioară drăguță, unde să te proțăpești între un pahar de gin și o sticlă de porter. N-ai impresia că o vezi chiar aici, Gripper?

– Ca să fiu sincer, ripostă marinarul interpelat, care era cam prost dispus, nu văd nimic în pustietatea asta.

– E un fel de a vorbi, Gripper; firește că în orașele astea de zăpadă, care-i stârnesc atât admirația domnului Clawbonny, nu există nici cea mai

[1] Minut de grad – echivalent ca distanță cu o milă marină (1 852m).

mică crâșmă în care un marinar cumsecade să-și poată umezi buzele cu o jumătate-două de litru de brandy.

– Despre asta poți fi sigur, Bolton, și ai face bine să mai adaugi că pe vasul ăsta n-ai nici măcar un strop de alcool, ca să te dregi nițel. Ciudată idee, să-i lipsești de orice băutură spirtoasă pe niște oameni care călătoresc în Mările Nordului!

– Bine, răspunse Garry, dar ai uitat, Gripper, ce ți-a spus doctorul? Trebuie să te abții de la orice băutură excitantă dacă vrei să înfrunți scorbutul, să te simți bine și să ajungi departe.

– Dar nu doresc deloc să ajung departe, Garry, și găsesc că e prea destul că am ajuns și până aici; la ce bun să ne mai încăpățânăm să trecem pe acolo pe unde dracul nu te lasă.

– Chiar așa, nici nu vom trece! replică Pen. Când mă gândesc că am și uitat gustul ginului.

– Dar, zise Bolton, amintește-ți ce ne-a spus doctorul.

– O! interveni Pen cu vocea lui groasă și brutală, de spus, ne-a spus el multe. Rămâne de știut dacă, sub pretextul că ne păzesc sănătatea, nu ne duc cu vorba, ca să facă economie de băutură.

– Diavolul ăsta de Pen s-ar putea să aibă dreptate, răspunse Gripper.

– Haida-de! râse Bolton; are nasul prea roșu ca dreptatea să fie de partea lui și dacă-și mai pierde puțin din culoare, navigând în asemenea condiții, Pen nu va avea prea multe motive să se plângă.

– Ce ai cu nasul meu? ripostă furios marinarul, atacat în punctul lui sensibil. Nasul meu n-are nevoie de sfaturile tale; nici nu ți le-a cerut măcar; vezi-ți, așadar, de al tău!

– Hai, nu te supăra, Pen! Nu credeam că ai un nas atât de supărăcios. Las' că nici eu nu disprețuiesc un pahar bun de whisky, mai ales pe un asemenea frig; dar dacă, până la urmă, asta face mai mult rău decât bine, mă lipsesc bucuros.

– Te-oi fi lipsind tu, spuse fochistul Waren, care lua parte la discuție, te privește, dar poate că nu toată lumea e gata să se lipsească!

– Ce vrei să spui cu asta, Waren? intră din nou în vorbă Garry, privindu-l țintă.

– Vreau să spun că, dintr-un motiv sau altul, există băuturi alcoolice la bord și-mi închipui că cei de la pupă nu prea se lipsesc de ele.

– De unde știi? întrebă Garry.

Waren nu avu ce să răspundă; vorbise și el ca să nu tacă – cum se spune.

– Vezi bine, Garry, continuă Bolton, că Waren nu știe nimic.

– Ei bine, spuse Pen, îi vom cere comanderului o rație de gin, că doar o merităm; să vedem ce va răspunde.

– Vă sfătuiesc să nu faceți una ca asta, răspunse Garry.

– Și de ce, mă rog? exclamară Pen și Gripper.

– Deoarece comanderul vă va refuza. Când v-ați îmbarcat, vi s-a comunicat care e regimul la bord; trebuia să vă gândiți atunci.

– De altfel, răspunse Bolton, care lua bucuros partea lui Garry, a cărui fire îi era pe plac, nu Richard Shandon e șeful la bord; se supune și el ordinelor ca noi toți.

– Și cui i se supune?

– Căpitanului.

– Ah, mereu blestematul căpitan! exclamă Pen. Dar nu vedeți că pe bancurile astea de gheață nu e nici urmă de căpitan, cum nu e nici cârciumă? Acesta e un mod politicos de a ni se refuza ceva la care avem dreptul.

– Ba da, există un căpitan, spuse Bolton; și aș paria pe leafa mea pe două luni că nu va trece mult și-l vom vedea.

– Bine, făcu Pen, iată unul căruia aș vrea să-i spun vreo două de la obraz.

– Cine vorbește despre căpitan? se amestecă în clipa aceea un nou interlocutor.

Era marinarul Clifton, destul de superstițios și invidios, în același timp.

– Ați aflat cumva ceva nou în legătură cu căpitanul? întrebă el.

– Nu, i se răspunse în cor.

– Ei bine, mă aștept să-l găsesc, într-o bună dimineață, instalat în cabina lui, fără să știe nimeni nici cum, nici pe unde a sosit.

– Haida-de! răspunse Bolton; tu-ți imaginezi, Clifton, că omul ăsta e un fel de strigoi, un vampir din cei care bântuie pe meleagurile Scoției?

– Poți să râzi cât poftești, Bolton; asta nu-mi va schimba părerea. În fiecare zi, trecând prin fața cabinei, arunc înăuntru o privire prin gaura

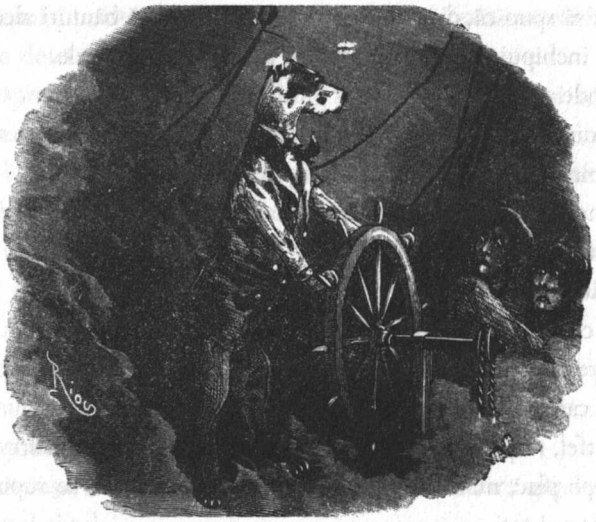

cheii, și, într-una din dimineţile astea, voi veni să vă povestesc cam cum arată căpitanul ăsta și ce hram poartă.

– Ei, pe dracu! făcu Pen. O fi și el om ca toți oamenii! Dar dacă individul ăsta are de gând să ne ducă acolo unde nu ne place, îi vom spune clar părerea noastră.

– Ia uitați-vă la Pen, spuse Bolton, nici nu-l cunoaște încă pe căpitan și a și început să-i caute pricină!

– Cum nu-l cunoaște? replică Clifton, cu aerul unui om care știe multe; rămâne de văzut dacă nu-l cunoaște.

– Ce dracu' vrei să spui? întrebă Gripper.

– Știu eu ce vreau să spun!

– Dar noi nu știm!

– Păi bine, Pen a cam avut neplăceri cu el, nu?

– Cu căpitanul?

– Da, cu Dog-Captain, căci e exact același lucru.

Marinarii se priviră, fără a îndrăzni să răspundă.

– Om sau câine, făcu Pen printre dinți, vă asigur că javra asta va primi ce merită într-una din zilele astea.

– Hai, Clifton, întrebă Bolton cu seriozitate, pretinzi, așa cum a spus Johnson în bătaie de joc, că acest câine e adevăratul căpitan?

– Cu siguranță, răspunse Clifton, convins, și dacă ați fi avut, ca mine, spirit de observație, ați fi remarcat purtările ciudate ale acestui animal.

– Ce purtări? Hai, vorbește!

– N-ați băgat de seamă cum se plimbă pe dunetă? Cu un aer autoritar, privind spre velele umflate de vânt, ca și cum ar fi de cart.

– E drept, spuse Gripper, ba chiar într-o seară l-am surprins ținându-și labele pe timonă.

– Cu neputință! făcu Bolton.

– Iar acum, continuă Clifton, nu pleacă noaptea de la bord, mergând să se plimbe pe câmpurile de gheață fără să-i pese nici de urși și nici de frig?

– Și asta-i adevărat, spuse Bolton.

– L-ați văzut oare pe animalul ăla căutând tovărășia oamenilor, ca orice câine adevărat, dând târcoale bucătăriei și sorbindu-l din ochi pe maistrul Strong când îi duce vreo bucățică mai bună comanderului? Nu-l auziți noaptea, când pleacă la două sau trei mile depărtare de vas, urlând în așa fel, încât te ia cu frig pe la spate, ceea ce totuși nu-i ușor să simți la o temperatură ca asta? În fine, l-ați văzut vreodată mâncând? Nu primește nimic de la nimeni; mâncarea lui e mereu neatinsă și, afară de cazul când cineva de pe vas nu-l hrănește în taină, sunt îndreptățit să spun că animalul acesta trăiește fără să mănânce. Or, dacă dânsul nu e o ființă supranaturală atunci eu sunt o vită...

– Zău așa, răspunse Bell, dulgherul, care ascultase toată argumentația lui Clifton, zău că ar putea să fie așa cum spune el!

Ceilalți marinari tăceau.

– În fine, întrebă Bolton, încotro mergem cu *Forward*?

– Nu știu nimic, răspunse Bell. La un moment dat, Richard Shandon va primi instrucțiuni suplimentare.

– Dar prin cine?

– Prin cine?

– Da, cum? întrebă Bolton, care deveni insistent.

– Hai, Bell, răspunde! interveniră ceilalți marinari.

– Prin cine? Cum? Ei, habar n-am, răspunse dulgherul, stânjenit la rândul său.

– Prin Dog-Captain! exclamă Clifton. I-a mai scris o dată, așa că poate să-i scrie și a doua oară. O! dacă aș ști măcar jumătate din câte știe animalul ăsta, nu m-aș sfii să fiu prim-lord al Amiralității.

– Așadar, reluă Bolton în concluzie, îți menții părerea că acest câine e căpitanul?

– Da, așa cum ți-am spus.

– Ei bine, spuse Pen cu o voce surdă, dacă animalul ăsta nu vrea să crape într-o piele de câine, trebuie să se grăbească să devină om, căci, pe legea mea, am să-i fac felul.

– Și de ce, mă rog? întrebă Garry.

– Pentru că așa îmi place, răspunse cu brutalitate Pen, și n-am de dat nimănui socoteală!

– Lăsați vorbăria, copii, strigă maistrul Johnson, intervenind în clipa când discuția lua o întorsătură proastă. La treabă, și fierăstraiele să fie instalate mai repede! Trebuie să străbatem banchiza.

– Bine, azi e vineri, răspunse Clifton, ridicând din umeri. Veți vedea că nu se trece atât de ușor de cercul polar!

Oricum ar fi fost, în ziua aceea strădaniile echipajului au fost aproape neputincioase. *Forward,* lansat cu toată forța vaporilor împotriva câmpurilor de gheață, nu reuși să le străpungă; au fost obligați să ancoreze în timpul nopții.

Sâmbătă, temperatura coborî și mai mult sub influența unui vânt dinspre est; vremea se însenină și se putea privi departe peste aceste câmpuri albe, pe care răsfrângerea razelor solare le făcea orbitoare. La șapte dimineața, termometrul arăta 8 grade Fahrenheit[1].

Doctorul se simțea ispitit să rămână liniștit în cabină, ca să recitească niște cărți despre călătorii arctice; dar, după obiceiul lui, se întrebă ce i-ar displace cel mai mult să facă în clipa aceea. Își răspunse că, pe frigul acela, a te urca pe punte și a le ajuta oamenilor la manevră nu era deloc prea plăcut. Deci, credincios regulilor sale de conduită, își părăsi cabina atât de

[1] Echivalent cu –21°C.

bine încălzită și veni să ajute la tragerea la edec a vasului. Arăta bine cu ochelarii lui verzi, cu ajutorul cărora își apăra ochii de arsura razelor de soare reflectate de gheață, și în timpul viitoarelor cercetări avu întotdeauna grijă să se servească de *snow-spectacles*[1] ca să se ferească de oftalmiile foarte frecvente la această latitudine înaltă.

Spre seară, *Forward* parcursese câteva mile spre nord, datorită muncii oamenilor și priceperii lui Shandon, care știa să profite de toate împrejurările favorabile; la miezul nopții, el depășea paralela a șaizeci și șasea, iar sonda indica o adâncime de 37,26 m; Shandon își dădu seama că se afla la adâncimea mică pe care o atinsese odinioară *Victory*, vasul Maiestății Sale. Pământul se apropia, la treizeci de mile spre est.

Dar masa de ghețuri, nemișcate până atunci, se îmbucătăți și se puse în mișcare; aisbergurile păreau să țâșnească din toate punctele orizontului; bricul se afla prins între stâncile mișcătoare, la a căror forță de zdrobire era cu neputință de rezistat; manevra deveni atât de grea, încât Garry, primul timonier, trecu la cârmă; munții aveau tendința să se urnească din nou în pupa bricului; era, deci, necesar să fie străbătută această flotă de ghețuri, iar prudența și datoria cereau să se procedeze cu toată energia. Greutățile creșteau din pricină că Shandon se afla în imposibilitate de a stabili direcția vasului în mijlocul acestor vânturi schimbătoare care se deplasau întruna și nu ofereau nicio perspectivă stabilă.

Oamenii din echipaj fură împărțiți în două echipe: una la babord și alta la tribord; fiecare din ei, înarmat cu câte o prăjină lungă, prevăzută cu un vârf de fier, încerca să respingă sloiurile de gheață prea amenințătoare. În curând *Forward* intră într-un șenal atât de îngust, între două blocuri înalte, încât extremitatea vergelor atinse acești pereți tari ca stânca; înaintând încet, se pomeni în mijlocul unei văi accidentate, cu vârtejuri de zăpadă, în timp ce ghețurile plutitoare se ciocneau și se sfărâmau trosnind sinistru.

Curând fură siguri că trecerea era fără ieșire; un bloc enorm, intrat în acest șenal, înainta în derivă, cu viteză, spre *Forward;* părea imposibil de evitat; de asemenea, era imposibil să te întorci pe un drum care se și închisese.

[1] *Snow-spectacles* – ochelari de zăpadă (în limba engleză în original). (n.a.)

Shandon și Johnson, în picioare la prova bricului, examinau situația în care se aflau. Shandon arăta cu mâna dreaptă timonierului direcția ce trebuia s-o urmeze, iar cu mâna stângă îi indica lui James Wall, postat lângă mecanic, ordinele sale privind manevra la mașini.

– Cum se vor sfârși toate acestea? îl întrebă doctorul pe Johnson.

– Cum va da Dumnezeu, răspunse șeful echipajului.

Blocul de gheață, înalt de o sută de picioare, nu se mai afla decât la două sute de metri de *Forward* și amenința să-l strivească sub greutatea lui.

– Nenorocire! strigă Pen, scoțând o înjurătură teribilă.

– Tăcere! se auzi o voce cu neputință de recunoscut în mijlocul furtunii.

Blocul părea că se năpustește asupra bricului. Timp de o clipă domni spaima; oamenii, părăsindu-și prăjinile, se retraseră spre pupa vasului, în ciuda ordinelor lui Shandon.

Deodată se auzi un zgomot înfricoșător; o adevărată trombă de apă căzu pe puntea navei, care fusese ridicată de un val uriaș. Echipajul scoase un țipăt de groază, în timp ce Garry, la cârmă, menținu bricul pe drumul cel bun, în pofida înspăimântătoarei și bruștei sale devieri.

Când privirile îngrozite se îndreptară spre muntele de gheață, acesta dispăruse; trecerea era liberă, iar dincolo, un lung șenal, luminat de razele oblice ale soarelui, îi îngăduia bricului să-și urmeze calea.

– Ei bine, domnule Clawbonny, spuse Johnson, ați putea să-mi explicați acest fenomen?

– E destul de simplu, prietene, răspunse doctorul, și se repetă adesea: atunci când masele acestea plutitoare se desprind unele de altele în perioada dezghețului, ele plutesc izolat și într-un echilibru perfect; dar, încet, încet, ele ajung spre sud, unde apa e relativ mai caldă; baza lor, zdruncinată de izbiturile celorlalte ghețuri, începe să se topească, să fie distrusă cu încetul; vine, deci, un moment când centrul de greutate al acestor mase se găsește deplasat, și atunci sunt date peste cap. Numai că, dacă aisbergul acesta s-ar fi răsturnat cu două minute mai târziu, s-ar fi prăvălit peste bric și l-ar fi strivit în căderea lui.

IX

O VESTE

În sfârșit, depășiră cercul polar. La 30 aprilie, la prânz, *Forward* trecea la travers de Holsteinborg; în zare, spre răsărit, se înălțau munți pitorești. Marea era, ca să spunem așa, eliberată de ghețuri sau, mai curând, ghețurile puteau fi evitate cu ușurință. Vântul se deplasă spre sud-est, iar bricul, cu trinca, brigantina, focurile și zburătorii întinse, înainta în Marea Baffin.

Ziua aceasta a fost deosebit de liniștită și echipajul își îngădui un pic de odihnă. În jurul vasului înotau și zburau nenumărate păsări; doctorul observă, printre altele, niște alca-alla, care semănau aproape cu lișițele, cu gâtul, aripile și spatele negre, iar pieptul alb; ele se scufundau cu vioiciune și rămâneau sub apă uneori mai mult de patruzeci de secunde.

Ziua aceasta n-ar fi fost marcată de niciun eveniment nou dacă, oricât de extraordinar ar părea, nu s-ar fi produs la bord următorul fapt:

Dimineața, la ora șase, întorcându-se în cabină, după ce făcuse de cart, Richard Shandon găsi pe masa lui o scrisoare cu următoarea adresă:

Comanderului Richard Shandon, la bordul bricului Forward

Marea Baffin

Lui Shandon nu-i veni să-și creadă ochilor; dar, înainte de a lua cunoștință de conținutul acestei ciudate misive, trimise după doctor, după James Wall și după șeful de echipaj și le arătă scrisoarea.

– Devine din ce în ce mai ciudat, spuse Johnson.

„E încântător!" gândi doctorul.

– În sfârșit, exclamă Shandon, vom afla secretul! Cu un gest rapid, rupse plicul și citi următoarele:

Comandere,

Căpitanul bricului Forward *e mulțumit de sângele-rece, priceperea și curajul de care oamenii, ofițerii și dumneavoastră personal ați dat dovadă în ultimele împrejurări; el vă roagă să transmiteți echipajului recunoștința sa.*

Binevoiți a vă îndrepta direct spre nord, către golful Melville, iar de acolo veți încerca să pătrundeți în strâmtoarea Smith.

Căpitanul bricului Forward

K.Z.

Luni, 30 aprilie, la travers de capul Walsingham.

– Și asta-i tot, răspunse Shandon.

Scrisoarea îi căzu din mână.

– Păi, cum vine asta! exclamă Wall. Căpitanul acesta himeric nici nu mai pomenește de sosirea lui la bord; trag concluzia că nu va veni niciodată.

– Dar scrisoarea asta, întrebă Johnson, cum a sosit?

Shandon tăcea.

– Domnul Wall are dreptate, răspunse doctorul, care, ridicând plicul de pe jos, îl întoarse pe toate părțile. Căpitanul nu va veni la bord, dintr-un motiv foarte întemeiat...

– Care anume? întrebă repede Shandon.

– Pentru că el se și află aici, răspunse, simplu, doctorul.

– Aici! se miră Shandon. Ce vreți să spuneți?

– Cum să ne explicăm altminteri sosirea acestei scrisori?

Johnson dădea din cap, în semn de aprobare.

– Nu e cu putință, răspunse Shandon cu energie. Îi cunosc pe toți oamenii din echipaj. Ar trebui, deci, presupus că acest căpitan se afla printre ei încă de la plecarea vasului? Nu e cu putință, v-o spun eu! De peste doi ani, nu e unul pe care să nu-l fi văzut prin Liverpool de o sută de ori; presupunerea dumneavoastră, doctore, nu stă în picioare.

– Atunci ce părere ai, Shandon?

– Oricare, afară de aceasta. Admit că acest căpitan, sau vreun om de-ai lui, știu eu, a putut să profite de întuneric, de cețuri, de tot ce vreți, ca să se strecoare la bord; nu suntem departe de pământ; există caiace de eschimoși care trec neobservate printre ghețuri, se poate, deci, să fi venit cineva până la vas, să fi adus scrisoarea... ceața era destul de deasă ca să favorizeze acest plan...

– Și ca să împiedice vederea bricului, răspunse doctorul; dacă n-am văzut noi un intrus strecurându-se la bord, cum ar fi putut el să-l descopere pe *Forward* în mijlocul cetii?

– E evident, spuse Johnson.

– Revin, așadar, la ipoteza mea, spuse doctorul. Ce crezi despre asta, Shandon?

– Tot ce vreți, răspunse Shandon cu năduf, afară de presupunerea că omul ăsta se află la bordul vasului meu.

– Poate că, adăugă Wall, se găsește printre cei din echipaj vreun om de-al lui care a primit instrucțiuni.

– Tot ce se poate, răspunse doctorul.

– Dar cine să fie? întrebă Shandon. Îmi cunosc toți oamenii, vă spun, și încă de multă vreme.

– În orice caz, continuă Johnson, dacă acest căpitan, fie el om sau diavol, se prezintă pe vas, va fi primit ca atare, dar din scrisoarea asta mai e de tras o învățătură, sau, mai bine zis, o altă informație.

– Și care anume? întrebă Shandon.

– Că noi trebuie să ne îndreptăm nu numai spre golful Melville, ci și spre strâmtoarea Smith.

– Ai dreptate, răspunse doctorul.

– Strâmtoarea Smith, repetă mașinal Richard Shandon.

– Este, așadar, evident, interveni din nou Johnson, că destinația lui *Forward* nu e căutarea unei treceri din nord-vest, de vreme ce vom lăsa în stânga singura intrare care duce acolo, adică strâmtoarea Lancastre. Iată ceva ce ne prevestește o navigație plină de greutăți, pe mări necunoscute.

– Da, strâmtoarea Smith, răspunse Shandon, e drumul pe care americanul Kane l-a urmat în 1853, și cu prețul câtor pericole! Multă vreme, a fost socotit pierdut la aceste latitudini înfricoșătoare! În sfârșit, deoarece trebuie să mergem într-acolo, vom merge! Dar până unde? Oare la pol?

– Și de ce nu? exclamă doctorul.

Ipoteza acestei încercări nebunești îl făcu pe șeful de echipaj să ridice din umeri.

– În sfârșit, reluă James Wall, ca să ne întoarcem la căpitan, dacă există, nu văd niciun alt loc, pe coasta Groenlandei, unde ne-ar putea aștepta, decât așezările de la Disko sau Uppernawik; în câteva zile vom ști, deci, ce avem de făcut.

– Dar, întrebă doctorul pe Shandon, nu ai de gând să aduci la cunoștința echipajului primirea acestei scrisori?

– Cu permisiunea comanderului, răspunse Johnson, n-aș face așa ceva.

– De ce? întrebă Shandon.

– Pentru că toată situația aceasta extraordinară, fantastică, e de natură să-i descurajeze pe oamenii noștri. Ei sunt și așa foarte neliniștiți de soarta unei expediții care se prezintă în felul acesta. Or, dacă le dăm temeiuri să creadă că sunt conduși de o forță supranaturală, asta ar avea urmări neplăcute și în momentele critice n-am mai putea să ne bizuim pe ei. Ce părere ai, comandere?

– Dar dumneavoastră, doctore, ce părere aveți? întrebă Shandon.

– Mi se pare că maistrul Johnson judecă înțelept.

– Și dumneata, James?

– Dacă nu există o idee mai bună, mă alătur părerii acestor domni.

Shandon rămase pe gânduri timp de câteva clipe, apoi reciti cu atenție scrisoarea.

– Domnilor, spuse el, părerea dumneavoastră e, desigur, foarte bună, dar n-o pot adopta.

– Și de ce nu? întrebă doctorul.

– Pentru că instrucțiunile cuprinse în această scrisoare sunt categorice; ele ordonă să se aducă la cunoștință echipajului felicitările căpitanului, or, până acum m-am supus întotdeauna orbește ordinelor sale, indiferent de modul în care mi-au fost transmise, și n-aș putea...

– Totuși... insistă Johnson, care se temea tocmai de efectul unor asemenea comunicări asupra stării de spirit a marinarilor.

– Bunul meu Johnson, răspunse Shandon, înțeleg insistența dumitale, argumentele dumitale sunt excelente, dar citește, te rog: „... vă roagă să transmiteți echipajului recunoștința sa".

– Procedează, deci, în consecință, spuse Johnson, care respecta, de altfel, cu strictețe disciplina. Să adun echipajul pe punte?

– Adună-l, răspunse Shandon.

Știrea despre o comunicare a căpitanului se răspândi imediat la bord. Marinarii sosiră fără întârziere la locul de adunare, iar comandantul citi cu glas tare scrisoarea misterioasă.

Citirea scrisorii fu urmărită într-o tăcere posacă; oamenii se despărțiră apoi, frământați de mii de presupuneri. Clifton avea motive să se lase pradă superstițioasei sale imaginații; rolul pe care-l atribui în acest eveniment lui Dog-Captain fu considerabil și nu mai pregeta să-l salute ori de câte ori îl întâlnea întâmplător în cale.

– Când vă spuneam eu, le repeta el marinarilor, că animalul acesta știe să scrie!

Nimeni nu-i mai ripostă; chiar și lui Bell, dulgherul, i-ar fi venit foarte greu să răspundă.

Totuși era clar pentru fiecare că, deși lipsea căpitanul, umbra sau spiritul lui veghea la bord; cei mai înțelepți se ferira de acum înainte să mai schimbe între ei presupuneri.

La 1 mai, la prânz, observațiile făcute indicau o latitudine de 68°32' și 56°32' longitudine. Temperatura se ridicase și termometrul arăta douăzeci și cinci de grade deasupra lui zero[1].

Doctorul se distra urmărind hârjoana unei ursoaice albe cu doi ursuleți, pe marginea unui pack, în prelungirea uscatului. Însoțit de Wall și de Simpson, încercă s-o vâneze din barcă, dar ursoaica n-avea chef de luptă și-și târî repede odraslele după sine, iar doctorul trebui să renunțe la urmărire.

Depășiră capul Chidley în timpul nopții, sub influența unui vânt favorabil și, în curând, apărură la orizont munții înalți de la Disko; golful Godavhn, reședința guvernatorului general al așezămintelor daneze, a fost lăsat pe dreapta. Shandon nu socoti nimerit să se oprească și depăși în curând pirogile eschimoșilor care încercau să-l ajungă.

Insula Disko se mai numește și Insula Balenei; de aici, la 12 iulie 1845, sir John Franklin a scris pentru ultima oară către Amiralitate și tot pe această insulă, în 27 august 1859, a ajuns la întoarcerea sa căpitanul Mac Clintock, aducând cu el probe sigure despre pieirea expediției.

Coincidența acestor două evenimente avea să fie observată de către doctor; trista lor alăturare era bogată în amintiri, dar în curând înălțimile de la Disko dispărură din ochii lui.

Pe coastă se aflau numeroase aisberguri, pe care nici cele mai puternice dezghețuri nu reușesc să le desprindă de țărm; șirul acesta continuu de creste împrumuta formele cele mai ciudate.

A doua zi, către ora trei, reperară spre nord-est Sanderson-Hope; pământul fu lăsat în urmă la o distanță de cincisprezece mile la tribord; munții păreau vopsiți în galben-roșcat. În timpul serii mai multe balene din specia „finers", care au înotătoarele pe spate, veniră să se joace printre sloiurile de gheață, scoțând trombe de aer și apă pe nări.

În noaptea de 3 spre 4 mai, doctorul avu prilejul să vadă pentru prima oară cum soarele atinge marginea orizontului, fără să-și cufunde în el discul său luminos; de la 31 ianuarie, orbita sa se mărea în fiecare zi și domnea acum o lumină continuă.

[1] –4°C.

Pentru un spectator neobișnuit, această stăruitoare lumină a zilei este un prilej de uimire, dar și de oboseală; nu-ți vine să crezi în ce măsură întunericul nopții e necesar sănătății ochilor; încercând să se obișnuiască cu această lumină continuă, pe care reflectarea razelor pe câmpurile de gheață o făcea și mai usturătoare, doctorul simțea niște dureri cumplite.

La 5 mai, *Forward* depăși paralela șaptezeci și doi. Cu două luni mai târziu, ar fi întâlnit numeroase baleniere care pescuiau la aceste latitudini înalte, dar acum strâmtoarea nu era încă destul de liberă ca să permită acestor vase să intre în Marea Baffin.

A doua zi, bricul, după ce trecuse de Insula Femeilor, sosi în dreptul lui Uppernawik, așezarea cea mai nordică pe care o stăpânește Danemarca pe această coastă.

X

NAVIGAȚIE PERICULOASĂ

Shandon, doctorul Clawbonny, Johnson, Foker și Strong, bucătarul, coborâră într-o balenieră și porniră spre țărm.

Guvernatorul, soția și cei cinci copii ai lor, toți eschimoși, veniră, plini de politețe, în întâmpinarea vizitatorilor. Doctorul, ca filolog ce era, știa puțin limba daneză, ceea ce fu destul ca să stabilească relații foarte prietenești; de altfel, Foker, îndeplinind funcția de interpret al expediției în același timp cu cea de ice-master, știa vreo douăzeci de cuvinte în limba groenlandeză, și cu douăzeci de cuvinte ajungi departe, dacă nu ești ambițios.

Guvernatorul se născuse pe insula Disko și nu-și părăsise niciodată locul de baștină; el făcu onorurile orașului, care se compunea din trei case de lemn, în care locuiau el și preotul luteran, o școală și niște prăvălii care se aprovizionau de pe vasele naufragiate. Restul se compunea din colibe de zăpadă în care eschimoșii intrau pe brânci, printr-o unică deschizătură.

O mare parte a populației venise în întâmpinarea lui *Forward* și mulți dintre băștinași înaintară până în mijlocul golfului cu caiacele lor lungi de cincisprezece picioare și largi de cel mult două.

Preotul luteran și soția lui, cu care doctorul ar fi dorit să discute, erau plecați la Proven, la sud de Uppernawik; a trebuit deci să se mulțumească să stea de vorbă cu guvernatorul.

Doctorul îi puse tot felul de întrebări cu privire la comerțul, la obiceiurile, la moravurile eschimoșilor și află în limba gesturilor că focile costau în

jur de patruzeci de lire, predate la Copenhaga, o piele de urs se plătea cu patruzeci de dolari danezi, o piele de vulpe albastră, cu patru dolari și una de vulpe albă, cu doi sau trei dolari.

Doctorul dori, de asemenea, să viziteze o colibă de eschimoși pentru a-și completa cunoștințele personale; e de neînchipuit de ce este în stare un savant care vrea să știe cât mai mult; din fericire, deschizătura acestor bordeie era prea strâmtă, așa că zelosul doctor nu putu să treacă prin ea.

În timp ce Clawbonny făcea studii etnografice, Shandon se ocupa, potrivit instrucțiunilor primite, de procurarea mijloacelor de transport pe gheață; trebui să plătească patru livre pentru o sanie și șase câini, iar, pe deasupra, băștinașii puseră tot felul de piedici când fu vorba să se despartă de aceștia. Shandon ar fi vrut, de asemenea, să-l angajeze și pe Hans Cristian, priceput în conducerea atelajului și care făcuse parte din expediția căpitanului Mac Clintock, dar acest Hans se afla acum în Groenlanda de Sud.

La ordinea zilei se ivi apoi marea problemă: se găsea cumva la Uppernawik vreun european care aștepta trecerea lui *Forward*? Guvernatorul avea cumva cunoștință de faptul că un străin, după toate aparențele un englez, s-ar fi stabilit prin aceste locuri? În ce perioadă a avut, pentru ultima oară, legături cu vasele de pescuit balene sau cu altfel de vase?

La aceste întrebări, guvernatorul răspunse că niciun străin nu debarcase în această regiune a coastei, de mai bine de zece luni.

Shandon îi ceru numele vânătorilor de balene sosiți în ultima vreme; nu recunoscu pe nici unul dintre ei. Îl cuprinse disperarea.

– Trebuie să recunoașteți, doctore, că nu se mai poate înțelege nimic, i se adresă el tovarășului său. Nimic la capul Farewell, nimic pe insula Disko! Nimic la Uppernawik!

– Dacă peste câteva zile îmi vei spune: „Nimic în golful Melville", scumpul meu Shandon, te voi saluta ca pe unicul căpitan de pe *Forward.*

Baleniera se întoarse la bric către seară, aducându-i înapoi pe vizitatori; Strong își procurase, ca alimente noi, mai multe duzini de ouă de eider-duck[1],

[1] Eider-duck – un soi de rață sălbatică de mare. (n.a.)

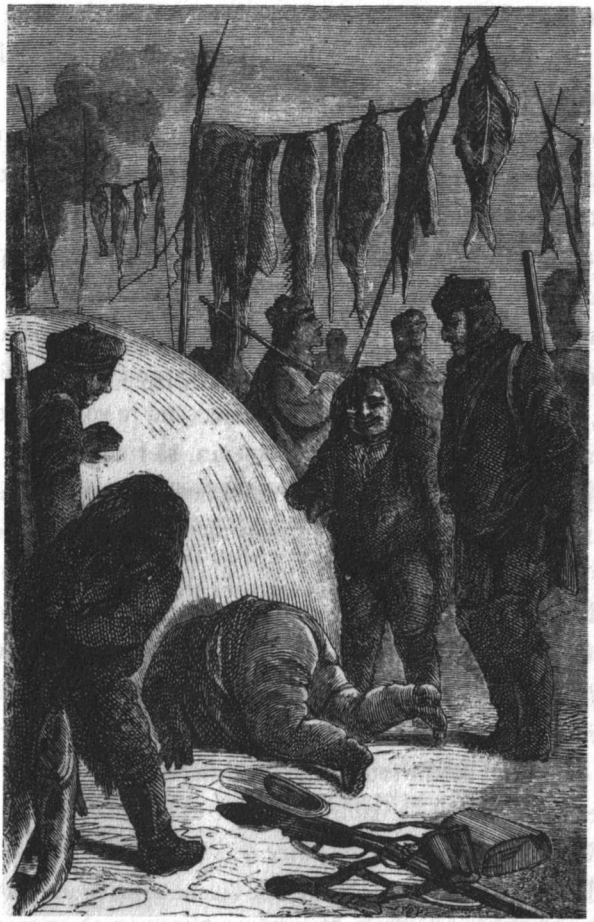

...din fericire, deschizătura acestor
bordeie era prea strâmtă, așa că zelosul doctor nu putu să treacă prin ea.

de două ori mai mari ca ouăle de găină și verzui la culoare. Era puțin, dar foarte reconfortant pentru un echipaj supus la un regim de carne sărată.

A doua zi vântul fu favorabil, și totuși Shandon nu ordonă ridicarea velelor; ca să fie cu conștiința împăcată, voi să mai aștepte o zi, să lase răgazul necesar oricărei ființe, aparținând speciei umane, să ajungă pe *Forward;* dădu ordin chiar ca din oră în oră să se tragă câte o salvă cu tunul de 16, care bubuia în mijlocul aisbergurilor, dar nu reuși decât să

sperie niște stoluri de moley-mokes[1] și niște rotches[2]. În cursul nopții au fost lansate mai multe rachete, dar în zadar. Trebui să se hotărască plecarea.

La 8 mai, la ora șase dimineața, *Forward*, cu gabierele, focul și zburătorul mare întinse, lăsa în urmă așezarea de la Uppernawik cu prăjinile sale dezgustătoare de care spânzurau, de-a lungul țărmului, mațe de focă și burți de cerbi.

Vântul bătea dinspre sud-est și temperatura se urcă la 32 grade Fahrenheit[3]. Soarele străpungea ceața, iar ghețurile își descleștau puțin strânsorile sub acțiunea sa dizolvantă.

Totuși, reflectarea acestor raze albe avu un efect supărător asupra vederii multor oameni din echipaj. Wolsten, armurierul, Gripper, Clifton și Bell fură atinși de snow-blindness, un fel de boală a ochilor foarte obișnuită primăvara și care, la eschimoși, provoacă numeroase cazuri de orbire. Doctorul îi sfătui, în special pe cei bolnavi și în general pe toți tovarășii săi, să-și acopere fața cu un văl subțire, verde, și el fu primul care dădu curs propriei sale prescripții medicale.

Câinii cumpărați de Shandon la Uppernawik erau destul de sălbatici, totuși se aclimatizară la bord, iar Captain nu se înțelese prea rău cu noii lui camarazi; părea să le cunoască obiceiurile. Clifton fu printre primii care observă că Dog-Captain trebuie să mai fi avut relații cu semenii lui din Groenlanda. Aceștia, mereu flămânzi și reduși, când se aflau pe pământ, la o hrană insuficientă, aveau acum prilejul să se refacă cu regimul alimentar de la bord.

La 9 mai, *Forward* atinse în treacăt, la o distanță de câteva ancabluri[4], cea mai vestită dintre insulele Baffin.

Doctorul observă mai multe stânci ce ieșeau din adâncul golfului, între uscat și insule, dintre cele care sunt numite *crimson-cliffs*[5]; acestea erau acoperite cu zăpadă de un frumos roșu-carmin, culoare socotită de doctorul Kane ca fiind de origine pur vegetală; Clawbonny ar fi vrut să privească mai

[1] Moley-mokes – păsări din mările boreale. (n.a.)
[2] Rotches – un soi de potârnichi de stâncă. (n.a.)
[3] Echivalent cu 0°C.
[4] Ancablură – unitate de măsură = 185,2 m.
[5] *Crimson-cliff* – stâncă purpurie (în limba engleză în original).

de aproape acest bizar fenomen, dar gheața nu le permise să se apropie de coastă; deși temperatura tindea să crească, era lesne de văzut că aisbergurile și ice-streamurile se îngrămădesc către nordul Mării Baffin.

De la Uppernawik încolo, uscatul prezenta o înfățișare deosebită și ghețari uriași se profilau la orizont pe cerul cenușiu. În ziua de 10 mai, *Forward* lăsa la tribord golful Hingston, aproape de al șaptezeci și patrulea grad de latitudine; canalul Lancastre se deschidea spre mare la câteva sute de mile spre vest.

Dar această uriașă întindere de apă dispăru sub câmpuri vaste pe care se ridicau movile regulate, ce păreau a fi alcătuite din cristalele aceleiași substanțe. Shandon ordonă aprinderea focurilor la căldări și, până la 11 mai, *Forward* șerpui printre strâmtorile întortocheate, trasând pe cer, cu fumul lui negru, drumul pe care-l urma pe mare.

Dar nu întârziară să apară noi obstacole; șenalele se închideau ca urmare a neîncetatei deplasări a maselor plutitoare; apa amenința în fiecare clipă să dispară din fața provei lui *Forward* și dacă acestuia i s-ar fi întâmplat să fie *nipped*[1], i-ar fi fost greu să mai scape pe acolo. Fiecare știa și fiecare se gândea la acest lucru.

De aceea, la bordul acestui vas fără țintă, fără destinație cunoscută, care încerca nebunește să urce spre nord, se manifestară câteva semne de șovăială; printre oamenii aceștia, obișnuiți cu o viață plină de primejdii,

[1] *Nipped* – prins, apucat (în limba engleză în original). (n.a.)

mulți, uitând de avantajele ce li se oferiseră, regretau că se aventuraseră atât de departe.

Își făcea loc printre ei o anumită demoralizare, mărită și de spaimele lui Clifton și de vorbele a doi, trei intriganți ca Pen, Gripper, Waren și Wolsten.

La neliniștea morală a echipajului se mai adăuga și oboseala copleșitoare, căci, la 12 mai, bricul se afla blocat din toate părțile; mașinile cu vapori se dovedeau neputincioase. Fură nevoiți să-și deschidă drum printre câmpurile de gheață. Manevra fierăstraielor era foarte grea în aceste *floes*[1], care aveau o grosime de șase și șapte picioare; după ce două tăieturi paralele împărțeau gheața pe o lungime de o sută de picioare, trebuia spartă partea de dinăuntru cu lovituri de topor și de rangă; de-a lungul coastei se așezau ancore fixate în găuri, făcute cu ajutorul unui burghiu mare; apoi începea manevrarea cabestanului sau vasul era tras la edec cu brațele; greutatea cea mai mare era de a împinge bucățile sparte sub ghețuri, cu ajutorul unor poles – niște prăjini lungi, prevăzute cu un vârf de fier – ca să lase loc liber de trecere vasului.

În sfârșit, manevrarea fierăstrăului, manevra de tragere la edec, manevra cabestanului, manevra polesurilor, manevre neîncetate, obligatorii, periculoase, în mijlocul ceții sau al ninsorilor dense, al temperaturii relativ scăzute, al durerilor de ochi, al neliniștii, totul contribuia la slăbirea echipajului lui *Forward* și influența negativ imaginația lui.

Când marinarii au de-a face cu un om energic, îndrăzneț, convins, care știe ce vrea, încotro merge, către ce țintă tinde, încrederea îi susține chiar fără voia lor; sunt uniți sufletește cu conducătorul lor, puternici prin propria lui forță și liniștiți prin liniștea lui.

Dar cei de la bordul bricului simțeau că Shandon nu era liniștit, că șovăie în fața scopului și a destinației necunoscute. Cu tot caracterul lui energic, slăbiciunea i se trăda prin ordine schimbătoare, manevre necomplete, reflecții nepotrivite, mii de amănunte care nu puteau să scape oamenilor din echipaj.

Și apoi, Shandon nu era căpitanul vasului, stăpânul lui după Dumnezeu; motiv suficient de puternic ca să se ajungă să i se discute ordinele; or, de la discutarea unui ordin până la refuzul de a i se supune mai e doar un pas.

[1] *Floe* – sloi (în limba engleză în original). (n.a.)

Nemulțumiții îl câștigară în curând de partea lor pe mecanicul prim, care până atunci rămăsese sclavul datoriei.

La 16 mai, șase zile după sosirea lui *Forward* la banchiză, Shandon nu înaintase nici două mile spre nord. Erau amenințați să fie prinși între ghețuri până anotimpul viitor. Situația devenea foarte gravă.

Către ora opt seara, Shandon și doctorul, însoțiți de marinarul Garry, plecară în recunoaștere peste câmpurile imense; avură grijă să nu se îndepărteze prea mult de vas, căci prin pustietățile acestea albe, a căror înfățișare se schimba neîncetat, cu greu puteai să-ți creezi niște puncte de reper. Refracția producea niște efecte ciudate. Doctorul era uluit de ele: acolo unde credea că n-are de făcut decât o singură săritură de un picior, era de parcurs o distanță de cinci sau șase picioare, sau se întâmpla invers și, în ambele cazuri, rezultatul era o cădere, dacă nu periculoasă, cel puțin foarte neplăcută, pe muchiile acestea de gheață, dure și tăioase ca sticla.

Shandon și cei doi însoțitori ai săi mergeau în căutarea unor șenale practicabile; la trei mile de vas, reușiră, nu fără greutate, să urce pe un aisberg care putea să măsoare în înălțime trei sute de picioare. De acolo, privirea

lor cuprinse această îngrămădire dezolantă, ce semăna cu ruinele unui oraș gigantic, cu castelele dărâmate, cu clopotnițele răsturnate, cu palatele pe de-a întregul prăbușite. Un adevărat haos. Soarele își târa cu greu globul în jurul unui orizont neprietenos și arunca lungi raze oblice, cu o lumină lipsită de căldură, ca și cum niște substanțe termoizolatoare s-ar fi interpus între el și acest ținut trist.

Marea părea prinsă în sloiuri cât puteai cuprinde cu ochii.

– Cum vom trece? întrebă doctorul.

– Nu știu, răspunse Shandon, dar vom trece, chiar dacă ar trebui să întrebuințăm explozibile ca să aruncăm în aer munții aceștia; sigur că nu mă voi lăsa prins de ghețuri până la primăvara viitoare.

– Și totuși, așa i s-a întâmplat lui *Fox*, cam tot prin aceste ținuturi. Haida-de! făcu doctorul, vom trece... cu puțină filosofie. Vei vedea că asta face cât toate mașinile din lume.

– Trebuie să recunoaștem, răspunse Shandon, că anul acesta nu se prezintă sub auspicii favorabile.

– Incontestabil, Shandon, și observ că Marea Baffin are tendința de a reveni la starea în care se afla înainte de 1817.

– Vă gândiți oare, doctore, că ceea ce vedem acum n-a fost așa dintotdeauna?

– Nu, scumpul meu Shandon, din timp în timp se produc dezghețuri uriașe, pe care savanții nu le explică în niciun fel; astfel, până în 1817, marea

era veșnic înfundată de ghețuri, până când a avut loc un imens cataclism care a aruncat în ocean aceste aisberguri, dintre care cea mai mare parte veni să eșueze pe bancul de la Terra-Nova. Din acel moment, golful Baffin fu aproape liber și deveni locul de întâlnire a numeroși vânători de balene.

– Așadar, întrebă Shandon, de atunci călătoriile spre nord au fost mai ușoare?

– Incomparabil mai ușoare; dar se observă că, de câțiva ani încoace, golful are tendința de a reveni la starea dinainte și amenință să se închidă, poate pentru multă vreme, pentru cercetările navigatorilor. Un motiv în plus, deci, ca să înaintăm cât putem mai mult. Și totuși, suntem, într-un fel, ca niște oameni care înaintează prin galerii necunoscute, ale căror porți se închid necontenit în urma lor.

– M-ați sfătui oare să dau înapoi? întrebă Shandon, încercând să citească adânc în ochii doctorului.

– Eu n-am pus niciodată un picior în urma celuilalt și, chiar de-ar trebui să nu ne mai întoarcem niciodată, susțin că trebuie să mergem înainte. Țin numai să precizez că, dacă săvârșim această imprudență, trebuie să știm perfect la ce ne expunem.

– Dumneata, Garry, ce părere ai? îl întrebă Shandon pe marinar.

– Eu, comandere, aș merge drept înainte; gândesc precum domnul Clawbonny; de altfel, veți face cum veți crede de cuviință.

– Nu toți vorbesc ca dumneata, Garry, nu toți sunt dispuși să se supună. Și dacă refuză să execute ordinele mele?

– Mi-am spus părerea, comandere, replică Garry cu răceală, pentru că mi-ați cerut-o, dar nu sunteți obligat să țineți seama de ea.

Shandon nu răspunse; cercetă orizontul cu atenție și coborî din nou cu cei doi însoțitori ai săi pe câmpul de gheață.

XI

POLICARUL[1] DIAVOLULUI

În timpul lipsei comanderului, oamenii executară diferite lucrări, pentru ca vasul să poată evita presiunea icefieldurilor. Pen, Clifton, Bolton, Gripper și Simpson se ocupau de această manevră dificilă; fochistul și cei doi mecanici au trebuit chiar să le vină în ajutor camarazilor lor, căci, din moment ce serviciul la mașini nu făcea necesară prezența lor, ei redeveneau marinari și, ca atare, puteau fi folosiți la toate muncile de la bord.

Dar toate acestea nu se făceau fără enervare.

– Declar că m-am săturat, spuse Pen, și dacă în trei zile nu se produce dezghețul, jur pe Dumnezeul meu că voi sta cu brațele încrucișate!

– La ce bun să încrucișezi brațele, îi ripostă Gripper; ai face mai bine să le folosești pentru înapoiere. Crezi că avem chef să iernăm aici până anul viitor?

– Într-adevăr, ar fi un iernat trist, interveni Plover, căci vasul e expus din toate părțile.

– Și, cine știe, spuse Brunton, dacă în primăvara viitoare marea va fi mai degajată decât astăzi?

– Nu-i vorba de primăvara viitoare, replică Pen; azi e joi – dacă duminică dimineața drumul nu e liber, ne întoarcem spre sud.

– Bine zis! confirmă Clifton.

– Vă convine? întrebă Pen.

[1] Policar – degetul gros de la mână.

– Ne convine! răspunseră camarazii lui.

– Și e drept să fie așa, interveni Waren, căci, dacă tot trebuie să muncim în felul ăsta și să tragem vasul la edec cu brațele, sunt de părere să-l tragem înapoi.

– Vom vedea asta duminică, spuse Wolsten.

– Aștept doar un ordin, mai spuse Brunton, și focarele mele vor fi aprinse fără zăbavă.

– Ei! făcu Clifton, le vom aprinde chiar noi.

– Dacă vreunul dintre ofițeri, răspunse Pen, vrea să-și facă plăcerea de a ierna aici, n-are decât! O să-l lăsăm liniștit; nu-i va fi prea greu să-și construiască o colibă de zăpadă, pentru a trăi ca un adevărat eschimos.

– Să n-aud una ca asta, Pen, replică Brunton; n-avem pe nimeni de părăsit. Ne-am înțeles? Cred, de altfel, că nici comanderul nu va întârzia să ia această hotărâre; pare și el destul de îngrijorat, și dacă-l luăm cu binișorul....

– Rămâne de văzut, replică Plover; Richard Shandon e un om aspru și uneori încăpățânat; ar trebui să-l iscodim cu dibăcie.

– Când mă gândesc, spuse Bolton, suspinând cu melancolie, că într-o lună putem fi înapoi la Liverpool! Am trece ușor linia ghețurilor spre sud! Trecerea prin strâmtoarea Davis va fi deschisă la începutul lui iunie, și n-am avea decât să coborâm spre Atlantic.

– Fără să mai punem la socoteală, adăugă prudentul Clifton, că, luându-l și pe comander cu noi, acționând pe răspunderea lui, vom căpăta ce ni se cuvine, plus gratificațiile. Pe când, dacă ne întoarcem singuri, n-am mai fi siguri de asta.

– Bine gândit! spuse Plover, dracul ăsta de Clifton se exprimă ca un contabil! Să căutăm să evităm încurcături cu domnii de la Amiralitate – e mai sigur, și să nu părăsim pe nimeni.

– Dar dacă ofițerii refuză să ne urmeze? întrebă Pen, care ținea cu tot dinadinsul să-i scoată din sărite.

Tăcură cu toții, stânjeniți, la o întrebare atât de directă.

– Vom vedea noi când va sosi momentul, replică Brunton; de altfel va fi suficient să-l câștigăm de partea noastră pe Richard Shandon și-mi închipui că nu va fi greu.

– Există totuși cineva pe care-l voi lăsa aici, spuse Pen, însoțindu-și vorbele cu niște înjurături grozave, chiar de-ar fi să mi se smulgă un braț.

– Aha, câinele! făcu Plover.

– Da, câinele ăsta, și am să-i fac seama în curând.

– Cu atât mai mult, vorbi Clifton, revenind la subiectul lui preferat, cu cât câinele acesta e cauza tuturor nenorocirilor noastre.

– El ne-a deocheat! spuse Plover.

– El ne-a împins spre banchiză, adăugă Gripper.

– El a adunat în drumul nostru, întări Wolsten, mai multe ghețuri decât s-au văzut vreodată la vremea asta.

– El mi-a dat boala asta de ochi! spuse Brunton.

– El a suprimat ginul și brandy-ul la bord! adăugă Pen.

– El e cauza tuturor relelor! exclamă tot grupul, cu mintea înfierbântată.

– Fără să mai punem la socoteală, interveni Clifton, că el e căpitanul.

– Ei bine, căpitane-piază-rea, strigă Pen, a cărui furie nejustificată creștea odată cu propriile lui vorbe, aici ai vrut să vii, aici ai să rămâi!

– Dar cum vei pune mâna pe el? făcu Plover.

– Ei, prilejul e unic! răspunse Clifton. Comanderul nu e la bord; locotenentul doarme în cabina lui; ceața e destul de deasă ca Johnson să nu ne poată vedea...

– Dar câinele? întrebă Pen.

– Captain doarme în clipa asta lângă buncherul de cărbuni, răspunse Clifton, și dacă vrea careva...

– Mă însărcinez eu! exclamă Pen, cu furie.

– Ia seama, Pen, are niște dinți cu care poate să sfărâme o bară de fier!

– Dacă mișcă, îl spintec, răspunse Pen, punând mâna pe cuțit.

Și se repezi sub punte, urmat de Waren, care voia să-l ajute.

În curând se înapoiară amândoi, ducând animalul în brațe, cu botul și labele strâns legate; îl surprinseseră în timp ce dormea, iar nenorocitul câine nu avea cum să le scape.

– Ura, pentru Pen! strigă Plover.

– Și acum, ce vrei să faci cu el? întrebă Clifton.

– Să-l înec, și dacă se mai întoarce vreodată... răspunse Pen cu un înfiorător rânjet de satisfacție.

La două sute de pași de vas se afla o răsuflătoare de foci, o copcă, un fel de tăietură circulară făcută de aceste amfibii cu colții și scobită din interior către exterior; pe acolo vine foca să respire la suprafața gheții; dar trebuie să aibă mereu grijă să împiedice astuparea orificiului, căci, din cauza poziției maxilarului, nu poate să-l străpungă din exterior către interior și, într-un moment de primejdie, n-ar mai putea să scape de dușmani.

Pen și Waren se îndreptară spre această copcă și pe acolo, cu toate zbaterile lui disperate, câinele fu aruncat fără milă în mare; un bloc uriaș de gheață, împins apoi deasupra acestei răsuflători, îi închise animalului orice ieșire, lăsându-l zidit astfel de viu în închisoarea lui de apă.

– Călătorie sprâncenală, căpitane! exclamă marinarul cu brutalitate.

La câteva minute după asta, Pen și Waren se înapoiară la bord. Johnson nu văzuse nimic din această execuție. În jurul vasului ceața devenea din ce în ce mai deasă și începuse să ningă violent.

O oră mai târziu, Richard Shandon, doctorul și Garry se înapoiau pe *Forward*.

Shandon observase în direcția nord-est un șenal pe care se hotărâse să-l folosească. Dădu ordinele cuvenite și echipajul le execută cu oarecare râvnă; voia să-l facă pe Shandon să înțeleagă că era cu neputință de a mai înainta și, de altfel, îi mai rămâneau trei zile în care să se supună ordinelor.

O parte din noapte și din ziua următoare, manevrele fierăstraielor și trasul la edec s-au făcut într-un ritm intens; *Forward* înainta aproape două mile spre nord. În 18, se găsea în fața uscatului, la o mie, o mie două sute

de metri depărtare de un pisc singuratic, a cărui formă ciudată îi atrăsese numele de Policarul diavolului.

Chiar în locul acela, *Prințul Albert*, în 1851, *Advance*, cu Kane, în 1853, au fost prinși între ghețuri și ținuți cu îndărătnicie timp de mai multe săptămâni. Forma bizară a Policarului diavolului, împrejurimile pustii și dezolante, vastele întinderi cu aisberguri, dintre care unele depășeau înălțimea de trei sute de picioare, trosniturile ghețurilor, pe care ecoul le repeta într-un fel sinistru, totul făcea ca situația lui *Forward* să fie nespus de grea. Shandon înțelese că trebuie să scoată vasul de acolo și să-l ducă mai departe. După aprecierea lui, în douăzeci și patru de ore s-ar fi putut depărta de această coastă fatală cu aproape două mile. Dar nu era destul. Shandon simțea cum îl cuprinde teama, iar situația falsă în care se găsea îi paraliza energia; ca să se supună ordinelor pe care le primise și ca să meargă înainte, își aruncase vasul într-o situație extrem de periculoasă; trasul la edec îi adusese pe oameni la capătul nervilor. Trebuia mai mult de trei ore ca să sapi un șenal, lung de douăzeci de picioare, prin gheața care avea, în general, o grosime de patru, până la cinci picioare; sănătatea echipajului amenința să se șubrezească. Shandon se mira de tăcerea oamenilor săi și de devotamentul lor neobișnuit; dar se temea ca acest calm să nu preceadă o furtună.

Putem deci să înțelegem dureroasa surpriză, descumpănirea, chiar disperarea care-l cuprinse, când își dădu seama că, printr-o mișcare insensibilă a icefieldului, *Forward* pierduse iar, în noaptea de 18 spre 19, tot ce câștigase cu atâta trudă; sâmbătă dimineața, se afla din nou în fața Policarului diavolului, mereu amenințător, și într-o situație și mai critică; aisbergurile se înmulțeau mereu, trecând ca niște fantome prin ceață.

Shandon fu complet demoralizat; trebuie să spunem că atât curajosul secund, cât și echipajul lui erau cuprinși de spaimă. Shandon auzi vorbindu-se despre dispariția câinelui, dar nu îndrăzni să-i pedepsească pe vinovați; se temea să nu provoace o revoltă.

În ziua aceea vremea fu îngrozitoare; zăpada, stârnită în vârtejuri dese, înconjura bricul cu un văl de nepătruns; uneori, sub acțiunea uraganului, ceața era sfâșiată și ochiul înspăimântat zărea, dinspre uscat, Policarul diavolului, înălțat ca un spectru.

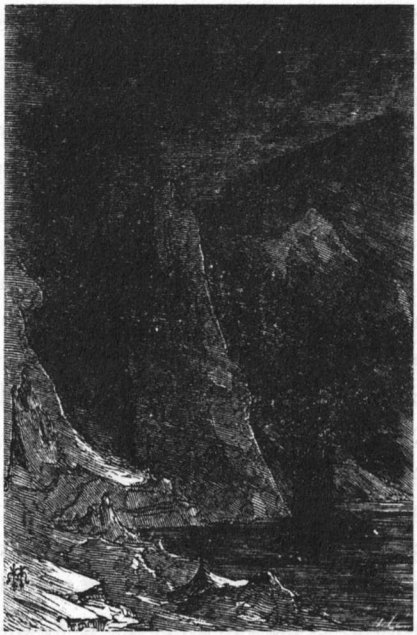

Forward, ancorat de un sloi imens de gheață, nu mai avea nimic de făcut, nimic de încercat; bezna crescuse într-atât, încât omul de la cârmă nu l-ar fi putut vedea pe James Wall, care făcea de cart, în provă.

Shandon se retrase în cabina lui, pradă unor permanente neliniști; doctorul își punea în ordine notele lui de călătorie; oamenii din echipaj rămaseseră jumătate pe punte și jumătate în sala comună.

La un moment dat, când uraganul deveni de două ori mai violent, Policarul diavolului păru că se înalță nemăsurat în mijlocul ceții sfâșiate.

– Dumnezeule mare! strigă Simpson, dându-se îndărăt cu spaimă.

– Ce se întâmplă? întrebă Foker.

De îndată se auziră exclamații din toate părțile.

– Are să ne strivească.

– Suntem pierduți!

– Domnule Wall! Domnule Wall!

– S-a zis cu noi!

– Comandere! Comandere!

Aceleași strigăte erau scoase simultan și de oamenii de cart.

Wall se repezi spre pupa vasului, Shandon, urmat de doctor, se năpusti pe punte și privi. Printr-o spărtură în mijlocul cetii, Policarul diavolului părea că se apropiase brusc de bric. Părea să fi crescut în mod fantastic: pe creștetul lui se ridica un al doilea con răsturnat, răsucindu-se pe vârful său; acesta amenința să strivească vasul cu masa lui uriașă. Oscila gata să se prăbușească.

Era un spectacol înfiorător. Fiecare se dădu îndărăt instinctiv, iar mai mulți marinari, aruncându-se pe gheață, părăsiră vasul.

– Nimeni să nu miște! strigă secundul cu glas sever. Fiecare la postul său!

– Hei, prieteni, nu vă temeți, spuse doctorul, nu e niciun pericol! Vezi, comandere, vezi, domnule Wall, e efectul unui miraj și nimic altceva!

– Aveți dreptate, domnule Clawbonny, replică maistrul Johnson; nepricepuții ăștia s-au lăsat speriați de o umbră.

După cele spuse de doctor, cei mai mulți dintre marinari se apropiară și, de la teamă, trecură la admirarea acestui miraculos fenomen care, după puțin timp, dispăru.

– Miraj îl numesc ei! spuse Clifton. Ei bine, în chestia asta și-a vârât coada dracul, credeți-mă!

– Cu siguranță! îi răspunse Gripper.

Dar ceața, limpezindu-se un pic, îi permise secundului să vadă un șenal imens și liber, pe care nu-l bănuia și care se îndepărta de coastă; hotărî să profite fără zăbavă de acest prilej favorabil; oamenii au fost repartizați de o parte și de alta a șenalului, li s-au dat cele mai groase parâme și începură să tragă la edec vasul spre nord.

Timp de multe ore, manevra aceasta fu executată cu un zel deosebit, deși în tăcere. Shandon ordonase aprinderea focurilor la căldări, ca să profite de șenalul descoperit într-un mod atât de fericit.

– E o întâmplare providențială, îi spuse el lui Johnson, și dacă am putea câștiga cel puțin câteva mile, poate că am fi la capătul necazurilor. Domnule Brunton, întețește focul; de îndată ce presiunea va fi suficientă, mă vei preveni. Până atunci, oamenii să-și înzecească curajul; vom fi cu atât mai

câștigați. Ard de nerăbdare să se îndepărteze de Policarul diavolului. Ei bine, să ne folosim de buna lor stare de spirit.

Deodată bricul se opri brusc.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Shandon. Wall, s-au rupt cumva parâmele?

– Ba nu, comandere, răspunse Wall, aplecându-se deasupra bastingajului. Hei! iată că oamenii se întorc din drum și se cațără pe vas; au aerul că ar fi pradă unei spaime ciudate.

– Ce se întâmplă? strigă Shandon, năpustindu-se spre prova bricului.

– La bord! la bord! strigau marinarii, cu spaimă îngrozitoare în glas.

Shandon privi înspre nord și, fără voie, începu să tremure.

Un animal straniu, cu mișcări înfiorătoare, a cărui limbă fumegândă ieșea dintr-o gură uriașă, sărea la o distanță de vreo două sute de metri de vas; părea să aibă mai mult de douăzeci de picioare înălțime; avea părul zbârlit; îi urmărea pe marinari, îi încolțea în timp ce coada lui formidabilă, lungă, de zece picioare, mătura zăpada și o ridica în vârtejuri dese. La vederea unui asemenea monstru, înghețară de spaimă și cei mai curajoși.

– E un urs! spunea unul.

– E fiara lui Gévaudan[1]!

– E leul Apocalipsului!

Shandon se repezi în cabină să-și ia pușca, veșnic încărcată; doctorul puse mâna pe armă și stătea gata să tragă asupra acestui animal care, prin dimensiunile lui, amintea de patrupedele antediluviene.

Acesta se apropia făcând niște salturi uriașe; Shandon și doctorul traseră în același timp și deodată detunătura armelor lor, mișcând straturile atmosferice, produse un efect neașteptat.

Doctorul privi cu atenție și nu se putu stăpâni să nu izbucnească în râs.

– Refracția! spuse el.

– Refracția! repetă Shandon.

Dar o exclamație înfricoșată a echipajului îi întrerupse.

– Câinele! spuse Clifton.

– Dog-Captain! repetară camarazii lui.

[1] Gévaudan – vechi ținut din Franța, în ale cărui păduri a apărut, pe la 1765, vestita „fiară a lui Gévaudan", probabil un lup de o mărime neobișnuită.

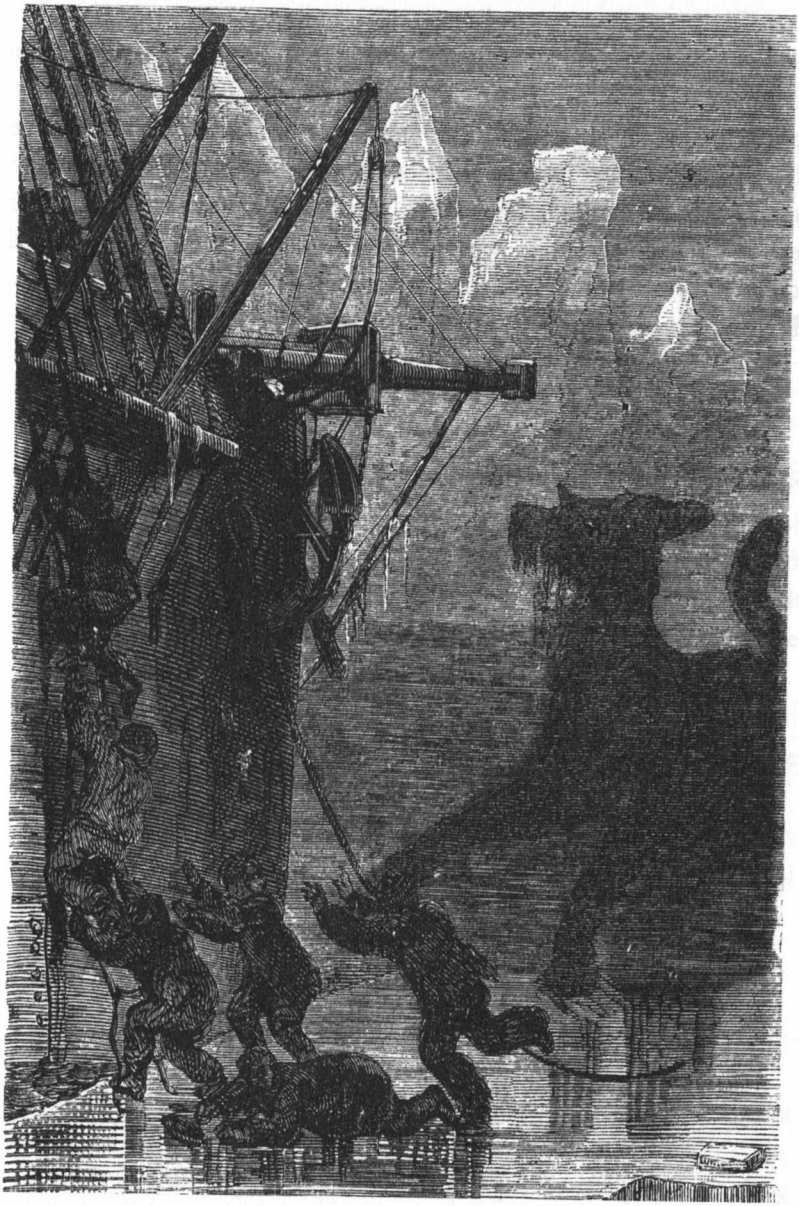

– E leul Apocalipsului!

– El e, strigă Pen, mereu el!

Într-adevăr, era el; rupându-și legăturile, putuse să revină la suprafața câmpului de gheață, printr-o altă spărtură. În clipa aceea, refracția, printr-un fenomen obișnuit la aceste latitudini, îi dăduse dimensiunile formidabile pe care mișcarea aerului le risipise; dar efectul neplăcut produs în mintea marinarilor a rămas, ei fiind prea puțin dispuși să admită explicația fenomenului pe temeiuri strict fizice. Aventura de la Policarul diavolului, reapariția câinelui în aceste împrejurări fantastice sfârșiră prin a le zdruncina moralul și, din toate părțile, izbucniră murmure.

XII

CĂPITANUL HATTERAS

Forward înainta rapid, sub presiunea vaporilor, printre icefieldurile și munții de gheață. Johnson era la cârmă. Shandon scruta orizontul cu ai săi snow-spectacles, dar bucuria i-a fost de scurtă durată, căci în curând își dădu seama că șenalul se înfunda într-o depresiune înconjurată de ghețari.

Totuși, greutăților de a se înapoia de unde plecase le preferă șanselor de a-și urma drumul înainte.

Câinele urma bricul alergând pe câmpia de gheață, dar se ținea la o distanță destul de mare. Numai că, ori de câte ori rămânea în urmă, se auzea un fluierat ciudat care-l făcea să revină imediat.

Când fluieratul se auzi pentru prima oară, marinarii priviră în jurul lor; erau singuri pe punte, strânși la sfat; niciun străin, niciun necunoscut, și totuși fluieratul se făcu auzit în mai multe rânduri.

Clifton se alarmă primul.

– Auziți? Vedeți cum sare animalul ăsta când aude că e fluierat?

– Să nu-ți vină să crezi! răspunse Gripper.

– S-a terminat! exclamă Pen. Nu merg mai departe.

– Pen are dreptate, replică Brunton, înseamnă să te iei de piept cu Dumnezeu.

– Ba, cu dracul! răspunse Clifton. Prefer să pierd toată partea de câștig ce mi se cuvine, decât să mai fac măcar un pas.

– N-o să ne mai întoarcem, spuse Bolton, abătut.

Echipajul ajunsese în cea mai gravă stare de demoralizare.

– Niciun pas în plus! strigă Wolsten. Sunteți de aceeași părere?

– Da, da! răspunseră marinarii.

– Ei bine, spuse Bolton, hai să-l găsim pe comander; mă însărcinez eu să-i vorbesc.

Marinarii, în grup compact, se îndreptară spre dunetă.

Forward tocmai pătrundea într-o depresiune vastă, care să tot fi avut un diametru de opt sute de picioare; era complet închisă, cu excepția unei singure ieșiri, prin care sosea vasul.

Shandon înțelese că intrase singur în strâmtoare. Dar ce era să facă? Cum să se mai întoarcă de unde plecase? Simți cum îl apasă întreaga lui răspundere; mâna i se încleștа pe lunetă.

Doctorul se uita țintă, cu brațele încrucișate și fără să scoată un cuvânt; privea zidurile de gheață, a căror altitudine medie putea să treacă de trei sute de picioare. O boltă de ceață rămânea suspendată deasupra acestei prăpăstii.

În clipa aceea, Bolton i se adresă secundului:

– Comandere, rosti el cu un glas gâtuit de emoție, nu putem merge mai departe.

– Ce spui?! răcni Shandon, care, dându-și seama că autoritatea nu-i mai este recunoscută, simți că-i năvălește sângele în obraz de mânie.

– Spuneam, comandere, că am făcut destul pentru acest căpitan nevăzut și că suntem hotărâți să nu mergem mai departe.

– Sunteți hotărâți?!... exclamă Shandon. Așa vorbești, Bolton! Ia seama!

– Amenințările nu te vor ajuta la nimic! răspunse brutal Pen. Nu vom merge mai departe!

Shandon se îndrepta spre marinarii revoltați, când maistrul Johnson se apropie și-i șopti:

– Comandere, dacă vrem să scăpăm de aici, n-avem un minut de pierdut. Iată un aisberg care înaintează prin șenal; poate astupa ieșirea și să ne facă prizonieri.

Shandon se întoarse ca să examineze situația.

– Îmi veți da socoteală pentru purtarea voastră mai târziu, voi ăștia! spuse el adresându-se răzvrătiților. Până atunci, vira la bord.

Marinarii se repeziră la posturi. *Forward* porni cu repeziciune. Focarele fură umplute cu cărbuni; trebuiau să întreacă muntele plutitor. Era o luptă între bric și aisberg; primul gonea spre sud, ca să treacă, al doilea mergea în derivă spre nord, gata să închidă orice ieșire.

– Încingeți focarele! Întețiți focul! strigă Shandon. Dați drumul la vapori cu toată puterea! Brunton, m-auzi?

Forward se strecura ca o pasăre printre sloiurile risipite pe care prova sa le împingea în lături; coca vasului trepida din pricina elicei și manometrul arăta presiunea formidabilă a vaporilor; aceștia șuierau cu un zgomot asurzitor.

– Blocați supapele! strigă Shandon.

Și mecanicul se supuse, cu riscul de a face să sară vasul în aer.

Dar strădaniile lui disperate aveau să fie zadarnice. Aisbergul, luat de un curent submarin, se îndrepta cu iuțeală spre șenal; bricul se mai afla încă la o distanță de șase sute de metri de el când muntele de gheață, intrând cu un colț în spațiul liber, se lipi cu putere de vecinii lui, închizând astfel orice ieșire.

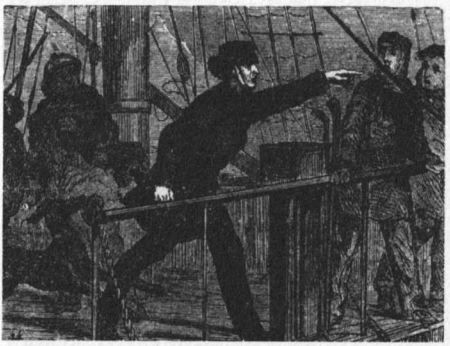

– Suntem pierduți! exclamă Shandon, care nu putu să-și rețină această vorbă nechibzuită.

– Pierduți! exclamă echipajul.

– Scapă cine poate! strigară unii.

– Lansați bărcile! spuseră alții.

– La cambuză! strigară Pen și alți câțiva din banda lui. Dacă trebuie să ne înecăm, să ne înecăm în gin!

Dezordinea ajunsese la culme printre acești oameni care nu mai țineau seama de nimic.

Shandon se simți depășit de evenimente; voi să comande, se bâlbâi, șovăi – nu-și putea exprima gândurile prin vorbe.

Doctorul se plimba agitat. Johnson își încrucișase brațele cu stoicism și tăcea.

Deodată se auzi un glas puternic, energic, poruncitor, care rosti aceste cuvinte:

– Toată lumea la posturi! Cârma banda!

Johnson tresări și, fără să-și dea seama, întoarse rapid timona.

Era și timpul; bricul, lansat în plină viteză, era pe cale să se sfărâme de zidurile închisorii în care se afla.

Dar în timp ce Johnson se supunea instinctiv, Shandon, Clawbonny, echipajul, toți, până la fochistul Waren, care-și părăsise focarele, până la negrul Strong, care-și lăsă mașinile de gătit, toți se regăsiră adunați pe punte și toți văzură ieșind din cabina a cărei cheie o avea numai el un bărbat...

Omul acela era marinarul Garry.

– Domnule! exclamă Shandon, pălind, Garry... dumneata... cu ce drept comanzi aici?

– Duk! strigă Garry, repetând fluieratul acela de care se mirase atâta echipajul.

Câinele, auzindu-se strigat pe adevăratul lui nume, fu dintr-o săritură pe dunetă și veni să se culce liniștit la picioarele stăpânului său.

Echipajul nu scoase o vorbă. Cheia aceasta pe care trebuia s-o aibă numai căpitanul lui *Forward*, câinele acesta trimis de el și care venea, oarecum, să-i certifice identitatea, tonul acesta de comandă asupra căruia era cu neputință să te înșeli, toate împreună au acționat puternic asupra marinarilor și au fost suficiente ca să stabilească autoritatea lui Garry.

De altfel, Garry era de recunoscut; își răsese favoriții bogați care-i încadrau fața, iar figura lui apărea acum mai impasibilă, mai energică și mai poruncitoare; îmbrăcat în uniforma gradului său, pe care o avusese în cabină, el apărea cu însemnele distinctive ale comandantului.

Astfel încât, cu mobilitatea sa firească, echipajul lui *Forward*, mânat fără să vrea de o pornire de entuziasm, strigă într-un singur glas:

Căpitanul Hatteras

– Ura! Ura pentru căpitan!

– Shandon, i se adresă acesta secundului, ordonă adunarea echipajului; îl voi trece în revistă.

Shandon se supuse și dădu ordinele necesare cu un glas schimbat. Căpitanul veni în fața ofițerilor și a marinarilor săi, spunându-le ceea ce avea să le spună și tratându-l pe fiecare după purtarea de până atunci.

După ce își termină inspecția, se urcă iar pe dunetă și, cu o voce liniștită, rosti următoarele cuvinte:

– Ofițeri și marinari, eu sunt englez ca și dumneavoastră, iar deviza mea este aceea a amiralului Nelson: „Anglia așteaptă ca fiecare să-și facă datoria". Iată pavilionul țării noastre! Am echipat acest vas, mi-am hărăzit averea acestei expediții, îi voi consacra și viața mea, și a voastră, dar acest pavilion va flutura la polul boreal al lumii. Aveți încredere. Vă va fi acordată o sumă de lire sterline pentru fiecare grad pe care-l vom cuceri spre nord, începând de astăzi. Or, suntem la al șaptezeci și doilea și sunt cu totul nouăzeci. Faceți socoteala. De altfel, numele meu va fi chezaș pentru mine. El însemnează energie și patriotism. Sunt căpitanul Hatteras!

– Căpitanul Hatteras! exclamă Shandon.

Și numele acesta, bine-cunoscut, al marinarului englez, se răspândi în șoaptă printre oamenii echipajului.

– Acum, continuă Hatteras, bricul să fie ancorat de ghețuri, focarele să fie stinse și fiecare să se întoarcă la ocupațiile lui obișnuite. Shandon, am de vorbit cu dumneata despre treburile vasului. Vei veni la mine în cabină, împreună cu doctorul, cu Wall și cu șeful de echipaj. Johnson, ordonă ruperea rândurilor!

Hatteras, calm și rece, părăsi grav duneta, în timp ce Shandon luă măsuri de ancorare la loc de siguranță a bricului.

Cine era, așadar, acest Hatteras și de ce numele lui făcuse asupra echipajului o impresie atât de puternică?

John Hatteras, fiu unic al unui fabricant de bere din Londra, care la moartea acestuia, în 1852, era de șase ori milionar, îmbrățișă încă de tânăr cariera de marinar, în ciuda strălucitei averi care-l aștepta. Nu pentru că ar fi fost împins la aceasta de vreo vocație pentru comerț, ci pentru că-l mâna

instinctul descoperirilor geografice; visa întotdeauna să pună piciorul acolo unde nu-l pusese nimeni încă.

La douăzeci de ani avea constituția robustă a oamenilor uscătivi și sanguini: o figură energică, cu linii hotărâte, geometrice, cu o frunte înaltă și dreaptă, cu ochi frumoși, dar reci, buze subțiri, care desenau o gură zgârcită la vorbă, o statură mijlocie, membre solid articulate și mișcate de mușchi de fier, toate alcătuiau un om dotat cu o fire care să reziste la orice încercare. Văzându-l, îți dădeai seama că era îndrăzneț, auzindu-l, îți dădeai seama că e un om pasionat, dar stăpânit; era o fire care nu dădea niciodată înapoi și gata să riște viața altora cu tot atâta convingere ca și pe a sa. Trebuia, deci, să te gândești de două ori înainte de a-l urma în vreo acțiune întreprinsă de el.

John Hatteras era foarte pătruns de spiritul de mândrie englez și el fu acela care i-a dat într-o zi unui francez orgoliosul răspuns de mai jos.

Francezul afirmase de față cu el, pe un ton pe care-l socotea politicos, ba chiar amabil:

„Dacă n-aș fi francez, aș vrea să fiu englez".

„Eu, îi răspunsese Hatteras, dacă n-aș fi englez, aș vrea să fiu englez."

Se poate judeca omul după răspuns.

Ar fi vrut, mai presus de orice, să le rezerve compatrioților săi monopolul descoperirilor geografice, dar, spre marea lui disperare, aceștia făcuseră destul de puțin în secolele anterioare, în domeniul descoperirilor.

Descoperirea Americii se datora genovezului Cristofor Columb, a Indiilor, portughezului Vasco de Gama, a Chinei, portughezului Fernand d'Andrada, a Țării Focului, portughezului Magellan, a Canadei, francezului Jacques Cartier; insulele Sonde, Labradorul, Brazilia, Capul Bunei Speranțe, Azorele, Madera, Terra-Nova, Guineea, Congo, Mexico, capul Blanc, Groenlanda, Islanda, Marea Sudului, California, Japonia, Cambodgia, Peru, Kamceatka, Filipinele, Spitzbergul, capul Horn, strâmtoarea Behring, Tasmania, Noua Zeelandă, Noua Anglie, Noua Olandă, Louisiana, insula Jean-Mayen fuseseră descoperite de islandezi, scandinavi, ruși, portughezi, danezi, spanioli, genovezi, olandezi, dar niciun englez nu figura printre ei – și pe Hatteras îl cuprindea o adevărată disperare văzându-i pe ai săi excluși din această glorioasă falangă de navigatori care au făcut marile descoperiri din secolul al XV-lea și al XVI-lea.

Hatteras se mai consola puțin când se gândea la timpurile moderne. Englezii își luaseră revanșa cu Donnal Stuart, Burke, Wills, King, Gray, în Australia, cu Palliser în America, cu Cyril Graham, Wadington, Cummingham în India, cu Burton, Spake, Grant, Livingstone în Africa.

Dar asta nu era destul; pentru Hatteras, acești călători mai mult perfecționau decât descopereau; trebuia, deci, să se găsească ceva mai de seamă, iar John era gata chiar să inventeze o țară, numai ca să aibă onoarea s-o descopere el. Or, dânsul remarcase că, dacă englezii nu alcătuiau majoritatea printre vechii descoperitori și că, dacă trebuia să mergi înapoi până la Cook ca să poți vorbi de Noua Caledonie, în 1774, și despre insulele Sandwich, unde a pierit el, în 1778, exista totuși un colț al globului asupra căruia aceștia păreau să-și fi concentrat toate sforțările.

E vorba tocmai de pământurile și mările boreale din nordul Americii.

Într-adevăr, tabloul descoperirilor polare, arăta astfel:

Noua Zemlia, descoperită de Willoughby în 1553
Insula Weigatz, descoperită de Barrough în 1556
Coasta de vest a Groenlandei, descoperită de Davis în 1585
Strâmtoarea Davis, descoperită de Davis în 1587
Spitzberg, descoperit de Willoughby în 1596
Golful Hudson, descoperit de Hudson în 1610
Golful Baffin, descoperit de Baffin în 1616

În timpul ultimilor ani, Hearne, Mackensie, John Koss, Parry, Franklin, Richardson, Beechey, James Ross, Back, Dease, Simpson, Rae, Ingliefield, Belcher, Austin, Kellet, Moore, Mac Clure, Kennedy, Mac Clintock explorară fără încetare aceste pământuri necunoscute.

Se delimitaseră bine coastele nordice ale Americii, aproape că se descoperise trecerea din nord-vest, dar nu era destul; se putea face mai mult și acest mai mult John Hatteras încercase de două ori să-l obțină, echipând două vase pe cheltuiala lui; voia să ajungă chiar la pol și să încununeze astfel seria de descoperiri engleze printr-o încercare de cel mai mare răsunet.

Scopul vieții lui era, deci, să atingă polul. După o serie de călătorii destul de frumoase prin Mările Sudului, Hatteras încercă, pentru prima oară, în

1846, să se ridice spre nord prin Marea Baffin, dar nu reuși să treacă de 74 grade latitudine; călătorea cu sloopul *Halifax;* echipajul său a avut de suferit chinuri groaznice, iar John Hatteras a împins atât de departe aventuroasa lui temeritate, încât de atunci marinarii nu prea erau ispitiți să înceapă iar asemenea expediții, cu un șef ca el.

Totuși, în 1850, Hatteras reuși să înroleze pe goeleta *Farewell* vreo douăzeci de oameni hotărâți, dar hotărâți mai ales datorită prețului mare plătit pentru îndrăzneala lor. Cu acel prilej intră doctorul Clawbonny în corespondență cu Hatteras, pe care nu-l cunoștea, și ceru să facă parte din expediție, dar postul de medic era ocupat, din fericire pentru doctor.

Farewell, urmând drumul pe care îl luase *Neptun* al lui Aberdeen, în 1817, se ridică la nord de Spitzberg până la paralela șaptezeci și șase. Acolo fu silit să rămână peste iarnă; dar suferințele au fost atât de cumplite și frigul atât de intens, încât niciun om din echipaj nu s-a mai întors în Anglia, afară numai de Hatteras, repatriat pe o balenieră daneză, după un marș de mai mult de două sute de mile peste ghețuri. Senzația stârnită de înapoierea unui singur om din echipaj a fost uriașă. Cine ar mai fi îndrăznit, de aici înainte, să-l mai urmeze pe Hatteras în încercările lui nebunești? Totuși, el nu-și pierduse nădejdea că va porni din nou. Tatăl lui, fabricantul de bere, muri, iar el ajunse stăpânul unei averi de nabab.

În timpul acela se produse un eveniment geografic, care-i dădu lovitura cea mai dureroasă lui John Hatteras.

Un bric, *Advance,* având la bord șaptesprezece oameni, echipat de comerciantul Grinnel, comandat de doctorul Kane și trimis în căutarea lui sir John Franklin, se ridică, în 1853, prin Marea Baffin și strâmtoarea Smith, până dincolo de optzeci și două de grade latitudine boreală, mai aproape de pol decât toți înaintașii lui.

Or, vasul era american. Grinnel era american și Kane de asemenea.

E lesne de înțeles că disprețul pentru yankei se transformă în ură în sufletul lui Hatteras; el hotărî să-l depășească cu orice preț pe îndrăznețul lui concurent și să ajungă chiar la pol.

De doi ani trăia incognito la Liverpool. Acolo trecea drept un marinar oarecare. A descoperit în Richard Shandon omul de care avea nevoie; i-a făcut propuneri printr-o scrisoare anonimă, la fel și doctorului Clawbonny.

Forward a fost construit, echipat, aprovizionat. Hatteras s-a ferit cu grijă să i se afle numele; n-ar fi găsit nici măcar un singur om care să-l însoțească. A hotărât să nu ia comanda bricului decât în împrejurările necesare și numai atunci când echipajul său va fi ajuns destul de departe ca să nu mai poată da înapoi; avea la dispoziție, așa cum s-a văzut, posibilitatea de a oferi oamenilor săi atâția bani, încât niciunul dintre ei nu ar fi refuzat să-l urmeze până la capătul lumii.

Și, într-adevăr, chiar la capătul lumii voia să meargă. Or, împrejurările devenind critice, John Hatteras nu mai șovăi să-și dezvăluie identitatea.

Câinele lui, credinciosul Duk, tovarășul călătoriilor sale pe apă, fu primul care să-l recunoască și, din fericire pentru cei curajoși, dar din nefericire pentru cei timizi, a rămas stabilit, fără putință de tăgadă, că John Hatteras era căpitanul lui *Forward*.

XIII

PLANURILE LUI HATTERAS

Apariția acestui personaj îndrăzneț a fost în mod diferit apreciată de echipaj; unii au trecut imediat de partea lui, din dragoste pentru bani sau din îndrăzneală; alții se resemnară să pornească în aventură, rezervându-și dreptul de a protesta mai târziu; de altfel, să te împotrivești unui asemenea om părea acum destul de greu. Fiecare se întoarse deci la postul său. Ziua de 20 mai era duminică și a fost o zi de odihnă pentru echipaj.

În cabina căpitanului, avu loc un consiliu al ofițerilor; participară Hatteras, Shandon, Wall, Johnson și doctorul.

– Domnilor, spuse căpitanul cu glasul lui blând și poruncitor în același timp, care-i era caracteristic. Cunoașteți planul meu de a merge până la pol; doresc să aflu părerea dumneavoastră în legătură cu această expediție. Ce crezi despre ea, Shandon?

– Eu nu sunt pus să am păreri, căpitane, răspunse Shandon, cu răceală, ci să mă supun.

Hatteras nu se miră de răspunsul primit.

– Richard Shandon, reluă el, la fel de rece, te rog să ne spui părerea asupra șanselor noastre de succes.

– Ei, bine, căpitane, răspunse Shandon, faptele răspund în locul meu; încercările de acest fel au dat greș până în prezent; doresc ca noi să fim mai norocoși.

– Vom fi! Iar dumneavoastră, domnilor, ce gândiți?

– În ceea ce mă privește, răspunse doctorul, socotesc că planul e realizabil, căpitane; și cum e evident că, într-o zi sau alta, niște navigatori vor ajunge la Polul Nord, nu văd de ce n-am fi noi aceia.

– Și există motive să fim noi aceia, răspunse Hatteras, căci ne-am luat toate măsurile în acest sens și vom folosi și experiența înaintașilor noștri. Și, fiindcă veni vorba, Shandon, te rog să primești mulțumirile mele pentru grija pe care ai dovedit-o în echiparea vasului; e adevărat că există în rândurile echipajului câțiva zănatici pe care voi ști să-i pun la punct, dar, în general, nu pot decât să-ți aduc laude.

Shandon se înclină cu răceală. Poziția lui pe *Forward*, pe care crezuse că-l va comanda, era falsă. Hatteras îl înțelese și nu mai insistă.

– Cât despre dumneavoastră, domnilor, continuă el adresându-se lui Wall și lui Johnson, n-aș fi putut să-mi asigur concursul unor ofițeri mai distinși prin curajul și experiența lor.

– Pe legea mea, căpitane, sunt omul dumitale, răspunse Johnson, și, deși expediția mi se pare nițel cam îndrăzneață, te poți bizui pe mine până la capăt.

– Și pe mine la fel, spuse James Wall.

– Cât despre dumneavoastră, doctore, vă cunosc meritele.

– Ei, bine, atunci le cunoști mai bine decât mine, răspunse doctorul cu vioiciune.

– Și acum, domnilor, spuse Hatteras, e bine să știți pe ce fapte de necontestat se bizuie pretenția mea de a ajunge la pol. În 1817, *Neptun* al lui Aberdeen s-a ridicat la nord de Spitzberg, până la paralela optzeci și doi. În 1826, celebrul Parry, după cea de a treia călătorie a sa în mările polare, pleacă, de asemenea, de la limba de pământ de la Spitzberg și, cu sănii-bărci, urcă până la o sută cincizeci de mile spre nord. În 1852, căpitanul Inglefield pătrunde în șenalul Smith, până la șaptezeci și opt de grade și treizeci și cinci de minute latitudine. Toate aceste vase erau englezești și au fost comandate de englezi, compatrioții noștri.

Aici Hatteras făcu o pauză.

– Trebuie să mai adaug, continuă el cu un aer încurcat, ca și cum i-ar fi venit greu să vorbească, trebuie să mai adaug că, în 1854, americanul Kane, comandând bricul *Advance,* se ridică și mai sus și că locotenentul lui, Morton, înaintând peste câmpurile de gheață, a făcut să fluture pavilionul Statelor Unite dincolo de paralela optzeci și doi. Acestea fiind spuse, nu voi mai reveni asupra lor. Or, ceea ce trebuie reținut este că cei care au comandat *Neptun, Entreprise Isabelle, Advance* au constatat că, dincolo de aceste latitudini înalte, există un bazin polar absolut lipsit de ghețuri.

– Lipsit de ghețuri! exclamă Shandon, întrerupându-l pe căpitan. E cu neputință!

– Te rog să remarci, Shandon, continuă liniștit Hatteras, cu o scurtă fulgerare în priviri, că vă citez, în sprijinul celor spuse de mine, fapte și nume. Voi mai adăuga că în timpul staționării comandantului Penny, 1851, la malul canalului Wellington, locotenentul lui, Stewart, s-a trezit, de asemenea, în prezența unei mări libere și că această particularitate a fost confirmată în timpul iernării lui sir Edward Belcher, în 1853, în golful Northumberland, la o latitudine de șaptezeci și șase de grade și cincizeci și două de minute și la o longitudine de nouăzeci și nouă de grade și douăzeci de minute; rapoartele sunt indiscutabile și ar trebui să fii de rea-credință ca să nu le admiți.

– Totuși, căpitane, interveni din nou Shandon, datele acestea sunt atât de contradictorii...

– Eroare, Shandon, eroare! exclamă doctorul Clawbonny. Datele acestea nu contrazic nicio afirmație științifică; căpitanul îmi va permite să ți-o spun.

– Poftim, doctore! răspunse Hatteras.

– Ei bine, atunci te rog să asculți, Shandon: rezultă în mod foarte clar, din datele geografice și din studiul liniilor izoterme, că punctul cel mai friguros de pe glob nu este chiar la pol; ca și punctul magnetic al pământului, el se îndepărtează de pol cu câteva grade. Astfel, calculele lui Brewster, ale lui Bergham și ale câtorva fizicieni demonstrează că pe emisfera noastră există doi poli ai frigului: unul s-ar afla în Asia, la șaptezeci și nouă de grade și treizeci de minute latitudine nordică și o sută douăzeci de grade longitudine estică; celălalt s-ar afla în America, la șaptezeci și opt de grade latitudine nordică și la nouăzeci și șapte grade longitudine vestică. Cel care ne interesează este acesta din urmă și, vezi dumneata, Shandon, dai de el la mai mult de douăsprezece grade sub pol. Și atunci, te întreb, de ce la pol marea n-ar fi la fel de degajată de ghețuri cum poate fi în timpul verii la paralelele șaizeci și șase, adică la sud de golful Baffin?

– Bine zis, răspunse Johnson; domnul Clawbonny vorbește despre aceste lucruri ca un om de meserie.

– Pare posibil, interveni James Wall.

– Himere și presupuneri! Pure ipoteze! replică Shandon cu încăpățânare.

– Ei bine, Shandon, reluă Hatteras firul discuției, să luăm în considerare ambele cazuri: sau marea e liberă de ghețuri, sau nu e; în ambele ipoteze nimic nu ne poate împiedica să atingem polul. Dacă e liberă, *Forward* ne va duce într-acolo fără greutăți; dacă e înghețată, vom încerca aventura pe sănii. Veți fi de acord cu mine că așa ceva nu e cu neputință de realizat; odată ajunși cu bricul nostru până la paralela optzeci și trei, nu vom mai avea decât șase sute de mile[1] de făcut ca să atingem polul.

– Și ce mare lucru sunt șase sute de mile, spuse cu aprindere doctorul, când e neîndoios că un cazac, Alexis Markoff, a parcurs pe Oceanul Înghețat, de-a lungul coastei nordice a imperiului rusesc, cu sănii trase de câini, o distanță de opt sute de mile în douăzeci și patru de zile?

– Ai auzit, Shandon, răspunse Hatteras, și te rog să-mi spui dacă niște englezi pot face mai puțin decât un cazac?

– Nu, desigur! exclamă înflăcăratul doctor.

[1] 278 leghe; o leghe = aproximativ 4 500 m.

– Nu, desigur! repetă șeful de echipaj.

– Ei bine, Shandon? întrebă căpitanul.

– Căpitane, răspunse Shandon cu răceală, nu pot decât să repet primele mele cuvinte: mă voi supune.

– Bine. Acum, continuă Hatteras, să ne gândim la situația în care ne aflăm în momentul de față: suntem prinși de ghețuri și mi se pare cu neputință să putem intra anul acesta în strâmtoarea Smith. Iată, deci, ce se cuvine să facem (Hatteras desfășură pe masă una din acele excelente hărți publicate, în 1859, din ordinul Amiralității): Vă rog să urmăriți. Dacă strâmtoarea Smith ne este închisă, nu la fel se întâmplă și cu strâmtoarea Lancastre, pe coasta de vest a Mării Baffin; după părerea mea, ar trebui să înaintăm de-a lungul acestei strâmtori până la strâmtoarea Barrow și de acolo până la insula Beechey; drumul a fost parcurs de o sută de ori, de nave cu vele; așadar, nu vom avea încurcături cu un bric cu elice. Odată ajunși la insula Beechey, vom merge de-a lungul canalului Wellington, cât mai departe cu putință, spre nord, până la ieșirea din acel șenal care face legătura dintre canalul Wellington și Canalul Reginei, chiar în locul în care a fost văzută marea liberă. Or, suntem abia la 20 mai; într-o lună, dacă împrejurările ne sunt favorabile, vom fi atins acest punct, iar de acolo ne vom avânta spre pol. Ce părere aveți, domnilor?

– Fără îndoială că e singurul drum pe care îl putem urma, răspunse Johnson.

– Ei bine, îl vom urma și începând chiar de mâine. Duminica aceasta să fie consacrată odihnei.

– Am înțeles, căpitane, răspunse Shandon, care ieși împreună cu locotenentul și cu șeful echipajului.

– Doctore, făcu John Hatteras, arătându-l pe Shandon, iată un om jignit, pe care l-a nenorocit orgoliul; nu mai pot să mă bizui pe el.

A doua zi dis-de-dimineață, căpitanul ordonă ca piroga să fie coborâtă pe mare; plecă apoi să cerceteze aisbergurile din bazin, a căror lățime nu depășea două sute de yarzi.

El observă chiar că, în urma unei lente presiuni a ghețurilor, bazinul amenința să se strâmteze; era, deci, nevoie urgentă să se facă o spărtură pentru ca vasul să nu fie strivit în menghina formată de munții de gheață.

Judecând după mijloacele folosite de Hatteras, se vedea bine că era un om energic: mai întâi dispuse să se taie trepte în zidul înghețat și ajunse în vârful unui aisberg; de acolo își dădu seama că i-ar fi ușor să-și croiască un drum spre sud-vest; conform ordinelor date de el, se săpă o galerie până aproape de centrul muntelui, unde urma să fie plasată o încărcătură de explozibili; treaba aceasta, făcută în mare viteză, s-a terminat luni.

Hatteras nu se putea bizui pe cartușele cu explozive cu opt până la zece livre de pulbere, a căror acțiune ar fi fost nulă asupra unor asemenea blocuri; ele nu erau bune decât să spargă câmpurile de gheață; dispuse, deci, să se introducă o cantitate de o mie de livre de pulbere într-o mină, a cărei rază de propagare a fost calculată cu grijă. Această mină era prevăzută cu un fitil lung, îmbrăcat în gutapercă și care ajungea până afară. Galeria a fost umplută apoi cu zăpadă și cu blocuri de gheață, pe care frigul din noaptea următoare trebuia să le facă tari ca granitul. Într-adevăr, temperatura, sub influența vântului de răsărit, coborî la 12 grade Fahrenheit[1].

A doua zi la ora șapte, *Forward* era sub presiune, gata să profite de cea mai mică posibilitate de ieșire. Johnson fu însărcinat să dea foc minei; lungimea fitilului fusese calculată astfel, încât să ardă timp de o jumătate de oră până la aprinderea pulberei. Johnson avea, deci, suficient timp să se înapoieze la bord; într-adevăr, la zece minute după ce executase ordinele lui Hatteras, era din nou la postul lui.

Echipajul stătea pe punte, vremea era uscată și cerul destul de limpede: ninsoarea încetase. Hatteras, în picioare pe dunetă, împreună cu Shandon și cu doctorul cronometrau timpul.

La ora opt și treizeci și cinci de minute se auzi o explozie surdă și mult mai puțin zgomotoasă decât era de așteptat. Profilul munților fu modificat brusc, ca după un cutremur de pământ; un fum gros și alb țișni spre cer la o înălțime considerabilă și crăpături lungi brăzdară flancurile aisbergului, a cărui parte superioară, poiectată la mare distanță, căzu înapoi sub formă de sfărâmături în jurul lui *Forward*.

[1] –l°C.

Dar șenalul nu era încă liber; uriașe blocuri de gheață, proptite de munții învecinați, rămâneau suspendate în aer și exista pericolul ca bazinul să se închidă prin căderea lor.

Hatteras aprecie situația dintr-o ochire.

– Wolsten! strigă el.

Armurierul veni în grabă.

– La ordin! răspunse acesta.

– Încărcați tunul din pivă cu o încărcătură triplă și îndesați fultuiala cât mai tare cu putință, spuse Hatteras.

– Așadar, vom ataca muntele cu ghiulele de tun? întrebă doctorul.

– Nu, răspunse Hatteras. E inutil. Nu cu ghiulele, ci cu o triplă încărcătură de pulbere. Repede!

În câteva clipe, tunul a fost încărcat.

– Ce vrea să facă fără ghiulea? întrebă Shandon printre dinți.

– Vom vedea imediat, răspunse doctorul.

– Suntem gata, căpitane, anunță Wolsten.

– Bine, răspunse Hatteras. Brunton, strigă el către mecanic, atenție! Câteva învârtituri de elice înainte!

Brunton dădu drumul la vapori și elicea se puse în mișcare; *Forward* se apropie de muntele minat.

– Țintiți bine în direcția șenalului! strigă căpitanul către armurier.

Acesta se supuse; când bricul nu mai era decât la o distanță de jumătate de ancablură, Hatteras strigă:

– Foc!

O detunătură formidabilă urmă ordinului, iar blocurile, zdruncinate de zguduitura produsă în atmosferă, au fost aruncate, brusc, în mare. Această agitație a păturilor atmosferice a fost suficientă.

– Cu toată presiunea, Brunton! strigă Hatteras. Drept în șenal, Johnson!

Johnson era la cârmă; bricul, împins de elicea lui, care se înșuruba în valurile spumegânde, se avântă în mijlocul șenalului degajat de ghețuri. Era și timpul. *Forward* de-abia reușise să treacă prin această deschizătură, când porțile închisorii fură din nou zăvorâte în urma lui.

A fost un moment palpitant; o singură inimă bătea puternic și calm, aceea a căpitanului.

Uluit de manevra făcută, echipajul nu-și putu reține un strigăt:
– Ura, pentru John Hatteras!

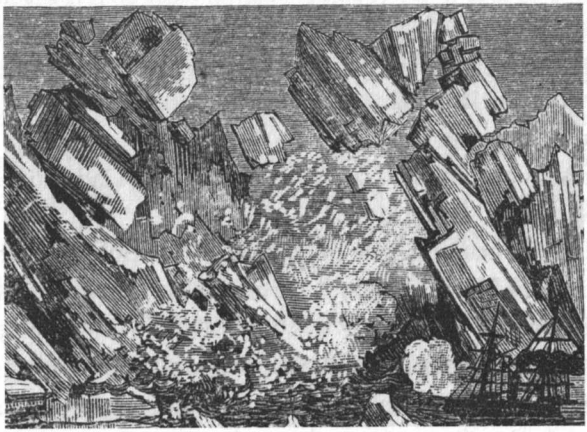

XIV

EXPEDIȚIE ÎN CĂUTAREA LUI FRANKLIN

În ziua de miercuri, 23 mai, *Forward* își reluă aventuroasa lui călătorie pe mare, navigând cu îndemânare în zigzag împotriva vântului, printre pack-uri și aisberguri, cu ajutorul vaporilor, această forță docilă care le-a lipsit atâtor navigatori ai mărilor polare; părea că se joacă printre obstacolele acestea mișcătoare; s-ar fi spus că simțea mâna unui stăpân priceput și, ca un cal stăpânit de un călăreț dibaci, se supunea voinței căpitanului său.

Temperatura era din nou în creștere. Termometrul arăta, la ora șase dimineața, douăzeci și șase de grade, la șase seara, douăzeci și nouă de grade, și la miezul nopții, 25 de grade Fahrenheit[1]; vântul sufla ușor dinspre sud-est.

Joi, către ora trei dimineața, *Forward* ajunse în dreptul golfului Possession, pe coasta Americii, la intrarea în strâmtoarea Lancastre; curând se zări capul Burney. Câțiva eschimoși se îndreptară spre vas, dar Hatteras nu-și acordă răgazul de a-i aștepta.

Vârfurile de la Byam-Martin, care domină capul Liverpool, lăsate în babord, se pierdură în ceața serii; aceasta îl împiedică să repereze capul Hay, a cărui limbă de pământ, foarte joasă de altfel, se confundă cu ghețurile de pe coaste, circumstanță care face adesea foarte grea determinarea hidrografică a mărilor polare.

[1] Respectiv, minus 3, 2, 4 grade Celsius.

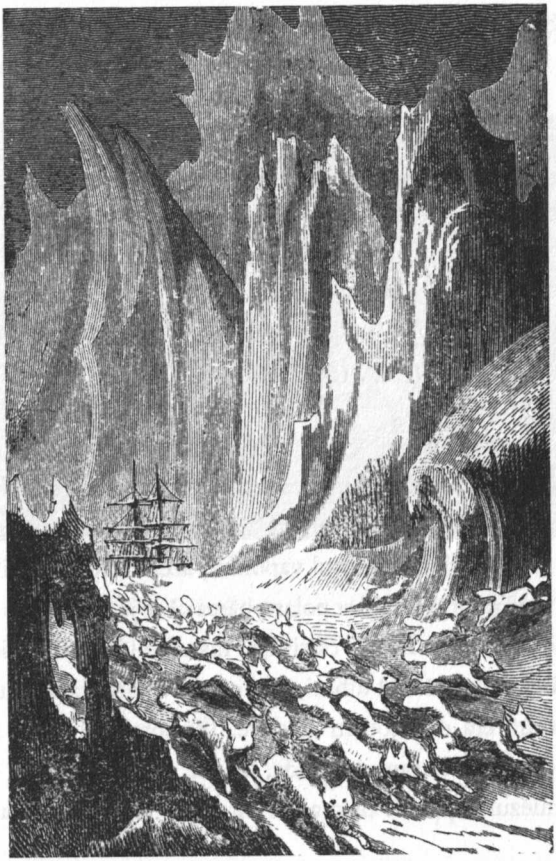

Puffinii, rațele sălbatice, pescărușii albi se arătau în număr foarte mare.

Puffinii, rațele sălbatice, pescărușii albi se arătau în număr foarte mare. Latitudinea, conform calculelor, era 74°01', iar longitudinea, după cronometru, 77°15'.

Scufițele de zăpadă ale Munților Ecaterinei și ai Elisabetei apăreau pe deasupra norilor.

Vineri, la ora șase, capul Warender fu depășit pe partea dreaptă a strâmtorii, iar în babord depășiră Admiralty-Inlet, golf puțin explorat de navigatori, care se grăbeau îndeobște să se îndrepte spre vest. Marea deveni destul de agitată și adesea valurile măturau puntea bricului aruncând pe

ea bucăți de gheață. Pământurile coastei nordice ofereau privirilor peisaje ciudate, cu platourile lor înalte, aproape netede, care făceau să se răsfrângă razele soarelui.

Hatteras ar fi vrut să navigheze de-a lungul pământurilor nordice, ca să ajungă cât mai repede la insulele Beechey și la intrarea în canalul Wellington; dar o banchiză care nu se mai termina îl obliga, spre marea lui neplăcere, să treacă prin șenalele din sud.

Acesta a fost motivul pentru care, la 26 mai, în mijlocul unei neguri brăzdate de ninsoare, *Forward* se găsea la travers de capul York; un munte de o mare înălțime și aproape perpendicular îi înlesni să-l recunoască. Vremea înseninându-se puțin, soarele apăru o clipă către prânz și îngădui să se procedeze la calcule destul de exacte: 74°4' latitudine și 84°23' longitudine. *Forward* se afla, așadar, la extremitatea strâmtorii Lancastre.

Hatteras îi arătă doctorului, pe hărțile sale, drumul parcurs și cel pe care urmau să-l mai facă. Poziția bricului era interesantă în momentul acela.

– Aș fi preferat, spuse el, să mă găsesc mai la nord; dar de unde nu-i, nici Dumnezeu nu cere; vedeți dumneavoastră, iată situația noastră exactă. Căpitanul marcă un punct pe harta lui, la mică distanță de capul York. Ne aflăm în mijlocul acestei răscruci bătute de toate vânturile, unde se adună apele din strâmtoarea Lancastre, din strâmtoarea Barrow, din canalul Wellington și din Canalul Regentului; e un punct la care au ajuns toți navigatorii de pe aceste mări.

– Ei bine, răspunse doctorul, aceasta trebuie să-i fi pus în grea cumpănă; e o adevărată răscruce, așa cum spui, unde vin să se întretaie patru drumuri mari, dar nu văd stâlpii care să indice drumul bun! Cum au procedat oare Parry, Ross, Franklin?

– Ei n-au procedat în niciun fel, ei s-au lăsat duși de întâmplare. N-aveau de ales, vă asigur; strâmtoarea Barrow ba se închidea pentru unul, ba, în anul următor, se deschidea pentru altul; ba vasul se simțea inevitabil târât spre Canalul Regentului. Datorită tuturor acestora, prin forța lucrurilor, s-a ajuns ca până la urmă să fie cunoscute aceste mări atât de încurcate.

– Ce regiune ciudată! făcu doctorul privind harta. Cât e de ciopârțit totul pe aici, tăiat, fărâmițat, fără nicio ordine, fără nicio logică! Ai zice că pământurile din vecinătatea Polului Nord n-ar fi atât de îmbucătățite decât

ca să facă apropierea de ele cât mai grea, în timp ce pe cealaltă emisferă ele se termină prin limbi de pământ netede și îngustate, așa cum sunt capul Horn, Capul Bunei Speranțe și Peninsula Indiană. Oare viteza mai mare de la Ecuator a modificat astfel lucrurile, în timp ce pământurile situate la extremități, încă fluide în primele zile ale lumii, nu s-au putut condensa, nu s-au putut strânge la un loc, din lipsa unei rotații destul de rapide?

– Asta trebuie să fie, căci există o logică pe lume și nimic nu s-a făcut fără anumite cauze pe care creatorul îngăduie uneori savanților să le descopere; așadar, doctore, folosiți-vă de această permisiune.

– Din nefericire, voi fi modest, căpitane. Dar ce vânt îngrozitor bate prin strâmtoarea asta! adăugă doctorul, trăgându-și cât mai tare gluga pe cap.

– Da, vântul de nord bântuie mai ales prin părțile astea și ne abate din drum.

– El ar trebui totuși să respingă ghețurile spre sud și să lase drumul liber.

– Ar trebui, doctore, dar vântul nu face întotdeauna ceea ce trebuie. Vedeți, banchiza pare de nepătruns. Vom încerca să ajungem la insula Griffith, apoi să ocolim insula Cornwallis ca să ajungem la Canalul Reginei, fără să trecem prin canalul Wellington. Și totuși, vreau neapărat să ajung la insula Beechey, ca să-mi împrospătez acolo provizia de cărbuni.

– Cum adică? întrebă doctorul mirat.

– Nimic mai simplu: din ordinul Amiralității, mari provizii au fost înmagazinate pe această insulă pentru asigurarea expedițiilor viitoare și, cu toate că, în august 1859, căpitanul Mac Clintock se poate să fi luat din ei, vă asigur că au mai rămas și pentru noi.

– În realitate, spuse doctorul, ținuturile acestea au fost explorate timp de cincisprezece ani și, până în ziua în care a fost dobândită proba sigură a pieirii lui Franklin, Amiralitatea a menținut mereu câte cinci sau șase vase în aceste mări. Dacă nu mă înșel, chiar insula Griffith, pe care o văd aici pe hartă, aproape de răscrucea drumurilor navigabile, a devenit locul de întâlnire al navigatorilor.

– E adevărat, doctore, iar nefericita expediție a lui Franklin a dus la cunoașterea acestor ținuturi îndepărtate.

– Ai dreptate, căpitane, căci numeroase au fost expedițiile de la 1845 încoace. Abia în 1848 lumea s-a alarmat de dispariția lui *Erebus* și a lui

Terror, cele două vase ale lui Franklin. Atunci a fost văzut bătrânul prieten al amiralului, doctorul Richardson, în vârstă de șaptezeci de ani, pornind în grabă mare spre Canada și urcând în susul râului Coppermine, până la marea polară; pe de altă parte, James Ross, comandantul lui *Entreprise* și *Investigator*, întinde velele la Uppernawik, în 1848, și sosește la capul York, unde ne aflăm în momentul de față. În fiecare zi, aruncă în mare câte un butoi conținând hârtii menite să facă cunoscută poziția în care se află; pe timp de ceață trage cu tunul, noaptea lansează rachete și aprinde focuri bengale, având grijă să meargă întotdeauna cu velatura redusă; în sfârșit, iernează în portul Leopold, de la 1848 la 1849; acolo pune mâna pe un număr mare de vulpi albe, le prinde de gât zgărzi de aramă, pe care erau gravate indicații cu privire la situația navelor și a depozitelor de alimente, și le împrăștie în toate direcțiile; apoi, în primăvară, începe să cerceteze coastele de la North-Sommerset pe sănii, trecând prin pericole și lipsuri, care au făcut din toți acești oameni niște bolnavi sau infirmi, clădind *cairnuri*[1] în care închideau cilindri de aramă cu datele care să permită regăsirea expediției pierdute; în timpul absenței sale, locotenentul Mac Clure explora fără rezultat coastele nordice ale strâmtorii Barrow. E de remarcat, căpitane, că James Ross avea în subordinea sa doi ofițeri meniți să devină vestiți mai târziu, pe Mac Clure, care străbătu trecerea din nord-vest, și pe Mac Clintock, care descoperi rămășițele lui Franklin.

– Și care sunt astăzi doi căpitani, doi vrednici englezi; continuați, doctore, istoria acestor mări, pe care o cunoașteți atât de bine; avem întotdeauna de câștigat din povestirea acestor încercări îndrăznețe.

– Ei bine, ca să terminăm cu James Ross, voi adăuga că el a încercat să ajungă ceva mai la vest de insula Melville; dar era cât pe ce să-și piardă vasele și, prins de ghețuri, fu tras înapoi, fără voia lui, până în Marea Baffin.

– Tras înapoi, spuse Hatteras, încruntându-se, tras înapoi fără voia lui!

– Nu descoperise nimic, spuse doctorul în continuare; începând din acel an, 1850, navele engleze n-au mai încetat să brăzdeze mările și a fost promisă o primă de douăzeci de mii de livre oricărei persoane care ar descoperi echipajele lui *Erebus* și *Terror*. Încă din anul 1848, căpitanii Kellet

[1] *Cairn* – mică piramidă de pământ (în limba engleză în original).

și Moore, care comandau vasele *Herald* și *Plover,* încercau să pătrundă prin strâmtoarea Behring. Voi adăuga că, în timpul anilor 1850 și 1851, căpitanul Austin iernă pe insula Cornwallis, căpitanul Penny exploră cu vasele *Assistance* și *Resolute* canalul Wellington, bătrânul John Ross, eroul polului magnetic, plecă din nou pe iahtul *Felix* în căutarea prietenului său, bricul *Prince-Albert* făcu o primă călătorie pe cheltuiala lui lady Franklin și, în fine, două vase americane, expediate de Grinnel, cu căpitanul Haven, târâte dincolo de canalul Wellington, fură aruncate în strâmtoarea Lancastre. În acel an, Mac Clintock, pe atunci locotenentul lui Austin, ajunse până la insula Melville și la capul Dundas, puncte extreme atinse de Parry în 1819, și tot în acel an s-au găsit pe insula Beechey urmele iernatului lui Franklin în 1845.

– Da, răspunse Hatteras, trei dintre marinarii lui au fost îngropați acolo, trei oameni mai norocoși decât ceilalți!

– Din 1851 până în 1852, continuă doctorul, aprobând cu un gest observația lui Hatteras, îl vedem pe *Prince-Albert* pornind în a doua sa călătorie, cu locotenentul francez Bellot; iernează la Batty Bay, în Strâmtoarea Prințului Regent, explorează sud-vestul lui Sommerset și pornește în recunoaștere pe coaste, până la capul Walker. În timpul acesta, *Entreprise* și *Investigator,* care se înapoiaseră în Anglia, treceau sub comanda lui Collinson și a lui Mac Clure și se întâlneau cu Kellet și Moore în strâmtoarea Behring; în timp ce Collinson se înapoia să ierneze la Hong Kong, Mac Clure mergea înainte și, după trei iernaturi, din 1850 până în 1851, din 1851 până în 1852, din 1852 până în 1853, descoperi trecerea din nord-vest, fără să afle nimic despre soarta lui Franklin. Din 1852 până în 1853, o nouă expediție, alcătuită din trei bastimente cu vele, *Assistance, Resolute, North-Star,* și din două vase cu vapori, *Pionnier* și *Intrépide,* își întinse velele sub comanda lui sir Edward Belcher, având-l pe căpitanul Kellet drept secund; sir Edward trecu prin canalul Wellington, iernă în golful din Northumberland și străbătu coasta, în timp ce Kellet, ajungând până la Bridport, în insula Melville, explora fără succes această parte a ținuturilor boreale. Dar atunci se zvoni în Anglia că două vase, abandonate în mijlocul ghețurilor, fuseseră zărite nu departe de coastele Noii Scoții. Imediat, lady

Franklin echipează micul steamer[1] cu elice *Isabelle,* iar căpitanul Inglefield, după ce înaintase prin golful Baffin până la limba de pământ Victoria, pe la paralela optzeci, se înapoie în insula Beechey, fără mai mult succes. La începutul anului 1855, americanul Grinnel finanțează o nouă expediție, iar doctorul Kane, încercând să pătrundă până la pol...

– Dar n-a făcut-o, exclamă Hatteras cu violență, slavă Domnului! Ceea ce n-a făcut el, vom face noi!

– Știu asta, căpitane, și dacă vorbesc despre ea, e din cauză că această expediție se leagă prin forța împrejurărilor de cele pornite în căutarea lui Franklin. De altfel, n-a avut niciun rezultat. Era să omit să vă spun că Amiralitatea, considerând insula Beechey ca pe un loc de întâlnire a expedițiilor, însărcina în 1853 steamerul *Phoenix,* de sub comanda căpitanului Inglefield, să transporte provizii acolo; căpitanul plecă împreună cu locotenentul Bellot și-l pierdu pe acest brav ofițer care, pentru a doua oară, își punea devotamentul în serviciul Angliei; putem avea amănunte cu atât mai precise asupra catastrofei cu cât Johnson, șeful nostru de echipaj, a fost martor al acestei nenorociri.

– Locotenentul Bellot era un brav francez, spuse Hatteras, iar memoria lui e cinstită în Anglia.

– Atunci, reluă doctorul povestirea, vasele din escadra Belcher încep să se întoarcă treptat; nu toate, căci sir Edward trebui să-l abandoneze pe *Assistance,* în 1854, tot așa cum Mac Clure făcuse cu *Investigator,* în 1853.

În vremea aceasta, doctorul Rae, printr-o scrisoare datată din 29 iulie 1854 și expediată din Repulse-Bay, unde ajunsese prin America, făcu cunoscut că eschimoșii din ținutul Regele Wilhelm posedau diferite obiecte care proveneau de pe *Erebus* și de pe *Terror;* nu mai era posibilă în cazul acesta nicio îndoială cu privire la soarta expediției; *Phoenix, North-Star* și vasul lui Collinson se înapoiară în Anglia; n-a mai rămas niciun bastiment englez pe mările arctice. Dar dacă guvernul părea să-și fi pierdut orice speranță, lady Franklin continua să mai spere și, din rămășițele averii sale, echipă vasul *Fox,* comandat de Mac Clintock; el plecă în 1857, iernă în ținuturile în care ne-ai apărut dumneata, căpitane, ajunse până la insula

[1] Steamer – vas cu vapori.

Beechey, la 11 august 1858, iernă a doua oară în strâmtoarea Bellot, își reluă cercetările în februarie 1859, la 6 mai descoperi documentul care nu mai lăsa îndoieli asupra soartei lui *Erebus* și a lui *Terror* și se înapoie în Anglia la sfârșitul aceluiași an. Iată tot ce s-a întâmplat timp de cincisprezece ani prin aceste ținuturi ale morții și, de la înapoierea lui *Fox*, niciun vas nu s-a mai întors să-și încerce norocul prin aceste mări primejdioase!

– Ei bine, noi ni-l vom încerca! răspunse Hatteras.

XV

FORWARD E ARUNCAT DIN NOU SPRE SUD

Spre seară se însenină, iar pământul se putea desluși cu claritate între capul Sepping și capul Clarence, care înaintează spre est, apoi spre sud și e legat de coasta de vest printr-o limbă de pământ destul de joasă. Marea era liberă de ghețuri la intrarea în Strâmtoarea Regentului, dar, ca și cum ar fi vrut să-i bareze drumul spre nord lui *Forward,* se formase o banchiză de nepătruns dincolo de portul Leopold.

Hatteras, foarte contrariat, dar fără să lase să se vadă acest lucru, trebui să recurgă la explozibil ca să forțeze intrarea în portul Leopold; ajunse acolo la prânz, duminică 27 mai; bricul a fost puternic ancorat de niște aisberguri mari, care aveau stabilitate și erau tari și puternice ca stânca.

Imediat, căpitanul, urmat de doctor, de Johnson și de câinele său Duk, se avântă pe gheață și nu întârzie să dea de pământ. Duk zburda de bucurie; de altfel, după ce-l recunoscuse pe căpitan, devenise foarte sociabil și foarte blând, păstrând însă pică anumitor oameni din echipaj, pe care stăpânul lui nu-i iubea mai mult ca el.

Portul era deblocat de ghețurile pe care vânturile de est le îngrămădesc de obicei acolo; malurile drepte prezentau în partea lor superioară grațioase ondulații de zăpadă. Casa și farul, construite de James Ross, se mai păstrau încă într-o oarecare măsură, dar proviziile păreau să fi fost prădate de vulpile sau chiar de urșii ale căror urme proaspete se mai puteau vedea; mâna oamenilor nu părea să fi fost străină de această devastare; se mai

vedeau câteva resturi de colibe de eschimoși pe malul golfului. Cele șase morminte care închideau în ele trupurile a șase dintre marinarii de pe *Entreprise* și *Investigator* se zăreau ca niște movile; ele fuseseră respectate de prădalnici, oameni sau animale.

Punând piciorul pentru prima dată pe aceste pământuri boreale, doctorul încerca o adevărată emoție. Nu ne putem închipui sentimentele de care e cuprinsă o inimă la vederea acestor resturi de case, de corturi, de colibe, de magazii, pe care natura le conservă atât de minunat în țările reci.

– Iată, spuse el către cei care-l însoțeau, acesta-i locul pe care însuși James Ross l-a numit Tabăra Refugiului! Dacă expediția lui Franklin ar fi

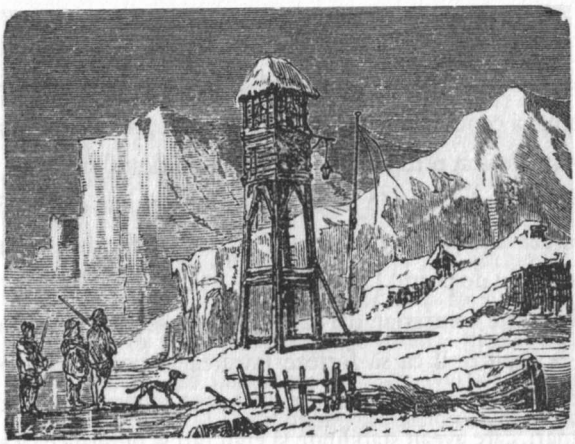

ajuns până în acest loc, ea ar fi fost salvată. Iată mașina cu vapori care a fost abandonată chiar aici și soba plasată pe o platformă, la care echipajul lui *Prince-Albert* s-a încălzit în 1851; lucrurile au rămas așa cum au fost și s-ar putea crede că Kennedy, căpitanul vasului, a părăsit ieri acest port primitor. Iată șalupa care l-a adăpostit timp de câteva zile, pe el și pe ai săi, căci acest Kennedy, despărțit de vasul lui, a fost cu adevărat salvat de locotenentul Bellot, care a înfruntat frigul lui octombrie ca să ajungă până la el.

– Un vrednic și respectabil ofițer, pe care l-am cunoscut, spuse Johnson.

În timp ce doctorul căuta, cu entuziasmul unui anticar, urmele precedentelor iernaturi, Hatteras se ocupa cu adunarea proviziilor și a combustibilului care nu se găseau decât într-o cantitate foarte mică. Ziua

următoare a fost folosită pentru transportarea lor la bord. Doctorul cutreiera regiunea, fără să se îndepărteze prea mult de vas, și desena obiectivele cele mai demne de luat în seamă. Temperatura creștea treptat; zăpada îngrămădită începea să se topească. Doctorul își făcu o colecție destul de completă de păsări din nord ca: pescărușii, cufundari, molly-nochtes, niște rațe cu puf care seamănă cu rațele obișnuite, albe pe piept și pe spate, albastre pe burtă, cu partea de sus a capului albastră, iar restul penelor albe, cu câteva nuanțe de verde; multe din ele pierduseră la data aceea puful frumos de care se servesc masculul și femela ca să-și vătuiască cuibul. Doctorul zări, de asemenea, niște foci mari respirând la suprafața gheții,

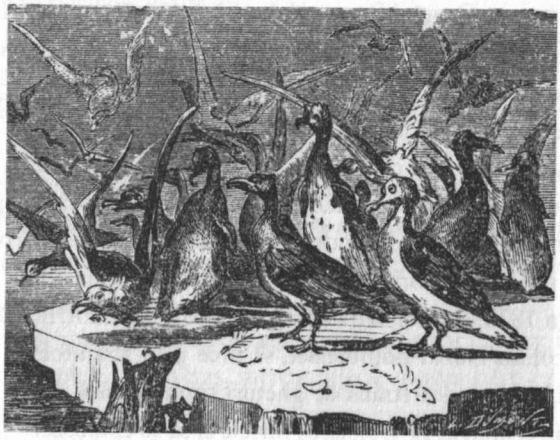

dar nu putu împușca niciuna. În timpul acestor excursii, el descoperi piatra mareelor, pe care sunt gravate următoarele semne:

E.I.
1849

care indica trecerea pe acolo a lui *Entreprise* și a lui *Investigator;* ajunse până la capul Clarence, chiar în locul în care John și James Ross, în 1833, așteptau cu atâta nerăbdare dezghețul. Pământul era presărat cu oase și cranii de animale și se mai vedeau încă urmele locuințelor de eschimoși.

Doctorul avusese ideea de a ridica un *cairn* în portul Leopold, în care să lase o însemnare despre trecerea lui *Forward* și scopul expediției. Dar Hatteras s-a opus în mod formal la acest lucru; nu voia să rămână după el urme de care ar fi putut să se folosească vreun concurent.

În ciuda motivelor sale serioase, doctorul fu silit să cedeze în fața voinței căpitanului. Shandon n-a fost dintre ultimii care să dezaprobe această încăpățânare, căci, în caz de catastrofă, niciun vas n-ar fi putut să pornească în ajutorul lui *Forward.*

Hatteras n-a vrut să se supună acestor argumente. Operațiile de încărcare terminându-se luni seara, el mai încercă o dată să se ridice spre nord, forțând banchiza, dar, după eforturi periculoase, trebui să se resemneze și să coboare din nou pe Canalul Regentului; nu voia cu niciun preț să rămână în portul Leopold, care, deși deschis astăzi, mâine putea să fie închis printr-o deplasare neașteptată a icefieldurilor, fenomen foarte obișnuit prin mările acestea și de care navigatorii trebuie să se ferească.

Dacă Hatteras nu lăsa ca neliniștile sale să se manifeste față de ceilalți, în sufletul lui le simțea cu o violență extremă. Voia să meargă spre nord și era silit să meargă spre sud! Unde va ajunge în felul acesta? Avea oare să dea înapoi până la Victoria-Harbour, în golful Boothia, unde iernase sir John Ross în 1833, ca apoi să găsească strâmtoarea Bellot, liberă la vremea aceea, și, ocolind North-Sommerset, să urce prin strâmtoarea Peel? Sau, mai curând, se va vedea strâns de ghețuri timp de mai multe ierni, ca și înaintașii săi, și obligat să-și sleiască forțele și să se epuizeze?

Capul îi vuia de toate aceste temeri, dar trebuia luată o hotărâre; ordonă schimbarea de drum și o luă spre sud. Canalul Prințului Regent păstrează o lărgime aproape uniformă de la portul Leopold până la golful Adelaide. *Forward* înainta repede printre sloiuri, mai favorizat decât vasele care-l precedaseră, dintre care cea mai mare parte pierduseră o lună întreagă ca să coboare acest canal, chiar într-un anotimp mai favorabil; e drept că aceste vase, în afară de *Fox,* nefiind înzestrate cu mașină cu vapori, aveau de suportat capriciile unui vânt nesigur și adesea potrivnic.

Echipajul se arătă, în general, încântat să părăsească regiunile boreale; nu prea părea să guste planul de a atinge polul; era înclinat să se sperie de hotărârile lui Hatteras, a cărui îndrăzneală bine cunoscută nu avea nimic

liniștitor. Hatteras încerca să profite de toate ocaziile ca să meargă înainte, oricare ar fi fost consecințele. Și totuși, în mările boreale e bine să înaintezi, dar trebuie să-ți păstrezi mereu poziția și să nu te pui în situația periculoasă de a o pierde.

Forward mergea cu toată viteza; fumul lui negru se răsucea în spirale deasupra vârfurilor strălucitoare ale aisbergurilor; vremea era în necontenită schimbare, trecând cu repeziciune de la frig uscat la neguri cu ninsoare. Bricul, cu un pescaj slab, se ținea aproape de coasta de vest; Hatteras nu voia să rateze intrarea în strâmtoarea Bellot, căci golful Boothia nu are altă ieșire la sud decât strâmtorile Fury și Hecla, nu prea cunoscute; golful acesta se transforma, deci, într-o fundătură dacă lăsau să le scape strâmtoarea Bellot, sau dacă ea devenea de netrecut.

Seara, *Forward* se afla în fața golfului Elwin, pe care l-au recunoscut după stâncile înalte, perpendiculare, din jur; marți dimineața zăriră golful Batty, unde, la 10 septembrie 1851, *Prince-Albert* a ancorat pentru un lung iernat.

Doctorul, cu luneta la ochi, cercetă coasta cu interes. Din acest punct s-au răspândit expedițiile care au stabilit configurația geografică a North-Sommersetului. Era senin și se puteau distinge albiile adânci ale torentelor de care e înconjurat golful.

Doctorul și maistrul Johnson erau poate singurii care se interesau de aceste ținuturi pustii. Hatteras, mereu aplecat asupra hărților sale, vorbea puțin; devenea din ce în ce mai taciturn pe măsură ce bricul înainta spre sud; adesea se urca pe dunetă, și acolo, cu brațele încrucișate, cu privirea pierdută în spațiu, rămânea ore întregi fixând orizontul. Ordinele lui, dacă le dădea, erau scurte și aspre. Shandon păstra o tăcere înghețată, și, încet, încet, retrăgându-se în sine, nu mai avu cu Hatteras decât relațiile impuse de nevoile de serviciu; James Wall îi rămânea devotat lui Shandon și-și potrivea purtările după ale lui. Restul echipajului era în așteptarea evenimentelor, gata să le folosească în propriul său interes. La bord nu mai exista acea unitate de gândire, acea comunitate de idei, atât de necesară pentru aducerea la îndeplinire a faptelor mari. Hatteras o știa bine. În timpul zilei, văzură două balene gonind cu viteză spre sud; au văzut, de asemenea, un urs alb care a fost salutat cu câteva lovituri de pușcă, fără vreun

succes vizibil. Căpitanul cunoștea prețul unei ore pierdute în asemenea împrejurări, și nu permise ca animalul să fie urmărit.

Miercuri dimineața, extremitatea Canalului Regentului fu depășită; unghiul pe care-l făcea coasta de vest era urmat de o profundă curbură a pământului. Consultându-și harta, doctorul recunoscu limba de pământ Sommerset-House sau Fury.

Iată, îi spuse el interlocutorului său obișnuit, locul unde s-a pierdut primul vas englez trimis, la 1815, în aceste ape, în timpul celei de a treia călătorii pe care o făcea Parry la pol; *Fury* a fost în așa hal avariat de ghețuri în timpul celei de a doua iernări, încât echipajul a trebuit să-l părăsească și să se întoarcă în Anglia cu *Hecla,* vasul cu care venise împreună.

– E un avantaj neîndoios să ai un al doilea vas, răspunse Johnson; e o măsură de prevedere pe care navigatorii polari nu trebuie s-o nesocotească; dar căpitanul Hatteras nu e omul care să se încurce cu un tovarăș de drum.

– Oare-l socoți imprudent, Johnson? întrebă doctorul.

– Eu? Nu-l socot în niciun fel, domnule Clawbonny. Iată, uitați-vă pe coastă la acești pari pe care mai atârnă câteva zdrențe dintr-un cort pe jumătate putrezit.

– Da, Johnson, acolo e locul unde Parry și-a debarcat toate proviziile de pe vasul său și, memoria nu mă înșală, acoperișul casei pe care a construit-o era făcut dintr-un gabier recuperat printr-o manevră îndrăzneață a lui *Fury.*

– Trebuie să se fi schimbat multe din 1825.

– Nu prea, Johnson. În 1829, John Ross a găsit salvarea pentru echipajul său în această așezare șubredă, în 1851, când prințul Albert a trimis acolo o expediție, casa aceasta mai exista; căpitanul Kennedy puse să fie reparată, acum nouă ani. Ar fi interesant pentru noi s-o vizităm; dar Hatteras n-are chef să se oprească.

– Și are, desigur, dreptate, domnule Clawbonny; dacă în Anglia timpul înseamnă bani, aici el înseamnă salvarea și, pentru o zi de întârziere, chiar pentru o oră, riști să compromiți o întreagă călătorie. Să-l lăsăm, deci, să procedeze cum crede el.

În timpul zilei de joi, 1 iunie, golful, care se numește golful Creswell, a fost străbătut în diagonală de *Forward.* Începând de la limba de pământ Fury, coasta se ridica spre nord, luând înfățișarea unor stânci drepte, înalte de trei

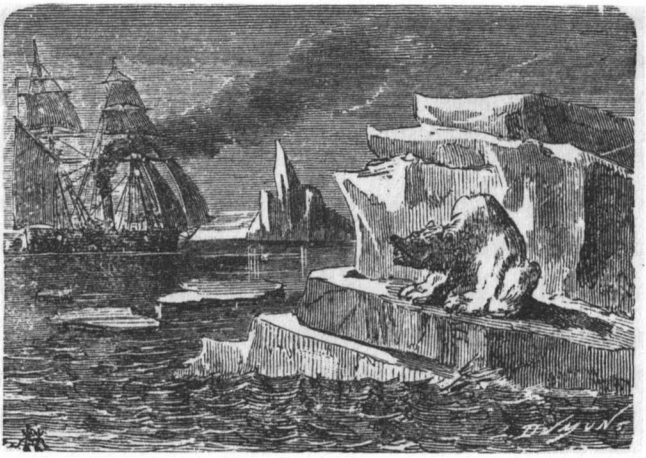

sute de picioare; la sud, avea tendința să coboare; câteva creste acoperite de zăpadă apăreau în fața ochilor ca niște mese netede, în timp ce altele, luând tot felul de forme ciudate, își proiectau în ceață piramidele lor ascuțite.

În ziua aceea vremea se mai îndulci, dar în detrimentul vizibilității; pământul se pierdu din vedere; termometrul urcă din nou la 32 de grade Fahrenheit[1]; câteva ierunci zburau ici și colo, iar cârduri de gâște sălbatice se îndreptau spre nord; echipajul trebui să se descotorosească de o parte din hainele sale; se simțea influența verii în aceste regiuni arctice.

Către seară, *Forward* trecu prin dreptul capului Garry, la un sfert de milă de țărm, fundul fiind la o adâncime de zece până la douăsprezece brațe[2] și, din clipa aceea, merse aproape de coastă și de-a lungul ei, până la golful Brentford. La această latitudine trebuiau să întâlnească strâmtoarea Bellot, strâmtoare pe care sir John Ross nici n-o bănuise măcar în expediția sa din 1828; hărțile lui indică, într-adevăr, o coastă fără întreruperi, ale cărei neregularități, oricât de mici erau, le-a notat și le-a dat nume cu cea mai mare grijă; trebuie să admitem, deci, că, pe vremea explorării sale, intrarea în strâmtoare, complet închisă de ghețuri, nu putea în niciun fel să se deosebească de uscat.

[1] 0°C.

[2] Braț (în limba franceză „brasse") = 1,83 m.

Strâmtoarea aceasta a fost cu adevărat descoperită de către căpitanul Kennedy, cu prilejul unei expediții făcute în aprilie 1852; îi dădu numele locotenentului Bellot, „meritată recompensă, spunea el, pentru importantele servicii aduse expediției noastre de către ofițerul francez".

XVI

POLUL MAGNETIC

Hatteras, apropiindu-se de această strâmtoare, se simți de două ori mai neliniștit; într-adevăr, soarta călătoriei sale avea să se hotărască; până acum făcuse mai mult decât înaintașii săi, celui mai norocos dintre ei, lui Mac Clintock, trebuindu-i cincisprezece luni ca să ajungă în această regiune a mărilor polare; dar era puțin, ba chiar nimic, dacă nu reușea să treacă prin strâmtoarea Bellot; neputând să dea înapoi, se vedea blocat până anul următor.

De aceea, în cercetarea coastei, nu voi să se bizuie decât pe sine; s-a suit la gabie și și-a petrecut acolo mai multe ore din dimineața de sâmbătă.

Echipajul își dădea perfect de bine seama de situația în care se afla vasul; o tăcere adâncă domnea pe bord; mașinile își încetiniră mersul; *Forward* se ținu cât putu mai aproape de uscat; coasta era zimțată cu ghețuri pe care nici cele mai călduroase veri nu reușeau să le topească; era nevoie de un ochi ager ca să deosebească vreo trecere printre ele.

Hatteras își compara hărțile cu terenul. Când soarele se arătă o clipă către prânz, îi puse pe Shandon și Wall să facă niște calcule foarte exacte, care i-au fost comunicate cu glas tare.

A fost o jumătate de zi plină de neliniște pentru toți cei de pe vas. Dar, deodată, către ora două, din înaltul catargului din prova, se auziră aceste cuvinte răsunătoare:

– Drum vest cu toată viteza!

Bricul se supuse instantaneu, se întoarse cu prova în direcția indicată, marea se înspuma sub brațele elicei, iar *Forward* se avântă cu toată viteza între două ice-streamuri învârtejite.

Drumul fusese găsit; Hatteras coborî iar pe dunetă, iar ice-master-ul, la postul lui.

– Ei bine, căpitane, întrebă doctorul, am ajuns în sfârșit în celebra strâmtoare?

– Da, răspunse Hatteras coborând glasul, dar nu e totul să intri, trebuie să mai și ieși din ea.

Și, cu aceste vorbe, se întoarse în cabina lui.

„Are dreptate, își spuse doctorul, suntem ca într-o cursă de șoareci, fără spațiu prea mare de manevră și dacă ar trebui să mai și iernăm în această strâmtoare!...

Bine! n-am fi primii care am trece printr-o asemenea aventură și, așa cum au ieșit alții din încurcătură, am ști și noi s-o scoatem la capăt!"

Doctorul nu se înșela. Chiar în acest loc, într-un mic port adăpostit, numit port Kennedy de către însuși Mac Clintock, a iernat *Fox* în 1858. În acest moment, puteau fi recunoscute înaltele lanțuri granitice și falezele abrupte ale celor două maluri.

Strâmtoarea Bellot, largă de o milă și lungă de șaptesprezece mile, străbătută de un curent de șase până la șapte noduri, este strânsă între niște munți a căror altitudine e apreciată la o mie șase sute de picioare.

Ea desparte North-Sommerset de ținutul Boothia; vasele, se înțelege, nu se simt acolo prea libere în mișcări. *Forward* înainta cu prevedere, dar totuși înainta; furtunile sunt ceva obișnuit în acest spațiu îngust, iar bricul n-a scăpat de violența lor; din ordinul lui Hatteras, vergele zburătorilor și ale gabierelor fură coborâte, catargele întărite; în ciuda măsurilor luate, vasul gâfâia din răsputeri, izbit de talazurile mării și rafalele de ploaie; fumul coșurilor gonea spre răsărit cu o viteză uluitoare; mergeau oarecum la întâmplare printre ghețurile mișcătoare; barometrul coborî la 736 mm; era greu să te ții pe punte; de aceea, cea mai mare parte dintre oameni nu se mișcau de la postul lor, ca să nu sufere în mod inutil.

Hatteras, Johnson, Shandon rămaseră pe dunetă, și trebuie să-l mai punem la socoteală și pe doctor, care, întrebându-se ce i-ar fi mai neplăcut

să facă în clipa aceea, se urcă imediat pe punte; nu se puteau auzi unul pe altul și de-abia dacă izbuteau să se vadă; de aceea, doctorul își păstră reflecțiile pentru el.

Hatteras încerca să străpungă perdeaua de neguri, căci, după aprecierea lui, ar fi trebuit să se găsească la capătul celălalt al strâmtorii către ora șase seara, dar orice ieșire părea închisă; Hatteras fu, deci, silit să se oprească și ancoră solid de un aisberg, dar vasul rămase sub presiune toată nopatea.

A fost o vreme îngrozitoare. *Forward* amenința în fiecare clipă să se smulgă din lanțuri; exista temerea ca nu cumva muntele de gheață, împins de violența vântului de vest, să pornească în voia valurilor și odată cu ei, bricul. Ofițerii erau în permanență cu ochii în patru, extrem de îngrijorați; trombelor de zăpadă li se adăuga o adevărată grindină, adusă de uragan de pe suprafața dezghețată a bancurilor de gheață; săgeți ascuțite umpleau atmosfera.

Temperatura crescu în mod ciudat în noaptea aceea îngrozitoare, termometrul arăta 57 de grade Fahrenheit[1], iar doctorului, spre marea lui uimire, i se păru că surprinde către sud câteva fulgere urmate de un tunet foarte îndepărtat. Aceasta părea să întărească mărturia vânătorului de balene Scoresby, care observase un asemenea fenomen dincolo de paralela șaizeci și cinci. Căpitanul Parry fusese, de asemenea, martorul acestei ciudățenii meteorologice, în 1821.

Către ora cinci dimineața, vremea se schimbă cu o iuțeală surprinzătoare; temperatura reveni brusc la punctul de îngheț, vântul trecu spre nord și se liniști. Se putea zări deschiderea spre vest a strâmtorii, care era însă cu totul înfundată. Hatteras își plimba privirile lacome pe coastă, întrebându-se dacă șenalul exista cu adevărat.

Totuși bricul se pregăti de plecare și se strecură încet printre ice-streamuri, în timp ce ghețurile se zdrobeau cu zgomot de bordajul lui; pack-urile, în perioada aceea, măsurau încă șase până la șapte picioare grosime; presiunea lor trebuia evitată cu grijă, căci, în cazul când vasul li s-ar fi împotrivit, exista pericolul de a fi ridicat și răsturnat pe o parte.

[1] +14°C.

La prânz și pentru prima dată au putut admira un măreț fenomen solar, un nimb cu două parahelii[1]; doctorul admiră fenomenul și-i făcu măsurătorile exacte; arcul exterior nu era vizibil decât pe o întindere de treizeci de grade de fiecare parte a diametrului orizontal; cele două imagini ale soarelui se distingeau admirabil: culorile ce se zăreau în arcurile luminoase erau, dinspre înăuntru în afară, roșu, galben, verde, un albastru foarte slab, apoi o lumină palidă, care difuza treptat, fără să i se poată delimita cu precizie marginile.

Doctorul își aminti de ingenioasa teorie a lui Thomas Young asupra acestui fenomen; fizicianul presupunea că anumiți nori, compuși din prisme de gheață, rămân suspendați în atmosferă; razele soarelui care cad

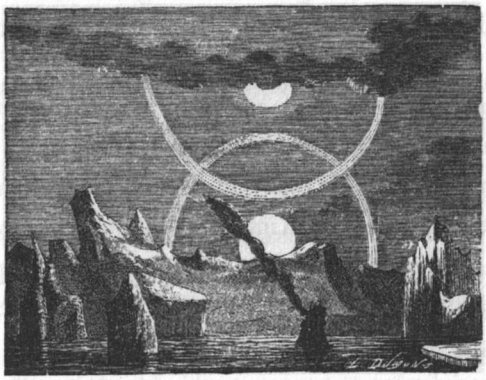

pe prisme sunt descompuse sub unghiuri de șaizeci și nouăzeci de grade. Cercurile luminoase nu se pot deci forma când e senin. Doctorul găsea foarte ingenioasă această explicație.

Marinarii, obișnuiți cu mările boreale, consideră în general acest fenomen drept vestitorul unor zăpezi îmbelșugate. Dacă previziunea se realiza, situația lui *Forward* devenea foarte grea. Hatteras hotărî deci să meargă înainte; în tot restul zilei și în timpul nopții următoare nu-și îngădui nicio clipă de răgaz, scrutând orizontul cu binoclul, avântându-se pe scările șarturilor, nepierzând niciun prilej de a se apropia de ieșirea din strâmtoare.

[1] Parahelii – cercuri luminoase, adesea colorate ca un curcubeu, în jurul soarelui. (n.a.)

Dar dimineața trebui să oprească în fața banchizei de netrecut. Doctorul veni lângă el pe dunetă. Hatteras îl luă la pupa vasului și putură să stea de vorbă fără teama de a fi auziți.

– Suntem prinși de ghețuri, spuse Hatteras; e imposibil să mergem mai departe.

– Imposibil? întrebă doctorul.

– Imposibil! Toată pulberea de pe *Forward* nu ne-ar ajuta să câștigăm nici măcar un sfert de milă!

– Și atunci ce-i de făcut? întrebă doctorul.

– Știu eu? Blestemat să fie acest an care se prezintă sub auspicii atât de neprielnice.

– Ei bine, căpitane, dacă trebuie să iernăm, vom ierna! Locul acesta nu-i mai rău decât altul!

– Fără îndoială, spuse Hatteras cu glas scăzut; dar n-ar fi trebuit să iernăm, mai ales acum, în iunie. Iernatul e plin de pericole, atât fizice, cât și morale. Moralul unui echipaj se lasă repede doborât de acest lung repaus, în mijlocul unor adevărate suferințe. De aceea îmi făceam socoteala să nu mă opresc decât la o latitudine mai apropiată de pol.

– Da, dar fatalitatea a vrut ca golful Baffin să fie închis.

– Tocmai el care era, pe vremuri, deschis pentru altul! exclamă Hatteras furios, pentru un...

– Stai puțin, Hatteras, spuse doctorul, întrerupându-l dinadins, nu suntem deocamdată decât în 5 iunie; să nu disperăm, în fața noastră e posibil să se deschidă o trecere neașteptată; dumneata știi că gheața are tendința de a se desface în mai multe blocuri, chiar în perioadele calme, ca și cum o forță de respingere ar acționa între diferitele mase care o compun; deci, de la o oră la alta, putem găsi marea liberă.

– Ei bine, să apară o cale și vom trece! E foarte posibil ca dincolo de strâmtoarea Bellot să avem posibilitatea să urcăm iar spre nord prin strâmtoarea Peel sau prin canalul Mac Clintock și atunci...

– Căpitane, veni în clipa aceea James Wall să spună, riscăm ca ghețurile să ne disloce cârma.

– O să riscăm, răspunse Hatteras. Nu voi consimți să fie scoasă. Vreau să fiu pregătit la orice oră din zi și din noapte. Domnule Wall, veghează ca

să fie păzită cât mai bine, îndepărtându-se gheţurile; dar să rămână la locul ei, mă înţelegi?

– Totuşi, mai spuse Wall...

– Nu primesc observaţii, domnule, i-o reteză cu severitate Hatteras. Poţi pleca.

Wall se înapoie la postul lui.

– Ah, făcu Hatteras cu un gest de mânie, aş da cinci ani din viaţa mea ca să mă aflu la nord! Nu cunosc altă trecere mai periculoasă. Şi, ca o greutate în plus, la distanţa aceasta, apropiată de polul magnetic, compasul doarme, acul busolei ori se leneveşte, ori se mişcă înnebunit şi-şi schimbă mereu direcţia!

– Mărturisesc, răspunse doctorul, că e o navigaţie periculoasă; dar, în fine, cei care au întreprins-o se aşteptau la aceste pericole şi nimic nu trebuie să-i surprindă.

– Ah, doctore! Echipajul meu s-a schimbat mult şi, aşa cum aţi văzut, ofiţerii au ajuns să-mi facă observaţii. Avantajele băneşti pe care le-am oferit marinarilor i-au împins să se angajeze pe vas; dar ele îşi au şi partea lor proastă, căci, după plecare, îi fac să dorească cu şi mai multă ardoare întoarcerea! Doctore, nu sunt ajutat în ceea ce am întreprins şi, dacă dau greş, nu va fi din vina cutărui sau cutărui marinar pe care pot să-l pun la punct, ci din reaua-voinţă a unor ofiţeri... Ah! mi-o vor plăti scump!

– Exagerezi, căpitane Hatteras.

– Nu exagerez deloc! Crezi că echipajul e necăjit de obstacolele pe care le întâlneşte în drumul său? Dimpotrivă! Ei speră, în felul acesta, că mă vor face să-mi abandonez proiectele! De aceea, oamenii aceştia nu murmură şi, atâta timp cât *Forward* se va îndrepta spre sud, vor sta potoliţi. Nebunii îşi închipuie că se apropie de Anglia! Dar dacă reuşesc să urc iar spre nord, veţi vedea cum se schimbă lucrurile! Jur totuşi că nicio fiinţă omenească nu mă va face să mă abat din drum! Un şenal, o deschidere prin care să-mi strecor bricul, chiar de-ar fi să las acolo arama cu care e căptuşit, şi voi birui totul!

Dorinţele căpitanului aveau să se realizeze într-o anumită măsură. Conform previziunilor doctorului, seara a avut loc o schimbare bruscă; datorită unei influenţe oarecare a vântului, a curentului sau a temperaturii, icefieldurile începură să se despartă. *Forward* se lansă cu îndrăzneală,

spărgând ghețurile plutitoare cu prova lui de oțel; naviga toată noaptea și marți, pe la ora șase, ieși din strâmtoarea Bellot.

Dar o enervare surdă îl cuprinse pe Hatteras, găsind drumul spre nord barat cu încăpățânare. Avu totuși destulă tărie ca să-și stăpânească disperarea și, ca și cum singurul drum liber ar fi fost drumul lui preferat, îl lăsă pe *Forward* să coboare iar prin strâmtoarea Franklin; neputând să urce din nou prin strâmtoarea Peel, hotărî să ocolească ținutul Prințul de Galles, ca să ajungă la canalul Mac Clintock. Dar își dădea bine seama că Shandon și Wall nu se puteau înșela în această privință, ei știind că speranțele lui au fost zădărnicite.

Ziua de 6 iunie a trecut fără niciun incident; fulguia și pronosticurile făcute pe baza cercului de lumină se îndeplineau.

Timp de treizeci și șase de ore, *Forward* urmă șerpuirile coastei Boothia, fără să reușească să se apropie de ținutul Prințul de Walles; Hatteras mărea presiunea, necruțându-și cărbunii; continua să creadă că se va aproviziona în insula Beechey; sosi joi la capătul celălalt al strâmtorii Franklin și găsi și de astă dată drumul spre nord de netrecut.

Putea să te cuprindă disperarea; nu mai era cu putință nici să dea înapoi; ghețurile îl împingeau înainte, iar el vedea cum drumul se închide necontenit în urma lui, ca și cum pe locul pe unde abia trecuse cu o oră înainte n-ar fi existat niciodată o mare liberă.

Așa că *Forward* nu numai că nu putea să ajungă în nord, dar nu putea nici să se oprească o clipă măcar, fiind amenințat să fie prins între ghețuri, și fugea din fața lor cum fuge un vas din fața furtunii.

Vineri, 8 iunie, ajunse aproape de coasta Boothia, la intrarea în strâmtoarea James Ross, pe care trebuiau s-o evite cu orice preț, căci n-are ieșire decât spre apus și dă direct în ținuturile Americii.

Calculele făcute la prânz asupra acelui loc arătară că se aflau la 70°5'17" latitudine și 96°46'45" longitudine; când doctorul află aceste cifre, le compară cu harta lui și văzu că atinseseră în sfârșit polul magnetic, chiar în locul unde James Ross, nepotul lui sir John, venise să determine acest fenomen curios.

Pământul coastei era jos și se înălța numai cu șaizeci de picioare, îndepărtându-se de mare cu o milă.

Căldarea lui *Forward* trebuind să fie curățată, căpitanul ordonă ancorarea lui într-un câmp de gheață și-i permise doctorului să coboare pe uscat în tovărășia șefului de echipaj. Cât despre el, insensibil la tot ceea ce nu era legat de planurile sale, se închise în cabină, cercetând cu lăcomie harta polului.

Doctorul și însoțitorul lui ajunseră cu ușurință pe uscat; primul ducea cu el un compas destinat experiențelor; voia să verifice lucrările lui James Ross; descoperi cu ușurință movila de pietre de calcar pe care o ridicase acesta și se grăbi într-acolo; o deschizătură permitea să se zărească înlăuntrul movilei caseta de cositor în care James Ross depusese procesul-verbal al descoperirii făcute de el. Nicio ființă vie nu părea să fi vizitat această coastă pustie în ultimii treizeci de ani.

În locul acesta, un ac magnetic, suspendat cu multă grijă, se plasa imediat, sub influența forței magnetice, într-o poziție verticală; centrul de atracție se afla, deci, la o foarte mică distanță, dacă nu chiar imediat dedesubtul acului.

Doctorul făcu experiența cu toată grija.

Dar dacă James Ross, din cauza imperfecțiunii instrumentelor sale, nu putuse să găsească pentru acul lui vertical decât o înclinare de 89°59', cauza era că adevăratul pol magnetic se găsea în realitate la un minut distanță de acel punct. Doctorul Clawbonny fu mai norocos și, la o oarecare depărtare de locul acela, avu extrema satisfacție de a vedea cum acul său se înclină la 90°.

– Iată, deci, cu precizie polul magnetic al lumii! exclamă el, bătând cu piciorul în pământ.

– E chiar aici? întrebă maistrul Johnson.

– Chiar aici, prietene!

– Atunci, continuă șeful de echipaj, trebuie abandonată orice presupunere că ar exista un munte de magnet sau vreo masă magnetizată.

– Da, bunul meu Johnson, răspunse doctorul râzând; acestea sunt ipotezele unor creduli! Precum vezi, nu există aici niciun munte în stare să atragă vasele, să le smulgă fierul, ancoră cu ancoră, cui cu cui și chiar ghetele dumitale sunt la fel de nevătămate ca în orice alt punct al globului.

– Atunci, cum se explică...

– Nu se explică, Johnson; încă nu suntem destul de învățați ca să putem explica asemenea lucruri. Dar ceea ce este sigur, exact, matematic, este că polul magnetic se află aici, în locul acesta.

– Ah! domnule Clawbonny, ce fericit ar fi căpitanul dacă ar putea să spună același lucru despre polul boreal.

– O va spune, Johnson, o va spune!

– Să dea Dumnezeu! răspunse acesta din urmă.

Doctorul și tovarășul lui ridicară un *cairn* exact pe locul unde se făcuse experiența și, dat fiind că se dăduse semnalul de întoarcere pe vas, reveniră la bord la ora cinci după-masă.

XVII

CATASTROFA EXPEDIȚIEI LUI SIR JOHN FRANKLIN

Forward reuși să taie direct strâmtoarea James Ross, dar nu fără greutate; a fost necesară folosirea fierăstrăului și a cartușelor cu explozibil; echipajul se simțea foarte obosit. Din fericire, temperatura era mai mult decât suportabilă și mai mare cu treizeci de grade decât aceea pe care o găsise James Ross în aceeași epocă. Termometrul arăta 34 de grade Fahrenheit[1].

Sâmbătă depășiră capul Felix, la extremitatea nordică a ținutului Regele Wilhelm, una din insulele de mărime mijlocie din mările boreale.

Echipajul se simțea puternic, dar dureros impresionat; arunca priviri curioase, dar triste spre insula pe lângă ale cărei coaste treceau.

Într-adevăr, se aflau în preajma ținutului Regele Wilhelm, teatrul celei mai cumplite drame a timpurilor moderne! La câteva mile spre apus, pieiseră pentru totdeauna *Erebus* și *Terror.*

Marinarii de pe *Forward* cunoșteau bine încercările ce se făcuseră pentru regăsirea amiralului Franklin și rezultatele obținute, dar nu aflaseră tristele amănunte ale acestei catastrofe. Or, în timp ce doctorul urmărea pe harta lui drumul vasului, câțiva dintre ei, Bell, Bolton, Simpson, se apropiară de el, încercând să intre în vorbă. În curând îi urmară și camarazii lor, mânați de o deosebită curiozitate; în timpul acesta bricul gonea cu viteză maximă, iar coasta, cu golfurile ei, cu capurile, cu limbile de pământ, le trecea prin fața ochilor ca o frescă uriașă.

[1] +2°C.

Hatteras măsura duneta cu pași grăbiți. Doctorul, instalat pe punte, se văzu înconjurat de către cei mai mulți dintre oamenii echipajului; el înțelese importanța acestei situații și influența unei povestiri într-o asemenea împrejurare; continuă, deci, cam în felul acesta convorbirea începută cu Johnson:

– Voi știți, dragi prieteni, care au fost începuturile carierei lui Franklin; mai întâi mus, asemenea lui Cook și lui Nelson; după ce-și petrecu tinerețea în mari expediții maritime, se hotărî, în 1845, să se avânte în căutarea trecerii din nord-vest; comanda *Terror* și *Erebus,* două vase încercate, care tocmai făcuseră, cu James Ross, în 1840, o expediție la Polul Sud. *Erebus,* echipat de Franklin, avea un echipaj alcătuit din șaptezeci de oameni, ofițeri și marinari, avându-i pe Fitz James căpitan, pe Gore și pe Le Vesconte locotenenți, pe Des Voeux, Sargent, Couch șefi de echipaj și pe Stanley chirurg. *Terror* număra șaizeci și opt de oameni, căpitan fiind Crozier, locotenenți, Little Hogdson și Irving, șefi de echipaj, Horesby și Thomas, iar chirurg, Peddie. Pe golfurile, capurile, strâmtorile, limbile de pământ, canalele, insulele din ținuturile acestea, puteți citi numele celor mai mulți dintre acești nefericiți, dintre care niciunul nu și-a mai revăzut țara. În total, o sută treizeci și opt de oameni. Știm că ultimele scrisori ale lui Franklin au fost trimise din insula Disko și datate din 12 iulie 1845. „Sper, spunea el, să ridic velele în noaptea asta, spre strâmtoarea Lancastre." Ce s-a întâmplat după plecarea din golful Disko? Căpitanii balenierelor *Prince de Wales* și *Entreprise* zăriră pentru ultima oară cele două vase în golful Melville, și, din ziua aceea, nu s-a mai auzit vorbindu-se despre ele. Totuși, îl putem urmări pe Franklin în drumul lui spre vest; pătrunde prin strâmtorile Lancastre și Barrow și ajunge la insula Beechey, unde petrece iarna anului 1845-1846.

– Dar cum s-au aflat aceste amănunte? întrebă Bell, dulgherul.

– Cu ajutorul a trei morminte, pe care expediția Austin le-a descoperit pe insulă în anul 1850. În aceste morminte erau îngropați trei dintre marinarii lui Franklin; apoi, mai târziu, cu ajutorul unui document găsit de locotenentul Hobson de pe *Fox* și care poartă data de 25 aprilie 1848. Știm, deci, că, după iernatul lor, *Erebus* și *Terror* au urcat din nou prin strâmtoarea Wellington până la paralela șaptezeci și șapte; dar, în loc să-și continue drumul spre nord, drum fără îndoială impracticabil, au revenit spre sud...

– Și asta a însemnat pieirea lor! spuse o voce gravă. Salvarea era spre nord.

Se întoarseră cu toții. Hatteras, sprijinit cu coatele de balustrada dunetei, zvârli echipajului său această teribilă constatare.

– Fără îndoială, continuă doctorul, intenția lui Franklin era de a ajunge la coasta americană; dar pe acest drum fatal îl asaltară furtunile și, la 12 septembrie 1846, cele două vase fură prinse de ghețuri, la câteva mile de aici, la nord-vest de capul Felix; fură târâți apoi până la nord-nord-vest de limba de pământ Victory, chiar acolo, făcu doctorul, arătând un punct pe mare. Or, adăugă el, vasele nu au fost părăsite decât la 22 aprilie 1848. Ce s-a petrecut, așadar, în timpul acestor nouăsprezece luni? Ce-au făcut nenorociții ăștia? Au explorat, fără îndoială, ținuturile înconjurătoare, au încercat totul pentru salvarea lor, căci amiralul era un om energic, și dacă n-a reușit...

– E pentru că l-au trădat, poate, echipajele sale, spuse Hatteras cu o voce surdă.

Marinarii nu îndrăzniră să ridice ochii; vorbele acestea erau apăsătoare pentru ei.

– Pe scurt, din documentul fatal mai aflăm că sir John Franklin moare zdrobit de oboseală, la 11 iunie 1847. Onoare memoriei sale! spuse doctorul descoperindu-se.

Cei care-l ascultau îl imitară în tăcere.

– Ce s-a întâmplat cu acești nenorociți lipsiți de comandantul lor, timp de zece luni? Ei rămaseră pe bordul vaselor și nu se hotărâră să le părăsească decât în aprilie 1848; mai rămăseseră o sută și cinci oameni din o sută treizeci și opt. Treizeci și trei muriseră! Atunci căpitanii Crozier și Fitz James ridicară un *cairn* pe limba de pământ Victory și depuseră înăuntru ultimul lor document. Vedeți, dragi prieteni, trecem acum prin fața acestei limbi de pământ. Mai puteți zări resturile *cairnului*, așezat, ca să spunem așa, în punctul extrem atins de James Ross în anul 1831. Iată capul Jane Franklin! Iată limba de pământ Le Vesconte! Iată golful Erebus, unde s-a găsit, pusă pe o sanie, șalupa făcută din rămășițele unuia dintre vase. În ea au fost descoperite linguriță de argint, muniții din belșug, ciocolată, ceai, cărți religioase! Căci cei o sută și cinci supraviețuitori, sub comanda

căpitanului Crozier, porniseră la drum spre Great Fish River! Până unde au putut să ajungă în golful Hudson? Au supraviețuit unii dintre ei? Ce s-a întâmplat cu ei după această ultimă plecare?

– Vă voi spune eu ce s-a întâmplat cu ei! spuse John Hatteras cu glas puternic. Da, au încercat să ajungă la golful Hudson și s-au împărțit în mai multe detașamente. Da, au apucat-o spre sud! Da, în 1854, o scrisoare a doctorului Rae ne informează că, în 1850, eschimoșii întâlniseră în ținutul Regele Wilhelm un detașament de patruzeci de oameni, vânând foci, călătorind pe gheață, trăgând după ei un vas, slăbiți, jigăriți, istoviți de oboseală și de durere. Iar mai târziu, descoperiseră treizeci de cadavre pe continent și cinci pe o insulă vecină, unii pe jumătate îngropați, alții părăsiți, fără mormânt, unii sub o barcă răsturnată, alții sub resturile unui cort, aici un ofițer cu telescopul la umăr și cu pușca încărcată lângă el, mai departe cazanul cu resturile unui prânz înfiorător! Aflând aceste știri, Amiralitatea rugă Compania Golfului Hudson să trimită oamenii cei mai pricepuți la fața locului. Aceștia coborâră până la gurile râului Back. Cercetară insulele Montreal, Maconochie, limba de pământ Ogle. Dar nimic! Toți acești nefericiți muriseră de mizerie, de suferință, de foame, încercând să-și prelungească existența folosind resursele înfricoșătoare ale canibalismului! Iată ce s-a întâmplat cu ei de-a lungul acestui drum spre sud, presărat cu cadavrele lor mutilate! Ei bine, mai doriți să mergeți pe urmele lor?!

Vocea vibrantă, gesturile pătimașe, figura aprinsă a lui Hatteras produseră un efect de nedescris.

Echipajul, covârșit de emoție în preajma acestor ținuturi ale morții, exclamă într-un glas:

– Spre nord! spre nord!

– Ei bine, spre nord! Salvarea și gloria sunt acolo! Spre nord! Cerul e cu noi! Vântul se schimbă! Șenalul e liber, gata la manevră!

Marinarii se repeziră la posturile de manevră; ice-streamurile se dădură încet la o parte; *Forward* evolua rapid și se îndreptă sub presiune spre canalul Mac Clintock.

Hatteras avusese dreptate să conteze pe o mare mai liberă de ghețuri; el urma presupusul drum al lui Franklin, ținându-se de-a lungul coastei orientale a ținutului Prince de Wales – pe atunci destul de exact notată pe

Descoperiseră treizeci de cadavre pe continent și cinci pe o insulă vecină…

hărți, în timp ce țărmul opus rămăsese încă necunoscut. Cu siguranță că ruperea și învălmășirea ghețurilor spre sud se făcuse prin deschizăturile de la răsărit, căci strâmtoarea părea în întregime eliberată; *Forward* fu astfel în măsură să-și recâștige timpul pierdut; vasul spori presiunea, astfel că, la 14 iunie, depăși golful Osborne și punctele extreme atinse în timpul expedițiilor din 1851. Ghețurile mai erau încă multe în strâmtoare, dar nu mai plana amenințarea ca *Forward* să navigheze într-o mare săracă în ape.

XVIII

DRUMUL SPRE NORD

Echipajul părea să-și fi recăpătat spiritul de disciplină și de supunere. Manevrele, rare și puțin obositoare, îi lăsau multe momente de răgaz. Temperatura se menținea deasupra punctului de îngheț, dar dezghețul avea să biruie cele mai grele obstacole ale acestei navigații.

Duk, familiar și sociabil, legase relații de sinceră prietenie cu doctorul Clawbonny. Se aveau foarte bine. Dar cum în amiciție există totdeauna un prieten care se sacrifică pentru celălalt, trebuie să mărturisim că doctorul nu era „celălalt". Duk făcea din el tot ce voia. Doctorul îl asculta ca un câine pe stăpânul său. Duk, de altfel, se arăta prietenos față de cea mai mare parte dintre marinarii și ofițerii de la bord; numai de tovărășia lui Shandon fugea, fără îndoială că din instinct; avea, de asemenea, un dinte – și încă ce dinte! – împotriva lui Pen și a lui Waren; ura lui față de ei se exprima prin mârâituri cu greu reținute la apropierea lor. Aceștia, de altfel, nu îndrăzneau să se lege de câinele căpitanului, de „duhul casei lui", cum îl numea Clifton.

În cele din urmă, echipajul își recăpătase încrederea și se purta bine.

– Se pare, îi spuse într-o zi James Wall lui Richard Shandon, că oamenii noștri au luat în serios discursurile căpitanului, au aerul că nu se mai îndoiesc de succes.

– Greșesc, răspunse Shandon; dacă s-ar gândi mai bine, dacă ar examina situația, și-ar da seama că pășim dintr-o imprudență în altă imprudență.

– Totuși, replică Wall, iată-ne într-o mare mai liberă, ne întoarcem pe drumuri cunoscute; nu exagerezi cumva, Shandon?

– Nu exagerez cu nimic, Wall; ura, gelozia, dacă vrei, pe care mi-o inspiră Hatteras, nu mă orbesc. Ai vizitat buncărele cu cărbuni?

– Nu, răspunse Wall.

– Ei bine! coboară acolo și vei vedea cu ce viteză scad proviziile noastre. În principiu, ar fi trebuit să navigăm mai ales cu vele; elicea fiind rezervată pentru a merge împotriva curenților sau a vânturilor potrivnice, combustibilul nostru n-ar trebui să fie folosit decât cu cea mai severă economie, căci cine poate spune în ce loc de pe aceste mări și pentru câți ani putem fi reținuți? Dar Hatteras, împins de frenezia de a merge înainte, de a urca până la acest pol ce nu poate fi atins, nu se mai preocupă de un asemenea amănunt. Fie că vântul ne este sau nu prielnic, el merge cu toată presiunea și, în caz că se va mai continua așa, riscăm să fim într-o situație foarte grea, dacă nu chiar pierduți.

– E adevărat ce spui, Shandon? Situația e gravă, în cazul acesta!

– Da, Wall, gravă nu numai pentru mașini, care, din lipsă de combustibil, nu ne-ar fi de niciun folos într-o împrejurare critică, dar gravă, de asemenea, în cazul unui iernat, la care, mai devreme sau mai târziu, tot vom ajunge. Or, trebuie să te gândești puțin și la frig într-un ținut în care mercurul îngheață în mod frecvent în termometru[1].

– Dar, dacă nu mă înșel, Shandon, căpitanul speră să-și poată împrospăta aprovizionarea pe insula Beechey; acolo trebuie să găsească mari cantități de cărbune.

– Dar parcă mergi unde vrei pe mările astea, Wall? Poți conta să găsești cutare strâmtoare liberă de ghețuri? Și dacă nu nimerește pe insula Beechey, dacă nu poate să ajungă acolo, ce se va întâmpla cu noi?

– Ai dreptate, Shandon, Hatteras mi se pare imprudent, dar de ce nu-i faci unele observații în această privință?

– Nu, Wall, răspunse Shandon cu o amărăciune prost mascată. Am hotărât să tac; nu mai port răspunderea vasului. Voi aștepta desfășurarea evenimentelor: mi se comandă, mă supun și nu dau sfaturi.

[1] Mercurul îngheață la minus 42 de grade Celsius. (n.a.)

– Permite-mi să-ți spun că nu ai dreptate, Shandon, deoarece e vorba de interese comune, iar aceste imprudențe ale căpitanului ne pot costa pe toți foarte scump.

– Și dacă i-aș vorbi, Wall, crezi că m-ar asculta?

Wall nu îndrăzni să răspundă afirmativ.

– Dar, adăugă el, poate că ar asculta observațiile prietenești ale echipajului.

– Echipajul! făcu Shandon ridicând din umeri. Dar, bietul meu Wall, oare n-ai băgat de seamă? Echipajul e animat de cu totul alt sentiment decât de cel al salvării sale! El știe că înaintează spre paralela șaptezeci și doi și că pentru fiecare grad parcurs dincolo de această latitudine capătă o sumă de o mie de lire.

– Ai dreptate, Shandon, răspunse Wall, iar căpitanul a folosit cel mai bun mijloc pentru a ține oamenii în mână.

– Fără îndoială, răspunse Shandon, cel puțin pentru moment.

– Ce vrei să spui?

– Vreau să spun că atâta vreme cât nu există primejdie și osteneală, pe o mare liberă, totul va merge de la sine. Hatteras i-a momit cu bani, dar ceea ce se face pentru bani, nu se face bine. E destul să apară împrejurările grele, pericolele, mizeria, boala, descurajarea, frigul, în calea cărora ne aruncăm nebunește, și vei vedea dacă oamenii aceștia își vor mai aminti că au de câștigat o primă.

– Atunci, Shandon, după părerea dumitale, Hatteras nu va reuși?

– Nu, Wall, nu va reuși; într-o asemenea acțiune trebuie să existe o perfectă unitate de vederi între șefi, o simpatie, care nu există. Mai adaug că Hatteras e un nebun; întreg trecutul lui o dovedește! În sfârșit, vom vedea! Se pot ivi situații în care să fii forțat să predai comanda vasului unui căpitan mai puțin aventuros...

– Totuși, spuse Wall, scuturând capul a îndoială, Hatteras va avea întotdeauna de partea lui...

– Îl va avea, replică Shandon, întrerupându-l pe ofițer, îl va avea pe doctorul Clawbonny, un savant care nu urmărește decât să afle cât mai multe, pe Johnson, un marinar care e sclavul disciplinei și care nu se ostenește să gândească – poate încă un om sau doi, ca Bell, dulgherul, deci

patru, cel mult, iar noi suntem optsprezece la bord! Nu, Wall, Hatteras nu se bucură de încrederea echipajului, asta o știe el bine; îl momește cu bani, a profitat cu abilitate de catastrofa expediției lui Franklin, ca să provoace o schimbare în starea de spirit a acestor firi nestatornice; dar asta nu va ține mult, ți-o spun eu, și, dacă nu reușește să atingă pământul în insula Beechey, e pierdut!

– Dacă echipajul ar putea să-și închipuie...

– Îți cer să-mi dai cuvântul de onoare, răspunse Shandon cu aprindere, că nu-i vei comunica aceste observații; va ajunge să le facă singur. În momentul acesta, de altfel, e bine să se continue drumul spre nord. Dar cine știe dacă ceea ce Hatteras crede a fi un drum spre pol nu este de fapt o întoarcere spre sud. La capătul canalului Mac Clintock se află golful Melville, și acolo dai de o suită de strâmtori care te readuc la golful Baffin. Hatteras să ia seama: drumul spre est este mai ușor decât cel spre nord.

Se poate vedea după aceste vorbe care erau sentimentele lui Shandon și câtă dreptate avea căpitanul să presimtă un trădător în persoana lui.

Shandon judeca bine, de altfel, atunci când atribuia mulțumirea actuală a echipajului perspectivei pe care o avea de a depăși în curând paralela șaptezeci și doi. Pofta de bani pusese stăpânire și pe cei mai puțin îndrăzneți de la bord. Clifton calculă câștigul fiecăruia cu mare exactitate.

Scoțându-i din socoteală pe căpitan și pe doctor, care nu puteau fi părtași la împărțirea primei, rămâneau pe *Forward* șaisprezece oameni. Prima fiind de o mie de livre, asta făcea șaizeci și două de livre și jumătate de cap pentru fiecare grad. Dacă se va ajunge cândva la pol, li se va rezerva fiecăruia dintre ei, pentru cele optsprezece grade care erau de străbătut, o sumă de o mie o sută douăzeci și cinci de livre, adică o avere. Fantezia aceasta l-ar fi costat pe căpitan optsprezece mii de livre; dar el era destul de bogat ca să-și plătească o asemenea plimbare la pol.

Socotelile acestea atâțară în mod deosebit lăcomia echipajului, așa cum ne putem închipui, și mulți dintre cei care cu cincisprezece zile înainte se bucurau să coboare spre sud, aspirau acum să depășească această latitudine acoperită cu aur.

Forward se afla, în ziua de 16 iunie, în dreptul capului Aworth. Muntele Rawlinson își înălța vârfurile albe spre cer; zăpada și ceața îl făceau să pară

uriaș, exagerând distanța la care se afla; temperatura se menținea la câteva grade deasupra înghețului; din coastele muntelui țâșneau cascade apărute pe neașteptate; avalanșele se rostogoleau cu detunături ce semănau cu tragerile continue ale artileriei grele. Ghețarii, așternuți pe vaste întinderi albe, proiectau o uriașă reverberație în spațiu. Natura boreală în lupta cu dezghețul oferea privirilor un spectacol splendid. Bricul trecea foarte aproape de coastă; se zăreau, pe câteva stânci adăpostite, buruieni rare ale căror flori trandafirii scoteau timid capul din zăpadă, licheni jigăriți, roșcați la culoare și mlădițele unui soi de salcie pitică, târâtoare.

În sfârșit, la 19 iunie, la această faimoasă latitudine de șaptezeci și două grade, trecură prin fața limbii de pământ Minto, care formează una din extremitățile golfului Ommaney; bricul intră în golful Melville, supranumit de Bolton Marea de Argint; marinarul acesta vesel făcu mii de glume pe această temă, de care bunul Clawbonny râse din toată inima.

Navigația lui *Forward,* în ciuda unei puternice brize de nord-est, fu destul de ușoară pentru ca, la 23 iunie, să depășească al șaptezeci și patrulea grad de latitudine. El se afla în mijlocul golfului Melville, una din mările cele mai însemnate din această regiune. Marea aceasta a fost străbătută pentru prima oară de căpitanul Parry, în importanta sa expediție din 1819, și acolo s-a întâmplat ca echipajul lui să câștige prima de cinci mii de lire, promisă printr-o hotărâre guvernamentală.

Clifton se mulțumi să facă observația că depășiseră cu două grade paralela șaptezeci și doi. Asta însemna o sută douăzeci și cinci de livre în creditul lui. Dar i s-a atras atenția că averea, prin aceste ținuturi, nu înseamnă mare lucru, că nu puteai să spui că ești bogat, decât cu condiția să poți să-ți bei banii; părea, deci, mai potrivit să aștepți momentul când te-ai fi tăvălit pe sub masa vreunei taverne din Liverpool, ca să te bucuri și să-ți freci mâinile.

XIX

O BALENĂ LA ORIZONT

Golful Melville, deși ușor navigabil, nu era lipsit de ghețuri; se zăreau icefielduri uriașe care se întindeau până la marginile orizontului; ici-colo apăreau câteva aisberguri, nemișcate însă și parcă ancorate în mijlocul câmpurilor înghețate. *Forward* mergea cu toată presiunea prin șenalele largi în care se mișca ușor. Vântul se schimba des, sărind brusc de la un punct al compasului la celălalt.

Caracterul schimbător al vânturilor în mările arctice e un fapt deosebit de interesant și, adesea, doar câteva minute distanță despart liniștea desăvârșită a mării de o furtună dezordonată. E ceea ce i s-a întâmplat lui Hatteras la 23 iunie, chiar în mijlocul uriașului golf.

Vânturile cele mai statornice bat, în general, dinspre banchiză către marea liberă și sunt foarte reci. În ziua aceea, termometrul coborî cu câteva grade, vântul se mută spre sud și rafale uriașe, trecând pe deasupra câmpurilor de gheață, se descotorosiră de umezeala lor sub forma unei ninsori dese. Căpitanul ordonă imediat strângerea velelor cu care ajuta elicea, dar nu atât de repede totuși ca zburătorul să nu fie smuls cât ai clipi din ochi.

Hatteras comanda manevrele cu cel mai deplin sânge-rece și nu părăsi puntea în timpul furtunii; fu obligat să fugă din fața vremii și să se îndrepte din nou spre apus. Vântul ridica valuri uriașe în mijlocul cărora se legănau ghețuri de toate formele, smulse din icefieldurile înconjurătoare; bricul era scuturat ca o jucărie, iar sfărâmăturile pack-urilor se izbeau de coca lui;

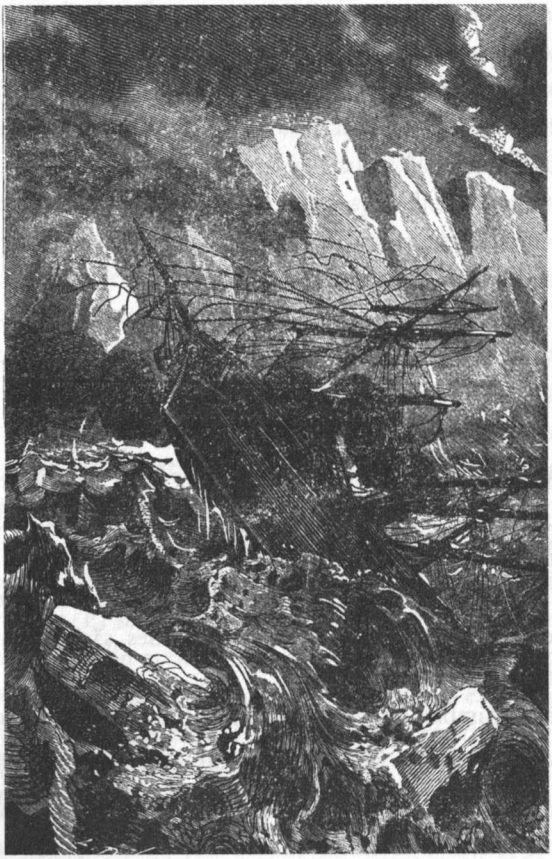

Bricul era scuturat ca o jucărie…

uneori se ridica perpendicular, în vârful unui munte lichid; prova lui de oțel, concentrând lumina difuză, strălucea ca o bară de metal incandescentă; apoi cobora într-un abis, cufundându-se în mijlocul vârtejurilor de fum pe care le scotea, în timp ce elicea se învârtea în gol, afară din apă, cu un zgomot sinistru, și bătea aerul cu brațele ei ieșite la suprafață. Ploaia, amestecată cu zăpadă, cădea în torente.

Doctorul nu putea să scape o asemenea ocazie pentru a se uda până la piele; rămase pe punte, pradă acelei mișcătoare admirații pe care un savant o resimte în fața unui asemenea spectacol. Nici cel mai apropiat vecin nu

i-ar fi putut auzi glasul; așadar, tăcea și privea; dar, privind spectacolul, fu martorul unui fenomen bizar și caracteristic regiunilor hiperboreene.

Furtuna era circumscrisă într-un spațiu restrâns și nu se întindea pe mai mult de trei sau patru mile; într-adevăr, vântul care trece peste câmpurile de gheață își pierde mult din puterea lui și nu-și poate împinge prea departe violența dezastruoasă; doctorul zărea din timp în timp, prin ceața risipită pe alocuri, un cer senin și o mare liniștită, dincolo de icefielduri; era suficient ca *Forward* să treacă prin șenale, ca să poată din nou să navigheze liniștit; numai că risca să fie zvârlit pe acele banchize mobile care se supuneau mișcării hulei. Totuși, Hatteras reuși, după câteva ore, să-și conducă vasul pe o mare calmă, în timp ce uraganul dezlănțuit cu turbare la orizont își dădea ultima suflare la câteva ancabluri de *Forward*.

Golful Melville nu mai avea aceeași înfățișare; sub influența valurilor și a vântului, un mare număr de ghețari, desprinși de coastă, erau târâți spre nord, încrucișându-se și ciocnindu-se în toate direcțiile. Se puteau număra mai multe sute; dar golful e foarte larg și bricul îi evită cu ușurință. Spectacolul acestor mase plutitoare, care, inegale ca viteză, păreau că luptă între ele pe acest uriaș câmp de curse, era măreț.

Doctorul era plin de entuziasm, când Simpson, harponierul, se apropie de el și-i atrase atenția asupra nuanțelor schimbătoare ale mării; aceste nuanțe variau de la albastru intens la verde măsliniu; lungi fâșii se întindeau de la nord spre sud, având între ele linii de intersecție atât de distincte, încât se putea urmări linia lor de demarcație până departe, cât vedeai cu ochii. De asemenea, uneori, mari pânze de apă, transparente, apăreau în prelungirea altor pânze cu totul opace.

– Ei bine, domnule Clawbonny, ce credeți despre această ciudățenie? întrebă Simpson.

– Cred, prietene, răspunse doctorul, ceea ce credea vânătorul de balene Scoresby despre natura acestor ape atât de felurit colorate; că apele albastre sunt lipsite de acele miliarde de animale microscopice și de meduze, de care sunt pline apele verzi; el a făcut diverse experiențe în legătură cu această problemă și-l cred din toată inima.

– O, domnule, din culorile mării se mai poate trage și o altă concluzie.

– Adevărat?!

– Da, domnule Clawbonny, și, pe cinstea mea de harponier, dacă *Forward* ar fi fost o navă balenieră, cred că am fi avut o ocazie favorabilă.

– Totuși, răspunse doctorul, nu zăresc nici cea mai mică balenă.

– Bine, nu va trece mult și o vom vedea, v-o făgăduiesc! E un noroc extraordinar pentru un vânător de balene să întâlnească asemenea benzi verzi la această latitudine.

– Și de ce? întrebă doctorul, care arăta un viu interes pentru observațiile făcute de oameni de meserie.

– Pentru că în apele verzi, răspunse Simpson, se vânează cele mai multe balene.

– Și care e cauza, Simpson?

– Pentru că găsesc aici o hrană mai îmbelșugată.

– Ești sigur?

– O! lucrul acesta l-am experimentat de o sută de ori, domnule Clawbonny, în Marea Baffin; nu văd de ce n-ar fi la fel și în golful Melvilie.

– Fără îndoială că ai dreptate.

– Iată, răspunse acesta, aplecându-se peste bastingaj, priviți, domnule Clawbonny.

– Ia te uită, răspunse doctorul, s-ar spune că e dâra unui vas!

– Ei bine, lămuri Simpson, e o substanță grasă pe care o lasă balena în urma ei. Vă rog să mă credeți, animalul care a lăsat-o trebuie să fie pe-aproape!

Într-adevăr, atmosfera era încărcată de un miros caracteristic.

Doctorul privi cu atenție suprafața mării și prorocirea harponierului nu întârzie să se îndeplinească. Vocea lui Foker se auzi de sus de pe catarg:

– O balenă, strigă el, o împinge vântul spre noi!

Toate privirile se îndreptară în direcția indicată; o trombă nu prea înaltă, care țâșni din mers, se zări la o milă de bric.

– Uite-o! uite-o! strigă Simpson, care, cu experiența ce o avea, nu putea să se înșele.

– A dispărut! răspunse doctorul.

– Am putea foarte bine s-o regăsim dacă ar fi nevoie, spuse Simpson, cu părere de rău în glas.

Dar, spre marea lui mirare și deși nimeni n-ar fi îndrăznit să i-o ceară, Hatteras dădu ordin să fie echipată baleniera; era bucuros să ofere echipajului său această distracție și chiar să procure, cu acest prilej, câteva butoiașe de ulei. Toți primiră cu satisfacție permisiunea de a vâna balena.

Patru marinari luară loc în balenieră; Johnson, la pupă, a fost însărcinat cu conducerea ei; Simpson stătea cu harponul în mână. Doctorul n-a putut fi împiedicat să participe la expediție. Marea era destul de liniștită.

Baleniera se desprinse cu iuțeală de bord și după zece minute se afla la o milă depărtare de bric.

Balena, care-și luase o nouă provizie de aer, se scufundase din nou, dar reveni curând la suprafață și aruncă la o înălțime de cincisprezece picioare amestecul de aburi și de mucozități care țâșnește prin nările sale.

– Acolo! acolo! făcu Simpson, indicând un punct la opt sute de yarzi de balenieră.

Aceasta se îndreptă în viteză spre animal, iar bricul, zărindu-l și el, se apropie ținând mașinile la o presiune redusă.

Uriașul cetaceu dispărea și reapărea, după bunul-plac al valurilor, arătându-și spatele negricios, asemănător cu o stâncă eșuată în plină mare; o balenă nu înoată repede când nu e urmărită, și aceasta se lăsa leneș și nepăsător legănată de valuri.

Baleniera se apropie în tăcere, mergând pe linia apelor verzi, a căror opacitate împiedica animalul să-și vadă dușmanul. Spectacolul pe care-l oferă o bărcuță care atacă asemenea monstru e întotdeauna emoționant. Acesta putea să tot aibă aproape o sută treizeci de picioare și nu rareori se întâlnesc, între paralelele șaptezeci și doi și optzeci, balene a căror lungime depășește o sută optzeci de picioare. Unii scriitori din vechime au vorbit chiar despre animale mai lungi de șapte sute de picioare; ele trebuie clasate însă printre speciile așa-zis imaginare.

În curând baleniera se găsi lângă cetaceu. Simpson făcu un semn cu mâna, vâslele se opriră și, învârtind harponul în mână, dibaciul marinar îl aruncă cu putere; unealta aceasta, prevăzută cu o suliță dințată, se înfipse în stratul gros de grăsime. Balena rănită bătu apa cu coada și se scufundă. Imediat cele patru vâsle fură ridicate perpendicular; funia, legată de harpon

și așezată la pravă, se desfășură cu cea mai mare viteză și trase baleniera după ea, în timp ce Johnson o conducea cu dibăcie.

Balena, în fuga ei, se îndepărta de bric și înainta spre aisbergurile aflate în mișcare; timp de o jumătate de oră ea goni în felul acesta; din când în când trebuia udată funia harponului, ca să nu ia foc prin frecare. Când viteza animalului păru că se încetinește, începură să tragă încet de funie și s-o ruleze cu grijă; balena reapăru în curând la suprafața mării, bătând apa cu coada ei uriașă; trombele de apă ridicate de ea cădeau din nou ca o ploaie violentă asupra balenierei. Aceasta se apropia în viteză; Simpson apucase o lance lungă și se pregătea să se lupte cu animalul corp la corp.

Dar balena porni cu toată iuțeala printr-un șenal aflat între doi munți de gheață. Urmărirea devenea extrem de periculoasă.

– Drace! exclamă Johnson.

– Înainte! înainte! Curaj, prieteni! strigă Simpson, cuprins de furia vânătorii. Balena e a noastră.

– Dar n-o putem urmări printre aisberguri, răspunse Johnson, ținând baleniera în loc.

– Ba da! Ba da! stărui Simpson.

– Nu! Nu! se împotriviră câțiva marinari.

– Ba da! ripostară ceilalți.

În timpul discuției, balena intrase între cei doi munți plutitori pe care hula și vântul tindeau să-i unească.

Baleniera remorcată era amenințată să fie târâtă în acest șenal periculos, când Johnson, avântându-se în față cu un topor în mână, tăie funia.

Era și timpul; cei doi munți se ciocniră cu o putere irezistibilă, zdrobind între ei nefericitul animal.

– Pierdută! exclamă Simpson.

– Salvați! răspunse Johnson.

– Pe legea mea! spuse doctorul, care nici nu clipise măcar, așa ceva merită osteneală să fie văzut!

Forța de zdrobire a acestor ghețari este uriașă. Balena tocmai căzuse victimă unui accident care se repetă des prin mările acestea. Scoresby povestește că, în decursul unei singure veri, treizeci de balene au pierit în felul acesta în golful Baffin; el a văzut un vas cu trei catarge turtit într-un

– Salvați! răspunse Johnson.

minut între două uriașe ziduri de gheață care, apropiindu-se unul de celălalt cu o iuțeală înfricoșătoare, îl făcură să dispară fără urmă, cu încărcătură și echipaj, cu tot. Alte două vase, sub ochii lui, fură străpunse dintr-o parte într-alta, ca de niște lovituri de lance, de ghețuri ascuțite, mai lungi de o sută de picioare, care se întâlniră după ce au trecut prin scândurile bordajului.

După câteva minute, baleniera acostă lângă bric și-și reluă locul obișnuit de pe punte.

– E o lecție, spuse Shandon, pentru imprudenții care se aventurează prin șenale.

XX

INSULA BEECHEY

La 25 iunie, *Forward* sosea în dreptul capului Dundas, la extremitatea nord-vestică a ținutului Prince de Wales. Acolo greutățile deveniră și mai mari în mijlocul ghețurilor numeroase. Marea se strâmta în punctul acesta, iar linia insulelor Crozier, Young, Day, Lowther și Garret, așezate ca niște forturi în fața unei rade, obliga ice-streamurile să se îngrămădească în strâmtoare. O distanță pe care bricul în orice altă împrejurare ar fi făcut-o într-o zi a fost parcursă în cinci zile, de la 25 la 30 iunie; vasul se oprea, se întorcea, așteptând un prilej prielnic, ca să nu-i scape insula Beechey, consumând mult cărbune și mulțumindu-se să reducă focul la căldări în timpul popasurilor, dar fără să-l stingă niciodată, ca să fie sub presiune la orice oră din zi și din noapte.

Hatteras cunoștea la fel de bine ca și Shandon situația proviziilor sale, dar, fiind sigur că va găsi combustibil în insula Beechey, nu voia să piardă nicio clipă din motive de economie; era în mare întârziere, ca urmare a ocolului făcut prin sud, și, deși avusese prevederea să părăsească Anglia din luna aprilie, nu era acum mai avansat decât expedițiile precedente la epoca asta.

În ziua de 30, fu reperat capul Walker, la extremitatea nord-vestică a ținutului Prince de Wales; e punctul cel mai îndepărtat pe care l-au zărit Kennedy și Bellot la 3 mai 1852, după o călătorie în care au străbătut întregul

North-Sommerset. Încă în 1851, căpitanul Ommaney, din expediția lui Austin, avusese norocul să-și poată reaproviziona acolo detașamentul lui.

Capul acesta, foarte înalt, se remarcă prin culoarea sa roșie-cafenie; de acolo, când e senin, sc poate vedea până la intrarea canalului Wellington. Spre seară, se zări capul Bellot, despărțit de capul Walker prin golful Mac Leon. Capul Bellot fusese botezat astfel în prezența tânărului ofițer francez al cărui nume îl poartă și pe care expediția engleză l-a salutat cu un triplu „Ura!"

În locul acela coasta, formată dintr-o piatră calcaroasă gălbuie, cu o înfățișare foarte zgrunțuroasă, e apărată de sloiuri uriașe pe care vânturile de nord le îngrămădesc acolo în chipul cel mai impunător. *Forward* o pierdu repede din vedere, și-și croi, printre ghețurile slab lipite între ele, un drum spre insula Beechey, traversând strâmtoarea Barrow.

Hatteras, hotărât să meargă în linie dreaptă, ca să nu fie târât dincolo de insulă, nu-și părăsi deloc postul în timpul zilelor ce au urmat; se urca des pe verigile zburătorului ca să aleagă șenalele favorabile. În timpul traversării strâmtorii, făcu tot ceea ce pot face îndemânarea, sângele-rece, îndrăzneala, geniul chiar, al unui marinar. E drept, însă, că norocul nu era de partea lui de astă dată, căci la epoca aceea ar fi trebuit să găsească marea aproape liberă. Dar, în cele din urmă, necruțând nici vaporii, nici echipajul, necruțându-se nici pe sine, își atinse ținta.

La 3 iulie, la ora unsprezece dimineața, ice-masterul semnală un ținut spre nord; studiind locurile, Hatteras recunoscu insula Beechey, acest punct de întâlnire a tuturor navigatorilor arctici. Acolo ajunseseră aproape toate vasele care se aventurau pe aceste mări. Acolo își stabili Franklin prima sa tabără de iarnă, înainte de a se afunda în strâmtoarea Wellington. Tot acolo, Creswell, locotenentul lui Mac Clure, după ce străbătuse patru sute șaptezeci de mile pe ghețuri, se întâlni cu *Phoenix* și se întoarse în Anglia. Ultimul vas care a ancorat în insula Beechey înainte de *Forward* a fost *Fox;* Mac Clintock și-a făcut provizii acolo, la 11 august 1855, și a reparat casele și magaziile; nu trecuseră nici doi ani de atunci; Hatteras era la curent cu aceste amănunte.

La vederea acestei insule, inima șefului de echipaj începu să bată puternic; pe vremea când o vizitase, era submaistru la bordul lui *Phoenix;*

Hatteras îi puse diferite întrebări cu privire la poziția coastei, la înlesnirile pentru ancorare, despre posibilitățile coborârii pe uscat. Vremea se făcea superbă; temperatura se menținea la 57 de grade Fahrenheit[1].

– Ei bine, Johnson, întrebă căpitanul, recunoști locurile?

– Da, căpitane, e într-adevăr insula Beechey! Numai că ar trebui să mergem ceva mai spre nord; acolo e mai ușor să acostăm.

– Dar locuințele, magaziile? întrebă Hatteras.

– O! nu le veți putea vedea decât după ce veți fi coborât pe uscat; ele sunt adăpostite îndărătul acelor movile care se zăresc acolo.

– Și ați transportat în ele provizii însemnate?

– Însemnate, căpitane. Aici ne-a trimis Amiralitatea, în 1853, sub comanda căpitanului Inglefield, cu steamerul *Phoenix* și un vas de transport, *Breadalbane,* încărcat cu provizii; aduceam cu noi atât cât să se aprovizioneze o întreagă expediție.

– Dar comandantul lui *Fox* a luat din plin din aceste provizii, în 1855, rosti Hatteras.

– Fii liniștit, căpitane, replică Johnson, vor fi rămas și pentru noi; frigul conservă minunat de bine și le vom găsi pe toate proaspete și în bună stare ca în prima zi.

– Alimentele nu mă interesează, răspunse Hatteras; am pentru mai mulți ani! Ceea ce-mi trebuie e cărbunele.

– Bine, căpitane, noi am lăsat mai mult de o mie de tone de cărbuni; așa că poți fi liniștit.

– Să ne apropiem, spuse din nou Hatteras, care, cu luneta în mână, nu înceta să scruteze coasta.

– Vezi limba aceea de pământ? spuse Johnson. Când o vom depăși, vom fi aproape de locul de ancorare. Da, chiar acesta e locul de unde am pornit spre Anglia cu locotenentul Creswell și cei doisprezece bolnavi de pe *Investigator.* Dar, dacă am avut fericirea să-l aducem înapoi în patrie pe locotenentul căpitanului, pe Mac Clure, ofițerul Bellot, care ne însoțea pe *Phoenix,* nu și-a mai revăzut niciodată țara! Ah! e o amintire tristă. Căpitane, cred că trebuie să ancorăm chiar aici.

[1] +14°C.

– Bine! răspunse Hatteras.

Și dădu cuvenitele ordine.

Forward se găsea într-un mic golf, adăpostit de natură împotriva vânturilor de nord, de răsărit și de miazăzi, la o distanță de o ancablură de țărm.

– Domnule Wall, spuse Hatteras, vei lua măsuri pentru pregătirea balenierei și o vei trimite cu șase oameni care să transporte cărbunii la bord.

– Am înțeles, căpitane! răspunse Wall.

– Voi porni spre uscat cu piroga, împreună cu doctorul și cu șeful de echipaj. Domnule Shandon, n-ai vrea să ne însoțești?

– La ordine! răspunse Shandon.

După câteva clipe, doctorul, echipat cu tot dichisul lui de vânător și de savant, lua loc în pirogă împreună cu tovarășii săi; după zece minute debarcau pe o coastă destul de joasă și stâncoasă.

– Călăuzește-ne, Johnson, spuse Hatteras. Recunoști locurile?

– Perfect, căpitane, numai că văd un monument pe care nu mă așteptam să-l întâlnesc în locul acesta!

– Piatra asta! exclamă doctorul, știu ce este; să ne apropiem. De altminteri, ne va spune ea singură ce caută aici!

Cei patru oameni înaintară, iar doctorul rosti, descoperindu-se:

– Acesta, dragi prieteni, e un monument ridicat în memoria lui Franklin și a tovarășilor săi.

Într-adevăr, lady Franklin, după ce a predat, în 1855, o placă de marmură neagră doctorului Kane, i-a încredințat o a doua, în 1858, lui Mac Clintock, ca să fie depusă pe insula Beechey. Mac Clintock și-a îndeplinit cu sfințenie această datorie și a așezat placa nu departe de o stelă funerară, ridicată dinainte aici în memoria lui Bellot, prin grija lui sir John Barrow.

Placa purta următoarea inscripție:

În memoria lui
FRANKLIN, CROZIER, FITZ-JAMES
și a tuturor vitejilor lor
tovarăși

Ofițeri și prieteni devotați care au suferit și au pierit pentru cauza științei și pentru gloria patriei lor.

Piatra aceasta a fost ridicată aproape de locul unde și-au petrecut prima iarnă arctică și de unde au pornit ca să biruie obstacolele, sau să moară.

Ea consfințește amintirea compatrioților și a prietenilor care-i admiră, precum și deznădejdea, înfrânată de credință, a celei care a pierdut în conducătorul expediției pe cel mai devotat și mai iubit dintre soți. Astfel i-a condus El către Portul Suprem, în care toți se odihnesc.

1855

Piatra aceasta, înălțată pe o coastă pierdută în ținuturi îndepărtate, te impresiona în chip dureros; în fața acestor regrete mișcătoare, doctorul simți că-i dau lacrimile. Pe locul pe unde trecuseră odinioară Franklin și tovarășii săi, plini de energie și de speranță, nu mai rămânea acum drept amintire decât o bucată de marmură!

Și, în ciuda acestui întunecat avertisment al destinului, *Forward* se pregătea să pornească pe drumul lui *Erebus* și al lui *Terror.*

Hatteras se smulse primul din această periculoasă stare de contemplare și urcă repede pe movila destul de ridicată, aproape complet lipsită de zăpadă.

– Căpitane, îi spuse Johnson, urmându-l, de acolo vom zări magaziile.

Shandon și doctorul li se alăturară în momentul când ajungeau în vârful colinei.

Dar, de acolo, cât vedeai cu ochii, se așterneau câmpuri vaste, fără nicio urmă de construcție.

– Ciudat! făcu șeful de echipaj.

– Ei bine, unde-s magaziile acelea? întrebă nerăbdător Hatteras.

– Nu știu... nu le văd... se bâlbâi Johnson.

– Vei fi greșit drumul, spuse doctorul.

– Totuși, mi se pare... rosti Johnson, pe gânduri, că acesta era locul.

– În fine, îl întrerupse nerăbdător Hatteras, încotro trebuie să mergem?

– Să coborâm, spuse șeful echipajului, căci e cu putință să mă înșel; cum au trecut șapte ani de atunci, se prea poate să fi uitat.

– Mai ales, răspunse doctorul, când regiunea este de o uniformitate atât de monotonă.

– Și totuși... murmură Johnson.

Shandon nu făcuse nicio observație.

După câteva minute de drum, Johnson se opri.

– Ba nu! exclamă el. Nu mă înșel!

– Și atunci? întrebă Hatteras, privind în jurul lui.

– Ce te face să spui asta, Johnson? întrebă doctorul.

– Vedeți dumneavoastră această ridicătură de pământ? lămuri șeful de echipaj, arătând sub picioarele lui un fel de movilită pe care se distingeau perfect trei proeminențe.

– Ce concluzii tragi de aici? mai întrebă doctorul.

– Sunt cele trei morminte ale marinarilor lui Franklin, răspunse Johnson. Sunt sigur de aceasta, nu m-am înșelat! La o sută de pași de noi ar fi trebuit să se găsească magaziile, și dacă nu sunt acolo... e pentru că...

Nu îndrăzni să-și termine ideea; Hatteras se năpusti înainte, cuprins de o disperare violentă. Acolo trebuie să fi fost într-adevăr magaziile mult dorite, cu provizii de tot felul, pe care se bizuia el; dar ruina, jaful, distrugerea trecuseră prin locurile unde mâini civilizate au creat resurse uriașe pentru navigatorii sleiți de puteri. Cine s-a dedat la aceste prădăciuni? Animalele din aceste ținuturi, lupii, vulpile, urșii? Nu, căci ele n-ar fi distrus decât alimentele, or, nu rămăsese nici măcar o zdreanță de cort, nicio bucată de lemn, nicio bucată de fier, nicio părticică din vreun metal oarecare și, lucrul cel mai groaznic pentru oamenii de pe *Forward,* nici urmă de combustibil!

În mod evident, eschimoșii, care au venit deseori în contact cu vase europene, au sfârșit prin a cunoaște valoarea acestor obiecte de care sunt cu totul lipsiți; după trecerea lui *Fox* au venit și au revenit în acest loc îmbelșugat, luând și jefuind necontenit, cu intenția bine gândită de a nu lăsa nicio urmă din ceea ce fusese; iar acum un covor gros de zăpadă acoperea pământul. Hatteras era copleșit. Doctorul privea, clătinând din cap. Shandon continua să tacă, dar un observator atent ar fi surprins un zâmbet răutăcios pe buzele lui.

În clipa aceea sosiră oamenii trimiși de locotenentul Wall. Ei înțeleseră tot. Shandon se apropie de căpitan și-i spuse:

– Domnule Hatteras, mi se pare fără rost să ne lăsăm cuprinși de disperare; din fericire, ne aflăm la intrarea în strâmtoarea Barrow, care ne va duce iar în Marea Baffin!

– Domnule Shandon, răspunse Hatteras, ne aflăm din fericire la intrarea în strâmtoarea Wellington, și ne va duce spre nord!

– Și cum vom naviga, căpitane?

– Cu vele! Mai avem combustibil pentru două luni, și asta înseamnă mai mult decât ne trebuie pentru apropiatul nostru iernat.

– Îmi permiteți să spun, încercă Shandon să mai adauge...

– Îți permit să mă urmezi la bord, domnule! răspunse Hatteras.

Și, întorcându-i spatele secundului său, se întoarse pe bric și se închise în cabina lui.

Timp de două zile vântul a fost potrivnic; căpitanul nu mai apăru pe punte. Doctorul se folosi de șederea aceasta forțată și colindă insula Beechey; culese din cele câteva plante pe care o temperatură relativ ridicată le lăsa să crească ici și colo pe stâncile lipsite de zăpadă – câteva buruieni, puținele soiuri de licheni, o speță de gălbenele de munte, un fel de plantă care seamănă cu măcrișul, cu frunze ceva mai late, și niște saxifrage destul de viguroase.

Fauna acestui ținut era mai bogată decât flora, atât de restrânsă; doctorul zări lungi cârduri de gâște și de cocori, care se îndreptau spre nord; prepelițele, rațele sălbatice, negre-albăstrui, cavalerii, un soi de păsări cu picioroange din clasa scolopaxelor, diferite păsări nordice, cufundari cu corpul foarte lung, numeroase ptarmite, un fel de ierunci foarte bune de

mâncat, dovekies cu corpul negru, cu pete albe pe aripi, cu labele și cu ciocul roșu cum e coralul, stolurile țipătoare de kittywakes și marii loons grași, cu burta albă, reprezentau cu demnitate ordinul păsăresc.

Doctorul fu foarte fericit să vâneze câțiva iepuri cenușii, care nu-și îmbrăcaseră încă blana albă de iarnă, și o vulpe albastră, pe care Duk o încolți cu un talent deosebit. Câțiva urși, vizibil obișnuiți să se teamă de prezența omului, nu-i mai așteptară să se apropie de ei, iar focile păreau foarte fricoase, desigur că din aceleași motive ca și dușmanii lor, ursii. Golful era ticsit de un fel de melci-de-mare, foarte plăcuți la gust. Clasa animalelor articulate, ordinul dipterelor, familia culicidelor, diviziunea nemocerelor, era reprezentată de un simplu țânțar, unul singur, pe care doctorul avu bucuria să-l prindă după ce-i suportase mușcăturile. În calitate de specialist în studiul scoicilor, fu mai puțin favorizat și trebui să se mărginească să culeagă un singur soi de scoici și câteva cochilii bivalve.

XXI

MOARTEA LUI BELLOT

Temperatura, în 3 și 4 iulie, se menținu la 57 de grade Fahrenheit[1]; era cea mai ridicată temperatură, observată în timpul acelei expediții. Dar în ziua de joi, 5 iulie, vântul își schimbă direcția spre sud-est și fu însoțit de vârtejuri violente de zăpadă. Termometrul coborâse în noaptea trecută cu 23°. Hatteras, fără să-i pese de proasta dispoziție a echipajului, ordonă ridicarea velelor. De treisprezece zile încoace, adică de la capul Dundas, *Forward* nu reușise să câștige niciun grad în plus spre nord; astfel, grupul reprezentat de Clifton era nemulțumit; dorințele lui, însă, coincideau în momentul acela cu hotărârea căpitanului de a se ridica prin canalul Wellington, așa încât nu făcu niciun fel de greutăți în executarea manevrei.

Bricul reuși cu mari greutăți să ridice velele; dar, fixând în timpul nopții trinca, velele și zburătorii, Hatteras înainta curajos prin mijlocul convoaielor de ghețuri pe care curentul le târa spre sud. Echipajul se obosi mult în timpul acestei navigații șerpuitoare, care-l obliga adesea să acționeze în sens contrar asupra parâmelor care orientau vergile.

Canalul Wellington n-are o lățime prea mare; e strâns între coasta Devonului nordic, la răsărit, și insula Cornwallis, la apus; insula aceasta a trecut multă vreme drept o peninsulă. John Franklin fu cel care făcu ocolul ei, în 1846, de-a lungul coastei occidentale, revenind de la vârful ei la nordul canalului.

[1] +14°C.

Explorarea canalului Wellington a fost făcută în 1851 de către căpitanul Penny, cu balenierele *Lady Franklin* și *Sophia;* unul dintre locotenenții săi, Stewart, ajuns la capul Beecher, la 76°20' latitudine, descoperi marea liberă. Marea liberă! Iată care era speranța lui Hatteras.

– Ceea ce a găsit Stewart, voi găsi și eu, îi spuse el doctorului, și atunci voi putea să navighez cu vele spre pol.

– Dar, răspunse doctorul, nu ți-e teamă că echipajul dumitale...?

– Echipajul meu! i-o reteză Hatteras cu asprime. Apoi, coborând glasul: Bieții oameni! murmură el, spre marea mirare a doctorului. Era primul sentiment de milă pe care-l surprindea la căpitan. Dar nu! continuă acesta pe un ton energic, trebuie să mă urmeze! Mă vor urma!

Totuși, deși *Forward* n-avea a se teme de ciocnirea cu ice-streamurile, încă distanțate între ele, câștiga prea puțin teren spre nord, căci vânturile potrivnice îl obligau adesea să se oprească. Depăși cu mari greutați capurile Spencer și Innis, iar în ziua de 10, marți, trecu în sfârșit peste al șaptezeci și cincilea grad de latitudine, spre marea bucurie a lui Clifton.

Forward se afla chiar în locul unde vasele americane *Rescue* și *Advance,* comandate de căpitanul de Haven, trecuseră prin pericole atât de îngrozitoare. Doctorul Kane făcea parte din expediție; către sfârșitul lui septembrie 1850, vasele împresurate de ghețuri fuseseră zvârlite cu o forță irezistibilă în strâmtoarea Lancastre.

Shandon fu acela care-i povesti lui James Wall despre această catastrofă, de față cu câțiva oameni de pe bric.

– *Advance* și *Rescue,* le spuse el, au fost atât de scuturate, târâte și aruncate de colo colo de ghețari, încât trebuiră să renunțe de a mai păstra focul la bord, iar în acest timp temperatura coborî la optsprezece grade sub zero! Tot timpul iernii, nefericitele echipaje au fost ținute prizoniere pe banchiză, mereu gata să-și părăsească vasul, iar timp de trei săptămâni marinarii nici nu și-au dezbrăcat hainele de pe ei! În această situație înfiorătoare, după o derivă de o mie de mile, ei fură târâți până în mijlocul Mării Baffin!

Ne putem da seama de efectul produs de această povestire asupra unui echipaj cu moralul scăzut.

Între timp, Johnson discuta cu doctorul despre un eveniment al cărui teatru fuseseră aceste ținuturi; doctorul, la cererea lui, îi anunță momentul exact când bricul se afla la 75°30' latitudine.

– Acolo, chiar acolo! strigă Johnson. Iată ținutul acela blestemat!

Și, vorbind astfel, pe vrednicul șef de echipaj îl podidiră lacrimile.

– Te referi la moartea locotenentului Bellot? îl întrebă doctorul.

– Da, domnule Clawbonny, la acest brav ofițer, atât de inimos și de curajos!

– Și aici, spui dumneata, s-a produs această catastrofă?

– Chiar aici, în această parte a coastei North-Devonului! O! în toată această întâmplare, fatalitatea a jucat un rol foarte mare și nenorocirea nu s-ar fi petrecut dacă Pullen, căpitanul, s-ar fi întors mai devreme la bord!

– Ce vrei să spui, Johnson?

– Ascultați-mă, domnule Clawbonny, și veți vedea de ce depinde adesea viața omului. Vă este cunoscut că locotenentul Bellot a luat parte la o primă expediție făcută în căutarea lui Franklin, în 1850?

– Da, Johnson, pe *Prince Albert*.

– Ei bine, în 1853, întors în Franța, el obținu permisiunea de a se îmbarca pe *Phoenix*, la bordul căruia mă aflam în calitate de marinar, sub comanda căpitanului Inglefield. Noi veneam cu *Breadalbane* să transportăm provizii în insula Beechey.

– Cele de care, din nenorocire, am fost lipsiți.

– Chiar așa, domnule Clawbonny. Am sosit pe insula Beechey la începutul lui august; în 10 ale lunii, căpitanul Inglefield părăsi *Phoenixul* ca să se întâlnească cu căpitanul Pullen, despărțit de o lună de vasul său, *North-Star*. La întoarcere, avea de gând să-i expedieze lui sir Edward Belcher, care ierna în canalul Wellington, telegramele Amiralității. Or, la puțină vreme după plecarea căpitanului nostru, comandantul Pullen se întoarse la bord. De ce nu s-a întors el înainte de plecarea căpitanului Inglefield! Locotenentul Bellot, temându-se ca lipsa căpitanului nostru să nu se prelungească și știind că telegramele Amiralității erau urgente, se oferi să le ducă chiar el. A predat comanda celor două vase căpitanului Pullen și a plecat, la 12 august, cu o sanie și o barcă de cauciuc. Îi luase cu dânsul pe Harvey, submaistrul de pe *North-Star*, și trei marinari: Madden,

David Hook și pe mine. Bănuiam că sir Edward Belcher trebuia să se afle prin împrejurimile capului Belcher, în nordul canalului; ne îndreptarăm deci în direcția aceea, în sanie, ținându-ne foarte aproape de țărmul de est. În prima zi, am poposit cam la trei mile de capul Innis; a doua zi, ne-am oprit pe un bloc de gheață, la trei mile de capul Bowden. În timpul nopții, luminoasă, de altfel, ca ziua, pământul fiind la trei mile, locotenentul Bellot hotărî să poposească acolo; încercă să treacă cu barca de cauciuc; de două ori o briză violentă din sud-vest îl împinse îndărăt; la rândul lor, Harvey și Madden încercară trecerea și fură mai norocoși; se înarmaseră cu o funie și stabiliră o comunicare între sanie și coastă; trei obiecte fură transportate cu ajutorul acestei funii, dar, la a patra încercare, simțirăm că blocul nostru de gheață se pune în mișcare; domnul Bellot le strigă tovarășilor săi să dea drumul frânghiei, și am fost târâți, locotenentul, David Hook și cu mine, la o mare distanță de coastă. În momentul acela, vântul sufla cu putere din sud-est și ningea. Dar nu ne pândeau încă pericole mari și putea foarte bine să se întoarcă și el, deoarece noi ceilalți ne-am întors!

Johnson se întrerupse un moment, privind spre coasta funestă, apoi continuă:

– După ce-i pierdusem din vedere pe tovarășii noștri, am încercat mai întâi să ne adăpostim sub cortul de pe sanie, dar zadarnic; atunci, cu cuțitele, am început să ne tăiem un adăpost în gheață. Domnul Bellot ne îngădui un răgaz de o jumătate de oră și stătu de vorbă cu noi despre situația periculoasă în care ne aflam; i-am spus că nu mă temeam. „Cu ajutorul lui Dumnezeu, ne răspunse el, niciun fir de păr nu ni se va clinti din cap." L-am întrebat atunci ce oră era; el răspunse: „în jur de șase și un sfert". Era ora șase și un sfert dimineața, joi, 18 august. Apoi domnul Bellot își luă misivele și spuse că vrea să se ducă să vadă cum plutește gheața; abia plecase de patru minute când am pornit să-l caut, făcând ocolul aceluiași bloc de gheață pe care ne adăpostisem; dar n-am putut să-l văd și, înapoindu-mă la adăpostul nostru, i-am zărit bastonul pe malul opus al unei crăpături largi cam de vreo zece metri, în care gheața era complet spartă. Atunci am strigat, dar fără să primesc răspuns. În clipa aceea vântul sufla foarte puternic. Am mai căutat în jurul blocului de gheață, dar n-am reușit să descopăr nicio urmă a bietului locotenent.

– Și ce crezi că s-a întâmplat? întrebă doctorul, mișcat de această povestire.

– Presupun că, atunci când domnul Bellot a ieșit din ascunzătoare, vântul l-a tras în crăpătură și, fiind cu paltonul înghețat pe el, n-a putut să înoate ca să revină la suprafață! O! domnule Clawbonny, am simțit atunci cea mai mare durere din viața mea! Nu-mi venea să cred! Viteazul ofițer, victimă a devotamentului său! Căci trebuie să știți că pentru a se supune ordinelor căpitanului Pullen a vrut el să ia contact cu uscatul înainte de dezgheț! Viteaz, tânăr, iubit de toată lumea de pe vas, îndatoritor, curajos! A fost plâns de toată Anglia și nu e nimeni, chiar și dintre eschimoși, care, aflând de la căpitanul Inglefield, la întoarcerea lui din golful Pound, despre moartea bunului locotenent să nu fi exclamat, plângând așa cum fac eu acum: „Bietul Bellot! Bietul Bellot!"

– Dar tovarășul dumitale și dumneata, Johnson, întrebă doctorul, înduioșat de această povestire emoționantă, cum ați reușit să ajungeți din nou pe uscat?

– Cu noi, domnule, n-a fost mare lucru; am mai rămas încă douăzeci și patru de ore pe gheață, fără alimente și fără foc; dar până la urmă am întâlnit un câmp de gheață înțepenit, într-un loc cu apă puțină; am sărit pe el și, cu ajutorul vâslei care ne mai rămăsese, ne-am agățat de un sloi care să ne poată duce și să fie manevrat ca o plută. În felul acesta am ajuns la țărm, dar singuri, fără bravul nostru ofițer!

În clipa când terminase povestirea, *Forward* depășise funesta coastă și locul acelei îngrozitoare catastrofe dispăru de sub ochii șefului de echipaj. A doua zi, lăsară la tribord golful Griffin și, două zile după aceea, capurile Grinnel și Helpmann; în sfârșit, la 14 iulie, depășiră limba de pământ Osborn și la 15 bricul ancoră în golful Baring, la extremitatea canalului. Navigația nu fusese prea grea; Hatteras întâlnise o mare aproape la fel de liberă ca și aceea de care profitase Belcher ca să meargă să ierneze cu *Pionnier* și cu *Assistance* până aproape de paralela șaptezeci și șapte. Asta s-a întâmplat între 1852-1853, în timpul primului său iernat, căci în anul următor își petrecu iarna în golful Baring, unde *Forward* ancorase în momentul acela. În urma unor încercări și a unor pericole înfiorătoare, a trebuit să-și părăsească vasul *Assistance* în mijlocul ghețurilor eterne.

Shandon a povestit despre catastrofa aceasta în fața marinarilor demoralizați. A aflat Hatteras, sau nu, despre trădarea primului său ofițer? E imposibil de spus; în orice caz, nu scoase o vorbă în această privință.

În dreptul golfului Baring se află un șenal strâmt care stabilește legătura dintre canalul Wellington și Canalul Reginei. Acolo convoaiele de ghețuri erau foarte înghesuite. Hatteras făcu eforturi zadarnice ca să treacă dincolo de șenalele din nordul insulei Hamilton; vântul îi era potrivnic; trebuia deci să se strecoare între insula Hamilton și insula Cornwallis; s-au pierdut acolo cinci zile prețioase în strădanii inutile. Temperatura avea tendințe de scădere și chiar scăzu, la 19 iulie, la 26 de grade Fahrenheit[1]; urcă însă în ziua următoare; dar această amenințare anticipată a unei ierni arctice trebuia să-l îndemne pe Hatteras să nu mai aștepte. Vântul avea tendința de a se menține spre vest și se împotrivea plecării vasului. Și totuși, căpitanul se grăbea să atingă punctul unde Stewart s-a găsit în prezența unei mări libere. În ziua de 19, hotărî să înainteze cu orice preț în șenal; vântul sufla împotrivă; bricul, cu elicea lui, ar fi putut să lupte împotriva acestor rafale violente încărcate de zăpadă, dar Hatteras trebuia, înainte de toate, să-și cruțe combustibilul; pe de altă parte, șenalul era prea larg pentru ca bricul să poată fi tras la edec. Hatteras, fără să țină seama de oboseala echipajului, recurse la un mijloc pe care-l folosesc uneori vânătorii de balene în împrejurări identice: dădu ordin să fie coborâte ambarcațiunile aproape de nivelul apei, ținându-le totuși suspendate în palancuri, lângă bordaj, de o parte și de alta a vasului; ambarcațiunile erau puternic legate cu parâme de vas, spre provă și spre pupă; vâslele fură montate în bordul din afară al ambarcațiunilor; oamenii, pe rând, își ocupară locul în bărcile vâslașilor și trebuiră să vâslească cu toată puterea ca să împingă bricul împotriva vântului.

Forward înainta încet prin șenal; ne putem închipui cât de mare a fost oboseala provocată de acest fel de muncă; începură să se audă murmure. Timp de patru zile au navigat în felul acesta, până la 23 iulie, când au reușit să ajungă pe insula Baring din Canalul Reginei. Vântul continua să fie potrivnic. Echipajul nu mai avea putere. Sănătatea oamenilor i se

[1] –4°C.

părul doctorului foarte zdruncinată și crezu că vede la unii dintre ei primele simptome ale scorbutului; luă toate măsurile pentru combaterea acestei boli îngrozitoare, având la dispoziția sa rezerve bogate de suc de lămâie și tablete de calciu.

Hatteras își dădu seama că nu se mai putea bizui pe echipajul lui; blândețea, eforturile lui de a-l convinge nu ar fi dat niciun rezultat; se hotărî, deci, să folosească severitatea și să se arate necruțător atunci când era cazul; nu avea încredere în Richard Shandon și nici chiar în James Wall, care totuși nu îndrăznea să ridice glasul. Hatteras îi avea de partea lui pe doctor, pe Bell, pe Simpson; oamenii aceștia îi erau devotați, trup și suflet; printre nehotărâți îi notase pe Foker, Bolton, Wolsten, armurierul, Brunton, primul mecanic, care puteau la un moment dat să se întoarcă împotriva lui; cât despre ceilalți, Pen, Gripper, Clifton, Waren, dânșii plănuiau în mod deschis revolta; voiau să-i atragă și pe tovarășii lor și să forțeze vasul *Forward* să se înapoieze în Anglia.

Hatteras își dădu seama că n-ar mai putea obține de la acest echipaj răuvoitor, și mai ales istovit de oboseală, să continue manevrele precedente; timp de douăzeci și patru de ore rămase în dreptul insulei Baring, fără să înainteze nici măcar un pas. În timpul acesta temperatura scădea, iar în luna iulie, la latitudinile acestea înalte, se și simțea influența iernii ce se apropia. În ziua de 24, termometrul coborî până la 24 de grade Fahrenheit[1]. Young-ice, gheața nouă, se refăcea în timpul nopții și căpăta o grosime de șase până la opt linii[2]; dacă mai și ningea peste ea, ar fi putut să ajungă în curând destul de rezistentă ca să suporte greutatea unui om. Marea începuse să capete culoarea aceea murdară care anunță formarea primelor cristale.

Hatteras nu se înșela asupra acestor semne alarmante; dacă începeau să se astupe șenalele, va fi silit să ierneze în locul acesta, departe de ținta călătoriei sale și fără să fi zărit măcar marea aceea liberă de care trebuie să fi fost foarte aproape, ținând seama de rapoartele înaintașilor săi. El hotărî, deci, orice s-ar fi întâmplat, să meargă înainte și să câștige câteva

[1] –6°C.

[2] Linie (ligne) – veche unitate de măsură franceză reprezentând circa 2,25 mm.

grade spre nord; văzând că nu putea să folosească nici vâslele, cu un echipaj ajuns la capătul puterilor, nici velele, având mereu vântul împotrivă, ordonă aprinderea focurilor la căldări.

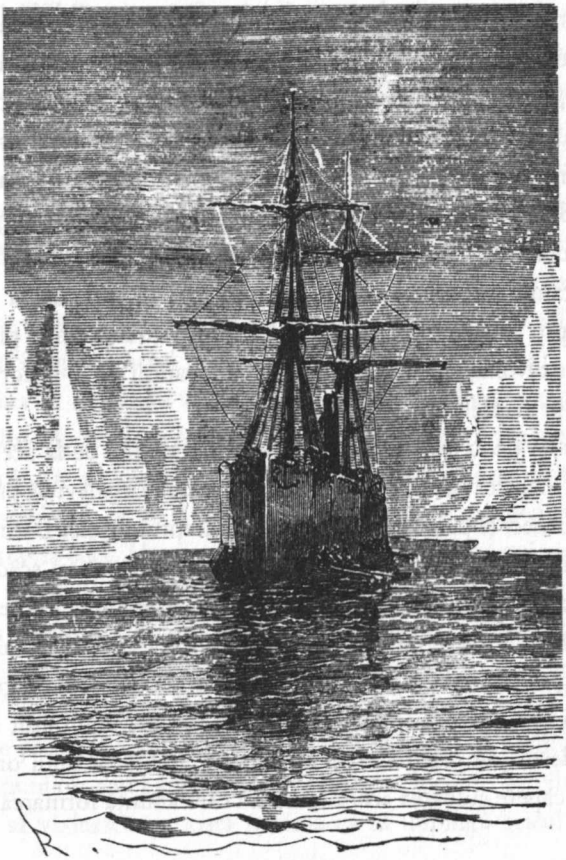

XXII

ÎNCEPUT DE REVOLTĂ

La auzul acestui ordin neașteptat, surpriza fu mare la bordul lui *Forward.*

– Să se aprindă focurile!

– Cu ce? ripostară ceilalți.

– Când nu mai avem cărbuni decât pentru două luni în burta vasului! se revoltă Pen.

– Și cum ne vom încălzi la iarnă? întrebă Clifton.

– Va trebui, așadar, interveni Gripper, să ardem lemnăria vasului până la linia de plutire?

– Și să îndopăm soba cu catarge, răspunse Waren, de la cel din pupă până la bompres?

Shandon se uită fix la Wall. Mecanicii, uluiți, ezitau să coboare în sala mașinilor.

– M-ați auzit? strigă căpitanul cu enervare în glas.

Brunton se îndrepta spre tambuchi, dar, când să coboare, se opri.

– Nu te duce, Brunton, spuse un glas.

– Cine a vorbit? întrebă Hatteras.

– Eu! răspunse Pen, ieșind înaintea căpitanului.

– Și spuneai?... îl îndemnă acesta.

– Spuneam... spuneam... răspunse Pen, înjurând, spuneam că ne-am săturat, că nu vom merge mai departe, că nu vrem să crăpăm de oboseală și de foame în timpul iernii și că nu se vor aprinde focurile la căldări!

– Domnule Shandon, răspunse cu răceală Hatteras, omul acesta să fie pus în lanțuri.

– Dar, căpitane, răspunse Shandon, ceea ce a spus omul acesta...

– Dacă repeți și dumneata ceea ce a spus omul acesta, ordon să fii închis în cabină și să nu fii slăbit din ochi! Omul acesta să fie luat! S-a înțeles?

Shandon, Bell, Simpson se apropiară de marinarul pe care furia îl scosese din fire.

– Primul care se va atinge de mine!... exclamă acesta, punând mâna pe o manivelă pe care o învârti deasupra capului.

Hatteras se îndreptă spre răzvrătit.

– Pen, rosti el pe un ton liniștit, o mișcare dacă mai faci, îți zbor creierii!

Și, vorbind astfel, încărcă revolverul și-l îndreptă asupra marinarului. Se auzi un murmur.

– Iar voi, ceilalți, nicio vorbă, adăugă Hatteras, sau omul ăsta cade mort!

În aceeași clipă, Johnson și Bell îl dezarmară pe Pen, care nu se mai opuse și se lăsă dus în fundul calei.

– Hai, Brunton, du-te! spuse Hatteras.

Mecanicul, urmat de Plover și de Waren, coborî la postul lui. Hatteras se întoarse pe dunetă.

– Pen acesta e un ticălos, îi spuse doctorul.

– Niciodată n-a fost un om mai aproape de moarte ca el, răspunse simplu căpitanul.

În curând vaporii căpătară presiune suficientă; *Forward* ridică ancora; luând drumul spre est, se îndreptă spre limba de pământ Beecher, tăind cu etrava noile ghețuri formate.

Între insula Baring și limba de pământ Beecher se întâlnesc un număr foarte mare de insule, eșuate, ca să zicem așa, în mijlocul icefieldurilor; streamurile se înghesuiau în număr mare în micile strâmtori care brăzdau această parte a mării; ele tindeau să se aglomereze sub influența unei temperaturi relativ reduse; ici și colo se formau hummock-uri și se simțea că aceste blocuri de gheață, care erau mai compacte, mai dense, mai strânse, vor forma în curând, sub influența primelor înghețuri, o masă de nepătruns.

Forward naviga, deci, prin șenale în condiții extrem de grele, în mijlocul vârtejului de zăpadă. Totuși, dat fiind caracterul schimbător al atmosferei

acestor regiuni, soarele reapărea din timp în timp și temperatura urca cu câteva grade; obstacolele se topeau ca prin farmec și o suprafață limpede de apă, pe care era o încântare s-o privești, se întindea acolo unde, cu puțin înainte, blocurile de gheață umpluseră toate șenalele. Orizontul îmbrăca superbe nuanțe portocalii pe care privirea se odihnea cu plăcere, după veșnica albeață a zăpezilor.

Joi, 26 iulie, *Forward* trecu foarte aproape de insula Dundas și apoi se îndreptă mai înspre nord; dar atunci se trezi față în față cu o banchiză, înaltă de opt până la nouă picioare și formată din mici aisberguri smulse de pe coastă; fu obligat să navigheze multă vreme de-a lungul coastei, spre vest. Trosnetul neîntrerupt al gheții, care se adăuga la gemetele vasului, alcătuia un zgomot trist ce semăna cu un suspin sau cu un plânset. În sfârșit, bricul găsi un șenal și înaintă în el cu multă greutate; adesea câte un uriaș munte de gheață îi bloca drumul timp de ceasuri îndelungate. Ceața stânjenea vederea timonierului; atâta vreme cât se vede la o milă înainte, obstacolele se pot evita cu ușurință, dar, în mijlocul acestor vârtejuri neguroase, vederea se oprea adesea la mai puțin de două sute de metri. Hula, foarte puternică, era obositoare.

Uneori norii netezi și strălucitori căpătau o înfățișare specială, ca și cum ar fi reflectat bancurile de gheață; au existat zile în care razele gălbui ale soarelui n-au reușit să străbată ceața îndărătnică.

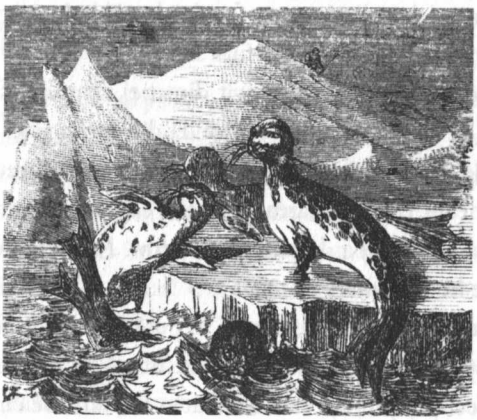

Păsările erau încă în număr foarte mare și țipetele lor te asurzeau; foci, culcate leneș pe blocurile de gheață în derivă, își ridicau capul, nu prea speriate, și-și agitau gâturile la vederea vasului; acesta, atingând în trecere locuința lor plutitoare, lăsă acolo, nu o dată, fâșii din căptușeala lui, desprinse prin frecare.

În sfârșit, după șase zile de navigație atât de înceată, la 1 august, fu reperată la nord limba de pământ Beecher. Hatteras petrecu aceste ultime ore suit pe vergile zburătorului; marea liberă, întrevăzută de Stewart, la 30 mai 1851, pe la 76°20' latitudine, nu putea să fie la mare distanță și totuși, oricât de departe și-a plimbat Hatteras privirea, n-a zărit niciun indiciu al vreunui bazin polar lipsit de ghețuri. Coborî fără să spună niciun cuvânt.

– Oare crezi în existența acestei mări libere? îl întrebă Shandon pe locotenent.

– Încep să mă îndoiesc, răspunse James Wall.

– N-aveam, deci, dreptate să consider această pretinsă descoperire drept o himeră și o ipoteză? N-am fost crezut, și chiar dumneata, domnule Wall, ai luat poziție împotriva mea.

– Vei fi crezut de aici încolo, Shandon.

– Da, răspunse acesta, când va fi prea târziu.

Și se întoarse în cabina lui, unde se închidea mai tot timpul, după discuția avută cu căpitanul.

Spre seară, vântul începu să bată din nou spre sud. Hatteras dispuse atunci ridicarea velelor și stingerea focului la căldări; timp de mai multe zile, cele mai grele manevre la vele fură reluate de către echipaj; în fiecare clipă trebuia fie să le orientezi potrivit direcției vântului, fie să le apropii, fie să le întinzi brusc, ca vântul să le prindă din prova și să frâneze mersul bricului; brațele vergilor, înțepenite de frig, alunecau greu prin scripeții înfundați cu gheață, ceea ce mărea oboseala; călătoria a durat mai mult de o săptămână până la limba de pământ Barrow. *Forward* nu câștigase nici treizeci de mile în zece zile.

Acolo vântul se mută iar spre nord și fu pusă din nou în funcțiune elicea. Hatteras mai spera încă să găsească o mare liberă de obstacole, dincolo de paralela șaptezeci și șapte, așa cum a văzut-o Edward Belcher.

Și totuși, dacă se referea la relatările lui Penny, această parte a mării, pe care o traversa în acel moment, ar fi trebuit să fie liberă, căci Penny, ajuns la limita gheţurilor, recunoscuse din barcă malurile Canalului Reginei, până la gradul șaptezeci și șapte.

Trebuia el, oare, să considere false aceste relatări? Sau, mai curând, peste ținutul acesta era pe cale să se abată o iarnă timpurie?

La 15 august, Muntele Percy își înălța în ceață vârfurile acoperite de zăpezi veșnice; vântul, foarte violent, gonea în fața lui o ploaie de măzăriche ce clipocea zgomotos. A doua zi, soarele apuse pentru prima dată, punând, în sfârșit, capăt lungii serii de zile de câte douăzeci și patru de ore. Oamenii se obișnuiseră, în cele din urmă, cu această lumină continuă, dar animalele îi simțeau prea puțin influența; câinii groenlandezi se culcau la ora obișnuită, iar însuși Duk adormea regulat, în fiecare seară, ca și cum bezna ar fi năpădit orizontul.

Totuși, în timpul nopților de după 15 august, întunericul n-a fost niciodată prea adânc; soarele, chiar după apus, mai lumina încă prin refracție.

La 19 august, după calcule destul de bune, s-a reperat capul Franklin pe coasta orientală, iar pe coasta occidentală, capul Lady Franklin; astfel, în cel mai îndepărtat punct atins, fără îndoială, de acest navigator îndrăzneț, recunoștința compatrioților săi a vrut ca numele soției sale, atât de devotate, să stea față în față cu propriul său nume, simbol impresionant al dragostei care i-a unit întotdeauna!

Clawbonny a fost mișcat de această apropiere, de această unire morală în mijlocul unor ținuturi îndepărtate!

Doctorul, urmând sfaturile lui Johnson, se obișnuise să suporte temperaturile joase; stătea aproape tot timpul pe punte, sfidând frigul, vântul și zăpada. Constituția lui, deși slăbise puțin, nu suferea din cauza asprimii climatului. De altfel, se aștepta la alte pericole și constata cu bucurie că nu-l mai înfricoșau semnele premergătoare ale iernii.

– Privește, îi spuse el într-o zi lui Johnson, privește stolurile acelea de păsări care migrează spre sud! Cum zboară ele ca vântul, scoțând strigăte de rămas-bun!

– Da, domnule Clawbonny, răspunse Johnson; le-a spus ceva că a venit momentul să plece și au pornit-o.

– Mulți dintre noi, Johnson, ar fi, cred, ispitiți să le imite!

– Slabi de înger, domnule Clawbonny, ce naiba! Orătăniile astea nu au provizii ca noi și trebuie neapărat să se ducă să-și caute hrana în altă parte! Dar niște marinari, cu un vas solid sub picioarele lor, trebuie să meargă până la capătul lumii.

– Speri, deci, că Hatteras va reuși să-și realizeze planurile?

– Va reuși, domnule Clawbonny.

– Și eu cred ca și dumneata, Johnson, și, chiar de-ar fi să nu-și păstreze decât un singur tovarăș credincios care să-l urmeze...

– Am fi doi!

– Da, Johnson, răspunse doctorul, strângând mâna bravului marinar.

Ținutul Prince-Albert, de-a lungul căruia înainta *Forward* în acest moment, mai poartă numele de Țara Grinnel și, deși Hatteras, în ura lui față de yankei, n-ar fi consimțit niciodată să-i dea un astfel de nume, acesta este totuși indicat de obicei pe hărți. Iată de unde vine această dublă denumire: în același timp când englezul Penny îi dădea ținutului numele Prințului Albert, comandantul lui *Rescue,* locotenentul de Haven, însemna ținutul sub numele lui Grinnel, în onoarea negustorului american care suportase la New York cheltuielile expediției.

Bricul, navigând de-a lungul țărmului acestui ținut, trecu printr-o serie de greutăți nemaiauzite, înaintând când cu vele, când cu vapori. La 18 august, a fost reperat Muntele Britania, de-abia vizibil printre cețuri, iar *Forward* ancoră a doua zi în golful Northumberland. Era împresurat de ghețuri din toate părțile.

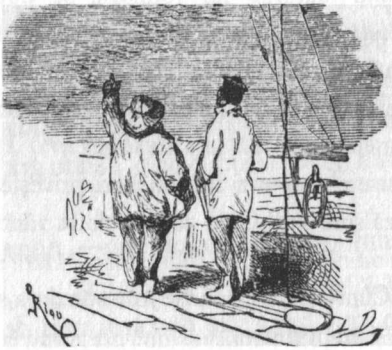

XXIII

ASALTUL GHEȚURILOR

Hatteras, după ce supraveghease ancorarea vasului, se întoarse în cabina lui, își luă harta și o marcă cu grijă; se afla la 76°57' latitudine și 99°20' longitudine, adică la numai trei minute de paralela șaptezeci și șapte. Se opriseră chiar pe locul în care sir Edward Belcher și-a petrecut primul iernat pe *Pionnier*. Din punctul acesta a organizat el drumurile cu sania și cu luntrea; a descoperit Insula Mesei, Cornouaille-ul septentrional, arhipelagul Victoria și canalul Belcher. Ajuns dincolo de al șaptezeci și optulea grad de latitudine, a văzut coasta înclinându-se către sud-est. Aceasta părea că se unește cu strâmtoarea Jones, a cărei intrare dă în golful Baffin. Dar spre nord-vest, dimpotrivă, spunea raportul lui, se întindea o mare liberă cât vedeai cu ochii.

Hatteras se uită cu emoție la această parte a hărților maritime în care regiunile necunoscute erau reprezentate printr-un spațiu alb, întins, iar privirea lui revenea mereu la bazinul polar, eliberat de ghețuri.

„După atâtea mărturii, își spunea el, după relatările lui Stewart, ale lui Penny, ale lui Belcher, nu-i permis să te îndoiești! Așa trebuie să fie! Acești marinari îndrăzneți au văzut, au văzut cu ochii lor! Pot fi puse la îndoială afirmațiile lor? Nu! Și dacă totuși marea aceasta, liberă pe atunci datorită unei ierni timpurii, era... Dar nu, aceste descoperiri au fost făcute la interval de mai mulți ani; bazinul acesta există și-l voi găsi. Îl voi vedea!"

Hatteras urcă din nou pe dunetă. *Forward* era învăluit de o ceață groasă; de pe punte de-abia se zărea partea de sus a catargelor. Totuși, Hatteras îi ordonă ice-master-ului să coboare din gabie și îi luă locul; voia să profite de cea mai mică înseninare a cerului ca să studieze orizontul spre nord-vest.

Shandon nu scăpase acest prilej ca să-i spună locotenentului:

– Ei bine, Wall, și cu marea aceea liberă, cum mai stăm?

– Ai avut dreptate, Shandon, răspunse Wall, și nu mai avem cărbuni în bunchere decât pentru șase săptămâni.

– Doctorul va găsi vreun procedeu științific, răspunse Shandon, ca să ne încălzim fără combustibil. Am auzit că se fabrică gheață cu ajutorul focului; poate că ni se va face foc cu gheață.

Shandon se întoarse în cabina lui, ridicând din umeri.

A doua zi, la 20 august, ceața se destrămă timp de câteva minute. Hatteras a fost văzut plimbându-și, de la postul lui de observație, privirile agere pe linia orizontului, apoi coborî fără să spună nimic și dădu ordin să se meargă înainte, dar era ușor de văzut că speranțele lui fuseseră din nou înșelate.

Forward ridică ancora și-și reluă drumul nesigur spre nord. Cum eforturile făcute de vas erau prea mari, vergile gabierelor și ale zburătorilor fură coborâte împreună cu toate ustensilele marinărești; catargele fură desfăcute; nu se mai putea conta pe vântul schimbător, pe care, de altfel, șerpuirea canalelor îl făcea aproape nefolositor; mari pete albicioase se formau ici și colo pe mare, semănând cu niște pete de ulei; ele prevesteau un îngheț general foarte apropiat. De îndată ce briza începea să slăbească, marea îngheța aproape instantaneu, dar, odată cu întoarcerea vântului, gheața aceasta proaspătă se spărgea și se risipea. Spre seară, termometrul coborî la 17 grade Fahrenheit[1].

Când bricul ajungea în fundătura unui șenal închis îndeplinea funcția de berbece și se năpustea cu toată presiunea asupra obstacolului, înfigându-se în el. Uneori îl socoteau definitiv înțepenit în gheață, dar o mișcare neașteptată a stream-urilor îi deschidea o nouă trecere și atunci vasul se avânta cu îndrăzneală; în timpul acestor opriri, vaporii ieșiți prin supape se condensau în contact cu aerul rece și cădeau pe punte sub formă de zăpadă. Mai era

[1] –7°C.

o cauză care întrerupea mersul bricului: blocurile de gheață pătrundeau uneori printre palele elicei și erau atât de dure, încât niciun efort al mașinilor nu reușea să le sfărâme; trebuia atunci schimbată direcția de marș, bricul se dădea înapoi și erau trimiși oameni care să elibereze elicea cu ajutorul cângilor și a manelelor; de aici greutăți mari, oboseală și întârzieri. Timp de treisprezece zile au dus-o așa; *Forward* se târa cu greutate de-a lungul strâmtorii Penny. Echipajul murmura, dar se supunea ordinelor; înțelegea că o întoarcere nu mai era acum cu putință. Drumul spre nord oferea mai puține pericole decât retragerea spre sud; trebuiau să se gândească la iernat.

Marinarii vorbeau între ei despre noua situație în care se aflau și într-o zi discutară despre asta chiar cu Richard Shandon, despre care știau bine că era de partea lor. Acesta, în pofida îndatoririlor sale de ofițer, nu s-a temut să permită ca în fața lui să se pună în discuție autoritatea căpitanului său.

– Așadar, dumneata spui, domnule Shandon, îl întrebă Gripper, că nu mai putem da înapoi?

– Acum e prea târziu, răspunse Shandon.

– Atunci, interveni un alt marinar, nu ne mai rămâne decât să ne gândim la iernat?

– E singurul nostru mijloc de scăpare! N-au vrut să mă creadă...

– Altă dată, răspunse Pen, care-și reluase serviciul obișnuit, te vor crede.

– Dar cum nu voi fi eu șeful... răspunse Shandon.

– Cine știe? replică Pen. John Hatteras e liber să meargă cât de departe îi place, dar nu suntem obligați să-l urmăm.

– N-avem decât să ne amintim, reluă Gripper, de prima lui călătorie în Marea Baffin, și ce urmări a avut!

– Și călătoria lui *Farewell,* spuse Clifton, care s-a pierdut în mările Spitzbergului, sub comanda lui!

– Și din care s-a întors singur, răspunse Gripper.

– Singur, cu câinele lui, completă Clifton.

– N-avem poftă să ne sacrificăm pentru bunul-plac al acestui om! adăugă Pen.

– Nici să pierdem primele câștigate, pe merit! Îl puteai recunoaște pe Clifton după observația aceasta interesată. Când vom fi depășit al șaptezeci și optulea grad de latitudine, adăugă el, și nu suntem departe de asta, vom

căpăta exact trei sute șaptezeci și cinci de lire de căciulă – de șase ori câte opt grade.

– Dar, răspunse Gripper, nu-i vom pierde dacă ne întoarcem fără căpitan?

– Nu, răspunse Clifton, când se va fi dovedit că întoarcerea era absolut necesară.

– Dar căpitanul... totuși...

– Fii liniștit, Gripper, răspunse Pen, vom avea un căpitan, și încă unul bun, pe care domnul Shandon îl cunoaște. Când un comandant înnebunește, e destituit și e numit altul. Nu-i așa, domnule Shandon?

– Dragi prieteni, răspunse Shandon evaziv, veți găsi mereu în mine un suflet devotat. Dar să așteptăm desfășurarea evenimentelor.

Așa cum se vede, nori de furtună se îngrămădeau deasupra capului lui Hatteras. Acesta, ferm, de neclintit, energic, plin de încredere în el, mergea înainte cu îndrăzneală. La urma urmei, dacă n-a reușit să fie stăpân pe direcția de navigație a vasului său, nava se comportase totuși vitejește; drumul străbătut în cinci luni reprezenta distanța pe care alți navigatori au parcurs-o în doi sau trei ani! Hatteras era acum obligat să ierneze; dar situația aceasta nu putea să sperie niște oameni tari și hotărâți, suflete încercate și oțelite, spirite întreprinzătoare și bine călite. N-au petrecut oare sir John Ross și Mac Clure trei ierni succesive în ținuturile arctice? Ceea ce s-a făcut odată nu se mai putea face din nou?

– Cu siguranță, repeta Hatteras, ba și mai mult dacă trebuie! Ah! îi spunea el doctorului, cu părere de rău, de ce n-am putut să forțez canalul Smith, la nord de Marea Baffin? Aș fi acum la pol!

– Bine! răspundea invariabil doctorul, care, la nevoie, ar fi fost gata să și mintă ca să-i dea curaj; vom ajunge acolo, căpitane, pe al nouăzeci și nouălea meridian în loc de al șaptezeci și cincilea. E adevărat; dar ce importanță are? Dacă toate drumurile duc la Roma, e cu atât mai sigur că toate meridianele duc la pol.

La 31 august, termometrul arăta 13 grade Fahrenheit[1]. Sosea sfârșitul anotimpului navigabil; *Forward* lăsa la tribord insula Exmouth și, trei zile

[1] –10°C.

mai târziu, depăși Insula Mesei, situată în mijlocul canalului Belcher. Ceva mai devreme ar fi fost posibil, poate, să ajungă din nou prin acest canal la Marea Baffin, dar acum nu se mai puteau gândi la așa ceva, brațul acesta al mării, barat cu totul de ghețuri, neoferind nici măcar un deget de apă chilei lui *Forward;* privirea se oprea pe icefielduri nesfârșite, care aveau să rămână nemișcate încă opt luni de aici încolo.

Din fericire, se mai putea câștiga o distanță de câteva minute spre nord, dar cu condiția de a sparge gheața nouă cu niște tăvăluguri mari, sau de a o sfărâma în bucăți cu ajutorul containerelor explozive. Ceea ce era de temut atunci, la temperaturile acelea joase, era atmosfera calmă, căci șenalurile înghețau repede și de aceea erau întâmpinate cu bucurie chiar și vânturile potrivnice. Era destul o noapte calmă și totul îngheța.

Or, *Forward* nu putea să ierneze în situația actuală, expus vânturilor și aisbergurilor, în deriva canalului; primul lucru care trebuia găsit era un adăpost sigur; Hatteras spera să ajungă pe coasta Noului-Cornouailles și să întâlnească, dincolo de limba de pământ Albert, un golf suficient de adăpostit, ca loc de refugiu. Își continua deci cu perseverență drumul spre nord.

Dar, la 8 septembrie, o banchiză neîntreruptă, de nepătruns, de netrecut, se interpuse între el și nord; temperatura coborî la 10 grade Fahrenheit[1]. Hatteras, cu inima îndoită, căuta zadarnic o trecere, primejduindu-și de o sută de ori vasul și descurcându-se în situații periculoase cu o pricepere uimitoare. Putea fi învinovățit de imprudență, de pripeală, de nebunie, de orbire; dar marinar bun era, și încă dintre cei mai buni!

Situația lui *Forward* deveni realmente periculoasă; într-adevăr, marea se închidea în urma lui și, într-un răstimp de câteva ore, gheața căpătase o asemenea tărie, încât oamenii alergau pe ea și trăgeau vasul la edec, în toată siguranța. Hatteras, neputând să ocolească obstacolul, hotărî să-l atace frontal; folosi cele mai puternice cartușe cu explozibil, cu o încărcătură de opt până la zece livre de pulbere; operația începea prin găurirea gheții în adâncime: gaura era umplută cu zăpadă, după ce se așeza cartușul într-o poziție orizontală, pentru ca o parte cât mai mare de gheață să sufere efectele exploziei; apoi se aprindea fitilul, protejat de un tub de gutapercă.

[1] –12°C.

S-a lucrat, deci, la sfărâmarea banchizei, căci nu putea fi tăiată cu fierăstrăul, deoarece tăieturile de fierăstrău se lipeau la loc imediat. Cu toate acestea, Hatteras putu să spere că va trece a doua zi.

Dar, în timpul nopții, vântul se dezlănțui cu turbare; marea se agita sub crusta înghețată, parc-ar fi fost scuturată de vreun cutremur submarin; timonierul strigă cu glas îngrozit:

– Vegheați la pupă! Vegheați la pupă!

Hatteras își îndreptă privirile în direcția indicată și ceea ce văzu, mulțumită luminii crepusculului, era înfricoșător.

O banchiză înaltă, împinsă spre nord, gonea spre vas cu iuțeala unei avalanșe.

– Toată lumea pe punte! strigă căpitanul.

Muntele acesta mișcător era la o depărtare de nici măcar o jumătate de milă; blocurile de gheață se ridicau din apă, treceau unul peste altul, se dădeau peste cap ca niște uriașe fire de nisip luate de un uragan formidabil; un zgomot îngrozitor agita atmosfera.

– Iată, domnule Clawbonny, îi spuse Johnson doctorului, acesta e unul din cele mai mari pericole de care am fost amenințați.

– Da, răspunse liniștit doctorul, e destul de înfricoșător.

– E un veritabil asalt pe care va trebui să-l respingem, continuă șeful echipajului.

– Într-adevăr, s-ar spune că e o ceată uriașă de animale antediluviene, dintre acele despre care se presupune că ar fi trăit la pol! Se înghesuie, se grăbesc, care mai de care, să ajungă mai repede!

– Și, adăugă Johnson, unele dintre ele sunt înarmate cu lănci ascuțite de care vă rog să vă feriți, domnule Clawbonny.

– E un adevărat asediu! exclamă doctorul. Ei bine, să ne grăbim pe metereze!

Și se îndreptă repede spre pupă, unde echipajul, înarmat cu prăjini, cu bare de fier, cu manele, se pregătea să respingă acest asalt formidabil.

Avalanșa sosea și câștiga în înălțime, sporind cu ghețurile înconjurătoare pe care le târa în vârtejul ei; din ordinul lui Hatteras, tunul din față trăgea cu ghiulele ca să rupă această linie de atac amenințătoare. Dar ea sosi și se

aruncă asupra bricului, și cum vasul fu abordat dinspre tribord, o parte din bastingajul lui se rupse.

– Nimeni să nu miște! strigă Hatteras. Atenție la ghețuri!

Acestea se cățărau cu o forță irezistibilă; blocuri de gheață, cântărind mai multe sute de kilograme, escaladau bordajul vasului; cele mai mici, zvârlite până la înălțimea gabiei, cădeau înapoi sub formă de săgeți ascuțite, rupând vergile catargelor și tăind trotele cârmei. Echipajul era covârșit de acești nenumărați dușmani, care, cu mulțimea lor, ar fi putut să strivească o sută de nave ca *Forward.* Fiecare încerca să respingă stâncile acestea cotropitoare și mulți marinari au fost răniți de colții lor ascuțiți, printre alții Bolton, căruia îi sfâșiară complet umărul stâng. Zgomotul lua proporții înfricoșătoare. Duk lătra cu furie la acești dușmani de un soi nou. Întunericul nopții făcu să sporească în curând grozăvia situației, fără să ascundă blocurile acestea înfuriate, a căror albeață făcea să se răsfrângă ultimele licăriri risipite în atmosferă.

Ordinele lui Hatteras răsunau mereu în mijlocul acestei lupte stranii, imposibile, supranaturale, a oamenilor cu ghețurile. Vasul, supunându-se acestei presiuni uriașe, se înclină spre babord, iar capătul vergei ajunse să se aplece până la câmpul de gheață, cu riscul de a se sfărâma catargul.

Hatteras înțelese primejdia. Momentul era îngrozitor: bricul amenința să se răstoarne cu totul, iar catargele puteau să fie smulse și luate de ghețuri. Un bloc uriaș, mare cât vasul, păru că se ridică atunci de-a lungul cocăi, înălțându-se cu o forță irezistibilă; urcă, depăși duneta. Dacă s-ar fi repezit în *Forward,* totul s-ar fi sfârșit; în curând vasul avea să ajungă în poziție verticală, trecând cu înălțimea lui de vergile zburătorului și clătinându-se din baza sa.

Un strigăt de groază țâșni din toate piepturile. Fiecare se îngrămădi la tribord.

Dar în clipa aceea vasul fu luat cu totul pe sus. Ridicat de jos, pluti un timp în aer, apoi se înclină, căzu din nou peste ghețuri și acolo fu prins de un ruliu care făcu să-i trosnească bordajele. Ce se întâmpla oare?

Luat pe sus de această maree care urca, împins de blocurile care-l țineau în spatele lor, el străbătea banchiza de netrecut. După un minut de asemenea stranie navigare, care păru că durează un secol, căzu de cealaltă parte a obstacolului, pe un câmp de gheață; îl sparse cu greutatea lui și se regăsi în elementul lui natural.

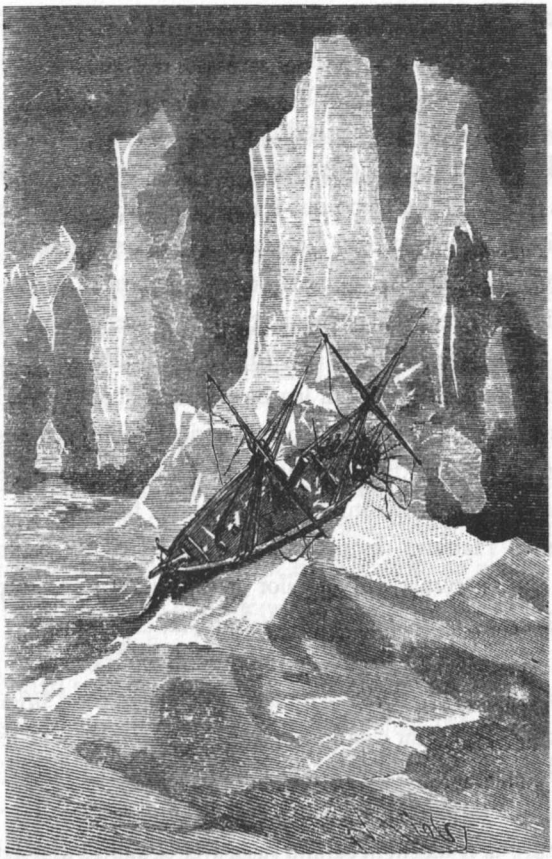

Dar în clipa aceea vasul fu luat cu totul pe sus.

– Banchiza a fost trecută! exclamă Johnson, care se repezise în prova bricului.

– Slavă Domnului! răspunse Hatteras.

Într-adevăr, bricul se găsea în centrul unui bazin de gheață; ea îl înconjura din toate părțile și, deși chila era scufundată în apă, vasul nu putea să se miște; dar, chiar dacă rămânea nemișcat, câmpul de gheață înainta în locul lui.

– Plutim în derivă! strigă Johnson.

– Să ne lăsăm în voia ei, răspunse Hatteras.

De altfel cum ar fi fost cu putință să se opună derivei?

Se făcu iar ziuă și se putu stabili că, sub influența unui curent submarin, bancul de gheață mergea în derivă spre nord, cu toată viteza. Această masă plutitoare îl trăgea după sine pe *Forward,* țintuit în mijlocul icefieldului ale cărui margini nu se vedeau; prevăzând posibilitatea unei catastrofe, în cazul când bricul ar fi fost azvârlit pe vreun țărm sau strivit de presiunea ghețurilor, Hatteras ordonă să fie adusă pe punte o mare cantitate de provizii, de efecte necesare în tabără și păturile echipajului. Luând drept exemplu ceea ce a făcut căpitanul Mac Clure într-o împrejurare asemănătoare, dispuse protejarea vasului în borduri cu o centură de baloane umflate cu aer, în așa fel încât să-l ferească de avarii grave; în scurt timp, gheața îngrămădindu-se sub influența unei temperaturi de 7 grade Fahrenheit[1], vasul fu înconjurat de un zid din care ieșeau doar catargele.

Timp de șapte zile au navigat în modul acesta; limba de pământ Albert, care formează extremitatea vestică a Noului-Cornouailles, fu zărită la 10 septembrie și dispăru în curând; s-a observat că, din clipa aceea, câmpul de gheață se îndrepta spre est. Încotro mergeau astfel? Unde se vor opri? Cine putea să știe dinainte?

Echipajul aștepta și stătea cu brațele încrucișate. În sfârșit, la 15 septembrie, către ora trei seara, icefieldul, izbindu-se, desigur, de un alt câmp, se opri brusc; vasul simți o puternică izbitură. Hatteras, care determinase în ziua aceea poziția, consultă harta; se afla în nord, fără pământ la orizont, la 95°35' longitudine și la 78°15' latitudine, în centrul acelei regiuni, a acelei mări necunoscute în care geografii au situat polul frigului!

[1] –14°C.

XXIV

PREGĂTIRI DE IERNAT

Emisfera australă, la latitudine egală, e mai friguroasă decât emisfera boreală, dar temperatura noului continent este cu cincisprezece grade sub aceea din alte părți ale lumii; de aceea, în America, aceste ținuturi, având numele de „polul frigului", sunt cele mai de temut.

Temperatura medie a întregului an este de numai două grade sub zero[1]. Savanții au explicat acest lucru în felul următor, iar doctorul Clawbonny împărtășea părerea lor în această privință.

După ei, vânturile care bat cu forța cea mai constantă în regiunile septentrionale ale Americii sunt vânturile de sud-est; ele vin dinspre Oceanul Pacific cu o temperatură egală și suportabilă; dar ca să ajungă la mările arctice sunt silite să străbată uriașul continent american acoperit cu zăpezi; ele se răcesc în contact cu acesta și atunci acoperă regiunile hiperboreene cu asprimea lor de gheață.

Hatteras se afla la polul frigului, dincolo de ținuturile întrevăzute de înaintașii lui; se aștepta, deci, la o iarnă teribilă, pe un vas pierdut în mijlocul ghețurilor, cu un echipaj pe jumătate răzvrătit. Hotărî să combată aceste diferite pericole cu energia lui obișnuită.

Privi în față situația în care se afla și nu-și plecă ochii.

Cu ajutorul experienței lui Johnson, începu prin a lua toate măsurile necesare în vederea iernatului. După calculul făcut de el, *Forward* fusese

[1] –19°C.

târât la două sute cincizeci de mile depărtare de ultimul ținut cunoscut, adică de Noul-Cornouailles; se afla strâns într-un câmp de gheață ca într-un pat de granit și nicio forță din lume nu putea să-l smulgă de acolo.

Nu mai exista nicio picătură de apă liberă în aceste imense mări cuprinse de iarna arctică, icefieldurile se desfășurau cât vedeai cu ochii, dar fără să prezinte o suprafață unitară. Departe de așa ceva. Numeroase aisberguri umpleau câmpia înghețată, și *Forward* era adăpostit de cele mai înalte dintre ele, în trei puncte cardinale; numai vântul de sud-est bătea până la el. Dacă ne-am fi închipuit că erau stânci în loc de blocuri de gheață, verdeață în loc de zăpadă și marea recăpătându-și starea ei lichidă, atunci bricul ar fi stat liniștit, ancorat într-un golf frumos și la adăpost de furtunile cele mai de temut. Dar ce pustietate la altitudinea aceasta! Ce natură deprimantă! La ce jalnice gânduri te duce!

Vasul, oricât de nemișcat era, trebui să fie totuși puternic fixat cu ancorele – erau de temut dezghețurile posibile sau zguduiturile submarine. Johnson, informat despre faptul că *Forward* se afla la polul frigului, supraveghea cu și mai mare severitate măsurile pentru iernare.

– Vom avea de furcă! îi spuse el doctorului. Iată ce noroc are căpitanul! Să fii prins între ghețuri în punctul cel mai neplăcut de pe glob! Ei, dar veți vedea că vom ieși din această încurcătură.

Cât despre doctor, în intimitatea gândurilor sale, era pur și simplu încântat de situație. N-ar fi schimbat-o cu alta! Să iernezi la polul frigului – ce noroc!

Echipajul fu ocupat mai întâi cu lucrările din exterior: velele rămaseră legate pe vergi, în loc să fie strânse în fundul calei, cum au făcut cei care au iernat prima oară – au fost doar înfășurate și puse apărătorile lor de pânză și, în curând, gheața le făcu o învelitoare impermeabilă; n-au fost demontate nici măcar vergile zburătorului, iar gabia a rămas la locul ei. Era ca un observator natural. Numai trotele de parâmă care serveau la cârmit au fost scoase.

Deveni necesar să se taie câmpul de gheață în jurul vasului, care suferea din cauza presiunii acestuia: blocurile, îngrămădite de o parte și de alta, apăsau cu o greutate considerabilă și vasul nu mai stătea pe linia sa de plutire obișnuită. Treabă îndelungată și foarte grea. După câteva zile carena

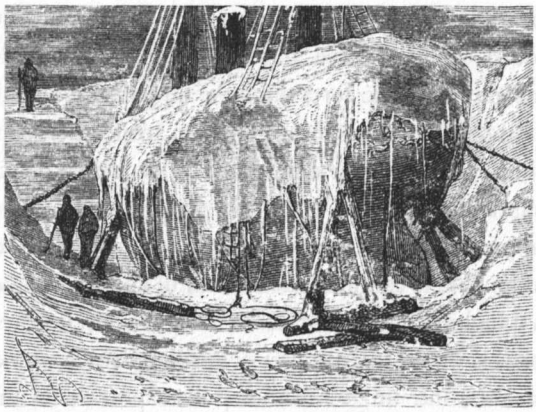

fu eliberată din închisoarea în care se afla și au folosit acest prilej ca s-o examineze; nu suferise nimic, datorită soliditătii construcției; numai căptușeala de aramă fusese smulsă aproape în întregime. Vasul eliberat se ridică aproape cu nouă degete; atunci s-au apucat să taie gheața pieziș, ținând seama de forma cocăi; în felul acesta, câmpul de gheață se unea sub chila bricului și opunea el însuși rezistență oricărei presiuni.

Doctorul lua parte la aceste lucrări: mânuia cu îndemânare cuțitul de tăiat zăpada; îi stimula pe marinari prin buna lui dispoziție. Învăța el și-i învăța și pe alții. Fu cu totul de acord cu rânduirea gheții sub vas.

– Iată o măsură bună de prevedere, spuse el.

– Fără aceasta, domnule Clawbonny, răspunse Johnson, nu s-ar putea rezista. Acum putem fără teamă să ridicăm un zid de zăpadă până la înălțimea bordajului; și, dacă vrem, îl vom face gros de zece picioare, căci materialele nu ne lipsesc.

– Excelentă idee, spuse iar doctorul, zăpada e un rău conducător de căldură; reflectă în loc să absoarbă, iar căldura dinăuntru nu va putea să iasă.

– Asta-i adevărat, replică Johnson; ridicăm o fortificație împotriva frigului, dar și împotriva animalelor, dacă le-ar veni cumva cheful să poftească pe la noi; când treaba va fi gata, va arăta bine, veți vedea; vom tăia în masa aceasta de zăpadă două scări, una care să ducă la prova și alta la pupa corabiei; apoi se va transforma în gheață tare ca stânca și vom avea o scară regească.

– Perfect, răspunse doctorul și, trebuie să mărturisesc, e bine că frigul dă naștere zăpezii și gheții, adică tocmai la ceea ce servește ca să te aperi împotriva lui. Fără asta, am fi în mare încurcătură.

Într-adevăr, vasul era menit să dispară sub un înveliș gros de gheață, destinat să-i păstreze temperatura interioară; deasupra punții și pe toată lungimea ei a fost construit un acoperiș din pânză groasă, gudronată, peste care s-a așternut zăpadă; marginile pânzei coborau destul de jos în borduri. Puntea, aflându-se la adăpost de orice influență din afară, deveni un veritabil loc de promenadă, stratul de zăpadă, gros de două picioare și jumătate, fiind bătătorit ca să se întărească; în felul acesta împiedicau radierea căldurii din interior, iar deasupra zăpezii s-a întins un strat de nisip care, încrustându-se, se transformă într-un macadam[1] foarte rezistent.

– Încă puțin, spunea doctorul, și, cu câțiva copaci, m-aș crede în Hyde-Park sau chiar în grădinile suspendate ale Babilonului.

Săpară o groapă la o distanță destul de apropiată de bric; era un spațiu circular, în câmpul de gheață, un adevărat puț, care trebuia să fie menținut în permanență accesibil; în fiecare dimineață se spărgea gheața formată la intrarea puțului; acesta trebuia să servească la procurarea apei în caz de incendiu, sau pentru băile frecvente ordonate echipajului ca măsură de igienă; aveau chiar grijă să economisească combustibilul, să scoată apa de la mare adâncime, unde e mai puțin rece; obțineau acest rezultat cu ajutorul unui aparat, recomandat de un savant francez[2]; aparatul, coborât la o anumită adâncime, făcea posibil accesul la apa din jur cu ajutorul unui dublu cilindru.

De obicei, în timpul lunilor de iarnă, sunt scoase toate lucrurile care încurcă locul pe vas, ca să creeze spații mai largi; aceste lucruri sunt depozitate pe uscat, în magazii. Dar ceea ce se poate face când te afli lângă un țărm, e cu neputință pentru un vas ancorat într-un câmp de gheață.

În interior s-au luat toate măsurile pentru a lupta împotriva celor doi mari dușmani pe care-i întâlnești la aceste latitudini: frigul și umezeala;

[1] Macadam – caldarâm făcut cu pietre sparte și presate.

[2] François Arago. (n.a.)

primul dușman îl aducea după sine pe al doilea, încă mai de temut; la frig reziști, umiditatea te doboară; se punea, deci, problema de a o preveni.

Forward, destinat unei navigații prin mările arctice, era foarte bine amenajat pentru iernat; compartimentul destinat echipajului era aranjat cu chibzuință: fusese dus un adevărat război contra colțurilor, unde se refugiază umiditatea, în primul rând; într-adevăr, la anumite scăderi de temperatură, pe pereții despărțitori se formează un strat de gheață, în special în colțuri; când aceasta începe să se topească, întreține o anumită umiditate constantă. Dacă ar fi fost circulară, sala echipajului ar fi fost și mai potrivită; dar, în fine, încălzită de o sobă uriașă și aerisită destul de bine, ea putea fi perfect locuibilă; pereții erau căptușiți cu piei de căprioară și nu cu stofe de lână, căci lâna reține vaporii care se condensează și impregnează atmosfera cu umezeală.

Pereții despărțitori ai compartimentului de sub dunetă fură dați jos și ofițerii avură astfel o sală comună mai mare, mai aerisită și încălzită de o sobă. Sala aceasta, ca și aceea a echipajului, era precedată de o anticameră care împiedica orice comunicație directă cu exteriorul. În felul acesta, căldura nu se putea pierde și se trecea treptat de la o temperatură la alta. Hainele încărcate de zăpadă erau lăsate în altă cameră: oamenii își ștergeau picioarele de niște *scrappers*[1], puse afară, astfel încât să nu aducă cu ei nimic nesănătos.

Prin niște burlane intra aerul de care aveau nevoie sobele ca să tragă bine; prin altele, erau evacuați aburii.

În plus, în cele două săli erau instalați condensatori care colectau vaporii, în loc să-i lase să se transforme în apă; erau goliți de două ori pe săptămână și conțineau uneori câteva găleți de gheață. Toate aceste măsuri erau tot atâtea victorii asupra dușmanului.

Focul era reglat perfect și cu ușurință, cu ajutorul burlanelor; s-a dovedit că era suficientă o cantitate mică de cărbune ca să se mențină în săli o temperatură de cincizeci de grade[2]. Totuși, Hatteras, după ce a dat ordin să

[1] *Scrappers* – răzuitoare pentru încălțăminte (în limba engleză în original). (n.a.)
[2] +10°C.

se măsoare rezervele de cărbuni din magazie, își dădu seama că, și cu cea mai mare zgârcenie, nu avea combustibil nici măcar pentru două luni.

A fost instalat un uscător pentru îmbrăcăminte, care trebuia să fie spălată des; ea nu putea fi uscată în aer liber deoarece devenea tare și se rupea ușor.

Piesele sensibile ale mașinilor fură demontate și ele cu grijă; sala mașinilor a fost închisă ermetic.

Viața la bord deveni obiect al unor preocupări serioase; Hatteras o reglementă cu cea mai mare grijă, iar regulamentul fu afișat în sala comună. Oamenii se sculau la șase dimineața; hamacurile erau aerisite de trei ori pe săptămână; podeaua celor două camere era frecată în fiecare dimineață cu nisip cald; ceaiul fierbinte era nelipsit la fiecare masă, iar hrana varia, pe cât era posibil după zilele săptămânii; ea se compunea din pâine, făină, untură de bou și stafide pentru puddinguri, zahăr, cacao, ceai, orez, suc de lămâie, carne conservată de vacă, carne sărată de porc, varză, legume puse în oțet; bucătăria era instalată în afara sălilor comune; în felul acesta se lipseau de căldura ei, dar gătitul alimentelor e o sursă permanentă de aburi și de umezeală.

Sănătatea oamenilor depinde mult de felul cum se hrănesc; la aceste latitudini înalte trebuie consumate cât mai mult cu putință alimente de natură animală. Doctorul supraveghease alcătuirea programului de alimentare.

– Trebuie să luăm exemplu de la eschimoși, spunea dânsul; pe ei i-a învățat natura și sunt profesorii noștri în această privință; dacă arabii, africanii se pot mulțumi cu câteva curmale și un pumn dc orez, aici e foarte important să mănânci, și încă mult. Eschimoșii consumă până la zece și chiar cincisprezece livre de ulei pe zi. Dacă acest fel de hrană nu vă place, trebuie să recurgem la alimente bogate în zahăr și grăsime, într-un cuvânt, dacă ne trebuie carbon, să facem carbon! E bine să punem cărbuni în sobă, dar să nu uităm să umplem și această prețioasă sobă pe care o avem în noi.

Cu acest regim, echipajului i se impusese o curățenie severă; fiecare trebuia să facă o baie în apa pe jumătate înghețată, pe care o procurau din copca făcută în gheață, excelent mijloc de a-ți păstra căldura naturală. Doctorul le dădea exemplu; la început o făcea ca pe un lucru foarte neplăcut;

dar curând uită de neplăcere, căci sfârși prin a găsi o adevărată desfătare în această igienică cufundare în apă.

Când munca, vânătoarea sau recunoașterile îi scoteau pe oamenii din echipaj afară, în ger, trebuiau să se ferească mai ales să nu le degere vreo parte oarecare a corpului; dacă se întâmpla așa ceva, se grăbeau, cu ajutorul fricționărilor cu zăpadă, să restabilească circulația sângelui. De altfel oamenii, care aveau grijă să fie îmbrăcați complet în lână, purtau mantale cu capișon din piele de căprioară și pantaloni din piele de focă, acestea fiind perfect impermeabile la vânt.

Diversele amenajări ale vasului și instalarea la bord durară cam trei săptămâni și astfel au ajuns la 10 octombrie fără să se întâmple nimic deosebit.

XXV

O VULPE BĂTRÂNĂ DE-A LUI JAMES ROSS

În ziua aceea, termometrul coborî până la trei grade sub zero[1]. Vremea fusese destul de liniștită, iar frigul ușor de suportat, în lipsa brizei. Hatteras, profitând de faptul că vremea era senină, se duse în recunoaștere pe câmpiile înconjurătoare; se urcă pe unul din cele mai înalte aisberguri din nord, dar nu cuprinse în câmpul vizual al lunetei sale decât un șir de munți de gheață și de icefielduri. Nu se vedea nicio bucată de pământ, ci numai imaginea haosului sub înfățișarea lui cea mai tristă. Se înapoie la bord, încercând să calculeze durata probabilă a captivității sale.

Vânătorii, și printre ei doctorul, James Wall, Simpson, Bell, nu pierdeau prilejul să aprovizioneze vasul cu carne proaspătă. Păsările dispăruseră, căutând spre sud un climat mai puțin aspru. Numai ptarmiganii, potârnichile de stâncă, specifice acestei latitudini, nu fugeau din fața iernii; puteau fi vânate cu ușurință, iar numărul lor mare promitea o abundentă rezervă de vânat.

Iepurii, vulpile, lupii, herminele, urșii nu lipseau; un vânător francez, englez sau norvegian n-ar fi avut dreptul să se plângă; dar de animalele acestea foarte sălbatice nu te puteai apropia deloc; le deosebeai greu, de altfel, pe întinderile albe, căci, înainte de venirea gerurilor, își schimbă culoarea și își îmbracă blana de iarnă.

[1] –18°C.

Doctorul constată, contrar părerii anumitor naturaliști, că această schimbare nu provenea din scăderea mare a temperaturii, căci avea loc înainte de luna octombrie; ea nu rezulta, deci, dintr-o cauză fizică, ci mai curând din spiritul de prevedere al Providenței, care voia să creeze animalelor arctice condiții pentru a înfrunta asprimea unei ierni boreale.

Adesea se întâlneau viței-de-mare, câini-de-mare, animale cuprinse sub denumirea generală de foci; vânarea lor le-a fost recomandată vânătorilor în mod deosebit, atât pentru pieile lor, cât și pentru grăsimea lor cât se poate de potrivită pentru combustibil. De altfel, ficatul acestor animale devenea la nevoie un excelent aliment; ele se numărau cu sutele și, la două sau trei mile la nord de vas, câmpul de gheață era de-a dreptul ciuruit de copcile făcute de aceste uriașe amfibii; numai că-l simțeau pe vânător cu un instinct remarcabil și multe din ele, chiar rănite, scăpau ușor cufundându-se sub ghețuri.

Totuși, în 19, Simpson reuși să prindă una la 400 yarzi[1] de vas; avusese prevederea să-i astupe copca de refugiu, așa că animalul fu la cheremul vânătorilor. El se zbătu multă vreme și, după câteva focuri de armă, sfârși prin a fi omorât. Era lung de nouă picioare, capul lui de buldog, cei șaisprezece dinți de pe fălci, marile lui înotătoare pectorale, în formă de aripioare, coada lui mică și prevăzută cu o altă pereche de înotătoare făceau din el un exemplar splendid din familia câinilor-de-mare. Doctorul, vrând să păstreze capul pentru colecția lui de istorie naturală și pielea pentru nevoile viitoare, le prepară, în vederea conservării, printr-un mijloc rapid și ieftin. Cufundă capul animalului în copca făcută în gheață și mii de crevete smulseră din el cele mai mici bucățele de carne; după o jumătate de zi treaba era făcută și nici cel mai îndemânatic membru al onorabilei corporații a tăbăcarilor din Liverpool n-ar fi făcut o muncă mai bună.

De îndată ce soarele trece de echinocțiul de toamnă, adică la 23 septembrie, se poate spune că începe iarna în regiunile arctice. Acest astru binefăcător, după ce coborâse încet sub linia orizontului, dispăru, în cele din urmă, la 23 octombrie, atingând ușor cu razele lui creasta munților înghețați.

[1] Yard – unitate de măsură anglo-saxonă, în valoare de 0,914 m.

Doctorul îi trimise ultimul lui salut de savant și de călător. N-avea să-l mai revadă până în februarie.

Nu trebuie totuși să credem că în timpul acestei îndelungate absențe a soarelui întunericul e total; luna îl înlocuiește cum nu se poate mai bine; mai sunt și licărirea foarte luminoasă a stelelor, strălucirea planetelor, desele aurore boreale și refracțiile specifice orizontului alb de zăpadă; de altfel, soarele, în momentul de maximă declinație australă, la 21 decembrie, se apropie cu încă treisprezece grade de orizontul polar. Așadar, în fiecare zi, timp de câteva ore există un fel de crepuscul. Numai că ceața și vârtejurile de zăpadă cufundau adesea regiunile acestea reci în bezna cea mai neagră.

Totuși, până la epoca aceea, timpul a fost destul de favorabil; numai potârnichile și iepurii au avut de ce să se plângă, căci vânătorii nu le lăsau nicio clipă de răgaz; au fost instalate mai multe capcane pentru vulpi, dar aceste animale bănuitoare nu cădeau ușor în ele; ba, chiar de mai multe ori, au curățat zăpada de sub capcană și au pus laba pe momeală fără niciun risc; doctorul le dădea dracului, foarte necăjit totuși că-i făceau o asemenea farsă.

La 25 octombrie, termometrul nu arăta mai mult de patru grade sub zero[1]. Se dezlănțui un uragan de o violență neobișnuită; o ninsoare deasă puse stăpânire pe tot cuprinsul, neîngăduind niciunei raze de lumină să ajungă până la *Forward*. Timp de mai multe ore au fost neliniștiți de soarta lui Bell și a lui Simpson, pe care vânătoarea i-a împins prea departe; ei nu s-au întors la bord decât a doua zi, după ce au rămas o zi întreagă culcați în pieile lor de căprioară, în timp ce uraganul măturase spațiul de deasupra lor și-i îngropase sub cinci picioare de zăpadă.

Erau cât pe ce să degere și doctorul s-a trudit mult ca să le restabilească circulația sângelui.

Furtuna dură opt zile lungi, fără întrerupere. Nu puteai pune piciorul afară. Într-o singură zi erau variații de temperatură între cincisprezece și douăzeci de grade.

În timpul acestui răgaz forțat, fiecare își ducea viața de unul singur, unii dormind, alții fumând și alții discutând între ei în șoaptă, întrerupându-se

[1] –20°C.

la apropierea doctorului sau a lui Johnson; nu exista nicio legătură morală între oamenii acestui echipaj; nu se adunau la un loc decât la rugăciunea de seară, făcută în comun, și duminica, la citirea Bibliei și slujba religioasă.

Clifton își dăduse perfect de bine seama că, odată trecută paralela șaptezeci și opt, partea lui din primă se ridica la trei sute șaptezeci și cinci de livre; găsea că suma e rotundă, iar ambiția lui nu mergea mai departe. Părerea lui era împărtășită cu plăcere și toți se gândeau să se bucure de această avere dobândită cu prețul atâtor osteneli.

Hatteras nu se vedea aproape deloc. Nu lua parte nici la vânători, nici la plimbări, nu se interesa deloc de fenomenele meteorologice care stârneau admirația doctorului. Trăia pentru o singură idee; aceasta se rezuma la două cuvinte: Polul Nord. Nu se gândea decât la clipa când *Forward*, în sfârșit liber, își va relua cursa lui aventuroasă.

În fond, sentimentul general care domnea la bord era tristețea. Nimic mai deprimant, într-adevăr, decât vederea acestui vas captiv care nu se mai află în elementul lui natural, ale cărui forme sunt modificate sub straturile groase de zăpadă; nu mai pare făcut pentru mișcare, nu se poate clinti; e transformat într-o casă de lemn, în magazie, într-o locuință pentru sedentari, el, care știa să înfrunte vântul și furtunile. Anomalia aceasta, situația aceasta falsă umplea sufletele de un inexplicabil sentiment de neliniște și părere de rău.

În timpul acestor ore fără ocupație, doctorul își punea în ordine notele de călătorie pe care această povestire le reproduce fidel; nu stătea niciodată fără să lucreze și firea lui echilibrată nu se schimba. Văzu însă cu satisfacție venind sfârșitul furtunii și se pregăti să-și reia vânătorile lui obișnuite.

La 3 noiembrie, la șase dimineața, pe o temperatură de cinci grade sub zero[1], el plecă în tovărășia lui Johnson și a lui Bell; câmpurile de gheață erau netede; pe zăpada căzută din belșug în zilele precedente și întărită de îngheț se putea merge cu ușurință; un frig uscat și înțepător domnea în atmosferă; luna strălucea cu o incomparabilă puritate și producea un joc de lumină uimitor pe cele mai neînsemnate asperități ale câmpului de gheață; marginile urmelor lăsate de pași se luminau și lăsau un fel de dâră

[1] –21°C.

strălucitoare pe drumul urmat de vânători, ale căror umbre se profilau pe gheață cu o surprinzătoare claritate.

Doctorul îl luase cu dânsul pe prietenul său, Duk; îl prefera pe el câinilor groenlandezi, pentru gonitul vânatului, și pe bună dreptate; aceștia din urmă sunt prea puțin folositori în asemenea ocazii și nu par să aibă focul sacru al rasei din zona temperată. Duk alerga mirosind drumul și adesea rămânea nemișcat locului, văzând urme încă proaspete de urs. Totuși, în ciuda dibăciei sale, după două ore de umblat, vânătorii nu întâlniseră nici măcar un iepure.

– Oare vânatul să fi simțit nevoia să emigreze spre sud? spuse doctorul, făcând un popas la poalele unui hummock.

– Așa s-ar crede, domnule Clawbonny, răspunse dulgherul.

– În ceea ce mă privește, eu nu cred, răspunse Johnson; iepurii, vulpile și ursii sunt obișnuiți cu acest climat; după părerea mea, ultima furtună trebuie să fi fost cauza dispariției lor; dar, odată cu vânturile din sud, nu vor întârzia să se întoarcă. A! dacă mi-ați vorbi despre reni sau despre boi moscați, ar fi cu totul altceva.

– Și totuși, pe insula Melville se găsesc asemenea animale în turme numeroase, reluă doctorul vorba; e drept că insula aceasta e așezată mai la sud; de aceea, în timpul iernărilor sale, Parry a avut întotdeauna din acest minunat vânat la discreție.

– Noi suntem mai puțin avantajați, răspunse Bell; dar dacă am putea să ne aprovizionăm măcar cu carne de urs, n-ar mai trebui să ne plângem.

– Păi, tocmai aici e greutatea, replică doctorul; mi se pare că pe aici ursii sunt foarte rari și foarte sălbatici; nu sunt încă destul de civilizați, încât să se prezinte singuri în fața glonțului.

– Bell vorbește despre carnea de urs, interveni Johnson; dar grăsimea acestui animal e mai de dorit în momentul acesta decât carnea și blana lui.

– Ai dreptate, Johnson, răspunse Bell, te gândești mereu la combustibil.

– Cum să nu mă gândesc la asta? Chiar cruțându-l și făcând cea mai mare economie, nu ne mai rămâne nici pentru trei săptămâni!

– Da, răspunse doctorul, acesta e adevăratul pericol, căci nu suntem decât la începutul lui noiembrie, și februarie este luna cea mai rece a anului

în zona glacială; totuși, în lipsa grăsimii de urs, putem conta pe grăsimea de focă.

– Nu multă vreme, domnule Clawbonny, răspunse Johnson; animalele acestea nu vor întârzia să ne părăsească; de frig sau de frică, în curând nu se vor mai arăta la suprafața ghețurilor.

– Atunci, reluă doctorul ideea, văd că trebuie neapărat să ne mulțumim cu urșii și, mărturisesc, e chiar animalul cel mai folositor din aceste ținuturi, căci singur el poate procura hrana, îmbrăcămintea, lumina și combustibilul necesar oamenilor. Înțelegi tu, Duk? întrebă doctorul, mângâind câinele. Ne trebuie urși, prietene; caută! caută!

Duk, care în clipa aceea adulmeca gheața, stimulat de glasul și de mângâierile doctorului, țâșni deodată ca din pușcă. Lătra cu energie și, deși se depărtase, lătrăturile lui se auzeau puternic până la vânători.

Marea depărtare la care se poate auzi sunetul în condițiile temperaturilor joase e un fenomen uimitor, egalat numai de luminozitatea constelațiilor pe cerul boreal; razele luminoase și undele sonore străbat distanțe foarte mari, mai ales în frigul uscat al nopților hiperboreene.

Vânătorii, călăuziți de aceste lătrături îndepărtate, se năpustiră pe urmele lui Duk; trebuiră să parcurgă o milă și ajunseră gâfâind, căci într-o asemenea atmosferă îți pierzi repede răsuflarea. Duk se opri locului la cincizeci de pași de o masă uriașă care se agita pe creștetul unui deal.

– Iată-ne serviți după pofta inimii! exclamă doctorul, încărcându-și pușca.

– Un urs, zău așa, ba chiar un urs frumos, spuse Bell imitându-l pe doctor.

– Un urs ciudat, spuse Johnson, rezervându-și dreptul de a trage după cei doi tovarăși ai săi.

Duk lătra cu furie. Bell înaintă câțiva metri și trase, dar animalul nu părea să fi fost atins, căci continua să-și legene greoi capul.

Johnson se apropie și el și, după ce ochi cu grijă, apăsă pe trăgaciul armei.

– Bine! strigă doctorul. Tot nimic! Ah! suntem prea departe de țintă. Blestemată refracție! Nu ne vom obișnui oare niciodată cu ea? Ursul acesta e la mai mult de o mie de pași de noi!

– Înainte! răspunse Bell.

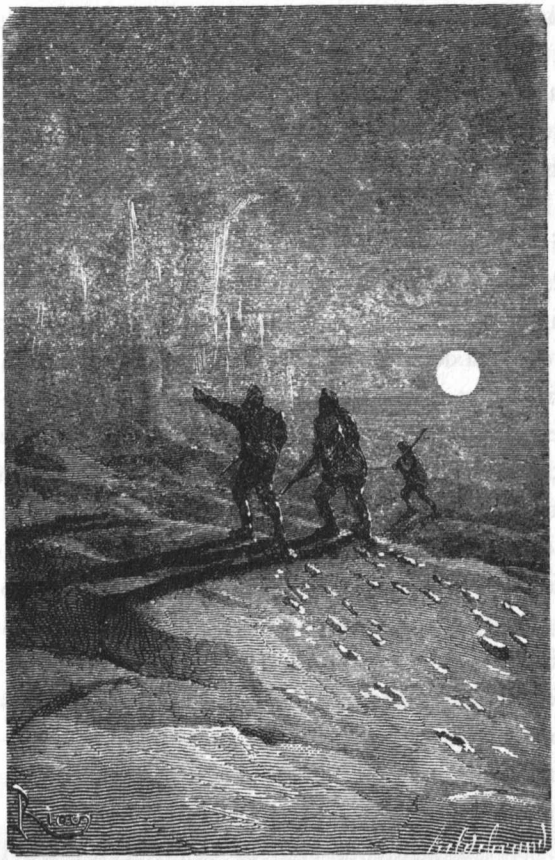

Vânătorii se năpustiră pe urmele lui Duk...

Cei trei tovarăși se repeziră spre animal, pe care împușcăturile nu-l tulburaseră deloc; părea să fie foarte mare și, fără să țină seama de pericolele atacului, vânătorii simțeau dinainte bucuria capturii. Ajunși la o distanță potrivită, traseră; ursul, rănit de moarte, fără îndoială, făcu o săritură uriașă și căzu la poalele movilei.

Duk se aruncă asupra lui.

– Iată un urs, spuse doctorul, care n-a fost greu de doborât.

– Numai trei focuri, răspunse Bell cu un aer plin de dispreț, și a și fost culcat la pământ.

– E chiar ciudat! grăi Johnson.

– Afară de cazul când noi n-am ajuns la el chiar în clipa în care era pe cale să moară de bătrânețe, răspunse doctorul râzând.

– Pe legea mea, bătrân sau tânăr, replică Bell, oricum va fi o pradă bună.

Tot vorbind astfel, vânătorii ajunseră la movilă și, spre marea lor uimire, îl găsiră pe Duk aruncându-se cu înverșunare asupra leșului unei vulpi albe!

– Asta-i prea de tot! strigă Bell.

– Așa e! spuse doctorul. Împușcăm un urs și cade o vulpe!

Johnson nu prea știa ce să răspundă.

– Bine! exclamă doctorul, cu un hohot de râs amestecat cu ciudă. Din nou refracția!

– Ce vreți să spuneți, domnule Clawbonny? întrebă dulgherul.

– Ei da, prietene! Refracția ne-a înșelat și în privința mărimii, și în privința distanței! Ea ne-a făcut să vedem un urs sub pielea unei vulpi! Asemenea confuzii li s-au întâmplat nu o dată vânătorilor, în împrejurări identice! Hai! ne-am ales cu ce am meritat pentru nălucirile noastre.

– Zău așa, răspunse Johnson, urs sau vulpe, oricum o fi, tot vom mânca. S-o luăm cu noi.

Dar în clipa când șeful echipajului se pregătea să ridice animalul pe umăr, exclamă:

– Iată ceva și mai tare!

– Ce e? întrebă doctorul.

– Priviți, domnule Clawbonny, vedeți? Animalul are o zgardă la gât!

– O zgardă? întrebă doctorul, aplecându-se deasupra animalului.

Într-adevăr, o zgardă de aramă, pe jumătate uzată, apărea din blana albă a vulpii; doctorului i se păru că vede niște litere gravate pe ea; într-o clipă, scoase zgarda bătută cu ținte de la gâtul animalului.

– Ce înseamnă asta? întrebă Johnson.

– Asta înseamnă că am împușcat o vulpe de peste doisprezece ani, dragi prieteni, una din vulpile prinse de James Ross, în 1848.

– E cu putință? exclamă Bell.

– Nu încape nicio îndoială; regret că am omorât acest biet animal. În timpul iernatului, James Ross avu ideea de a prinde în curse o mulțime de vulpi albe; li s-au fixat la gât zgărzi de aramă, pe care era gravat locul

unde se aflau vasele sale, *Entreprise* și *Investigator*, și depozitele de alimente. Aceste animale străbat uriașe întinderi de teren în căutarea hranei lor, iar James Ross spera ca una dintre ele să cadă în mâinile câtorva oameni din expediția lui Franklin. Iată toată explicația, și această biată vulpe, care ar fi putut salva viața celor două echipaje, a căzut de pomană sub loviturile gloanțelor noastre.

– Pe legea mea, n-o vom mânca, spuse Johnson; de altfel e o vulpe de doisprezece ani! În orice caz, îi vom păstra pielea drept mărturie a acestei curioase întâlniri.

Johnson ridică animalul pe umeri. Vânătorii se îndreptară spre vas, orientându-se după stele; expediția lor n-a fost însă chiar cu totul zadarnică; reușiră să doboare mai multe perechi de ptarmigani.

Cu o oră înainte de sosirea pe *Forward*, se produse un fenomen care stârni mirarea doctorului. A fost o adevărată ploaie de stele căzătoare; se puteau număra cu miile, ca rachetele în jerba unui foc de artificii. Lumina lunii pălea. Ochiul nu se mai sătura să admire acest spectacol, care dură mai multe ore. Un astfel de fenomen a fost observat în Groenlanda de către Frații Moravi, în 1799. S-ar fi putut spune că era o adevărată serbare pe care cerul o dădea în cinstea pământului, la aceste latitudini pustii. Doctorul, înapoindu-se la bord, își petrecu noaptea privind acest fenomen care încetă pe la ora șapte dimineața, în mijlocul tăcerii adânci ce cuprinsese atmosfera.

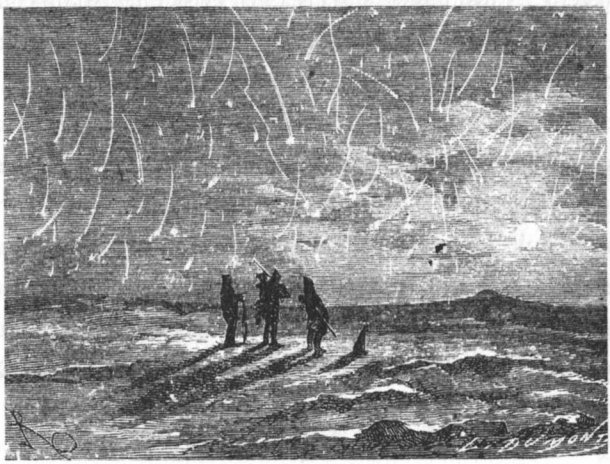

XXVI

ULTIMA BUCATĂ DE CĂRBUNE

Hotărât lucru, ursii păreau cu neputință de prins; în timpul zilelor de 4, 5 și 6 noiembrie au fost ucise câteva foci, apoi, vântul schimbându-și direcția, temperatura se ridică cu câteva grade, dar *drifturile*[1] de zăpadă începuseră cu o nemaivăzută violență. Părăsirea vasului deveni cu neputință și avură mult de furcă cu combaterea umidității. La sfârșitul săptămânii, condensatorii conțineau mai multe găleți de gheață.

La 15 noiembrie, timpul se schimbă din nou și termometrul, sub influența anumitor condiții atmosferice, coborî la douăzeci și patru de grade sub zero[2]. A fost temperatura cea mai joasă înregistrată până atunci. Frigul acesta ar fi fost suportabil într-o atmosferă liniștită, dar vântul sufla și părea că aerul e plin de lame ascuțite.

Doctorul regreta foarte mult că era ținut prizonier, căci zăpada întărită de vânt oferea un teren solid pentru umblat și ar fi putut să încerce vreo excursie mai îndepărtată.

Totuși, trebuie s-o spunem, orice mișcare bruscă a corpului pe un asemenea frig te face repede să gâfâi; omul nu mai poate da atunci niciun sfert din randamentul obișnuit, uneltele de fier devin cu neputință de mânuit; dacă le apuci cu mâna fără să fii prevăzător, simți o durere asemănătoare cu

[1] *Drift* – vârtej (în limba engleză în original). (n.a.)
[2] –31°C.

aceea provocată de o arsură și fâșii de piele rămân lipite de obiectul apucat cu imprudență.

Echipajul, izolat pe navă, fu constrâns, prin urmare, la o plimbare de două ore pe puntea acoperită, unde avea dreptul să fumeze, căci fumatul era interzis în sala comună.

Acolo, de îndată ce focul scădea puțin, gheața cotropea pereții și încheieturile podelei; nu exista un șurub, un cui de fier, o placă de metal care să nu se acopere imediat cu un strat de gheață. Fenomenul acesta instantaneu îl făcea pe doctor să se minuneze. Respirația oamenilor se condensa în aer și, sărind de la starea fluidă la starea solidă, cădea în jurul lor sub formă de zăpadă. La numai câteva picioare depărtare de sobe, frigul își recăpăta toată puterea, iar oamenii stăteau în jurul focului, strânși unii în alții.

Doctorul îi sfătuia însă să se oțelească, să se familiarizeze cu această temperatură care, cu siguranță, nu-și spusese încă ultimul cuvânt; le recomanda să-și supună epiderma, puțin câte puțin, la aceste usturimi puternice și, în acest sens, dădea exemplu personal. Dar lenea sau toropeala îl țintuia pe fiecare la postul lui; nu voiau să se miște de acolo și preferau să picotească în această căldură nesănătoasă.

Totuși, după părerea doctorului, nu era deloc periculos să te expui la ger, ieșind dintr-o sală încălzită; tranzițiile acestea bruște n-au, într-adevăr, niciun neajuns, decât pentru oamenii care sunt transpirați; doctorul cita exemple în sprijinul părerii sale, dar lecțiile lui se pierdeau în vânt, sau aproape.

Cât despre John Hatteras, dânsul nu părea să resimtă influența acestei temperaturi. Se plimba tăcut, în ritm egal. Frigul nu avea oare niciun efect asupra constituției sale robuste? Poseda el, oare, în gradul cel mai înalt, elementele de căldură naturală pe care le cerea și de la marinarii lui? Era atât de blindat în ideea lui fixă, încât se putea sustrage influențelor din afară? Oamenii îl priveau cu adâncă mirare cum înfrunta aceste douăzeci și patru de grade sub zero; părăsea bordul ceasuri întregi și se întorcea fără ca pe figura lui să se observe efectele frigului.

– Omul acesta e ciudat, îi spuse doctorul lui Johnson, mă surprinde până și pe mine! Are în el o vatră fierbinte! E unul din oamenii cei mai puternici pe care i-am studiat în viața mea!

– Fapt este, răspunse Johnson, că se duce, vine, circulă pe afară, fără să se îmbrace mai călduros decât în iunie.

– O! problema îmbrăcămintei nu e cea mai importantă; la ce bun să-l îmbraci gros pe unul care nu-și poate produce singur căldura? Înseamnă să încerci să încălzești o bucată de gheață învelind-o într-o cuvertură de lână! Dar Hatteras n-are nevoie de așa ceva; e astfel construit, că nu m-aș mira ca în preajma lui să fie cu adevărat cald, ca lângă niște cărbuni aprinși.

Johnson, însărcinat să degajeze zilnic copca tăiată în gheață, observă că peretele avea o grosime mai mare de zece picioare.

Doctorul avea prilejul să vadă aproape în fiecare noapte magnifice aurore boreale; de la ora patru până la ora opt seara, cerul se colora ușor spre nord; apoi coloratia aceasta lua forma unei borduri de culoare galben-pal, cu extremități care păreau să se proptească în câmpul de gheață. Puțin câte puțin, zona strălucitoare se ridica pe cer, uimind linia meridianului magnetic și apărea dungată de benzi negricioase; jeturi luminoase se avântau, se alungau atunci, micșorându-și sau întărindu-și strălucirea; ajunsă la zenit, aurora era compusă adesea din mai multe arcuri care se scăldau în unde de lumină roșii, galbene sau verzi. Era un spectacol uluitor, fără pereche. Curând diversele curbe se reuneau într-un singur punct și formau coroane boreale de o bogăție cu adevărat cerească. În fine, arcurile se îngrămădeau unul în celălalt, splendida aurora pălea, razele intense slăbeau, devenind licăriri palide, vagi, nehotărâte, nedeterminate, și minunatul fenomen, slăbit, aproape stins, dispărea pe nesimțite în norii întunecați dinspre nord.

Feeria unui asemenea spectacol nu poate fi contemplată, în toată amplitudinea ei, la mai puțin de opt grade de pol; aurorele boreale întrezărite în regiunile temperate nu pot da decât o idee vagă despre acest fenomen; pare că Providența ar fi voit să păstreze pentru acest climat cele mai uimitoare minuni ale sale.

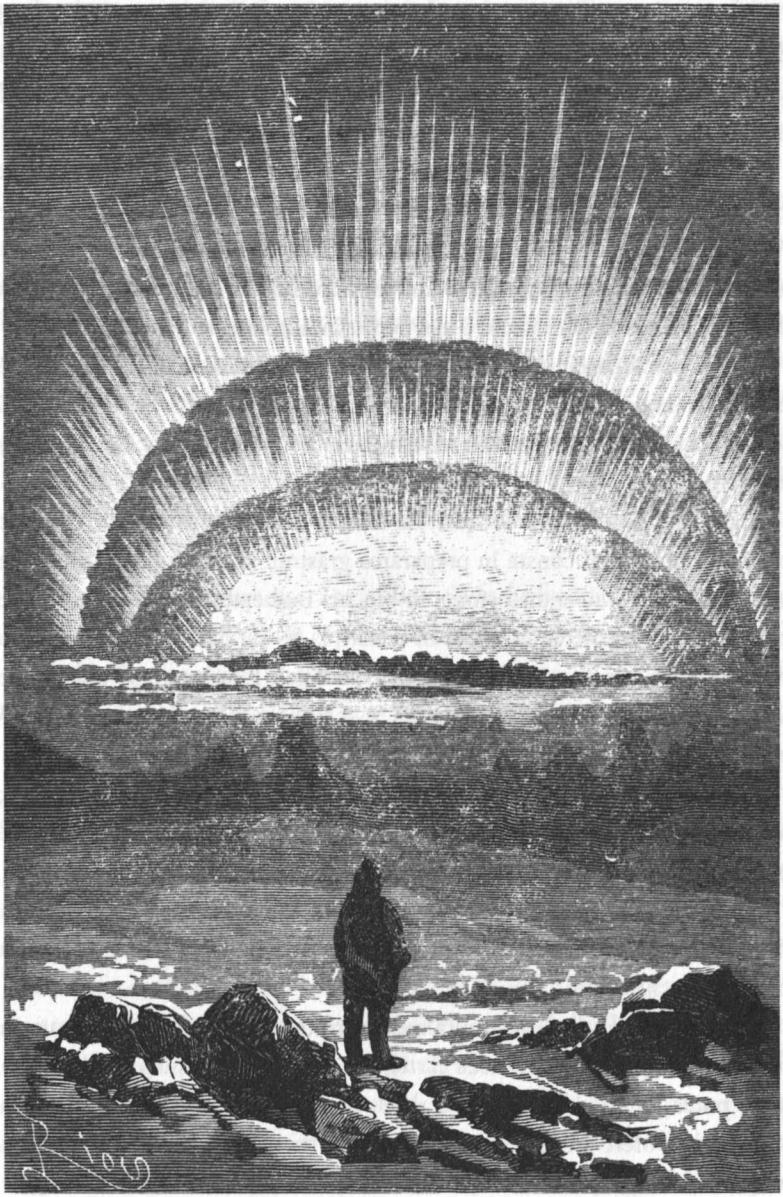

Doctorul avea prilejul să vadă aproape în fiecare noapte magnifice aurore boreale…

Numeroase paraselene[1] își făceau, de asemenea, apariția, pe tot timpul duratei lunii; mai multe imagini ale ei se iveau atunci pe bolta cerului, sporindu-i strălucirea; adeseori simple halouri lunare înconjurau astrul nopților, care lucea în centrul unui cerc luminos cu o splendidă intensitate.

La 26 noiembrie, s-a produs o maree de mari proporții și apa a țâșnit cu violență prin copca tăiată în gheață; stratul gros a fost parcă zguduit de ridicarea mării și trosnete sinistre anunțară lupta submarină; din fericire, vasul se ținu tare în matca lui și numai lanțurile i se scuturară cu zgomot; de altfel, Hatteras, prevăzând o asemenea întâmplare, le fixase bine.

Zilele următoare au fost și mai friguroase; cerul se acoperi de o ceață pătrunzătoare; vântul ridica pe sus zăpada îngrămădită; era greu să-ți dai seama dacă aceste vârtejuri luau naștere în cer sau pe icefielduri; învălmășeala era de nedescris.

Echipajul se ocupa cu tot felul de treburi în interiorul vasului, din care cea mai importantă consta în prepararea grăsimii și a uleiului, obținute de la foci; acestea erau transformate în blocuri înghețate care trebuiau tăiate cu securea; blocurile erau sparte în bucăți, la fel de tari ca marmora; s-au strâns în felul acesta vreo douăsprezece butoiașe. După cum se vede, orice fel de oală devenea de prisos; de altfel, s-ar fi spart sub presiunea lichidului care îngheța.

În ziua de 28, termometrul coborî la treizeci și două de grade sub zero[2]; nu mai aveau cărbuni decât pentru zece zile și fiecare vedea cu groază sosind momentul în care acest combustibil va începe să lipsească.

Hatteras, ca măsură de economie, ordonă stingerea sobei de pe dunetă și, din clipa aceea, Shandon, doctorul și cu el trebuiră să stea și ei în sala comună a echipajului.

Hatteras se afla deci mai multă vreme printre oamenii lui, care-i aruncau priviri năuce și sălbatice. Auzea cârtelile lor, mustrările, amenințările chiar, și nu putea să-i pedepsească. De altfel, părea surd la orice observație. Nu cerea să i se ofere locul cel mai apropiat de foc. Rămânea într-un colț, cu brațele încrucișate, fără să scoată o vorbă.

---

[1] Paraselenă – nimb luminos în jurul Lunii.

[2] –36°C.

În ciuda recomandărilor doctorului, Pen și prietenii lui refuzau să facă cel mai mic exercițiu fizic și își petreceau zile întregi rezemați de sobă sau sub păturile de pe hamac; nu trecu mult și se îmbolnăviră; nu se putură împotrivi influenței funeste a climatului și îngrozitorul scorbut își făcu apariția la bord.

Doctorul începuse totuși din vreme să distribuie în fiecare dimineață sucul de lămâie și pastilele de calciu; dar aceste măsuri de apărare, de obicei atât de eficiente, n-avură decât efecte neînsemnate asupra bolnavilor și boala, urmându-și cursul, își arătă în curând simptomele cele mai groaznice.

Ce jalnic era să-i vezi pe acești nenorociți, ai căror nervi și mușchi se contractau de durere! Picioarele li se umflau îngrozitor și se acopereau cu pete mari de un albastru-negricios; gingiile sângerânde și buzele tumefiate nu lăsau să treacă printre ele decât niște sunete nearticulate; masa sanguină, complet alterată, defibrinizată, nu mai transmitea viața în extremitățile corpului.

Primul om atacat de această teribilă boală fu Clifton; în curând, Gripper, Brunton, Strong trebuiră să renunțe de a-și mai părăsi hamacul. Cei pe care boala îi mai cruțase nu puteau să fugă de spectacolul acestor suferințe; nu exista alt adăpost decât sala comună; trebuiau să rămână acolo; sala fu imediat transformată în spital, căci, dintre cei optsprezece marinari de pe *Forward,* treisprezece fură atinși în câteva zile de scorbut. Pen părea că va scăpa de contagiune; constituția lui viguroasă îl apăra. Shandon simți primele simptome ale bolii, dar aceasta n-a înaintat și, făcând mișcare multă, a reușit să se mențină într-o stare de sănătate satisfăcătoare.

Doctorul își îngrijea bolnavii cu cel mai deplin devotament și i se strângea inima în fața suferințelor pe care nu le putea alina. În tot acest timp încerca să stârnească o undă de voioșie în mijlocul echipajului atât de deprimat; vorbele, mângâierile, cugetările filosofice, scornelile reușite, pronosticurile lui optimiste rupeau monotonia acestor lungi zile de durere; citea cu glas tare; uluitoarea lui memorie îi aducea în minte istorioare distractive, în timp ce oamenii care mai erau valizi înconjurau soba, înghesuiți în jurul ei; dar gemetele bolnavilor, plânsetele, strigătele de disperare îl întrerupeau uneori și atunci se oprea din povestit, redevenind medicul atent și devotat.

De altfel, era sănătos tun; nu slăbea, corpolența îi ținea loc de cea mai bună îmbrăcăminte și, spunea el, era foarte bine îmbrăcat, ca o focă sau ca o balenă care, datorită straturilor groase de grăsime, suportă ușor neajunsurile atmosferei arctice.

Cât despre Hatteras, el nu trecea prin niciun fel de încercări, nici fizice, nici morale. Suferințele echipajului său nu păreau să-l atingă. Nu lăsa să i se vadă emoția pe față, și totuși, un observator atent ar fi surprins uneori o inimă omenească bătând sub acest înveliș de fier.

Doctorul îl analiza, îl studia și nu reușea să clasifice această structură stranie, această fire ieșită din comun.

Termometrul coborî și mai mult; locul de plimbare de pe punte rămase pustiu; numai câinii eschimoși mai umblau pe acolo, scoțând urlete jalnice.

Lângă sobă stătea mereu un om de gardă, care avea grijă să fie permanent alimentată; era important să nu fie lăsată să se stingă; de îndată ce focul începea să scadă, frigul pătrundea în sală, gheața se încrusta pe pereți și umiditatea, condensată brusc, cădea sub formă de zăpadă peste nenorociții locuitori ai bricului.

În toiul acestor chinuri de nedescris, au ajuns la 8 decembrie. În dimineața aceea, doctorul se duse să consulte, conform obiceiului său, termometrul așezat în exterior. Găsi mercurul absolut înghețat în globuleț.

„Patruzeci și patru de grade sub zero!" își spuse el, îngrozit. Și în ziua aceea fu aruncată în sobă ultima bucată de cărbune aflată la bord.

XXVII

MARILE GERURI ALE CRĂCIUNULUI

A fost un moment de disperare. Gândul morții, al morții prin îngheț apăru în toată grozăvia lui; această ultimă bucată de cărbune ardea cu un pârâit sinistru; amenințarea de a rămâne lipsiți de foc începuse să se împlinească, iar temperatura sălii cobora simțitor. Dar Johnson aduse câteva bucăți din noul combustibil pe care i-l furnizaseră animalele marine și umplu soba, mai adăugă niște câlți cu ulei înghețat și obținu în curând o căldură satisfăcătoare. Mirosul acestei grăsimi era insuportabil. Dar cum să scapi de el? Trebuiau să se obișnuiască. Johnson recunoscu și el că soluția prin care încerca să iasă din încurcătură lăsa de dorit și că n-ar fi avut niciun succes în casele burgheze din Liverpool.

– Și totuși, adăugă el, mirosul acesta foarte neplăcut va avea, poate, rezultate bune.

– Și ce rezultate anume? întrebă dulgherul.

– Fără îndoială că va atrage urșii în direcția noastră, căci le e poftă de asemenea mirosuri.

– Bine, replică Bell, și ce nevoie avem de urși?

– Prietene Bell, răspunse Johnson, nu mai putem conta pe foci; ele au dispărut, și pentru multă vreme; dacă urșii nu vin și ei să ne furnizeze partea lor de combustibil, nu știu ce se va întâmpla cu noi.

– Bine spui, Johnson! Soarta noastră e departe de a fi asigurată, situația în care ne aflăm e înspăimântătoare. Și dacă mijloacele acestea de încălzire încep să ne lipsească, nu prea văd cum...

– Ar mai fi unul!....

– Încă unul? întrebă Bell.

– Da, Bell! în disperare de cauză... dar niciodată căpitanul.... Și totuși, va trebui, poate, să ajungem acolo!

Bătrânul Johnson clătină din cap cu tristețe și căzu pe gânduri, într-o tăcere din care Bell nu încercă să-l scoată. Știa că aceste bucăți de grăsime, dobândite cu atâta chin, nu vor ține nici măcar opt zile, oricât de severe economii s-ar face.

Șeful de echipaj nu se înșela. Mai mulți urși, atrași de duhoarea puturoasă, au fost semnalați în pupa lui *Forward;* oamenii valizi îi urmăriră, dar animalele acestea sunt înzestrate cu o repeziciune deosebită și cu o finețe a simțurilor care dejoacă toate șiretlicurile; le-a fost cu neputință să se apropie de ei, și nici cartușele trase cu cea mai mare îndemânare nu i-au putut atinge.

Echipajul bricului era serios amenințat să moară de frig; n-ar fi fost în stare să reziste nici patruzeci și opt de ore la o asemenea temperatură, dacă ea ar fi cuprins sala comună.

Fiecare vedea cu groază venind sfârșitul ultimei bucăți de combustibil.

Or, aceasta s-a produs la 20 decembrie, la ora trei după-masă; focul s-a stins; marinarii, așezați în cerc în jurul sobei, se priveau cu ochi rătăciți. Hatteras rămânea nemișcat în colțul lui; doctorul, după obiceiul său, se plimba agitat; nu mai reușea să găsească nicio idee care să-i scoată din impas.

Temperatura scăzu brusc în sală, la șapte grade sub zero[1].

Dar, dacă doctorul era la capătul imaginației sale și nu mai știa ce-i de făcut, alții știau în locul lui. Astfel, Shandon, rece și hotărât, Pen, cu ochii scăpărând de mânie și încă doi sau trei oameni ai lor, dintre cei care încă se mai puteau târî, ieșiră înaintea lui Hatteras.

– Căpitane! spuse Shandon.

[1] –22°C.

Hatteras, cufundat în gândurile lui, nu-l auzi.

– Căpitane! repetă Shandon, atingându-l cu mâna.

Hatteras se ridică.

– Ce dorești, domnule? întrebă el.

– Căpitane, nu mai avem foc!

– Și? răspunse Hatteras.

– Dacă intenția dumitale e să murim de frig, răspunse Shandon cu o ironie mușcătoare, te rugăm să ne-o aduci și nouă la cunoștință.

– Intenția mea, replică Hatteras, cu o voce gravă, este ca fiecare să-și facă aici datoria până la capăt.

– Există ceva mai presus de datorie, căpitane, răspunse secundul, e dreptul la autoconservare. Repet, suntem fără foc și, dacă acest lucru continuă, în două zile niciunul dintre noi nu va mai fi în viață!

– N-am lemne, răspunse cu un glas surd Hatteras.

– Ei bine! exclamă Pen cu violență, când nu mai ai lemne, te duci să le tai acolo unde cresc!

Hatteras păli de mânie.

– Unde anume? întrebă el.

– La bord, răspunse marinarul obraznic.

– La bord? repetă căpitanul, cu pumnii strânși, cu ochii scânteind de mânie.

– Desigur, răspunse Pen, când vasul nu mai e bun ca să-și transporte echipajul, e pus pe foc!

Abia începu Pen să rostească această frază, că Hatteras și pusese mâna pe un topor; la sfârșitul frazei, toporul era ridicat deasupra marinarului.

– Mizerabile! strigă el.

Doctorul se aruncă în fața lui Pen, dându-l la o parte; toporul, în cădere, făcu o tăietură adâncă în podea.

Johnson, Bell, Simpson, strânși în jurul lui Hatteras, păreau hotărâți să-l apere. Dar dinspre cușetele transformate în paturi de moarte se auziră niște glasuri jalnice, tânguitoare, dureroase.

– Vrem foc! vrem foc! strigau nefericiții bolnavi, cuprinși de frig sub pături.

Hatteras făcu efortul de a se stăpâni; după câteva clipe de tăcere, rosti aceste cuvinte, pe un ton liniștit:

– Dacă ne distrugem vasul, cum vom mai ajunge în Anglia?

– Domnule, răspunse Johnson, am putea să ardem, poate, fără să avem prea mult de suferit, părțile mai puțin folositoare: copastia, bastingajele...

– Ne vor mai rămâne bărcile, își continuă Shandon ideea, și, de altfel, ce ne-ar putea împiedica să construim un vas mai mic din rămășițele fostului vas...

– Niciodată! răspunse Hatteras.

– Dar... intervenirăă mai mulți marinari, ridicând glasul.

– Avem spirt în cantitate mare, răspunse Hatteras, ardeți-l până la ultima picătură.

– Ei bine, fie și spirt! încuviință Johnson cu o încredere simulată, care era departe de ceea ce gândea cu adevărat.

Și, cu ajutorul unor smocuri de cârpe înmuiate în această licoare, a cărei flacără slabă de-abia atingea pereții sobei, reușiră să ridice cu câteva grade temperatura sălii.

În timpul zilelor ce au urmat după această scenă dezolantă, vântul se întoarse spre sud, termometrul se urcă din nou; zăpada se învârtejea într-o atmosferă mai puțin aspră. Unii dintre oameni putură să părăsească vasul în orele când umezeala era redusă; dar inflamația ochilor și scorbutul îi reținură la bord pe cei mai mulți dintre ei; de altfel, nu se putea nici vâna, nici pescui.

De fapt, nu era decât o pauză în cumplitul atac al frigului, și, la 25, după o neașteptată schimbare de direcție a vântului, mercurul înghețat dispăru din nou în capsula termometrului. Au trebuit atunci să se orienteze după termometrul cu alcool, pe care nici cele mai mari geruri nu reușesc să-l facă să înghețe. Doctorul, înspăimântat, îl găsi la șaizeci și șase de grade[1]. Rar i-a fost dat omului să suporte o asemenea temperatură.

Gheața se întindea pe podea ca niște mari oglinzi pătate; o negură deasă invada sala, umezeala recădea sub formă de zăpadă abundentă; nu se mai vedea om cu om; căldura umană se retrăgea din extremitățile corpului;

[1] –52°C.

Credinciosul Duk, în preajma stăpânului său, Hatteras.

mâinile și picioarele se învinețeau; capul le era parcă strâns în cercuri de fier, și gândurile, zăpăcite, diminuate, înghețate, provocau delirul. Un simptom înfricoșător: limba nu mai putea să articuleze nicio vorbă.

Din ziua în care a fost amenințat că vor arde vasul, Hatteras se învârtea ore întregi pe punte, încoace și încolo.

Supraveghea, veghea. Lemnul acesta era carne din carnea lui; tăind o bucată din el, i se tăia un braț. Era înarmat și cu ochii în patru, nesimțitor la frig, la zăpadă, la gheața care-i făcea hainele scoarță și-l înfășura ca într-o

cuirasă de granit. Duk, înțelegându-l, lătra pe urmele lui și-l însoțea cu urletele sale.

Totuși, la 25 decembrie, coborî în sala comună. Doctorul, profitând de un rest de energie ce-i mai rămăsese, se duse drept către el.

– Hatteras, îi spuse el, vom muri din lipsă de foc!

– Niciodată! răspunse Hatteras, știind bine la ce întrebare răspundea în felul acesta.

– Trebuie! spuse doctorul cu blândețe.

– Niciodată! răspunse Hatteras cu și mai multă vigoare, niciodată nu voi consimți la așa ceva. Dacă asta le e dorința, n-au decât să nu mi se supună.

Aceasta însemna libertate de acțiune, acordată astfel. Johnson și Bell se năpustiră pe punte. Hatteras auzi lemnul bricului său trosnind sub loviturile toporului. Plânse.

În ziua aceea era Crăciunul, sărbătoare de familie în Anglia, seara serbărilor pentru copii! Ce amară era amintirea acestei sărbători, cu copii fericiți în jurul pomului lor împodobit cu panglici. Cine nu-și amintea de feliile acelea lungi, fripte, de carne de bou, îngrășat în mod special pentru această zi?

Și pateurile umplute cu carne, plăcintele cu ingrediente de tot felul pregătite pentru ziua aceasta atât de scumpă inimilor englezești? Aici, în schimb, domneau durerea, disperarea, mizeria și drept bușteau pentru focul de Crăciun le serveau bucățile astea de lemn dintr-un vas pierdut în adâncurile zonei glaciale!

Totuși, sub influența focului, marinarii își veniră în fire; ceaiurile și cafelele fierbinți le-au creat o bună dispoziție instantanee, iar speranța e ceva atât de înrădăcinat în sufletul oamenilor, încât aceștia au început din nou să spere.

Cu aceste alternări de frig și căldură, de speranță și de disperare, s-a sfârșit funestul an 1860, a cărui iarnă timpurie a dejucat îndrăznețele planuri ale lui Hatteras.

Or, s-a întâmplat ca tocmai ziua de 1 ianuarie 1861 să fie marcată de o descoperire neașteptată. Era ceva mai puțin frig și doctorul își reluase studiile obișnuite; citea relatările lui sir Edward Belcher despre expediția sa

în mările polare. Deodată, un pasaj neobservat până atunci îl surprinse în mod izbitor; îl reciti și-și dădu seama că nu se înșela.

Sir Edward Belcher povestea că, după ce ajunsese la extremitatea Canalului Reginei, descoperise urme importante ale trecerii și șederii unor oameni.

„Sunt, spunea el, resturi de locuințe cu mult superioare celor care pot fi atribuite obiceiurilor primitive ale triburilor nomade de eschimoși.

Zidurile sunt bine înfipte în pământul săpat la mare adâncime; suprafața interioară, frumos pavată cu un strat gros de prundiș. Oseminte de reni, de morse, de foci se văd aici, în cantitate mare. Am găsit și cărbuni."

La ultimele cuvinte, în mintea doctorului se născu o idee; luă cartea cu el și veni să-i comunice lui Hatteras cele citite.

– Cărbuni! exclamă acesta din urmă.

– Da, Hatteras, cărbuni, adică salvarea noastră!

– Cărbuni, pe coasta aceasta pustie! continuă Hatteras. Nu, așa ceva nu e cu putință!

– De ce să ne îndoim, Hatteras? Belcher n-ar fi semnalat un asemenea fapt fără să fi fost sigur, fără să-l fi văzut cu ochii lui.

– Ei bine, și atunci, doctore?

– Ne aflăm la mai puțin de o sută de mile de coasta unde Belcher a văzut acest cărbune. Ce reprezintă o excursie de o sută de mile? Nimic... S-au făcut adesea explorări la distanțe mai lungi, străbătând ghețurile prin geruri la fel de mari. Să plecăm, deci, căpitane!

– Să plecăm! exclamă Hatteras, care se decise repede și, cu mobilitatea imaginației sale, întrevedea șanse de salvare.

Johnson fu imediat înștiințat de luarea acestei hotărâri. Încuviință din toată inima planul și-l comunică tovarășilor săi; unii îl aprobară, alții îl primiră cu indiferență.

– Cărbuni pe coastele astea! zise Wall, lungit pe patul lui de suferință.

– Lasă-i să facă ce vor, îi răspunse Shandon, cu un aer misterios.

Dar, chiar înainte ca pregătirile de călătorie să fi început, Hatteras voi să stabilească din nou cu cea mai mare exactitate poziția lui *Forward.* E lesne de înțeles însemnătatea acestui calcul și de ce situația vasului trebuia

cunoscută cu o precizie matematică. Când vor fi departe de vas, nu-l vor putea regăsi fără date sigure.

Hatteras se urcă, deci, pe punte; culese, la momente diferite, date în legătură cu releveul lunii și înălțimea meridiană a principalelor stele.

Calculele prezentau serioase dificultăți; la aceste temperaturi joase, sticla și oglinzile instrumentelor se acopereau cu un strat de gheață, din cauza răsuflării lui Hatteras; nu o dată pleoapele i-au fost arse de metalul înghețat al lunetelor.

Totuși, reuși să obțină baze foarte precise pentru calculele sale și se întoarse în sală să le pună la punct. După ce termină, înălță cu uimire capul, luă harta, făcu însemnări pe ea și-l privi pe doctor.

– Ei? întrebă acesta.

– La ce latitudine ne aflam la începutul iernatului?

– Păi, la 78°15' latitudine și 95°30' longitudine, exact la polul frigului.

– Ei bine, adăugă Hatteras în șoaptă, câmpul de gheață pe care ne aflăm merge în derivă. Suntem cu două grade mai mult spre nord și mai la vest, la trei sute de mile, cel puțin, de depozitul dumneavoastră de cărbuni!

– Și nefericiții aceștia, care nu știu nimic! exclamă doctorul.

– Tăcere! făcu Hatteras, ducându-și degetul la buze.

XXVIII

PREGĂTIRI DE PLECARE

Hatteras nu voi să pună echipajul la curent cu noua situație. Avea dreptate. Nenorociții, știindu-se târâți spre nord cu o forță irezistibilă, s-ar fi lăsat, poate, pradă furiilor disperării. Doctorul îl înțelese și aprobă tăcerea căpitanului.

Acesta își ferecă în suflet impresiile provocate de descoperire. A fost primul lui moment de fericire de la începutul lungilor luni petrecute într-o luptă necontenită împotriva elementelor naturii. Se afla împins la o sută cincizeci de mile mai spre nord, la nici opt grade de pol! Dar și-a ascuns atât de bine bucuria, încât doctorul n-a putut nici măcar s-o bănuiască.

Se întrebă doar de ce ochii lui Hatteras aveau o strălucire neobișnuită; dar asta a fost tot, iar răspunsul atât de firesc la această întrebare nici măcar nu i-a trecut prin minte.

Forward, apropiindu-se de pol, se îndepărtase de zăcământul de cărbuni semnalat de sir Edward Belcher; în loc de o sută de mile, ca să-l cauți, trebuia să te întorci cu două sute cincizeci de mile spre sud. Totuși, după o scurtă discuție între Hatteras și Clawbonny, planul călătoriei fu menținut.

Dacă Belcher spusese adevărul, și nu se puteau pune la îndoială spusele lui, lucrurile trebuiau să se găsească în starea în care le lăsase. De la 1853 încoace, nicio expediție nouă nu se îndreptase spre acele pământuri îndepărtate. La această latitudine eschimoșii nu se întâlneau decât puțini sau deloc. Eșecul din insula Beechey nu se putea repeta pe coastele

Noului-Cornouailles. Temperatura scăzută a climatului de aici conserva la infinit lucrurile lăsate sub influența sa. Așadar, toate șansele erau în favoarea acestei călătorii printre ghețuri.

S-a calculat că excursia ar putea să dureze cel mult patruzeci de zile și pregătirile făcute de Johnson țineră seama de acest lucru.

Grija lui s-a îndreptat în primul rând asupra saniei; aceasta avea forma celor groenlandeze, largă de aproape un metru și lungă de douăzeci și patru de picioare. Eschimoșii construiesc asemenea sănii care, adesea, depășesc cincizeci de picioare în lungime. Sania se compunea din scânduri lungi, curbate în față și în spate și întinse ca un arc cu două frânghii puternice. Această construcție îi dă o anumită elasticitate, de natură a face șocurile mai puțin periculoase. Sania alerga cu ușurință pe gheață, dar, atunci când ningea, când straturile albe nu erau încă întărite, i se adaptau două tălpici verticale, una lângă alta, și, astfel ridicată, putea să înainteze fără să sporească rezistența la tracțiune. De altfel, frecată pe tălpi cu un amestec de sulf și de zăpadă, după metoda eschimosă, sania aluneca deosebit de ușor. Atelajul ei era format din șase câini; animalele voinice, în ciuda faptului că erau slabe, nu păreau să sufere prea mult din cauza iernii aspre; hamurile lor din piele de căprioară erau în stare bună; trebuiau să se bizuie pe acest echipaj vândut în mod cinstit de groenlandezii din Uppernawik. Toți cei șase câini la un loc puteau să tragă o greutate de două mii de livre, fără să se obosească peste măsură.

Materialele de cantonament erau: un cort, pentru cazul când construcția unei *snow-house*[1] ar fi fost imposibilă, o pânză cauciucată, largă, care urma să fie întinsă pe zăpadă pentru a o împiedica să se topească în contact cu corpul și, în fine, mai multe pături de lână și de piele de bivol. În plus, au luat cu ei și *halkettboat*-ul[2].

Proviziile au constat din cinci lăzi de pemmican – carne uscată – cântărind aproximativ patru sute cincizeci de livre; s-a socotit câte o livră de pemmican pentru fiecare om și pentru fiecare câine; aceștia erau în număr de șapte, cu Duk, cu tot; oamenii trebuiau să fie cel mult patru. S-au luat,

[1] *Snow-house* – casă de zăpadă (în limba engleză în original). (n.a.)

[2] *Halkett-boat* – barcă de cauciuc ce se umflă cu aer (în limba engleză în original). (n.a.)

de asemenea, doisprezece galoni[1] de spirt, adică aproape o sută cincizeci de livre; ceai, biscuiți, în cantitate suficientă; o mică mașină de gătit portabilă, cu o însemnată cantitate de fitiluri și câlți, pulbere, muniții și patru puști cu două țevi. Oamenii trebuiau, după modelul dat de căpitanul Parry, să se încingă cu centuri de cauciuc, în care căldura corpului și mișcarea provocată de mers păstrau cafeaua, ceaiul și apa în stare lichidă.

Johnson se îngriji în mod special de confecționarea unor *snow-shoes*[2], fixate pe niște rame de lemn prevăzute cu curele de piele; ele serveau de patine; pe terenurile complet înghețate și întărite, mocasinii din piele de căprioară îi înlocuiau cu succes; fiecare călător trebuia să fie dotat cu câte două perechi din ambele feluri de încălțăminte.

Aceste pregătiri atât de importante, deoarece omiterea unui singur amănunt putea să ducă la pieirea expediției, durară patru zile pline. În fiecare zi, la prânz, Hatteras avu grijă să stabilească poziția vasului său; nava nu mai era în derivă și, pentru a se asigura întoarcerea, era necesară o siguranță absolută.

Hatteras se ocupă cu alegerea oamenilor care trebuiau să-l însoțească. Era de luat o hotărâre gravă; pe unii dintre ei nu era bine să-i ducă cu sine, dar trebuia să fie atent și dacă-i lăsa la bord. Totuși, cum salvarea tuturor depindea de reușita călătoriei, căpitanului i s-a părut nimerit să-și aleagă drept tovarăși de drum, în primul rând, oameni siguri și încercați.

Shandon fu astfel exclus; el nu manifesta, de altfel, nicio părere de rău în această privință. James Wall, bolnav la pat, nu putea să ia parte la expediție.

Starea bolnavilor nu se înrăutățise; tratamentul lor consta din fracții repetate și doze mari de suc de lămâie; nu era greu de urmat și nu făcea necesară în niciun fel prezența doctorului. Dânsul se puse deci în fruntea călătorilor și plecarea lui nu stârni nici cea mai mică plângere.

Johnson ar fi dorit cu ardoare să-l însoțească pe căpitan în periculoasa lui misiune; dar acesta îl luă deoparte și, cu glas afectuos, aproape emoționat, îi spuse:

---

[1] Un galon – echivalent cu 4,5 l.

[2] *Snow-shoes* – încălțăminte pentru zăpadă (în limba engleză în original).

– Johnson, n-am încredere decât în dumneata. Ești singurul ofițer pe mâna căruia pot să las vasul meu. Trebuie să te știu aici, ca să-i supraveghezi pe Shandon și pe ceilalți. Iarna îi ține pe loc; dar cine știe de ce hotărâri funeste sunt în stare în răutatea lor? Vei fi împuternicit cu instrucțiuni formale, prin care, la nevoie, ți se va încredința comanda. Vei fi *alter-egoul* meu. Noi nu vom lipsi decât cel mult patru sau cinci săptămâni, și voi fi liniștit avându-te pe dumneata acolo unde nu pot să fiu eu. Vă trebuie lemne, Johnson. Știu! Dar, pe cât va fi posibil, cruțați bietul meu vas. Mă înțelegi, Johnson?

– Te înțeleg, căpitane, răspunse bătrânul marinar, și voi rămâne, de vreme ce interesele dumitale o cer.

– Mulțumesc! spuse Hatteras, strângând mâna șefului său de echipaj, și adăugă: Dacă vezi că nu ne întoarcem, așteaptă până la dezghețul viitor și încearcă să faci o recunoaștere spre pol. Dacă ceilalți se opun, nu te mai gândi la noi și du-l înapoi pe *Forward* în Anglia.

– E dorința dumitale, căpitane?

– E hotărârea mea absolută, răspunse Hatteras.

– Ordinele dumitale vor fi executate, spuse Johnson, simplu.

Odată hotărârea luată, doctorul îl regretă pe respectabilul său prieten, dar era nevoit a recunoaște că bine făcea Hatteras procedând în felul acesta.

Ceilalți doi tovarăși de călătorie fură Bell, dulgherul, și Simpson. Primul, sănătos, viteaz și devotat, avea să le fie de mare folos la instalarea taberei pe zăpadă; al doilea, deși mai puțin hotărât, primi totuși să participe la o expediție în care putea să fie foarte folositor în dubla lui calitate, de pescar și de vânător.

Astfel, detașamentul era format din Hatteras, Clawbonny, Bell, Simpson și credinciosul Duk; erau deci de hrănit patru oameni și șapte câini. Aprovizionarea fusese calculată în consecință.

În timpul primelor zile din ianuarie, temperatura se menținu în medie la treizeci și trei de grade sub zero[1].

Hatteras pândea cu nerăbdare o schimbare a vremii; de mai multe ori consultă barometrul, dar nu se putea încrede în el; instrumentul părea că-și

[1] –37°C.

pierde, la latitudinile înalte, precizia lui obișnuită; natura, în climatul acesta, face importante excepții de la regulile generale; astfel, limpezimea cerului nu era însoțită întotdeauna de frig, iar zăpada nu aducea neapărat o creștere a temperaturii; barometrul rămânea nesigur, așa cum observaseră și alți mulți navigatori ai mărilor polare, el coborând ușor când suflau vânturile din nord și din est; când cobora jos de tot, aducea timp frumos, iar când urca, zăpadă sau ploaie. Nu te puteai, deci, bizui pe indicațiile lui.

În sfârșit, la 5 ianuarie, o briză de est aduse cu sine o creștere de cincisprezece grade; mercurul în termometru se urcă la optsprezece grade sub zero[1].

Hatteras hotărî să plece a doua zi; nu ținea să mai vadă cum sub ochii lui era desfăcut vasul în bucăți; duneta fusese complet pusă pe foc.

Așadar, la 6 ianuarie, în plin viscol, ordonă plecarea. Doctorul le dădu bolnavilor ultimele sfaturi; Bell și Simpson schimbară tăcute strângeri de mână cu camarazii lor. Hatteras voi să-și ia rămas-bun cu glas tare, dar văzu în jurul lui numai priviri dușmănoase. I se păru că surprinde un zâmbet ironic pe buzele lui Shandon.

Tăcu. Poate că ezită chiar un moment să plece, privind către *Forward.* Dar nu era posibil să revină asupra hotărârii pe care o luase; sania încărcată și înhămată aștepta pe câmpul de gheață; Bell o luă înainte, ceilalți îl urmară. Johnson îi însoți pe călători cam un sfert de milă; apoi Hatteras îl rugă să se întoarcă la bord, ceea ce bătrânul marinar făcu, după ce îi salută fluturând multă vreme din mână, în semn de rămas-bun.

În clipa aceea, Hatteras, întorcându-se pentru ultima dată spre bric, văzu cum dispar vârfurile catargelor în ninsoarea întunecată ce cădea din cer.

[1] –28°C.

XXIX

STRĂBĂTÂND CÂMPURILE DE GHEAȚĂ

Micul grup coborî spre sud-est. Simpson mâna câinii înhămați la sanie. Duk îl ajuta cu zel, nefiind prea surprins de meseria semenilor săi. Hatteras și doctorul mergeau în spate, în timp ce Bell, însărcinat cu recunoașterea drumului, pășea în frunte, sondând ghețurile cu capătul de fier al bastonului său.

Urcarea termometrului anunța o ninsoare apropiată; nu s-a lăsat prea mult așteptată și curând au început să cadă fulgi mari. Vârtejurile care împiedicau vederea sporeau greutățile călătoriei: se abăteau de la linia dreaptă, mergeau încet; cu toate acestea, puteau să conteze pe o medie de trei mile pe oră.

Întinderea de gheață, frământată de presiunile înghețului, prezenta o suprafață inegală; izbiturile saniei deveneau tot mai frecvente și, urmând pantele drumului, ea se înclina uneori neliniștitor; dar, de bine, de rău, se descurcau.

Hatteras și tovarășii săi se ghemuiau cu grijă în hainele lor de piele, croite după moda groenlandeză; acestea nu străluceau prin eleganță, dar erau potrivite pentru necesitățile climatului; fața călătorilor era apărată de o glugă strânsă, prin care nu pătrundea vântul și zăpada; numai gura, nasul și ochii veneau în contact cu aerul și nu era cazul să fie apărate; nimic nu-i mai incomod decât fularele și eșarfele, pe care gheața le face țepene imediat; seara, n-ar fi putut să fie scoase decât cu lovituri de secure, ceea ce, chiar în

mările arctice, e un mod dezagreabil de a te dezbrăca. Trebuia, dimpotrivă, să lași loc liber pentru respirație, care, în fața unui obstacol, înghețа imediat.

Întinderea nesfârșită continua cu o monotonie obositoare: peste tot, ghețuri îngrămădite unele peste altele, având o înfățișare uniformă, hummock-uri, a căror neregularitate sfârșea prin a părea regulată, blocuri turnate în același tipar și aisberguri printre care șerpuiau văi întortocheate. Mergeau cu busola în mână și vorbeau puțin. În această atmosferă înghețată, a deschide gura însemna o adevărată suferință; cristale de gheață ascuțite se formau brusc între buze și căldura răsuflării nu reușea să le topească. Marșul se făcea în tăcere și fiecare dibuia, cu bastonul, terenul necunoscut. Pașii lui Bell se întipăreau în straturile moi; ceilalți îl urmau cu atenție și, pe unde trecea el, putea să se aventureze și restul grupului.

Numeroase urme de urși și de vulpi se încrucișau în toate sensurile, dar a fost cu neputință, în timpul primei zile, să zărești măcar un singur animal; să le vânezi ar fi fost, de altfel, și periculos, și nefolositor; sania, și așa destul de încărcată, nu putea fi umplută peste măsură.

De obicei, în explorări de acest fel, călătorii au grijă să lase depozite de alimente în drumul lor; le așază în ascunzători făcute în zăpadă la adăpost de animale, ușurându-se în felul acesta pe timpul călătoriei, iar la întoarcere iau înapoi, puțin câte puțin, din aceste provizii, fără să se fi trudit a le transporta cu ei.

Hatteras nu putea să recurgă la acest mijloc pe un câmp de gheață care se putea să fie mișcător; pe uscat depozitele ar fi fost ușor de instalat, dar nu printre icefielduri, iar nesiguranța drumului făcea foarte problematică întoarcerea prin locurile prin care trecuseră la dus.

La prânz, Hatteras opri micul lui grup la adăpostul unui zid de gheață; dejunul era compus din pemmican și ceai fierbinte; calitățile înviorătoare ale acestei băuturi produc o adevărată bună dispoziție, de care călătorii n-au fost lipsiți.

După o oră de repaus, au pornit iar la drum; în această primă zi de călătorie parcurseseră 20 de mile; seara, oamenii și câinii erau istoviți.

Totuși, cu toată oboseala, trebuia construită o casă de zăpadă unde să-și petreacă noaptea; cortul ar fi fost insuficient. A fost o treabă de o oră și jumătate. Bell se dovedi foarte îndemânatic. Blocurile de gheață tăiate cu

cuțitul se suprapuseră cu iuțeală, se rotunjiră în formă de dom și un ultim bloc asigură soliditatea construcției, alcătuind cheia de boltă; zăpada moale servea de mortar; ea umplea crăpăturile și, întărindu-se repede, făcu un bloc unic din întreaga construcție.

O deschidere strâmtă, prin care te strecurai pe brânci, îngăduia accesul în grota aceasta improvizată; doctorul se vârî pe acolo, nu fără greutate, și ceilalți îl urmară. Cina a fost pregătită la iuțeală pe mașina de gătit cu spirt. Temperatura interioară a acestei snow-house era foarte suportabilă; vântul care sufla cu turbare pe afară nu putea să pătrundă înăuntru. „La masă!" strigă în curând doctorul cu glasul cel mai îmbietor.

Și masa aceasta, mereu aceeași, puțin variată, dar întăritoare, se luă în comun. După masă, gândul le era numai la somn; pânzele impermeabile de mackintosh, întinse pe stratul de zăpadă, îi apărau de umezeală.

Și-au pus la uscat, la flacăra mașinii de gătit portative, ciorapii și încălțămintea, apoi trei dintre călători, înveliți în păturile de lână, adormiră pe rând, în timp ce al patrulea făcea de gardă; el trebuia să vegheze la siguranța tuturor și să împiedice astuparea deschizăturii prin care se intra în casă, căci, fără această măsură, riscau să fie îngropați de vii.

Duk locuia în camera comună; echipajul de câini rămăsese afară și, după ce-și primi porția, se ghemui sub zăpada care deveni, în scurt timp, o pătură impermeabilă.

Oboseala acestei zile îi făcu să adoarmă imediat. Doctorul își luă în primire cartul de veghe la trei dimineața. În timpul nopții se dezlănțuise uraganul. În ce stranie situație se aflau acești oameni, izolați, rătăciți printre zăpezi, îngropați într-un mormânt ale cărui ziduri se îngroșau sub rafalele de zăpadă.

A doua zi dimineața, la ora șase, marșul monoton fu reluat; mereu aceleași văi, aceleași aisberguri, o uniformitate care îngreuna alegerea punctelor de reper. În timpul acesta, temperatura coborând cu câteva grade și, înghețând stratul de zăpadă, mersul călătorilor se acceleră. Adesea se întâlneau dâmburi care semănau cu niște *cairnuri* sau cu ascunzători de eschimoși; doctorul puse să fie dărâmat un asemenea *cairn* ca să fie cu conștiința împăcată, dar n-a găsit în el decât un bloc de gheață.

A doua zi dimineața, la ora șase, marșul monoton fu reluat…

– Ce crezi dumneata, Clawbonny? îl întrebă Hatteras, nu suntem noi primii oameni care am pus piciorul în această parte a globului?

– E posibil să fie așa, răspunse Clawbonny, dar, în fine, cine știe?

– Să nu ne pierdem timpul în cercetări zadarnice, continuă căpitanul; mă grăbesc să ajung iar la vasul meu, chiar dacă nu vom găsi combustibilul atât de dorit.

– În privința aceasta, am speranțe mari.

– Doctore, spunea adesea Hatteras, n-am făcut bine părăsind *Forward*; e o greșeală! Locul căpitanului e la bord și nu în altă parte.

– E Johnson acolo! În sfârșit... să ne grăbim... să ne grăbim!

Echipajul mergea repede; se auzeau strigătele lui Simpson, care îmboldea câinii; aceștia, printr-un curios fenomen de fosforescență, alergau parcă pe un sol aprins, iar tălpicile saniei păreau să ridice o pulbere de scântei. Doctorul o luă înainte ca să examineze natura acestei zăpezi când, deodată, vrând să sară peste un hummock, dispăru. Bell, care era în apropierea lui, alergă imediat într-acolo.

– Hei, domnule Clawbonny, strigă el neliniștit, în timp ce Hatteras și Simpson veneau și ei. Unde sunteți?

– Doctore! strigă căpitanul.

– Aici sunt, într-o groapă, răspunse o voce liniștitoare; dați-mi un capăt de frânghie și mă urc iar la suprafața globului.

I se întinse o funie doctorului, care stătea ghemuit în fundul unei pâlnii adânci de vreo douăsprezece picioare; acesta își trecu frânghia în jurul mijlocului și cei trei tovarăși ai săi îl traseră, cu destulă greutate.

– Sunteți rănit? întrebă Hatteras.

– Deloc! Nu-i așa ușor să mi se întâmple mie ceva, răspunse doctorul, scuturându-și fața blajină, plină de zăpadă.

– Dar cum s-au petrecut lucrurile?

– Ei! din cauza refracției! răspunse el râzând. Mereu refracția! Am crezut că sar peste un interval lat de un picior și am căzut într-o groapă adâncă de zece! Ah, iluziile optice! Sunt singurele iluzii care-mi mai rămân, dragi prieteni, dar mi-ar fi greu să le pierd! Asta să vă fie de învățătură, ca să nu mai faceți niciun pas fără să fi sondat terenul, căci nu trebuie să te bizui pe simțuri! Aici urechile aud greșit și ochii văd fals! E într-adevăr un ținut pe care să-l alegi dintre o mie.

– Ne putem continua drumul? întrebă căpitanul.

– Să-l continuăm, Hatteras, să-l continuăm! Această cădere mi-a făcut mai mult bine decât rău.

Își reluară drumul spre sud-est și, la venirea serii, călătorii se opriră, după ce străbătuseră o distanță de douăzeci și cinci de mile; erau frânți de oboseală, ceea ce nu-l împiedică pe doctor să se urce pe un munte de gheață în timp ce se construia casa de zăpadă.

Luna, aproape plină încă, avea o strălucire extraordinară pe cerul senin; stelele radiau cu o forță surprinzătoare; din vârful aisbergului se vedea întreaga întindere, plină de dâmburi cu forme ciudate; văzându-le risipite, strălucind sub razele lunii, desenându-și profilurile precise peste umbrele învecinate, semănând cu niște coloane, cu trunchiuri răsturnate și pietre funerare, ai fi spus că e un uriaș cimitir, fără copaci, trist, tăcut, nesfârșit, în care douăzeci de generații din lumea întreagă s-au culcat în tihnă să-și doarmă somnul de veci.

În ciuda frigului și a oboselii, doctorul rămase într-o lungă contemplare din care însoțitorii l-au scos destul de greu; dar trebuiau să se gândească la odihnă; coliba de zăpadă era gata; cei patru călători s-au ghemuit în ea ca niște cârtițe și au adormit imediat.

A doua zi și zilele următoare au trecut fără niciun incident deosebit; călătoria se făcea ușor sau greu, repede sau încet, după toanele temperaturii, când aspră și glacială, când umedă și pătrunzătoare; după natura solului, trebuiau să folosească fie mocasinii, fie încălțămintea pentru zăpadă.

Astfel au ajuns la 15 ianuarie; luna, la ultimul pătrar, stătea puțină vreme pe cer, soarele, deși mereu ascuns sub orizont, începuse să dea timp de șase ore un fel de lumină crepusculară, insuficientă însă pentru luminarea drumului; acesta trebuia jalonat după direcția indicată de compas. Bell pășea în frunte; Hatteras mergea, în linie dreaptă, îndărătul lui. Apoi Simpson și doctorul, determinând poziția unuia prin poziția celuilalt, astfel încât să nu-l zărească decât pe Hatteras; căutau astfel să se mențină în linie dreaptă. Și totuși, cu toată grija lor, se îndepărtau uneori de ea cu treizeci și patruzeci de grade; atunci trebuiau să reia jalonarea.

La 15 februarie, într-o duminică, Hatteras socoti că a parcurs aproape o sută de mile spre sud; dimineața aceasta a fost consacrată reparării diverselor obiecte necesare toaletei și vieții de tabără.

La prânz, au pornit iar la drum; temperatura era rece; termometrul arăta numai treizeci și două de grade sub zero[1], într-o atmosferă foarte pură.

Deodată, fără ca să fi putut prevedea această schimbare bruscă, se ridică din pământ un abur într-o stare de totală congelare; acesta atinse o înălțime

[1] –36°C.

de aproape nouăzeci de picioare și rămase nemișcat; nu se mai vedeau între ei nici măcar la un pas distanță; aburul acesta se lipea de haine, pe care le acoperea cu niște cristale prismatice lungi, ascuțite.

Călătorii, surprinși de fenomenul acesta de *frost-rime*[1], nu avură mai întâi decât un singur gând: să se adune la un loc; imediat se auziră diverse apeluri:

– Hei, Simpson!

– Bell, pe aici!

– Domnule Clawbonny!

– Doctore!

– Căpitane, unde sunteți?

Cei patru tovarăși de drum se căutau cu brațele întinse prin ceața deasă, care nu lăsa privirii nicio posibilitate de a vedea ceva. Dar ceea ce avea să-i neliniștească, era că niciun răspuns nu ajungea până la ei; s-ar fi zis că prin aburii aceștia nu se puteau transmite sunetele.

Fiecare avu, deci, ideea să-și descopere arma, ca să dea un semnal de adunare. Dar, dacă sunetul vocii părea prea slab, detunăturile puștii erau prea puternice, căci ecourile le luară în stăpânire și, repercutate în toate direcțiile, provocară un uruit confuz, fără o direcție care să poată fi precizată.

Atunci fiecare acționă după firea sa. Hatteras se opri și, încrucișând brațele, aștepta. Simpson se mulțumi, nu fără greutate, să oprească sania. Bell se întoarse îndărăt pe urma pașilor săi, ale căror tipare le pipăi foarte atent cu mâna. Doctorul, ciocnindu-se de blocuri de gheață, căzând și ridicându-se, merse, de la dreapta spre stânga, tăind urmele de pași de-a curmezișul și rătăcindu-se din ce în ce mai mult.

– Asta nu mai poate să dureze! Ciudată climă! Cam prea multe lucruri neprevăzute! Nu mai știi pe ce te poți bizui, fără să mai vorbim de cristalele astea ascuțite care-ți sfâșie fața. Aho! Aho! Căpitane! strigă el din nou. Dar nu obținu niciun răspuns; cu totul la întâmplare își încarcă pușca și, în ciuda mănușilor lui groase, răceala țevii îi ardea mâinile. În timpul acestei operații, i se păru că întrezărește o masă nedeslușită care se mișca la câțiva pași de el.

[1] *Frost-rime* – fum înghețat (în limba engleză în original). (n.a.)

– În sfârșit! spuse el, Hatteras! Bell! Simpson! Voi sunteți? Hai, răspundeți!

Se auzi un mormăit surd.

„Ei! se gândi bunul doctor. Ce-i asta?"

Masa se apropia; pierzându-și primele dimensiuni, contururile ei începeau să se precizeze. Un gând înfricoșător se născu în mintea doctorului.

„Un urs!" își spuse el.

Într-adevăr, trebuia să fie un urs foarte mare; rătăcit prin ceață, umbla încolo și încoace, cu riscul de a se ciocni de acești călători a căror prezență, cu siguranță, n-o bănuia.

„Se complică lucrurile", se gândi doctorul, rămânând nemișcat.

Ba simțea respirația animalului, care, în aceeași clipă, se pierdea în frost-rime; ba zărea labele uriașe ale monstrului bătând aerul și trecând atât de aproape de el, încât hainele i-au fost sfâșiate de mai multe ori de ghearele ascuțite; făcea o săritură înapoi și atunci masa în mișcare pierea așa cum pier spectrele fantasmagorice.

Dar, tot retrăgându-se, doctorul simți terenul înălțându-i-se sub picioare; ajutându-se cu mâinile, cramponându-se de muchiile gheților, se sui pe un bloc, apoi pe al doilea; dibui cu capătul bastonului.

„Un aisberg, își spuse el; dacă ajung în vârf, sunt salvat!" Și, spunând asta, se cățără cu o agilitate surprinzătoare pe o înălțime de aproape optzeci de picioare; depășea cu capul ceața înghețată, a cărei parte superioară era net retezată.

„Bun!" își spuse el, și, privind în jur, îi zări pe cei trei însoțitori ai săi apărând din fluidul dens.

– Hatteras!

– Domnule Clawbonny!

– Bell!

– Simpson!

Aceste patru sunete țâșniră aproape în același timp. Cerul, aprins de un șubred cerc luminos, arunca raze palide care dădeau frost-rime-ului culoarea norilor, iar crestetele aisbergurilor păreau că ies dintr-o masă de argint lichid. Călătorii se aflau într-un cerc cu un diametru mai mic de o sută de picioare. Datorită limpezimii straturilor superioare de aer, temperatura

fiind foarte scăzută, glasurile li se auzeau cu mare ușurință și puteau sta de vorbă de pe înălțimea ghețarului lor. După primele focuri de armă, fiecare dintre ei, neauzind niciun răspuns, n-a avut ceva mai bun de făcut decât să se ridice deasupra ceții.

– Sania! exclamă căpitanul.

– La optzeci de picioare sub noi, răspunse Simpson.

– În stare bună?

– În stare bună.

– Și ursul? întrebă doctorul.

– Care urs? răspunse Bell.

– Ursul pe care l-am întâlnit și care era să-mi sfărâme craniul.

– Un urs! exclamă Hatteras. Atunci să coborâm.

– Ba nu! replică doctorul, ne-am rătăci din nou și ar trebui s-o luăm de la început.

– Și dacă animalul acesta se aruncă asupra câinilor noștri?... spuse Hatteras.

În clipa aceea răsunară lătrăturile lui Duk. Ele ieșeau din ceață și ajungeau ușor la urechile călătorilor.

– E Duk! strigă Hatteras. Desigur că se întâmplă ceva. Cobor.

Din masa de ceață ieșeau urlete de toate felurile, ca un concert înspăimântător. Duk și câinii ceilalți lătrau cu furie. Toată această gălăgie semăna cu un uriaș zumzet, înăbușit așa cum se întâmplă cu sunetele produse într-o sală capitonată. Se simțea că acolo, în adâncul ceții dese, avea loc o bătălie nevăzută și aburii se agitau uneori ca marea în timpul luptelor dintre monștrii marini.

– Duk! Duk! strigă căpitanul, pregătindu-se să reintre în frost-rime.

– Așteaptă, Hatteras, așteaptă! îl opri doctorul; mi se pare că se risipește ceața.

Ceața nu se risipea, dar cobora ca apa dintr-un elește care se golește treptat; părea că reintră în pământul din care se născuse; vârfurile strălucitoare ale aisbergurilor se înălțau deasupra ei; altele, scufundate până atunci în ceață, ieșeau ca niște insule noi; printr-o iluzie optică, ușor de înțeles, călătorii, agățați de conurile lor de gheață, credeau că se ridică în atmosferă, în timp ce stratul superior de gheață scădea sub ei.

– Foc! strigă căpitanul, descărcându-și pușca.

În curând apăru partea de deasupra a saniei, apoi câinii atelajului, apoi alte animale, în număr de vreo treizeci, apoi mase mari agitându-se și Duk sărind, aci scoțând, aci vârându-și capul în ceața înghețată.

– Vulpi! strigă Bell.

– Urși! răspunse doctorul; unul, trei, cinci!

– Câinii noștri! proviziile! gemu Simpson.

O bandă de vulpi și de urși, dând peste sanie, o goleau de provizii. Instinctul jafului îi unea într-un acord perfect; câinii lătrau cu furie, dar

droaia de animale nu le dădea nicio atenție, și scena distrugerii continua cu înverșunare.

– Foc! strigă căpitanul, descărcându-și pușca.

Însoțitorii lui îl imitară. La această împătrită detunătură, urșii, ridicând capul și scoțând un mormăit comic, dădură semnalul de plecare; o porniră într-un trap cu care nici galopul unui cal nu s-ar fi putut măsura și, urmăriți de ceata de vulpi, dispărură curând printre ghețurile din nord.

XXX

CAIRNUL

Durata acestui fenomen, specific climatului polar, fusese de trei sferturi de oră. Urșii și vulpile avuseseră timp să prade în voie; proviziile se nimeriseră tocmai bine ca să potolească animalele înfometate în timpul acestei ierni aspre; coviltirul saniei, sfâșiat de gheare puternice, lăzile de pemmican, deschise și cu fundul spart, sacii de biscuiți, prădați, proviziile de ceai, împrăștiate pe zăpadă, un butoiaș de spirt, cu doagele smulse și golit de prețiosul său lichid, efectele de tabără împrăștiate, călcate în picioare, totul dovedea îndârjirea acestor fiare, pofta lor nestăvilită, nesățioasa lor lăcomie.

– O adevărată nenorocire, spuse Bell, privind jalnica scenă.

– Și probabil ireparabilă, răspunse Simpson.

– Să evaluăm mai întâi stricăciunile, propuse doctorul, și apoi vom vorbi despre asta.

Hatteras, fără să scoată o vorbă, se apucase să adune lăzile și sacii împrăștiați. Au strâns pemmicanul și biscuiții care se mai puteau mânca. Pierderea unei părți din spirt era un lucru supărător; fără spirt, nu mai puteau să aibă băuturi calde, nici ceai, nici cafea. Făcând inventarul proviziilor cruțate de jefuitori, doctorul constată dispariția a două sute de livre de pemmican și a o sută cincizeci de livre de biscuiți; dacă își continuau călătoria, trebuiau să se mulțumească cu jumătate din rație.

Au discutat, deci, asupra hotărârii ce urma să fie luată, în aceste împrejurări. Trebuiau să se întoarcă la vas și să pornească expediția de la început? Dar cum să te hotărăști să pierzi cele o sută cincizeci de mile străbătute? Să te întorci fără combustibilul atât de necesar, ar fi avut un efect dezastruos asupra moralului echipajului. S-ar mai fi găsit oare oameni hotărâți să reînceapă drumul acesta printre ghețuri?

În mod evident, cel mai bine era să mergi înainte, chiar cu prețul celor mai aspre privațiuni.

Doctorul, Hatteras și Bell erau pentru această ultimă soluție. Simpson înclina spre întoarcere; oboseala călătoriei îi zdruncinase sănătatea; slăbea văzând cu ochii; dar, în cele din urmă, pentru că era singurul de această părere, își reluă locul în fruntea saniei și micuța caravană își continuă drumul spre sud.

În timpul următoarelor trei zile, între 15 și 17 ianuarie, incidentele monotone ale călătoriei s-au repetat. Înaintau mai încet; călătorii oboseau; simțeau că li se înmoaie picioarele; câinii trăgeau din ce în ce mai greu. Hrana neîndestulătoare nu era în măsură să antreneze oamenii și animalele. Timpul era schimbător, ca de obicei, sărind de la ger aspru la cețuri umede și pătrunzătoare.

La 18 ianuarie, înfățișarea câmpului de gheață se schimbă brusc. Un număr mare de piscuri, semănând cu niște piramide terminate cu un vârf ascuțit și foarte înalt, se ridica la orizont. Solul, prin unele locuri, ieșea de sub stratul de zăpadă; părea format din gnais, din șist și din cuarț, și ceva roci calcaroase. Călătorii călcau, în sfârșit, pe pământul tare și pământul acesta trebuia să fie, după aprecierea lor, acel ținut numit Noul Cornouailles.

Doctorul nu s-a putut opri să nu bată din picior, mulțumit, în pământul acesta solid; călătorii nu aveau mai mult de o sută de mile de parcurs ca să ajungă la capul Belcher; dar osteneala lor creștea în mod deosebit pe acest pământ accidentat, presărat cu stânci ascuțite, vârfuri periculoase, crăpături și prăpăstii; trebuiau să se afunde în interiorul ținutului și să urce falezele înalte ale coastei, prin niște chei înguste în care se îngrămădeau zăpezile până la o înălțime de treizeci-patruzeci de picioare.

Călătorii începură foarte curând să regrete drumul aproape neted, ușor, al icefieldurilor, atât de prielnic pentru lunecarea săniilor. Acum trebuiau

Câinii, zdrobiți de oboseală, nu mai făceau față…

să tragă cu toată puterea. Câinii, zdrobiți de oboseală, nu mai făceau față; oamenii, siliți să se înhame alături de ei, se istoveau ca să mai ușureze efortul câinilor. De mai multe ori a fost necesar să fie descărcate toate proviziile ca să se poată trece peste dealuri extrem de abrupte, ale căror suprafețe înghețate nu ofereau niciun punct de sprijin. O asemenea trecere de zece picioare îi făcu să piardă ore întregi; așa că, în cursul primei zile, de-abia au parcurs cinci mile în acest ținut căruia i s-a spus atât de bine Cornouailles,

căci prezenta aceleași asperități, vârfuri ascuțite, muchii tăioase, roci răsucite, stânci frământate ca și extremitatea sud-vestică a Angliei.

A doua zi, sania ajunse în partea superioară a falezelor; călătorii, la capătul puterilor, neputându-și construi căsuța de zăpadă, fură nevoiți să-și petreacă noaptea în cort, înveliți în piei de bivol și încălzindu-și ciorapii uzi pe piepturile lor. Se pot presupune consecințele de neînlăturat ale unei asemenea lipse de igienă. În timpul acestei nopți, termometrul coborî mai jos de patruzeci și patru de grade[1] și mercurul îngheță.

Sănătatea lui Simpson se înrăutăți într-un mod neliniștitor; un guturai care nu mai ceda, violente dureri reumatice, insuportabile, îl obligau să se culce pe sanie, pe care nu putea s-o mai conducă. Bell îi luă locul; și el suferea, dar suferințele lui nu erau așa de grave, încât să cadă la pat. Doctorul se resimțea și el de pe urma acestei călătorii făcută într-o iarnă atât de îngrozitoare; totuși nu lăsă să-i scape nici cel mai mic vaiet; mergea în frunte, sprijinit în baston; pornea în recunoaștere, ajuta la toate. Hatteras, impasibil, de nepătruns, insensibil, sănătos ca în prima zi, cu firea lui tare ca fierul, urma sania în tăcere.

La 20 ianuarie, temperatura a fost atât de aspră, încât cel mai mic efort te aducea imediat într-o stare de inerție totală. În acest timp dificultățile terenului deveniră așa de mari, încât doctorul, Hatteras și Bell se înhămară alături de câini; izbituri neprevăzute sfărâmaseră partea de dinainte a saniei; a trebuit să fie reparată. Asemenea cauze de întârziere se repetau de mai multe ori pe zi.

Călătorii urmau drumul săpat de un puhoi adânc, vârâți în zăpadă până la brâu și transpirați, în toiul unui ger năprasnic. Nu scoteau nicio vorbă. Deodată Bell, care stătea lângă doctor, îl privi îngrozit; apoi, fără să rostească un cuvânt, strânse un pumn de zăpadă și frecă cu putere fața însoțitorului său.

– Ei, Bell, ce te-a apucat? întrebă doctorul zbătându-se.

Dar Bell continua să-l frece cum se pricepea el mai bine.

– Stai, Bell, spuse din nou doctorul, cu gura, cu nasul, cu ochii plini de zăpadă, ești nebun? Ce se întâmplă?

[1] –42°C.

– Se întâmplă, îi răspunse Bell, că, dacă mai aveți un nas, mi-l datorați mie.

– Un nas! răspunse doctorul, ducându-și mâna la față.

– Da, domnule Clawbonny, erați complet *frost-bitten*[1]; nasul vă era alb de tot când m-am uitat la dumneavoastră și, fără tratamentul meu energic, ați fi fost lipsit de această podoabă, incomodă în călătorie, dar necesară în viață.

Și într-adevăr, încă puțin și doctorul ar fi avut nasul degerat; circulația sângelui restabilindu-se la timp, datorită frecțiilor făcute de Bell, orice pericol dispăru.

– Mulțumesc, Bell, spuse doctorul, și sunt gata să mă revanșez.

– Contez pe dumneavoastră, domnule Clawbonny, răspunse dulgherul, și să dea Domnul să nu avem a ne teme niciodată de nenorociri mai mari!

– Vai, Bell, reluă doctorul, faci aluzie la Simpson! Bietul băiat e în prada unor suferințe îngrozitoare!

– Vă temeți pentru el? întrebă Hatteras îngrijorat.

– Da, căpitane, răspunse doctorul.

– Și de ce anume vă temeți?

– De un atac violent de scorbut. Picioarele i se umflă, iar gingiile se inflamează; nenorocitul e acolo, culcat sub păturile din sanie, pe jumătate înghețat, iar scuturăturile îi stârnesc în fiecare clipă durerile. Îl plâng, Hatteras, și nu pot face nimic ca să-i alin aceste dureri.

– Bietul Simpson! murmură Bell.

– Poate că ar trebui să ne oprim o zi sau două, mai spuse doctorul.

– Să ne oprim! strigă Hatteras, când viața a optsprezece oameni depinde de întoarcerea noastră!

– Totuși... făcu doctorul.

– Clawbonny, Bell, ascultați-mă! spuse iar Hatteras. Nu ne-au mai rămas alimente nici pentru douăzeci de zile. Spuneți și dumneavoastră dacă mai putem pierde măcar o clipă!

Nici doctorul, nici Bell nu scoaseră un singur cuvânt și sania își continuă mersul întrerupt o clipă.

---

[1] *Frost-bitten* – mușcat de ger, înghețat (în limba engleză în original).

Seara se opriră la poalele unui dâmb de gheață, în care Bell tăie cu toată iuțeala o grotă; călătorii se adăpostiră în ea; doctorul își petrecu noaptea îngrijindu-l pe Simpson; nenorocitul începuse să simtă îngrozitoarele ravagii ale scorbutului, iar suferințele aduceau pe buzele sale tumefiate un vaiet continuu.

– Ah, domnule Clawbonny!

– Curaj, băiete! spunea doctorul.

– N-am să mă mai întorc! Simt acest lucru! Nu mai pot să îndur! Aș vrea mai bine să mor.

La aceste cuvinte disperate doctorul răspundea prin îngrijiri permanente; deși el însuși frânt de oboseala zilei, își folosea noaptea ca să pregătească vreo poțiune liniștitoare pentru bolnav; dar sucul de lămâie rămânea fără efect, iar frecțiile nu împiedicau scorbutul să se întindă puțin câte puțin.

A doua zi, trebuiau să-l culce din nou în sanie pe acest nefericit, deși el cerea să rămână singur, părăsit și să fie lăsat să moară în pace; apoi continuau această cursă înfiorătoare în mijlocul unor greutăți care creșteau la tot pasul.

Negurile înghețate îi pătrundeau pe cei trei oameni până la oase; zăpada, măzărichea le biciuiau obrajii; îndeplineau rolul de vite de povară și n-aveau nici măcar hrană destulă.

Duk, asemenea stăpânului său, mergea de colo până colo, sfidând oboseala, mereu sprinten, descoperind instinctiv cel mai bun drum de urmat; toți se bizuiau pe miraculoasa lui agerime.

În timpul dimineții de 23 ianuarie, în mijlocul unui întuneric aproape total, căci era Lună nouă, Duk o luase înainte; timp de câteva ore îl pierduseră din vedere; neliniștea îl cuprindea pe Hatteras, cu atât mai mult, cu cât numeroase urme de urși brăzdau pământul; nu știa ce hotărâre să ia când se auziră niște lătrături puternice.

Hatteras grăbi mersul saniei și în curând îl găsi pe credinciosul animal pe fundul unei albii de torent. Duk, oprit locului, nemișcat, ca și cum ar fi fost împietrit, lătra în fața unui fel de *cairn*, făcut din câteva pietre calcaroase, cimentate de gheață.

– De data asta, spuse doctorul, desfăcându-și hamurile, e un *cairn*, nu ne putem înșela.

– Ce ne pasă? răspunse Hatteras.

– Hatteras, dacă e un *cairn*, poate să conțină un document prețios pentru noi; poate că sunt depozitate provizii și merită osteneala de a arunca o privire înăuntru.

– Care european ar fi putut să ajungă până aici? întrebă Hatteras dând din umeri.

– Dar, în lipsa europenilor, replică doctorul, n-ar fi putut eschimoșii să-și facă o ascunzătoare în locul acesta și să depoziteze produsele vânătorii și pescuitului lor? E ceva destul de obișnuit pentru ei, după cum mi se pare.

– Ei bine, vedeți despre ce este vorba, răspunse Hatteras, dar tare mă tem că nu veți fi răsplătiți pentru osteneala ce v-o dați.

Clawbonny și Bell, înarmați cu hârlețe, se îndreptară spre *cairn*. Duk continua să latre cu furie. Pietrele calcaroase erau puternic cimentate de gheață; dar, din câteva lovituri, au fost împrăștiate pe pământ.

– Cu siguranță că e ceva înăuntru, spuse doctorul.

– Și eu cred, răspunse Bell.

Dărâmară *cairnul* cu repeziciune. În curând, fu descoperită o ascunzătoare; în această ascunzătoare se găsea o hârtie umedă. Doctorul puse mâna pe ea cu inima bătândă. Hatteras se îndreptă în grabă într-acolo, luă documentul și citi:

„Altam... *Porpoise*, 13 decembrie... 1860. 12..°long. 8..°35' lat...

– Vasul *Porpoise*, exclamă doctorul.

– *Porpoise!* repetă Hatteras. Nu cunosc niciun vas cu acest nume care să umble prin aceste mări.

– E evident, continuă doctorul, că niște navigatori, poate naufragiați, au trecut pe aici acum nici două luni.

– Asta-i sigur! răspunse Bell.

– Ce-i de făcut? întrebă doctorul.

– Ne vom continua drumul, răspunse Hatteras cu răceală. Nu știu ce-i cu vasul *Porpoise*, dar știu că bricul *Forward* așteaptă întoarcerea noastră.

XXXI

MOARTEA LUI SIMPSON

Și-au continuat călătoria; mintea fiecăruia din ei era plină de idei noi și neașteptate, căci o întâlnire în aceste ținuturi boreale este evenimentul cel mai grav care se poate produce. Hatteras își încrunta sprâncenele, neliniștit.

„*Porpoise!* se întreba el. Ce-i cu vasul acesta? Și ce caută el atât de aproape de pol?"

La gândul acesta îl trecură căldurile, în ciuda temperaturii scăzute. Doctorul și Bell nu se gândeau decât la două rezultate pe care le putea avea găsirea acestui document: să-și salveze semenii sau să fie ei salvați de aceștia.

Dar greutățile, piedicile, oboseala reveniră curând și trebuiră să se gândească numai la propria lor situație, atât de periculoasă în momentul acela.

Starea lui Simpson se înrăutățea; nu se putea ca simptomele unei morți apropiate să nu fi fost recunoscute de doctor. Acesta nu-l putea ajuta cu nimic; el însuși suferea crunt de o oftalmie dureroasă, care l-ar fi dus la orbire dacă nu se păzea.

Crepusculul lumina pe atunci suficient, iar lumina reflectată de zăpadă ardea ochii; era greu să te aperi de această reflectare, căci sticlele ochelarilor, acoperindu-se de o crustă de gheață, deveneau opace și împiedicau vederea. Or, trebuiau să fie atenți la cele mai mici accidente de teren și să le semnaleze de cât mai de departe cu putință; erau, deci, forțați să sfideze

pericolele oftalmiei; totuși, doctorul și Bell, acoperindu-și ochii, își lăsau pe rând, fiecăruia dintre ei, grija de a conduce sania.

Aceasta aluneca anevoios pe tălpicile sale uzate; devenea din ce în ce mai greu de tras; dificultățile terenului nu se micșorau; se aflau într-un ținut de natură vulcanică, înconjurat și presărat de creste ascuțite; călătorii trebuiră, încetul cu încetul, să urce la o înălțime de o mie cinci sute de picioare ca să treacă de creștetul munților. Temperatura era acolo mai aspră; rafalele și vârtejurile se dezlănțuiau cu o violență fără pereche și era jalnic spectacolul oferit de nefericiții care se târau pe culmile pustiite...

Îi cuprinsese și boala provocată de albeața zăpezii; strălucirea aceasta uniformă îți făcea silă, te îmbăta, îți dădea amețeli; pământul părea că dispare și că nu oferă niciun punct fix pe această pânză uriașă; sentimentul pe care-l încercai semăna cu cel pe care ți-l dă ruliul când puntea vasului fuge de sub picioarele marinarului; călătorii nu se puteau obișnui cu această impresie și permanența acestei senzații îi amețea. Membrele le erau toropite, mintea somnoroasă și adesea umblau ca niște oameni aproape adormiți; atunci câte o zdruncinătură, o ciocnire neașteptată, o cădere chiar îi scotea din inerție, care îi cuprindea însă din nou după câteva minute.

La 25 ianuarie, începură să coboare niște pante abrupte; oboseala lor crescu și mai mult pe aceste povârnișuri înghețate; un pas greșit, destul de greu de evitat, putea să-i facă să se prăvălească în prăpăstiile adânci, și acolo ar fi fost pierduți, fără niciun mijloc de scăpare.

Spre seară, o furtună de o tărie nemaipomenită mătură crestetele munților, acoperite de zăpadă; nu se putea rezista la violența uraganului; trebuia să te culci la pământ; dar temperatura fiind foarte scăzută, riscai să degeri instantaneu.

Bell, ajutat de Hatteras, construi cu multă cazmă o casă de zăpadă, în care nenorociții își găsiră un adăpost; acolo au mâncat un pic de pemmican și au băut puțin ceai cald; nu mai rămăseseră decât patru galoni de spirt; or, era necesar să te folosești de el ca să-ți potolești setea, căci nu trebuie să se creadă că zăpada poate fi consumată în forma ei naturală; ești silit s-o topești.

În țările temperate, unde frigul abia coboară sub punctul de înghețare, zăpada nu poate face rău. Dar dincolo de cercul polar, e cu totul altfel; ea

ajunge la o temperatură atât de scăzută, încât nu poți s-o apuci cu mâna, tot așa cum nu poți apuca o bucată de fier încins, deși zăpada e destul de rea conducătoare de căldură; există, așadar, între ea și stomac o asemenea diferență de temperatură, încât consumarea ei produce o adevărată sufocare. Eschimoșii preferă să îndure chinurile cele mai mari, decât să-și potolească setea cu această zăpadă, care nu poate înlocui în niciun fel apa și sporește setea în loc s-o potolească. Așadar, călătorii nu puteau să și-o potolească pe a lor, decât cu condiția de a topi zăpada la flacăra spirtului.

La ora trei dimineața, în plină furtună, doctorul intră în cartul de veghe; stătea sprijinit într-un colț al casei, când un vaiet jalnic al lui Simpson îi atrase atenția; se ridică spre a-i da îngrijirile necesare, dar, ridicându-se, se izbi puternic cu capul de bolta de gheață; fără să dea prea mare atenție acestui incident, se aplecă asupra lui Simpson și se puse să-i fricționeze picioarele umflate și vinete; după un sfert de oră de tratament voi să se ridice, dar se izbi cu capul a doua oară, deși de data aceasta era în genunchi.

– Iată un lucru ciudat, își spuse el.

Își duse mâna deasupra capului; bolta se lăsase în mod simțitor.

– Dumnezeule! strigă el. Alarmă, prieteni!

La strigătele lui, Hatteras și Bell se ridicară cu repeziciune și se loviră și ei; se aflau într-o beznă adâncă.

– Suntem pe cale de a fi zdrobiți! spuse doctorul. Afară! Afară!

Și toți trei, trăgându-l pe Simpson prin deschizătură, părăsiră acest adăpost periculos; era și timpul, căci blocurile de gheață, prost legate între ele, se prăbușiră cu un zgomot năprasnic.

Nefericiții se treziră atunci fără adăpost în mijlocul furtunii, supuși unui ger nemaipomenit. Hatteras se grăbi să instaleze cortul; nu l-au putut ține în picioare împotriva violenței uraganului și au trebuit să se adăpostească sub cutele pânzei, care fu acoperită în curând de un strat gros de zăpadă; dar cel puțin această zăpadă, împiedicând radierea căldurii în afară, îi apără pe călători de a îngheța de vii.

Rafalele nu încetară înainte de a doua zi; înhămând câinii hrăniți insuficient, Bell observă că trei dintre ei începuseră să-și roadă curelele de piele; doi dintre ei păreau foarte bolnavi și nu puteau să meargă prea departe.

Totuși caravana își continuă mersul, așa cum putu; mai rămâneau de parcurs șaizeci de mile ca să ajungă la punctul indicat.

La 26, Bell, care mergea înainte, își chemă deodată însoțitorii. Aceștia alergară într-acolo și dânsul le arătă, cu un aer uluit, o pușcă sprijinită de un bloc de gheață.

– O pușcă! exclamă doctorul.

Hatteras o luă în mână; era în bună stare și încărcată.

– Oamenii de pe *Porpoise* trebuie să fie pe aproape, spuse doctorul.

Hatteras, examinând arma, observă că era de origine americană; mâinile i se crispară pe țeava înghețată a puștii.

– La drum! la drum! spuse el cu glas surd.

Continuară să coboare pantele munților. Simpson părea că nu mai simte nimic; nu se plângea; era lipsit de puteri.

Furtuna nu se mai oprea; sania mergea tot mai încet; înaintau câteva mile în douăzeci și patru de ore și, în ciuda celei mai severe economii, alimentele scădeau simțitor. Dar, atâta vreme cât mai aveau peste cantitatea necesară întoarcerii, Hatteras mergea înainte.

La 27, au găsit aproape îngropat în zăpadă un sextant, apoi o ploscă; aceasta conținea rachiu, sau, mai bine zis, o bucată de gheață, în centrul căreia se refugiase tot alcoolul acestei băuturi, sub chipul unui bulgăre de zăpadă; nu mai folosea la nimic.

În mod vizibil, Hatteras mergea fără să vrea pe urmele unei mari catastrofe; înainta pe singurul drum pe care se putea merge, adunând epavele vreunui naufragiu îngrozitor. Doctorul se uita cu grijă dacă nu mai apar noi *cairnuri*, dar în zadar.

Prin minte îi treceau gânduri triste; într-adevăr, dacă i-ar fi descoperit pe acești nenorociți, cu ce putea să le fie de folos? El și tovarășii săi începeau să ducă lipsă de toate; hainele li se rupeau, alimentele se împuținau. S-ar fi putut ca acești naufragiați să fie numeroși și atunci ar fi pierit cu toții de foame. Hatteras părea înclinat să-i evite. Dar oare n-avea dreptate, el, asupra căruia apăsa răspunderea salvării echipajului său? Trebuia el, oare, aducând străini la bord, să primejduiască siguranța tuturor?

Dar acești străini erau și ei oameni, semenii lor, poate chiar compatrioți! Oricât de slabe le erau șansele de salvare, trebuia oare să le fie răpite?

Doctorul dori să cunoască părerea lui Bell în această privință. Bell nu răspunse. Propriile lui suferințe îi împietreau inima.

Clawbonny nu îndrăzni să-l întrebe pe Hatteras; se lăsă deci în voia Providenței.

La 17 ianuarie, către seară, Simpson părea să fi atins ultima limită; membrele lui ajunseseră țepene și înghețate; respirația gâfâitoare, care forma o ceață în jurul capului său, tresăririle convulsive anunțau ultimul lui ceas. Expresia feței sale era înfricoșătoare, disperată, cu priviri de mânie neputincioasă adresate căpitanului. Era în ele o întreagă acuzație, un șir de mustrări mute, dar pline de înțeles, poate chiar meritate!

Hatteras nu se apropia de muribund. Îl evita, fugea de el, mai tăcut, mai concentrat, mai închis în sine ca oricând!

Noaptea următoare fu îngrozitoare; furtuna fu de două ori mai puternică; de trei ori cortul fu smuls și driftul de zăpadă se abătu asupra acestor oameni loviți de soartă, orbindu-i, înghețându-i, sfârtecându-le trupurile cu săgeți ascuțite smulse din ghețurile înconjurătoare. Câinii urlau jalnic. Simpson rămânea pradă acestei crunte temperaturi. Bell reuși să așeze din nou nenorocitul lor adăpost de pânză care, dacă nu-i apăra de ger, îi apăra cel puțin de zăpadă. Dar o rafală mai puternică îl smulse pentru a patra oară și-l târî în vârtejul ei, în toiul unor înspăimântătoare șuierături.

– Ah! e prea mare suferința! exclamă Bell.

– Curaj! curaj! răspunse doctorul, agățându-se de el ca să nu fie rostogolit în râpe.

Simpson horcăia. Brusc, cu un ultim efort, se ridică pe jumătate, întinse pumnul strâns spre Hatteras, care se uita la el cu o privire fixă, scoase un țipăt sfâșietor și căzu mort în mijlocul amenințării sale nerostite.

– Mort! exclamă doctorul.

– Mort! repetă Bell.

Hatteras, care se îndreptă spre cadavru, se dădu înapoi din cauza violenței vântului.

Era, așadar, primul om din acest echipaj care cădea lovit de climatul acesta ucigător, primul care nu se va mai întoarce niciodată în port, primul care să plătească cu viața, după suferințe nemăsurate, încăpățânarea de neclintit a căpitanului. Mortul îl acuzase de asasinat, dar Hatteras nu-și

Rămase în picioare, fără să se clintească...

plecă fruntea sub greutatea acestei învinuiri. Totuși, o lacrimă i se rostogoli de sub pleoapă și îngheță pe fața lui palidă.

Doctorul și Bell îl priviră cu un fel de spaimă. Proptit în bastonul lui lung, stând drept, în mijlocul rafalelor demente, sinistru în nemișcarea lui înfricoșătoare, părea că este duhul acestor regiuni hiperboreene.

Rămase în picioare, fără să se clintească, până la primele licăriri ale crepusculului, îndrăzneț, îndărătnic, de neîmblânzit și părând să desfidă furtuna care mugea în jurul lui.

XXXII

ÎNTOARCEREA LA FORWARD

Vântul se potoli pe la ora șase dimineața și, suflând brusc spre nord, alungă norii de pe cer; termometrul arătă treizeci și trei de grade sub zero[1]. Primele licăriri ale crepusculului argintau orizontul acesta pe care aveau să-l poleiască peste câteva zile.

Hatteras se apropie de cei doi însoțitori ai săi, care erau abătuți, și, cu un glas blând și trist, le spuse:

– Prieteni dragi, mai mult de șaizeci de mile ne despart de punctul semnalat de sir Edward Belcher. Nu mai avem decât alimentele strict necesare înapoierii pe vas. A merge mai departe, înseamnă să ne expunem la o moarte sigură, fără niciun folos pentru nimeni. Ne vom întoarce pe unde am venit.

– Asta-i o hotărâre bună, Hatteras, răspunse doctorul; te-aș fi urmat până unde ți-ar fi plăcut să ne duci; dar sănătatea noastră slăbește din zi în zi; abia mai putem păși; aprob în întregime planul acesta de întoarcere.

– E și părerea dumitale, Bell? întrebă Hatteras.

– Da, căpitane, răspunse dulgherul.

– Ei bine, spuse iar Hatteras, vom face un popas de două zile. Nu-i prea mult. Sania are nevoie de reparații importante. Mă gândesc, deci, că trebuie să ne construim o casă de zăpadă în care să ne putem reface forțele.

[1] –37°C.

Odată luată această hotărâre, cei trei oameni se puseră pe treabă cu ardoare; Bell luă măsurile necesare ca să asigure trăinicia construcției și, în curând, un loc de refugiu destul de bun se ridică pe fundul albiei de torent unde făcuseră ultima haltă.

Hatteras făcuse, desigur, un uriaș efort de voință ca să-și întrerupă călătoria. Atâtea greutăți, atâta oboseală irosită zadarnic! O călătorie inutilă, plătită cu moartea unui om! Să te întorci la bord fără o bucată de cărbune! Ce avea să se întâmple cu echipajul? Ce avea să facă acesta, instigat de Richard Shandon? Dar Hatteras nu putea să mai lupte.

Și atunci, toată grija lui se îndreptă asupra pregătirilor de întoarcere; sania fu reparată; încărcătura ei se micșorase serios, de altfel, și nu cântărea nici două sute de livre. Au fost cârpite hainele uzate, rupte, îmbibate de zăpadă și întărite de ger; mocasini și snow-shoes noi îi înlocuiră pe cei vechi, scoși din uz.

Aceste treburi le ocupară ziua de 29 și dimineața zilei de 30; de altfel, cei trei călători se odihneau cât puteau mai bine și-și refăceau puterile pentru viitor.

În timpul acestor treizeci și șase de ore petrecute în casa de zăpadă și pe ghețurile din albia torentului, doctorul îl observase pe Duk, ale cărui purtări nu i se păreau normale; animalul se învârtea necontenit, făcând o mie de ocoluri neprevăzute care păreau să aibă un centru comun; acesta era un fel de ridicătură, de umflătură a solului produsă de diferite straturi de gheață suprapuse; Duk, dând ocol acestui punct, lătra încet, bătând din coadă cu nerăbdare, privind la stăpânul lui și părând că-l întreabă ceva.

Doctorul, după ce se gândi mai mult, puse neliniștea câinelui pe seama prezenței cadavrului lui Simpson, pe care tovarășii lui nu avuseseră încă timp să-l îngroape.

Hotărî deci să se ocupe de această ceremonie tristă chiar în ziua aceea. Trebuiau să plece a doua zi dimineața, odată cu zorile.

Bell și doctorul se înarmară cu hârlețe și se îndreptară spre albia torentului; ridicătura semnalată de Duk oferea un loc favorabil pentru așezarea cadavrului; trebuia îngropat adânc, pentru a-l feri de ghearele ursilor.

Doctorul și Bell începură prin a scoate stratul de zăpadă moale de deasupra, apoi atacară gheața întărită; la a treia lovitură de hârleț, doctorul întâlni un corp tare care se sparse; scoase bucățile și recunoscu resturile unei sticle.

La rândul lui, Bell descoperea un sac învârtoșat, în care se găseau firimituri de biscuiți perfect conservați.

– Hm! făcu doctorul.

– Ce poate să însemne asta? întrebă Bell, întrerupându-și lucrul.

Doctorul îl chemă pe Hatteras, care veni imediat. Duk lătra puternic și cu labele încerca să scobească stratul gros de gheață.

– Oare vom fi pus mâna pe un depozit de provizii? întrebă doctorul.

– Se poate, răspunse Bell.

– Continuați, spuse Hatteras.

Au mai fost scoase de acolo câteva rămășițe de alimente și o ladă de pemmican, plină pe sfert.

– Dacă e vreo ascunzătoare, spuse Hatteras, cu siguranță că ursii au vizitat-o înaintea noastră. Vedeți, aceste provizii nu sunt neatinse.

– Mă tem și eu, răspunse doctorul, căci...

Nu-și termină fraza; un strigăt al lui Bell îl întrerupse. Acesta din urmă, dând la o parte un bloc destul de greu, le arăta un picior țeapăn și înghețat care ieșea printre crăpăturile ghețurilor.

– Un cadavru! exclamă doctorul.

– Nu-i o ascunzătoare, răspunse Hatteras, e un mormânt.

Cadavrul scos afară era al unui marinar de vreo treizeci de ani, perfect conservat; purta îmbrăcămintea navigatorilor arctici; doctorul nu putu să precizeze data morții.

Dar, după acest cadavru, Bell mai descoperi un al doilea, cel al unui bărbat de cincizeci de ani, purtând încă pe figura lui urmele suferințelor care-i provocaseră moartea.

– Nu sunt trupuri îngropate! exclamă doctorul. Acești nenorociți au fost surprinși de moarte așa cum îi găsim noi acum!

– Aveți dreptate, domnule Clawbonny, răspunse Bell.

– Continuați! continuați! îi îndemnă Hatteras.

Bell de-abia mai îndrăznea. Cine ar fi putut spune că dâmbul acesta de gheață ascundea în el cadavre omenești?

– Oamenii aceștia au fost victimele unui accident asemănător celui care era să ni se întâmple și nouă, spuse doctorul; casa lor de zăpadă s-a prăbușit. Să vedem dacă vreunul dintre ei mai respiră!

Locul fu repede curățat și Bell aduse la suprafață un al treilea corp, al unui om de patruzeci de ani, care nu avea înfățișarea cadaverică a celorlalți; doctorul se aplecă asupra lui și i se păru că mai surprinde câteva semne de viață.

– Trăiește! trăiește! exclamă el.

Ajutat de Bell, transportă corpul în căsuța de zăpadă, în timp de Hatteras, nemișcat, privea locuința prăbușită.

Doctorul îl dezbrăcă complet pe nenorocitul dezgropat; nu găsi pe corpul lui nicio urmă de rană; împreună cu Bell îl fricționă cu putere cu cârpe îmbibați în spirt și simți cum încet, încet revenea la viață; dar nefericitul era într-o stare de apatie absolută și complet lipsit de grai; limba îi era lipită de cerul gurii, ca și cum ar fi fost înghețată. Doctorul îl căută prin buzunarele hainelor. Erau goale. Deci, niciun document. Îl lăsă pe Bell să continue cu fricțiile și se întoarse spre Hatteras.

Acesta, coborând în gropile din casa de zăpadă, cercetă solul cu toată atenția și reveni ținând în mână un fragment de plic pe jumătate ars. Se mai puteau citi aceste cuvinte:

... tamont

...orpoise

w York

– Altamont! exclamă doctorul, de pe vasul *Porpoise* din New York!

– Un american! făcu Hatteras, tresărind.

– Îl voi salva, spuse doctorul, garantez, și vom afla secretul acestei înfricoșătoare taine.

Se întoarse lângă corpul lui Altamont, în timp ce Hatteras rămase pe gânduri. Datorită îngrijirilor sale, doctorul reuși să-i redea viața

nenorocitului, dar nu și simțurile; nu vedea, nu auzea, nu vorbea, dar, în fine, trăia!

A doua zi dimineața, Hatteras îi spuse doctorului:

– Trebuie totuși să plecăm.

– Să plecăm, Hatteras! Sania nu-i prea încărcată; îl vom transporta cu ea pe acest nenorocit și-l vom duce la vapor.

– Faceți așa, spuse Hatteras. Dar mai întâi să îngropăm cadavrele.

Cei doi marinari necunoscuți fură așezați din nou sub dărâmăturile casei de zăpadă; cadavrul lui Simpson îl puseră în locul trupului lui Altamont.

Cei trei călători îi dădură un ultim salut tovarășului lor și, la șapte dimineața, își reluară drumul spre vas.

Doi dintre câinii atelajului fiind morți, Duk veni singur să se ofere ca să tragă sania și o făcu cu conștiinciozitatea și hotărârea unui câine groenlandez.

Timp de douăzeci de zile, de la 31 ianuarie la 19 februarie, întoarcerea se desfășură cu aproape aceleași peripeții ca și la ducere. Numai că în această lună, februarie, cea mai friguroasă din tot timpul iernii, gheața oferi peste tot o suprafață rezistentă; călătorii suferiră teribil de frig, dar nu din cauza vârtejurilor și a vântului.

Soarele reapăru pentru prima oară de la 31 ianuarie; în fiecare zi stătea tot mai mult deasupra orizontului. Bell și doctorul erau la capătul puterilor, aproape orbi și pe jumătate betegi; dulgherul nu mai putea să meargă fără cârje.

Altamont mai trăia, dar într-o stare de totală insensibilitate; uneori își pierdeau speranța cu privire la el, dar îngrijirile pricepute îl readuceau la viață. Și totuși, bravul doctor ar fi avut mare nevoie să-și îngrijească propria lui sănătate, care se șubrezea din cauza ostenelii.

Hatteras se gândea la *Forward*, la bricul lui. În ce stare avea să-l mai găsească? Ce s-o fi întâmplat la bord? A putut Johnson să-i reziste lui Shandon și alor săi? Gerul a fost cumplit. Au ars oare nefericitul vas?

Catargele, carena au fost oare cruțate?

Gândindu-se la toate acestea, Hatteras o luase înainte, ca și cum ar fi vrut să-l vadă *Forward* de departe.

La 24 februarie, dimineața, se opri brusc. La trei sute de pași în fața lui, apăruse o lumină roșiatică, pe deasupra căreia se legăna o uriașă coloană de fum negru care se pierdea în cețurile cenușii ale cerului!

– Priviți fumul acela! strigă el.

Inima-i bătea să se spargă.

– Priviți! acolo! fumul acela! le spuse el celor doi însoțitori, care-l ajunseseră din urmă. Vasul meu arde!

– Dar suntem încă la mai mult de trei mile depărtare de el, îi răspunse Bell. Nu poate fi *Forward.*

– Ba da, răspunse doctorul, el este! Se produce un fenomen de miraj care-l face să pară mai aproape de noi.

– Să fugim! strigă Hatteras, luând-o înaintea celorlalți.

Aceștia, lăsând sania în grija lui Duk, porniră repede pe urmele căpitanului.

După o oră, ajungeau în fața vasului. Era un spectacol înfiorător. Bricul ardea în mijlocul ghețurilor care se topeau în jurul lui; flăcările îi învăluiau coca, și briza din sud aducea la urechile lui Hatteras trosniturile teribile.

La cinci sute de pași, un om ridica brațele cu disperare; rămăsese acolo, neputincios în fața acestui incendiu, care îl făcea pe *Forward* să se nimicească în propriile lui flăcări.

Omul acesta singur era bătrânul Johnson.

Hatteras alergă spre el.

– Vasul meu! vasul meu! strigă el cu o voce gâtuită.

– Dumneata, căpitane?! răspunse Johnson. Dumneata?! Oprește-te! Niciun pas mai departe.

– Ce înseamnă asta? întrebă Hatteras cu un teribil accent de amenințare.

– Mizerabilii! răspunse Johnson. Au plecat de patruzeci și opt de ore, după ce au incendiat vasul.

– Blestem! strigă Hatteras.

Atunci se produse o explozie formidabilă; pământul se cutremură; aisbergurile se surpară pe câmpul de gheață; o coloană de fum se încolăci printre nori, iar *Forward,* sărind în aer, sub presiunea pulberii aprinse, se pierdu într-un abis de foc.

Se produse o explozie formidabilă...

Doctorul și Bell sosiseră în clipa aceea lângă Hatteras. Acesta, prăbușit de durere, se ridică dintr-odată.

– Prieteni, rosti el cu glas puternic, lașii au fugit! Cei puternici vor reuși! Johnson, Bell, voi aveți curajul; doctore, dumneata ai știința; eu am credința! Polul Nord e acolo! La treabă deci, la treabă!

Însoțitorii lui Hatteras se simțiră renăscuți la auzul acestor vorbe pline de bărbăție.

Și totuși, situația celor patru oameni și a muribundului era groaznică; părăsiți, fără niciun fel de mijloace, pierduți, singuri, la optzeci de grade latitudine în adâncul regiunilor polare!

SFÂRȘITUL PĂRȚII ÎNTÂI

CUPRINS

I. *Bricul* Forward *5*

II. *O scrisoare neașteptată* *15*

III. *Doctorul Clawbonny* *17*

IV. *Dog-Captain* *26*

V. *În larg* *34*

VI. *Marele curent polar* *43*

VII. *Strâmtoarea Davis* *50*

VIII. *Ce vorbea echipajul* *59*

IX. *O veste* *67*

X. *Navigație periculoasă* *74*

XI. *Policarul diavolului* *83*

XII. *Căpitanul Hatteras* *93*

XIII. *Planurile lui Hatteras* *103*

XIV. *Expediție în căutarea lui Franklin* *111*

XV. Forward *e aruncat din nou spre sud* *119*

XVI. *Polul magnetic* *127*

XVII. *Catastrofa expediției lui sir John Franklin* *136*

XVIII. *Drumul spre nord* *142*

XIX. *O balenă la orizont* *147*

XX. *Insula Beechey* *155*

XXI. *Moartea lui Bellot* *163*

XXII. *Început de revoltă* *171*

XXIII. *Asaltul ghețurilor* *177*

XXIV. *Pregătiri de iernat* *186*

XXV. *O vulpe bătrână de-a lui James Ross* *193*

XXVI. *Ultima bucată de cărbune* *202*

XXVII. *Marile geruri ale Crăciunului* *209*

XXVIII. *Pregătiri de plecare* *217*

XXIX. *Străbătând câmpurile de gheață* *222*

XXX. Cairnul *233*

XXXI. *Moartea lui Simpson* *240*

XXXII. *Întoarcerea la* Forward *246*

BIBLIOTECA

JULES VERNE

O viață trăită
sub imperiul imaginației

EDIȚIE DE COLECȚIE

CELE MAI PALPITANTE CĂRȚI DE AVENTURĂ ALE TUTUROR TIMPURILOR, ÎNTR-O EDIȚIE DE LUX

JULES VERNE

părintele genului science-fiction

Născut la Nantes, în 1828, într-o familie bretonă aparținând clasei de mijloc, Jules Verne a făcut studii de drept, pe care le-a abandonat pentru a se dedica literaturii. Împins de o nesfârșită curiozitate și de pasiunea pentru geografie, a scris cărți remarcabile, care au devenit capodopere ale literaturii mondiale, iubite atât de critici, cât și de marele public, de adulți și de copii în egală măsură.

Jules Verne este unul dintre cei mai prolifici și mai citiți autori din literatura mondială. Operele sale cele mai cunoscute, adunate în seria *Călătorii extraordinare*, **conțin idei atât de vizionare, încât i-au adus autorului lor renumele de părinte al genului science-fiction.** Succesul lor se datorează celor două linii directoare care au fascinat societatea epocii:

- Aventurile exploratorilor care se avântă în teritorii necunoscute până atunci.
- Progresele științifice și tehnologice care au fost plăsmuite în operele sale, cu un pas înainte față de realitățile timpului său.

Autor prolific, Verne a scris în jur de o sută de romane, precum și povestiri și piese de teatru. A lucrat până aproape de sfârșitul vieții, stingându-se la Amiens, în 1905.

Pierre-Jules Hetzel a fost singurul editor al operei lui Verne de-a lungul carierei vizionarului scriitor. I-a fost prieten apropiat și aveau în comun dorința de a face cunoscute descoperirile științifice în rândul tinerilor. Hetzel era convins că știința reprezintă cheia progresului.

Pentru seria *Călătoriilor extraordinare*, Hetzel a acordat o mare importanță și esteticii ediției, adaptând-o gusturilor publicului. Astfel a apărut ideea copertelor cartonate, îmbrăcate în pânză și bogat decorate.

Pentru interior, cei mai mari artiști ai epocii au fost invitați să ilustreze textele cu gravuri, transformând astfel edițiile în capodopere ale literaturii.

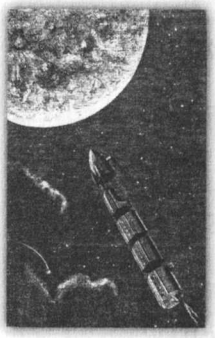

De la Pământ la Lună 1868
Henri de Montaut

Douăzeci de mii de leghe sub mări 1871
Alphonse de Neuville și Edouard Riou

Ocolul Pământului in optzeci de zile 1873
de Neuville și L. Bennett

Redescoperă geniul vizionar al lui Jules Verne și capodoperele sale literare într-o ediție exclusivă de colecție, care include cea mai bună selecție din ciclul *Călătorii extraordinare*, cu ilustrații inspirate din ediția originală Hetzel, din secolul al XIX-lea.

OCOLUL PĂMÂNTULUI ÎN OPTZECI DE ZILE

DOUĂZECI DE MII DE LEGHE SUB MĂRI

COPIII CĂPITANULUI GRANT. I. ÎN AMERICA DE SUD

CINCI SĂPTĂMÂNI ÎN BALON

COPIII CĂPITANULUI GRANT II. ÎN AUSTRALIA

CĂPITAN LA CINCISPREZECE ANI

COPIII CĂPITANULUI GRANT III. ÎN OCEANUL PACIFIC

INSULA MISTERIOASĂ I. NAUFRAGIAȚII AERULUI

DE LA PĂMÂNT LA LUNĂ

INSULA MISTERIOASĂ
II. ABANDONUL

DOI ANI DE VACANȚĂ

INSULA MISTERIOASĂ
III. SECRETUL INSULEI

ÎN JURUL LUNII

INSULA CU ELICE

NORD CONTRA SUD

DRUMUL FRANȚEI

ROBUR CUCERITORUL

CELE 500 DE MILIOANE ALE BEGUMEI

CASTELUL DIN CARPAȚI

O CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL PĂMÂNTULUI

STEAUA SUDULUI

BURSE DE CĂLĂTORIE

UIMITOARELE PERIPEȚII
ALE JUPÂNULUI ANTIFER

CĂPITANUL HATTERAS.
ENGLEZII LA POLUL NORD

FRAȚII KIP

CĂPITANUL HATTERAS.
DEȘERTUL DE GHEAȚĂ

MIHAIL STROGOFF

UIMITOAREA AVENTURĂ
A MISIUNII BARSAC

UN ORAȘ PLUTITOR.
INVAZIA MĂRII

TESTAMENTUL UNUI EXCENTRIC
I. CEI ȘASE

TESTAMENTUL UNUI EXCENTRIC
II. MISTERIOSUL XKZ

UN PĂMÂNT CU SUSU-N JOS.
ȘARPELE DE MARE

ARHIPELAGUL ÎN FLĂCĂRI

AVENTURILE UNUI CHINEZ ÎN CHINA

MATHIAS SANDORF I

MATHIAS SANDORF II

UN BILET DE LOTERIE

O TRAGEDIE ÎN LIVONIA

ȘCOALA ROBINSONILOR

MINUNATUL ORINOCO

SATUL AERIAN

KERABAN ÎNCĂPĂȚÂNATUL

800 DE LEGHE PE AMAZON

HECTOR SERVADAC

NAUFRAGIAȚII DE PE JONATHAN

AGENȚIA THOMPSON AND CO.

PILOTUL DE PE DUNĂRE

CLAUDIUS BOMBARNAC

CASA CU ABURI I

AVENTURILE A TREI RUȘI ȘI TREI ENGLEZI ÎN AFRICA AUSTRALĂ

CASA CU ABURI II

INDIILE NEGRE

ȚINUTUL BLĂNURILOR I

DOAMNA BRANICAN

ȚINUTUL BLĂNURILOR II

CANCELARUL

CÉSAR CASCABEL

SFINXUL GHEȚARILOR

FAMILIA FĂRĂ NUME

ISBN 978-630-342-501-6

voxa

JULES VERNE

CĂPITANUL HATTERAS

I. ENGLEZII LA POLUL NORD